Beatus Johãnes Ep̃s·q̃
ꝛ alias Crisostom⁹ appel
latur grec⁹ nacõe·pene i
numeabiles ſmões fecit
ad vulgarẽ populũ:de q̃bꝫ
de greco in latinũ trãslati
sunt vigintiquĩqꝫ magis
morales·q̃bꝫ vitia reuellũ
tur·ꝛ hoĩes ad optimum
genus viuẽdi reduci pos
sũt Quoꝝ p̃mus cõn ipsũ
pniciosũ viciũ auaitie·q̃d
est fons multorum pecca
torum laborat·

Sermo Primus·

(P)ertẽdi sũt nobis
malorꝝ fontes·q̃b⁹
euersis sublatisqꝫ ar
dẽtissimũ cupiditatꝭ
ignẽ extĩguere licebit·ipsiusqꝫ
nequitie radices: ab imo reuel
lere. Etenim si infecũde arboris
supiora circũciderís: eadem no
uos edẽre ramusculos: nihil vi
deberis: vel radicibꝫ alte tendẽ
tibus effecisse. Quid autẽ malo
rũ sit radix: edisse ab optĩo agri
cola: qui cũ huiusce sit agricul
ture nõ ignarus vinee spiritali
ꝛ curã impẽdit ꝛ operã: ꝛ terrarꝫ
orbis culturã suscipit. Quid igr̃
dixerit q̃spiã cũctorum malorũ
esse cãm. pecuniarũ equidẽ asse
uerauerim cupiditatẽ: siquidẽ
oĩs improbitatis ꝛ nequitie sũ

damẽtum: ip̃a est hñdi libido
Ex ea nãqꝫ dissensiones · inimi
citie · bella · altricacões · cõtume
lie · suspicões · iniurie · cedes · fur
ta ꝛ sacrilegia emanãt. Ob eaꝫ
inq̃ non solũ vrbes ꝛ oppida: ſꝫ
vie ipẽ ꝛ orbis deniqꝫ vniũsus
desolantur: montes insup ꝛ lo
ca queqꝫ supiora ꝛ cũcta demũ
sanguine redũdant ꝛ clade.
Qd̃ malum neqꝫ ipõ ponto ab
stinuit: ibi nãqꝫ maiori q̃dam
vesania deseuit. piratis nouo q̃
dã predãdi genere adinuento
vndiqꝫ obsidẽtibus. Ob hanc
p̃terea cupiditatẽ ꝛ nature sũt
leges immutate: ꝛ sublati osan
guinitatis termini · ipsiusqꝫ sub
stantie ac vite corrupta sũt iuã
Auri enim violẽta cupido: non
solũ in viuos q̃ etiaꝫ in mortu
os ip̃os: tales armauit manus:
ut ne cũ tumulatis quidẽ habe
re inducias patiãtur: quin has
pleriqꝫ sepulchris refractis sce
lerate iniciũt cadaueribꝫ: neqꝫ
sinunt vita functos eoꝝ eẽ insi
dijs vacuos. Quecũqꝫ deniqꝫ
mala siue domi eẽ cõpereris: siue
in foro: siue in iudicijs: siue in
cõtionibus: siue i curia ꝛ regijs
edibus: siue q̃buſuis alijs in lo
cis ex ea hñt cupiditate ortum
Hoc illud est malũ: hoc cũcta
cede ꝛ sãguĩe oppleuit · hoc ge
hẽne flãmã excitauit: hoc ciuita
tes solitudine nihilo meliores

) ar mo

verū inferiores lōge effecit. Si
quidē obsessores viarū caueri
facilius possunt. q̄ qui preda
bundi medijs vrbib; inuersan
tur. hijq; tāto sunt illis deteri
ores. quāto ad euitandum dif
ficiliores videntur. Audēt enim
in propatulo que illi seorsum so
lent ꝛ clam factitare. ꝛ leges q̄
ad predonū perdendam impuri
tatem sunt ꝛ nequiciam late. in
auxilium sibi ꝛ cōmodum tra
hunt: vrbemq; vniuersam cla
de ꝛ facinorib⁹ cōplent. Atqui
inopem in esuriem dedere in carce
remq; cōiectū ꝛ vincula tormē
tis post famem tradere: ꝛ varijs
eculeis diuexare. Nōne ꝑ cede
cōmissa habendū est ꝛ cede ma
ius quā rē ꝛ si ipse non feceris.
causam tñ ut fiat prebueris ma
gis eris: q̄ qui supplicia sbmini
strant culpand⁹ Carnifex enim
si sic gladiū iugulo defixit bre
uiq; dolore affecit. desinit vltra
hominē excruciare ipse vero cui
uis criminādo vexando insidiā
doq; suggeris cēcies mortē op
petere aduerte itaq; q̄ multipli
ces variasq; ex vna conficias
mortes quodq; grauissimū est
cum nulla sis necessitate aut fa
me cōpulsus: sed eo dumtaxat
ut equorū frena dom⁹ fastigia
ꝛ columnaꝝ epistilia multo au
ro obducantur rapiendo habē
di semper in te crescit cupiditas
quonā igit̄ pacto hec non ge
henna dig̃ iudicentur. quando
ꝛ fratris qui tibi ē ineffabiliū
bonorum ꝑticeps tantoq; sit a
deo honore dig̃tus: nulla apud
te racō cōstet. idq; solū beas vo
luptati ut lapides ꝛ pauimēta
excolas: exornesq; adeo brutoꝝ
animāciū corpora ut plurimas
tibi ad ꝑniciem ꝛ calamitates
inferas ꝛ erumnas? Canis tibi
magna est cura homo vero ꝑ
mo Cristus ipse pro tuo hoc ni
mio in beluas studio proq; ina
ni ceterarum rerum solertia: fa
me extrema cōcluditur. Quid
hac confusione deterius? quid
eiusmodi nequicia potest esse
molestius quot flagrantia flu
mina vel igne succensa huic fu
erint ad cruciatum satis siq̄dē
is qui sit ad dei imaginem crea
tus tua in humanitate sordescit
ꝛ squalet muloꝝ vero facies. q̄
coniugem vecturi sunt tuam au
ro non modico fulgeat pelles i
super ꝛ ligna quibus tegumen
tum aliquod contexitur vel si se
des paranda sit aut suppedane
um auro argentoq; operiūtur
at xp̄i membꝛ. cuius ob gratiā
e celis ille ad nos deuenit ac ve
nerādū sanguinē fudit. pre aua
ricia necessarijs alimētis nil frui
tur. Lectuli ꝑterea tui vndiq;
sūt obtecti scōꝝ vero corpa vel
necessario amictu priuātur. Fuis

itaqꝫ: beluis. stratis. suppedanie
o. sella. ⁊ ceteris que hijs vilio
ra sint vasis. inferior a te xp̄us
habetur ⁊ abiectior. qꝫ si me au
dis dictaqꝫ hec mea horrescis. de
siste iā hec factitare. desine inq̄
insanire. est enim studiū hoc oē
qđ circa huiuscemōi res impēdi
tur. p insania habēdū. Idcirco
inanē ac ꝑ supuacanea cura om
missa. oculos aliqñ tādem sble
uemus ad celū: diem qꝫ tū illum
id ē horribile dei iudiciū. tū sta
tutam certāqꝫ sentēciam ⁊ in re
probos futurā dānacōnem. me
moria repetamꝰ. Aiaduertamꝰ
insup ꝑ eterne illius maiestatis
tolerātiā. qꝫ nostris vel erratis
vel sceleribꝫ perspectis. neqꝫ celi
tus in nos fulgura iaculetur. cū
facta hec fulmine sint nō indig
na. id tñ facere intermittit. nec
mare in nos refundit. nec terrā
scindit aperitqꝫ mediā. nec solē
extinguit. neqꝫ disturbat cum
astris vna ꝑ celū. nec cuncta de
niqꝫ e medio tollit. qñ potiꝰ cre
ata oia sinit suo ordine ferri no
bisqꝫ p instituto subministrarē.
Hijs itaqꝫ aiaduersis. dñe cle
mētie ꝑ magnitudiem animi et
tolerantiam obstupescamus. re
putemusqꝫ nobiscū animo nr̄i
cetus ingenuitatē. qñ in pn̄ti
nihil plane videamur a brutis
animātibus differre. si illis esse
lōge inferiori cōdicōne ceti. siq̄

dem sanguinis illa trahūtur cō
iunctione. sūtqꝫ naturali q̄dam
amoris copula ɔtenta. ipē vero
vel plerisqꝫ sese offerētibꝰ occa
siōibꝫ. honore scꝫ qui religioni
debetur ꝑ fidei ꝑ multorꝫ bono
rū participacōe. quorꝫ ob gra
tiā cū mēbris tuis ꝑ fedus inire
ꝑ copulā queas. factꝰ es illis lō
ge inanior. presertim cū ea que
plane inutilia sūt. ꝑ nulliꝰ mo
menti. magno videris studio i
sectari. eos aūt qui dei sūt tēplū
fame ⁊ nuditate ɔsumptos. nō
solū aspernaris ꝑ negligis. sed
malis plerūqꝫ plurimis obuol
uis At qui si ea p te glorie cupi
ditate gerūtur. lōge magis fra
ter qꝫ equus curandꝰ foret quā
to enim is q̄ tua sit munificetia
vsus. prestātior fuerit. eo fulgē
tior tibi p tuis in eum bn̄ficijs
corona cōtexitur. nūc vero cum
longe hijs fueris in aliena lap
sus. non sētis qꝫ multos excites
qui te criminētur. q̄s enim tibi
non maledixerit. q̄s non extre
me crudelitatis ⁊ inhuānitatis
ɔsimulabit. cū viderit te hoim ge
nere neglecto. bestias illis pre
tulisse. ptꝰ bestias vero domos
ꝑ suppellectilē cure hēre ꝰ Non
ne apostolos audis asserētes. p̄
ores illos q̄ dn̄i verbum suscepis
set. domos fundosqꝫ vendidisse
ut fratres alerēt. tu vero domos
⁊ fundos subtrahis. ut equos.

ligna pelles paietes ⁊ pauimē
ta excolas quodq̧ grauius vi
deri debet non solum viri verum
ꝯ mulierculę hac trahunt̄ vesa
nia q̄ñ ad manē laborē hunc et
maritos impellūt. ut vilibus po
cius q̄ꝫ necc̄ijs in reb; impendāt
Qđ si quis tuleit molestius mi
nusq̧ probet premeditatū ha
bent ⁊ in promptu respōsū nō
mediocriter increpandū. dicūt
enim ea licere q̄ ꝯ ceteri factitēt
Quid inq̄tis? nihil pudet. nihil
veremini quando ꝯ xp̄m ut eq̄s
⁊ mulis. ita ⁊ stratis ⁊ suppeda
neijs adnumeratis famescētem
quī poci⁹ neq̧ illis parē facti
maiorē hijs reb; porcionē xp̄o
vero perexiguā impti nū vos
fugit cūcta illius eē diciōis vos
insup ac vestra omnia nū igno
ratis eūdē ⁊ corpus condidisse
cōdito gratis indidisse ꝯ aiam
in quā omnia ornamēta cōtule
rit quispiam vero pro hijs om
nib⁹ donis nec bn̄ficij vicē red
dēt quiue pro locata domūcula
pactā ꝯ ouētā pecum̄ā diligētis
sime exposcit. mūdi hāc machi
nā omnē in vsum habēs tantū
q̧ inhabitās terrarum neq̧ pa
rū tolerat mercedis dependere.
cū innani glorie eq̄ facta eius
oīa pendēt seipsū suaq̧ vniuer
sa deuouerit eo inanius. q̄ neq̧
beluis tali ornatu circumactis.
addi aliq̄d viriū pōt neq̧ sesso
ribus ipsꝰ virtutis plus quicpi
am accedere q̄ꝫ ignominie. siq̄
dem pleiq̧ ab eq̄te aūsi oculos
adiumētū ōetū ouertēt insequē
temq̧ familiā ul p̄uios; ⁊ q̄ ela
tis ceruicib⁹ ancesserint circum
spectabūt dominū vero satelliti
bus stipatum. non secus ac cō
munē hostē; ⁊ infensū habebūt
⁊ aspernabūtur q̄ res cōtingere
tibi haudquaq̄ꝫ poterit si aim
excolueris. quin hoīes pocius ⁊
angeli vniuersi ⁊ angeloꝝ pri
ceps coronā plectent. Idcirco
si glīe cupiditate duceris desine
iam factitare que soles. neq̧ do
mum sed animā ipsā ut clarior
fias ⁊ circūspectior ōeto nīl enim
dicite vilius pōt si ei posthabi
te ⁊ neglecte domi⁹ ornatum an
ponas Qđ si mea hec dicta inq̄
animo tuleris audi qđ fuerit ꝑ
quēpiam alienigenā gestum.
Philōphus eni q̄dā cum splen
didam eēꝫ domū igressus auro
multo fulgentem varioq̧ mar
more ⁊ columnarū cultu ꝯspicu
am pauimenta mox ipsā tapeti
bus strata vidissꝫ in faciem dn̄i
dicit̄ dom⁹ cōspuisse increpit⁹
deinde respōdisse. Cū sibi id fa
cere ulla in parte domus haud
quaq̄ꝫ licuissꝫ coactū se dn̄i vul
tū ꝯspurcasse Vides itaq̧ q̄ꝫ ir
risione dignus sit ille apud eos
q̄ mēte valēt. ꝯ despicatus q̄ ex
teriora ornaueit nec immerito

nam si quis vxorē fuerit tuam
opertam pannis aut neglectā
ancillulā vero veste splendidio
ri obtexerit. num equo id animo
tuleris Minime: qn̄ ira succēsus
summam hanc eē iniuriā clamita
res. Nec secus igitur tibi erit de
aīa cogitandū. cum parietes so
su ꝛ suppellectilē exornas. ꝛ sta
pem inni⁹ habūde impiris. nec
in rebꝫ gerendis prudētius im
pēdis operam. qđ eo grauius vide
ri debet. cum constet heram inter ꝛ
ancillas per eorū natura nihil di
stare. animū vero a corpe differ
re plurimū. Que res si ita se ha
bet. longe magis domus ipsa ꝛ
lectuli ꝛ scabella ab aīma dista
būt. Qua igitur fueris excusacō
ne dign⁹. cū hec fuerint auro p
te argēto qꝫ obducta. animam
vero nulla eius habita racōe pā
nis obsitā. squalētem. famelicā
ulceribꝫ plenam. canibꝫ fueris
laniādā ꝛ hijs insup existimās
te ex ornatu eiusmodi ꝛ exteri
ori. laude vel glīa potiturū. Illud
preterea maioris demētie appa
ret. cum fueris ob id supuacui
ornamēti sepe alias increpitus
irrisionibusqꝫ ꝛ cōuicijs vel in
iuria quauis alia affectus. ꝛ ex
tremis supplicijs adiudicatus
supuacanea hec fore tibi adhuc
decori duxeris. Dū cum ita ut
diximus se rem habere intelliga
mus. expurgāda sūt nobis errata

hec oīa. ut aliqñ tandem nostri
iuris effecti resipiscamus. trans
feramusqꝫ in animū decorē illum
exteriorem oēm. ꝛ ornamētum
hoc pacto deus manebit illesus
ꝛ sine iactura erit. ꝛ nos āgelis pa
res efficiet. ꝛ bonis eternorībꝫ do
nabit. Sermo secūd⁹

Quod neqtia sit volūtaria.

De tādem si placet. cō
tencōnibꝫ ommissis. ser
monē ad moralitatē dis
ferēdam cōuertamus. nequitia
enī depulsa inductaqꝫ virtute.
clare docebimus iniqtatē ipsā
nullū habere a natura ortum. cō
quirentibusqꝫ malignitatis ori
ginē. nō solū verbis. verū ꝛ re
bus ipsis. ora occludere facile
poterimus. utpote q̄ illis nature
simus. non improbitatis partici
pes. neqꝫ illud spectandū quod labo
riosa sit virtus. sꝫ quod possit faci
le cōparari. si studio ꝛ diligentia
incubuerimus cōsiderādū. Quod
si vicioꝝ voluptatē attuleris. ꝛ
finem qui ducit ad mortē. vel
ecōtra virtutes ad vitam expli
cabis. videbim⁹ plurimū vicijs
inesse doloris. virtutibꝫ vero vo
luptatis non parū. si fuerint hec
diligencius utraqꝫ discussa. Nā
quid improba consciētia molesti
us. quid spe meliori suauius. nihil
profecto nihil adeo nos frāge
re vel vrgere cōsueuit. quod rei ad
uerse āt mali iminētis expectacō

Sexino

nihil magis nos adeo sublevat: et quasi volitare facit: quam recti conscientia
qd̄ quidē facile potest in rebus
hūanis adverti. nā qui carcerē
habitāt capitis dānati: dānacō
nē operiētes et mortem: vel si de
licijs habūde fruantur: vitam
longe agūt molestiorē et anxi
am. quam qui emendicādo et nullo
rū sibi maloꝝ cōscij per rerū an
gustias incedunt: mortis enim
future expectatio haudquaquam
sinit quas in manibus habent
voluptates seu delitias sentiant.
Verum quid vinctos dixerim
et in carcerem coniectos. quan
do et libere vagantibus. habun
dantibus dico et opulētis viris
sibiipsis malorum conscijs. opi
fices ipsi longe sint conditio
ne meliores. qui ex diurno que
stu victitēt et labore summo Cūqꝫ
in popinis nōnullos spectamꝰ
temulentos. incōtinētes et ven
tre distentos. eo illos infelices
appellamus. quoniam edendi
et perpotandi voluptate: longe
est acrior expectanda in eos et
futura calamitas. quam si hisce hoi
nibus vivendi hoc genus iocū
dum apparet. nihil est mirum
si neqāt i malignitate amaritu
do evitai. vl' in neqtia defugi tri
stitia. Ecce res tā execrāda ebri
osis illis laude videtur dign non
mediocri. non tn̄ idcirco beōs
illos. sꝫ miserabiles nūcupamꝰ

et calamitosos. quam ignorēt qbꝰ
sint malis imersi. Quid de me
chis dixeris: q̄ pro brevi: fluxa
qꝫ libidie: turpem subeūt. indeco
ramqꝫ servitutē: pecuniaꝝ insup ia
cturā: timorē cōtinuū: et vitam
ducūt eius sane quā Caim duxe
rit nil absimilē: vel longe quam ille
molestiorē. siquidē et p̄sentia ve
rētur: et futura ptimescunt. ami
cos pariter et inimicos: igna
ros uti et sceleris conscios suspe
ctos habent. adeo ut neqꝫ quie
scendo huius sint anxietatis ex
pertes. Facinorum eni cōsciētia
insomnia eis vel plena formidi
nis ad usqꝫ terrorem effingit
Veꝝ qui fuerit in vita modera
tior. erit: hijs malis oibꝰ solu
tus. tū illā summo in otio et libta
te trāsiget. Obiectādi itaqꝫ erīt
brevibꝫ hijs oblectamētis. for
midolosi fluctꝰ istiusmodi et p
celle. perexiguoqꝫ abstinētie la
bori trāquillitas illa vite sepit
ne obtinēda. spectabis sane mo
deratam hanc incōtinenti illa es
se longe iocūdiorē. Predo pre
terea et fur alienis pecunijs ma
nꝰ iniectur? nōne diversādo ser
visqꝫ non secus at libeis adulā
do: portaꝝ vigiles deterrendo
comminando: iniuriam inferen
do: excubando tremebūdus et
anxius et suspectans omnia:
plurimum tolerat laboris: ei ve
ro qui pecunias aspernetur.

nihil accidet istiusmodi. ꝭ ingē
ti fretus animi suauitate. vitam
q̃ete aget ac tuto. Ceterū si q̃s
vicioꝝ ptes discusserit singulas
ↄspicabit ut ↄfusionē illis icē ⁊
scopulos. nec mediocres: mox
si virtutis principia attendat
dura esse ⁊ laboriosa ↄ̃periet. q̄
vero sequētur: facilia adeo ⁊ io
cūda videbitur ut supior oīs ob
iectus labor subleuetur. Cōtra
vero: longe ab hijs: vicioꝝ ē di
uersa condicō: siquidē oblecta
mēta ipa: que ex illis initio sta
tim capiuntur: dolores ac sup
plicia ↄsequūtur: ita ut prior il
la oīs depereat voluptas. Nam
quēadmodum is qui post par
tam victoriā coronā expectat.
p̄ntes labores pro nihilo ducit
sic ⁊ is quē post delectacōnem
monēt tormēta: nequit fructū
pure voluptatis timore oīa per
turbante: capessere. Q̃n etiam si
q̃s diligēter rē oēm inuestiga
ueit ut cruciatus peccatis ꝓpo
sitos omittam⁹ plurimū ī vi
cijs exequēdis ↄ̃periet inee la
boris. Quo circa si pla cet scrute
mur eadē hec in is q̃ aliena rapi
unt: vel si dicōres fortasse fuerit
⁊ pecunijs circūfulti. sint etiā si
velis: quouis discrimine: anxie
tate cura: ⁊ ceteris eiusmodi va
cui: cō cedam⁹ p̄terea quēpiam
esse nulla sua industria opulē
tū: ꝙ qꝫ nec fieri pōt fidentem

⁊ spe plenum posse res suas ⁊
bona oīa in longū seruari. Qua
igitur is: qm̄ habūde sit fortu
ne bonis obseptus voluptate fru
etur? p̄sertim cū hec haudqua
ꝙ sinat quēpiam diu letari: siq̃
dem appetenti plura: tormenta
augescūt: maximeqꝫ tū quisqꝫ
gratuletur: cum habēdi abscesс
sit cupiditas. Nā ⁊ sitibūdi tūc
recreamur cum ad sacietatē ebi
bim⁹: ꝙ diu vero siti vexabimur
vel oibus exhaustis fontibꝫ flu
minibusqꝫ per nos absorptis: ⁊
angimur magis ⁊ acrius cruci
amur. Tpē ergo si seculi huius
bona acceperis nec eadem inter
miseis augēdi desiderium. eo te
maiori cruciatu afficies: quo et
plura gustaueis Ne itaqꝫ existi
mes ex hoc multaꝝ rerū ↄplexū
aliquā tibi: nisi diuicias spreue
ris posse afferri voluptatem: ꝙ
diu enī eas ocupiєis: nunꝙ sup
plicō carebis. Amor quippe di
uiciaꝝ ille inexplebilis est ⁊ in
finitus. quātoqꝫ plus ꝓcesseis
vie. tātomagis a finē aberis.
Nōne igr̄ cupiditas hec. ꝓ mō
stro ⁊ extrema secordia est ha
bēda? Erit itaqꝫ principio no
bis hijs auaritie malis lōgius
abeūdum. quīpotius neqꝫ talia
sunt desideria attingēda. vel si at
tigimus fugiēda erūt initio sta
tim. neqꝫ hijs diucius immoran
dum. Sꝫ Salomō de muliere

Sermo

adulterata differit hoc modo ꝗ cõmone facit. De salta: ne morã traxeris. neq3 dom⁹ illius fores adieris. Nec secus ipse de pecuniaꝝ auiditate dixerī. nã si semim te vastũ illud furoris mare adire cõtigerit. haud facile reuocare gradũ queris. difficulterq3 victor euades. nec secꝰ ac solent ꝗ capitis vertigie detinẽtur. vñ si ī huiꝰ auaitie ꝓfunditatẽ descẽdeis teipm ac tua vniũsa depdesq̃re pñcipia ipsa nob̃ cauenda fũt. q̃ ve minora fuerĩt mala euitanda. e q̃bus ⁊ maiora ortum ducũt. Nã q̃ errata vel singula. vti exigua paruipẽdere ↄsuesc3. paulatĩ oĩm patietur iacturam. pccoꝝ siquid icuria ⁊ neglecta facinora. ꝗ vitia induxere. ꝗ vrbiũ menia solo equarũt. Sic ⁊ corpibus morbi increscũt: cũ illoꝝ vł tenues cause negligũtur Atq̃ Esau nisi ꝓmogeniture renũtiass3: nequaq̃ esset indignꝰ benedictione effectꝰ. Item si se bñdictione non abdicass3. nec fratricidiũ cõmittere ↄcupisset. Caĩn preterea nisi ꝓmogenitu re fuiss3 desiderio captus. s3 eiusdem deo curã demãdasset. nunq̃ secũda fuiss3 primogeĩta cõsecutus. quib3 adeptis si cõmonefactũ se deo paruiss3. cedem nunq̃ parturisset. Rursum fratricidio cõmisso si eum rei geste penituisset. deo q3 se appellanti non impudentius respondiss3. nihil esset in reliquũ mali ꝓcessus. Ad si hij quos ante cõditam dei legẽ fuisse cõstat. pre istiusmodi negligentia. sensim sunt ad ipsius malignitatis ymã prolapsi. cogita quid nobiscum agetur. qui ad maiores fumus fossuras euocati. ni diligentius nobis ꝓcauerimus. ⁊ malorum scintillulas priusq̃ ignem suscitent extinguamꝰ. Quorsum hec? Deierandi frequentiori teneris consuetudine? Non modo ergo huic erit vitio obsistendum. s3 tollendũ prorsus ꝗ iusiurandũ id si egeris. ⁊ labore quouis. ⁊ peierãdi vitio vacabis. Lõge eni est difficilius non deierare. q̃ nullo omnino iuramẽto īsuescere Cõuitiator si fueris vel cõtenciosus. aut ꝑcussor. prescribe tibi nõ irascendi legem nec clamitãdi. hoc pacto cũ radice vna ⁊ fructꝰ iteibit. Libidinosus es ⁊ incõtinẽs. ꝓpone tibi metas ⁊ terminos. nullam mulierum spectãdi. neq3 in foro alienũ decorẽ ocul' circũlustrãdi. Leuius ei multo a muliebri aspectu abstinebimꝰ. q̃ visa ⁊ ↄcupita sīna. libidinũ incitamẽta ꝓpulsabimꝰ. siquidem ⁊ leuiora sunt que primũ nob̃ inferũtur certamina. tametsi nihil erit nobis decertandum. si nec portas ipsi hostibus patefaciemus aut.

admiserimus vicioꝝ semina. Id
circo xp̄s viꝝ inceste mulierem
spectantē pena affecit: ut nos la
bore sublevaret indicat nanqȝ
prius e domo hostem eiciendū
q̄ꝛ sumptis virib; fiat validior:
ac cum depelli facile q̄at. Quid
eni opus ē frustra nobis ipſ ex
hibere negotiū ⁊ man⁹ cū hoste
cōserere: cū liceat palma sine cer
tamine cōpari. ⁊ preripi queat
an̄ inceptū bellū victoria? Ne
qȝ eni adeo laboriosū est a muli
erū aspectu cōtinere oculos. q̄ꝛ vi
sis ⁊ circumspectatis abstinere.
q̄netiā neqȝ ipsa oculoꝝ absti
nentia quippiā habere videtur
difficultatis. ȝ aspect⁹ ille. sudo
ris plurimum habet ⁊ laboris.
Qd̄ si ul' ea res istiusmodi diffi
cultatibus vacaret. prestaretqȝ
de se lucrū aliqd̄ nec mediocre
qd̄ tamen nobis ꝯperādum est
ut malis omnib⁹ habūdantissi
mū pelagus adeam⁹. Presertim
cū non solū sit a feminaꝝ intui
tu hoc. abstinere facilimū. verū
⁊ ab earū cōcupiscentia ne imq̄
nari quidē cōcedatur? Contra
vero qui feminā viserit. ut sūmo
cū labore. sic non sine animi la
be. euadet. si forte sit aliqn̄ euasu
rus. utqȝ is qui facierū speciem
decoremue haudquaq̄ꝛ attēderit
eritqȝ omnib; q̄ inde admittun
tur libidinib; vacuus. sic q̄ fue
rit in visēdo cupidior. cū mentē
primū cogitatu fedauerit. q̄rit
demū admisse cupiditatis notā
excutere. si excuti quoquā pacto
q̄at. Idcirco xp̄s ne talib⁹ affi
ciamur. non solū homicidium
verū ⁊ iracundiā interdixit. nec
feminā modo nō adulterare. sed
ne inceste quidē intueri iniūxit
neqȝ solū non deierādum vetuit
quietiā ⁊ sustulit iurādum.
Sic ne hoc quidē pacto dimē
sa virtute cōtentus. ⁊ legibus
eiusmodi ꝓmulgatis. ad maio
ra ꝓcessit. siq̄dem huāna cede i
terdicta. iniūctaqȝ non irascen
di lege. indicit etiā ad toleran
das iniurias patientiores eē de
bere. neqȝ fore solū ꝑ insidian
tis arbitrio sustinēdos insultꝰ
quietiā vincendū eē insultantis
furorē nostre tolerātie magni
tudine. Non enim dixit si quis
te in dexterā malam ꝑcusserit. fe
res aio equiori ⁊ obticebis. ve
rū ⁊ alteram fore ꝑcussori porri
gendā addidit. Sic enim ꝑspi
cua paratur victoria. si plus illi
q̄ꝛ velit cōcesseris. suęqȝ male cu
piditatis. ⁊ metas tue magna
nimitatis grāditate superaueris.
hoc enim pacto ⁊ illius soluisti
insaniā ⁊ qd̄ secundo patiētius
tuleris. p̄ioris tolerantie merce
dem sarciet. Vides itaqȝ vti ni
hil ex illata iniuria offendi. in
nr̄a esse. nō in inferentis. potesta
te. neqȝ solū nullo affici malo

Sermo

ſi qð aliquãdo patimur noſtri
eſſe non alieni arbitrij·qðq3 in
tũ magis videri debz:nulla pror
ſus offendemur iniuria: ſi nob
paululũ aduigilabim9 qñ pro
beneficio erit quodcũq3 in nos
ius preter ⁊ equũ inferetur·Exẽ
pli gr̃a:fuit in te quiſpiã otu me
lioſus·potes ſi libet:hanc in tuã
ouertere laudem cõtumeliã:nã
ſi cõtra ⁊ ipſe fueris in te laceſſen
tem ouitiatus:accumulab9 ouiti
andi ſeditatẽ vez ſi te cõuitio i
ſectantẽ laudib9 pſequeris:ſpe
ctabis q̃ adert palma te ⁊ glo
ria iudicaſſe non indignũ. Di
des cũ volum9 iniurias nobis i
beneficiũ ceſſiſſe qð item de pecu
niarũ iactuã:de plagis ingeſtis
⁊ iſtiuſmodi ceteris:cõtingere
poteſt:ſi aliorum in nos male
facta accumulatis bñficiis cõpẽ
ſabimus taliq3 munificentia du
plicem nobis ipſi ⁊ palmã vẽ
dicamus ⁊ coronam nectimus
ita fit:ut ſi accedẽs quiſpiam·
hunc illum ue affeãt fuiſſe de te
ipudenti9 locutũ:⁊ vulgo male
dictis inceſſere aſſeueret:tum ſi
cõuitiatorẽ coram delatore ipõ
laudaueris plurimum,⁊ obtre
ctantis iniurias vindicabis·⁊
penas capies·quippe q̃ rẽ hanc
memoratu dignam geſtam p
te fuiſſe cognouerint·⁊ te laudi
bus efferẽt·⁊ odio ouitiantem
inſectabũtur·aſſerẽtq3 hunc q̃

iũis fera beſtia nequiorẽ·qñ qui
dem nullã tibi inieceerit ouitiãdo
triſtitiam·cũ ipſe qui ſis iniuria
affect9:nihil mali pro malo ac
cepto retuleris·argueſq3 hoc
pacto dictã in te omia cõmenti
cia fuiſſe ⁊ falſo obiecta. Solet
enĩ qui alienis in ſe maledictis
offenditur:cõſciẽtiam delati cri
minis preſeferre·cõtra vero qui
cũcta q̃ obiiciũtur irridens:⁊ vti
nullius momẽti ducens·quis ſe
ſuſpitiõe leuabit. Cogita itaq3
quot bona hanc tuã moderaciã
oſequãtur·ſi quidẽ ⁊ te quauis
eximes animi pturbacõe.quod
q3 primũ fuerat dicendum·vel
pccis.qbus forte fueris obnoxi
us exueris qñ criminatores tã leni
aio feres·q̃ phariſeũ tulit pu
blican9 obtrectãtẽ Accedit etiã
q̃ aĩm ad ſapientie ſtudiũ exer
cẽdo inſtituis·⁊ laudẽ tibi oim
oſenſu cõparas nõ mediocrem
eriſq3 q̃uis obiectoz criminũ
ſuſpicõe ſolut9.q̃ ſi in nois tui
detrẽctores vidicãdũ cẽſueris fa
cile id habũdeq3 ſeq̃tur.qñ vel
p maledictis ſupplitiũ ſuptur9
ẽ de9.eitq3 illi tua·vel añ id ſup
plicij tempus·in perniciem tole
rantia. Nihil enim adeo male
dicos mordet frenatq3·q̃ illa
te contumelie cõtemptus. Nã
quemadmodum tot bona ex
ipſa ſapiencia emanant.ita ex
ipſa animi puſillitate pleraq3

mala cõtingũt. siquidem ⁊ ipsi
ignominiã notamur. videbimꝰ
q̃ʒ spectantibꝫ ceteris delati crimi
nis nõ expertes. animũq̃ʒ indig
natiõne cõplebimus. ⁊ hoste io
cũditate affecto. deum irritabi
mus. superinducemusq̃ʒ erratis
pristinis noua delicta. Que oĩa
cũ ita se hẽre intelligamus. euite
mꝰ ĩpatiẽtie p̃cipiciũ. nosq̃ʒ ad
ipsius tolerantie portum conse
ramus. ut hic nostris aĩmis ꝓ
xp̃i pollicitatiõnibus q̃ete inuen
ta. eiusdem cũ dono ⁊ gratia. tũ
benignitate ⁊ clemẽtia bona eť
na cõsequamur. Sermo
Terciꝰ Cõn̄ voluptates ꝑuas.

Corpus nobis reliquis
rite pactis morte mul
ctandũ est. verũ qꝺ ab
sit. haudquaq̃ʒ corpis substan
ciam ipsam oficiendã dixerim.
verũ incitamenta ⁊ libidinũ im
petus mactãdos dixerim. q̃ nos
ad praua facinora cõpellũt. Nã
⁊ huãnũ nihil subire. nec indul
gere voluptatibꝰ vite loco ha
bendum est. siquidem qui is se de
diderit. pre tristicia. formidine.
piculis. ⁊ multiplici aĩoꝝ affe
ctu. que illis ĩmixta in examinis
morẽ circũferũtur. vitã ducere
q̃etius in reliquũ haud poterit.
adeo ut si ei hac vita sit excedẽ
dũ prehorrore quodã ⁊ metu
vel ante cõstitutũ obeat mortẽ.
Itẽ si futurã egritudinẽ suspicet

tur. si cõtumeliã. si pauptatem
seu aliud istiusmõi quodpiã ex
insperato affuturũ preuiderit. pe
rit illico ⁊ cõsumitur. Quo vite
gñe quid esse põt miserius? Cõ
tra vero q̃ spiritu vixerit. nulla
eit simili calamitate obstrictus
ꝫ timore. mesticia. discrimĩe. eit
⁊ quauis rerũ mobilitate supe
rior. neq̃ʒ eo victor euadet q̃ nil
sit aduersi perpessus. sed qꝺ ma
ius vtiq̃ʒ est. aduersos oẽs for
tune casus ꝯtemnat. idq̃ʒ eo pa
cto fiet si spũs nobis dĩnus in
habitauerit. qui nõ ad breue as
feritur. ꝫ perpetuo habitaturus
Nã inhabitare spiritũ dicit nõ
inhabitasse. ut cõtinuã eius mã
sionem ostendat. Quocirca. q̃
vitam hanc viuere creditur. se
piterne illi ac perpetue intereat
necẽ est. vñ ⁊ dictũ illud esse cõ
stat. Spiritus vita ẽ per iusti
ciam. Sed hec ut clarius inno
tescant. producamus homines
duos in mediũ. quorũ alter la
sciuie sit ⁊ voluptatibꝫ deditus
alter vero ꝓrsus sit hiis rebus
demortuus videamusq̃ʒ vť hoꝝ
sit viuens dicendus. ꝯcedatur.
habũdet alter diuicijs. sit eti am
cõspicuus. sit insignis. alat pa
rasitos. helluones. adulatores.
vniuersũq̃ʒ hijs in rebus diem
terat. det itẽ lasciuie operã. de hac
cetur. Alter vero pce ob iictus
austeritatem ⁊ tẽperãter viuat

Sermo

vespi dūtaxat cibū capiat neces
sarium: maneat si velis ad dies
binos ternos ve impastus. quē
hoꝝ magis viuere existimabi
tis? credo plerosq; mollē: prodi
gum ⁊ bonoꝝ dissipatorē: opia
turos at nos eū dixerim⁹ qui ī
hijs bonis fortune modū sibi p̄
finit Sꝫ quoniā disceptacō hec
ex re certa est. adeam⁹ iterea isto
rum domos. vel eo maxime tpe.
q̄ tibi opulētus ille viuere videa
tur cū ī suis māq; delicijs dui sat.
Jngressiq; spectem⁹ quibꝫ sint
idem illi ī reb⁹ occupati ex hijs
eni que p eos gerētur. quotus
quisq; eoꝝ fuerit mortu⁹ ne an
viuēs sit apparebit. Jnuenem⁹
certe alteꝝ libris incūbentē. va
cantē rei ōine abstinētie vł rebꝫ
necessarijs incūbentē. habentē
q; cum deo sermonē. alteꝝ vero
madētē mero ⁊ emortuū. apud
quē si ad vespū vsq; morā traxe
rim⁹ nł eū ī melius videbim⁹ p
fecisse. qui imminentē ei. mortē
magis ac magis augeri. ⁊ exor
tam inde increscere somnolētiā.
Hūc vero nostrū sobrium dico
⁊ cōtinentem. vel noctes specta
bimus insomnes ducere. Vtrū
itaq; hoꝝ vite plus habere dixe
rimus. eū ne qui sine sēsu pstra
tus iacet ⁊ torpidus. a cum chis
est ad risum expositus. an actu
osum illum a deo colloquētem
hūc quidē dixerim. illum nāq;

si accedens rē aliquā oportunā
rogaueris. nihil magis q̄ quē
piam vita functū audies respō
dentē. cū nostro vero hoc inter
diu noctuq; versari cupieris. eū
quippe audies ⁊ de reb⁹ celesti
bus differentē. a angelū potius
agentē q̄ hominē. Vides ne vti
is pro eius vite solertia a inte
gritate inter viuos obtineat p̄
ma tum. ille vero mortuis ipsis
miserabili⁹ iaceat osternatus ⁊
torpens. interagendū q; si quid
forte agere videatur. nihil gerē
darum reꝝ ordinem discernat.
furētiūq; sit haud absimil. qn̄
a hijs longe calamitosior qui
bus affectis iniuria cōdolemus
⁊ increpam⁹ si quos hys forte
cōuitiari cōspicabimur. illū vero
si quis inuadat. nō mō nihil ei
mus cōmiserati. sed iacentem po
tius a prostratum merito fuisse
malo affectū pnūtiabim⁹. Nū
erit hec vita dicenda. que morti
bus infinitis est grauior? Vi
des itaq; hominem delicijs in
cūbentē non solum viuendo ob
isse mortem. sꝫ esse mortuis lon
ge inferiorē. pnitiosiorēq; demo
ne agitato ⁊ furijs? Quippe mi
sericordia hic iudicatur haud ī
dignus. ille odio xmiā hic pe
nas ille. pro eius tum vicijs. tū
morbo meretur. Quod si adeo
quispiam exteriori hac facie flu
[illegible]

ſaliuo ⁊ vrgēte bacho ꝯ̄uis cō
ſpurcatur. cogita ꝙ̄ male cum
aīa illa calamitoſa agatˀ. q̄ hoc
īcorpe tanꝙ̄ in ſepulchro aliq̄
recōdita ē ⁊ ꝯtumulata. Cuiuſ
mōi ī hoīe temulentia nec ſecus
videri dꝫ. ꝙ̄ ſi barbarus q̄ſpiā
deformis ⁊ impur9. vi ſūma et
poteſtate impetū faciat in adoleſ
centulā decorā aliꝙ̄ venuſtā et
cōtinentem. Quis igitur q̄ men
tis ſit cōpos non pocius optet
mille obire mortes ꝙ̄ diem vnū
hāc vitam degere? Nā ſi orta
iam luce ex ea ſe ioculari ebrie
tate attollens ſobrius fortaſſe
appareat. nebula adhuc q̄daꝫ
ex vinolētie ꝓcella. ſibi pre ocu
lis obuerſāte. nondū ſatis libe
ra tēperantia fruitur. eūdem ſi ulˀ
abſtinentē viderim9 ⁊ modeſtū
quid iuuat. cum nihil ex eo ali
ud aſſequatur vtilitatis. ꝙ̄ ꝙ ſe
crapule inſimulātes recognoſ
catˀ. Cū enim impudētius agit
cum debachatˀ. id dūtaxat lu
crifacit: ꝙ ſe irridei non ſentit.
vbi vero dies illuxit. amittit
oēm quā ex laſciuia ceperat vo
luptatē ſiquidē famliā obmurˀ
murātem. ⁊ inſectantē ſe iurgio
cōiugem. obiurgātes amicos
inimicos ludibrio ſe habētes re
cognoſcit. quid ergo dici hac
vita poteſt miſerius. irridei ab
omnibꝫ interdiu ⁊ rurſum eadē
illa turpiter īceptare. Vis etiā

cupidos in mediū producāˀ. eſt
enim ⁊ hec deterior alia quedā
debachacō. q̄ et ſi dici hoc nō
mine poteſt. cōſequēter ⁊ mors
eſt. quā alio quouis mortis ge
nere tāto eſt acrior. qn̄to gra
uior eſt temulentia. neqꝫ adeo
etiā vino madere moleſtū. ꝙ̄
ipſa eſt pecuniarū affectacō in
feſta ibi enī iactura ad egritudi
nem uſqꝫ ꝓuehitur. torporeqꝫ
⁊ inſenſibilitate ſbſiſtit. ſimitqꝫ
in ipſius ebriātis pnitiem. Hic
vero in habendi ſcꝫ cupiditate.
detrimētum: ⁊ p innumeros ho
minū diſcurrit aīos. ⁊ vaia vbi
qꝫ ſuſcitat bella. Age ⁊ hoīes cū
auaritia. cū temulētia detentos
ad inuicē cōferamus: videamus
qꝫ quibꝫ in rebus aut cōueniāt
inter ſe aut excedāt rurſus inꝙ̄
ſiat de ebrioſis cōpacō. qn̄ q̄ dē
nequeāt cū beato illo cuius ſup̄
meminim9 ſpū incaleſcēte oſfer
ri. mēſamqꝫ iterato īſinitis cedi
bus refertam in mediū ꝓduca
mus aperiamuſqꝫ quibꝫ in rebꝫ
ſimilimi intˀ ſe ⁊ pares: ꝑ ipſi9
morbi natura videantˀ nā cum
huius morbi ſint ſpecies varie.
ſiquidē partim vino. parti ex
cupiditate nimia efficiūtˀ: mor
bus tamē vtriſqꝫ inē non abſi
milis. eque enī abſurda quadā
auiditate detinentur. Nam vi
no grauis quo plures hauſerit
calices: eo magis ſiti incendit

Sermo tertius

Jtem ꝗ ꝗ̃ pecunie fueit amore ca
ptus. ꝙ̃to plura accumulauerit
tanto maiorem sibi excitat cupi
ditatis ꝗ auaritie flãmam. ꝗ gra
uius se diuexantẽ sitim demõ
strat ea itaqꝫ re vtriqꝫ sunt pa
res. verꝫ in eo rursus temulentũ
excedit cupidus. quid illud sit
queris? ebrius enĩ rem patitur
a natura non alienã. Dmũ ꝗ̃p
pe natura calidũ: cũ innatam au
xerit siccitatẽ: ꝑpotandi ingerit
auiditatẽ: vel inexplebilẽ. Vñ
inquies auaro ꝗ cupido tantus
hic habendi amor accreuit vñ
inquis? cũ enĩ is ad summũ eua
serit diuitiarꝫ culmẽ: tum maxie
pauper ẽ. Incredibilis sane hic
morbus. ꝑplexus est ꝗ ambigu
us. Spectem⁹ ergo si libet ꝗ ho
rõe cũ temulenti esse desierint. ce
perintqꝫ mentis esse cõpotes: tã
etsi cupidus ille nunꝙ̃ sit vino
se huiꝰ auiditatis exps. quin
vtrosqꝫ potiꝰ cum ebrij sũt cõside
remꝰ. videamusqꝫ vterꝫ horꝫ ma
gis sit irridendꝰ. effigiemusqꝫ
eos acrius ꝗ describamꝰ. vide
bimꝰ certe alterꝫ pre vino deli
rantẽ apertis oculis. nec quẽpiã
discernẽtem. oberrãtem frustra
ꝗ agitari. in obuios quosqꝫ of
fendẽtem. euomẽtẽ. lacerũ ꝗ in
formẽ nudum. vsqꝫ adeo ut cũ
ctis habũde risum moueat. Age
ad hec ꝗ auarꝫ in mediũ ꝑfera
mꝰ cuiꝰ res geste ꝗ actꝰ nõ risũ
modo. ꝗ execratiõem. iram ꝗ ful
mina merebũtur verꝫ reliqͣs om
missis: ꝙ̃ sit irridẽdꝰ cõsideremꝰ
siqͣdem eque is atqꝫ vinaticus il
le. neminẽ vel amicũ discernit ꝑ
hostem. oculosqꝫ apertos gerẽs
captus luminibus est. vtqꝫ ille
preterꝫ merꝫ nihil habꝫ acceptũ
ita ꝗ is preter pecunias nil ali
ud spectat. Longe vero huic ꝗ̃
uior est vomitus. siqͣdem non
cibũ potumue remittit. qui ver
ba cõuicij dissensionis ꝗ mortis
plena. infinita insup ĩ caput su
um fulmina prouocat. cuiꝰ aĩa
non secus se habet ꝙ̃ ebriantis
corpus qđ maculosum est imbe
cille ac fluidũ. quando ne ipse qͣ
dem huiusce temulentie vitio ca
reat quĩ qđ grauius est. cuis ca
pitur ira ꝗ vigilijs. ad usqꝫ inte
ritũ diuexatur. ꝗ sensim absumi
tur. quippe qui vinolẽtia oppri
mitur. nocte transacta potest ꝗ
sobrius fieri. Hic vero ꝗ dies ꝗ
noctes auaritie ebrietate detine
tur. acrioriqꝫ pena afficit̃. ꝙ̃ qͣ
vinculis astringũtur. vel qͣ me
talla opantur ꝗ cudũt. vel sup
plitia patiũtur siqua sũt grauiora
Rñde mihi. nũ hec illa ẽ vita nec
mors potiꝰ existimãda. qͣetiã
vel qͣuis morte miserior? Mors
qͣppe corpꝰ qͣeti donat. ꝗ qͣuis ir
risiõe. dedecore ꝗ erratis liberꝫ red
dit at hẽndi cupiẽtissima temulẽ
tia hoiem plane in res eiusmodi

impingit·occluditqꝫ aures· ex
cecat oculos·mētem multa cali
gine obtenebrat·nil enī patitur
pret̄ fenora audire. deqꝫ adau
ctis vsuris. turpi indecētiqꝫ lu
cro·detestandis tabulis· ser
uilibusqꝫ ⁊ illiberalibus mer
caturis iuuat verba facere:om
nib9 quēadmodū canis obla
trat·oēs odit.oēs respuit:cun
ctis est sine causa infestus. īsur
git ī pauperes·opulētis īuidet
nulli se gratū exhibꝫ: nec vxori
quidem.nō libris nō amicis·ꝙ
si neqͣt vndiqꝫ lucra cōgerere
vel hos quidē habebit infensio
res·ꝙ̄ qui natura sunt hostes.
Quid preterea tali vesania aut
fieri deterius vel calamitosi9 po
test: siquidē ipse tibi corp9 ha
benti vnicū.ventriqꝫ solū indul
gendo·scopulos precipitia ter
re hiatus ⁊ queuis baratra sub
ministras: qͣ vel si aliqͦd ciuile
munus inieris:impēsas veritus
predabūdus rapis· moxqꝫ cor
ruptelis ⁊ ambitu plerosqꝫ ali
os cōparas magistratus·supei
ore illo non mō sūptuosiores
ꝫ certiores quidē·cū mānone
tributum depēdis·neqꝫ pecunijs
dūtaxat vel corpis sudore. aīeqꝫ
ipsius dolore ⁊ tormētis:ꝫ san
guine ipō:improbo huic sacis
tyrāno satis:ut aliquid tibi ma
gis accrescat. miserū equidē te
ꝓ tua ac barbara seruitute dix

erim ⁊ calamitosū·nōne quoti
die spectas qͣ ad sepulchra tumu
lādi gr̄a efferūtur ut nudi ⁊ re
bus omnibꝫ destituti educātur
utqꝫ nil eis liceat e domo efferre
qñ vel ea quibꝫ mortui obtegū
tur vermibꝫ deferāt corrodēda.
Quocirca hoc velim tecū aīmo
dieb9 singulis reputes·forsitā
hoc pacto auaritie in te morb9
oīs sedabitur:ni forte vel ī ipa
funeris pompa libuerit mauis
ī modū debachari. Est sane id
ḡue vitiū: ⁊ horribilis valitudo
eoqꝫ ⁊ nos cōciombꝫ singulis
hēmus de hisce rebus apud vos
sermonē:sumusqꝫ forsā vestris
auribꝫ inio cūdi:easqꝫ dicēdo ex
haurim9: ut assuete saltē ꝓfici
ant magis. Ceterū:neqꝫ enim i
hoc mihi vestrū quispiā contra
dixerit:nō solū in ipso futuri iu
dicij die·sed longe añ:varius
iste ⁊ multiplex auaritie morbꝫ
supplitia ꝙ̄ multa allaturus est
qñ nec vincti ⁊ ɔpediti neqꝫ lō
giori ⁊ adūsa affecti valitudie
neqꝫ hñ qͣ dē quibꝫ cū inedia ⁊
fame colluctadū est:seu quouis
mali genere pssi talia sustiebūt
q̄lia pecuniarū tolerant amato
res. Quid enī inferri cuiqͣ mole
stius pōt:ꝙ̄ omniū in se ɔcitare
odia:ipsumqꝫ oēs habere inui
sos.immitē se pbere vniuersis ⁊
intractabilē: expleri nunqͣ:siti
ɔtinua laborare·afflictari fame

assidua: vltra q̄ȝ credi pōt ḡuio
ri. merore cōfici quotidiano. an
gi continuo ⁊ pturbari. Nec a
hijs longe plura ſbeūt hij. qui
accumulādi trahuntur. cupidi
tate adeo ut ſi cunctorum ſibi
mortalium fortunas pariant.
nullam prorſus pre auiditate
immodica ſentiāt voluptatem
Q𝔡 ſi vel nūmi vni⁹ iacturā fece
rint. putāt ſe ſupra ceteros fuiſſe
ḡuiora ppeſſos. ⁊ vita ipā exci
diſſe cuiuſmodi mala q̄s poteit
ſmo explicare. at ſi p̄ſentia hec
tātope illos affligūt cogita q̄ȝ a
cerbiora p̄t⁹ morte tormēta ma
nent illū dico a regno celeſti ca
ſū. dolorēqȝ q̄ ſit ex gehēna futu
r⁹. ppetuos carcēs. tēbras extei
ores. vermes illos ⁊ venenatos
dētiū ſtridorē. p̄ſſuras āguſtias
ignis fluēta. ⁊ caminos inexti
guibiles. Que oīa colligens ꝯfe
rēſqȝ cū ip̄a pecuniaꝝ voluptate
ſūditus hūc auaritie morbū re
uellito. ut grauī eius inopia lib
⁊ veras tibi diuitias cōpares. ho
miſqȝ cū hijs p̄ſentib⁹ ⁊ futura
aſſequaris.

Sermo Quartus

Vt ſimus miſericordes

Vdite fratres Paulum
dicentē Induite queād
modū electi dei. miſericor
die viſcera. nos aūt longe alit̄
facitam⁹. ſiq̄dē adeūtē quēpiā
vel nūmum a nob̄ deprecaturū.
pbro ⁊ maledictis icessim⁹. ⁊ i

portunū appellam⁹ cui⁹ rei nō
te pudet o homo. moleſtū ⁊ ipor
tunum clamitare panē depoſcē
tem. ſi is eni vel ſi moleſtior eſſet
foret quidē miſericordia dignus
qui adeo fame vexatus. tibi per
ſonato homini ſupplicet. Qua in
re noſtra ē crudelitas incuſāda
nā ſi nec facile impartiri aliq̄d
egentibus toleramus. varia co
guntur arte noſtram inhuma
nitatem pellicere ⁊ emollire diui
tiem Porro ſi argētum aurūue
expoſcerent. aliquid forte rati
onis. durius tuū illud reſponſū
hēre videret̄. at cū neceſſarij vi
ct⁹ ḡtia te adeant. q̄d iepte phi
loſopharis. verb̄ accuratōrib⁹
⁊ ſupuacaneis. inopi otiū mer
tiāqȝ exprobrādo. que ſi in quē
piā eſſent merito cōferēda. nemi
ni oīm magis q̄ȝ nob̄ ipſ̄ forēt
obiicienda. cui⁹ pnitiati in ege
num probri. memineis velim. cū
deū ipſe adieris peccatis veniam
cōprecatur⁹. tum quidē ſentieſ
digni⁹ te hec poſſe a deo. q̄ȝ a te
pauperē audire. nōdū tn̄ talib⁹
ī te ille verb̄ ē vſus cuiuſmōi hec
ſunt. Deſine iam. hinc abi in rē
malā: admodū es ipē iportun⁹
Siquidem poſtq̄ȝ ⁊ templa ⁊
aras frequentaueris. meaqȝ ⁊
inſtituta ⁊ iuſſa perceperis. mox
foro adito aurum libidines:
amicitias. neceſſitudines ⁊ reli
q̄ iſtiuſmodi meis ⁊ legibus.

⁊ institutus aĩ pois: huĩlitatem
qꝫ nũc pferendo te supplicē red
dis. postꝙ̄ vero precari desieis
crudelē te exhibes ⁊ inhumanũ
Abi itaqꝫ hinc meqꝫ nec vltra
adieris. Hac ipsi ⁊ si sumus au
dicōne. vel acriori multo. nō in
digni. nihil tamē istiusmōi im
ꝑerat deus: quã tolerat ille nos
aio ingēti. cũctaqꝫ per se ipē exe
q̄tur. indulgēdoqꝫ p̄cantũ vota
excedit. Nos etsi nihil horꝝ nos
fugiat. soluam⁹ inopũ mēdici
tatē vl' se ingerenciũ. nec acri⁹
vltr̄ in eos inuehamur. qñ ⁊ no
bis ad salutē haud minus op⁹
sit diña clemēcia. q̄ꝫ venia. ⁊ ma
iori q̄dā misericordia. neqꝫ eni
cō ceditur nobis nec licꝫ quidē
nostris oĩbꝫ diligentius discus
sis actionibus. sine supplicō vel
morte salutē parere. Nō igitur
efficiamur aliorum acerbissimi
exactores ⁊ iudices ne forte a
crius de nobis supplitia exigan
tur. Cōmissa eni habem⁹ q̄uis
venia non inferiora. quietiam il
lorũ nos miseret. quorũ errata
veniā nō merētur. ut eandē no
bis vel diu seruatā cōparemus
vel pocius si fuerimus quo ad i
geniũ suppetet ⁊ vires enisi. nũ
q̄ꝫ tāta in alios clemētia vtem
quāta ⁊ ipsi indigebim⁹ ab in
dulgētissimo deo ꝓmereri. Quo
igitur pacto nō absurdũ vide
ri debet. cũ i tantis sim⁹ ipsi rerꝫ

āgustijs ad veniā ꝓmerēdam
cōstituti. adeo nos esse in cōser
uos parcos ⁊ illiberales. ut in
eos id est in nos ipōs oia emere
faciamus: neqꝫ eni tam reliq̄s
nostrorũ bñficiōꝝ idignos ar
guimus. q̄ꝫ nosmet diña clemē
tia. siquidē qui cōseruũ verbo of
fenderit. deum habebit se acrius
lacessentē. Non igitur erit nobis
ipsis detrahēdum qñ inopes. vel
torpidos dixeris vel ignauos.
re aliq̄ impriam⁹ adeūtes. So
lemus eni ⁊ nos pre torpedine
q̄dam vel incuria pleraqꝫ delin
q̄re. q̄nimo vel si cuncta ab his
nr̄a emanāt errata. haud quaq̄ꝫ
tñ mox penas exigit deus. sꝫ ad
penitēdũ nobis ⁊ spaciũ p̄bꝫ ⁊ vi
ctũ tribuit castigādo istruēdoqꝫ
vl' reliq̄ ad ncc̄itatē sūbministrāt
ut ipsi hāc eius clemētiā sece
mur. Erit itaqꝫ nostra hec ꝓ den
da impietas. ⁊ feritas a nobis
ois ꝓpulsanda. utpote id nobis
potius q̄ꝫ reliquis ꝓfuturũ. nā
cũ egētibꝫ argentũ panem. ami
ctum ue. ipartim⁹. tam nobis in
gētem gloriā vendicam⁹. ut ul
lis neq̄at verbis explicari. Si
q̄dē incorruptibile corpus resu
mētes cum deo vna ⁊ laudem si
mus recepturi ⁊ regnũ. qd quā
ti sit faciēdũ. ex nostrarũ ⁊ pre
sentiũ rerũ cōiectura. vel leuiter
cōprehēdi licꝫ. tā etsi nequeat i
p̄sentiarũ liquido satis int̄nosci

id tamē exēplis conabimur ex
plicare. Dic m̄ si quis senescēte
te ⁊ inopē polliceat̄ in pristinā
restituere iuuētutem redacturū
q̄ȝ ad priorē illū etatis florē ef
fecturū etiam ⁊ valitudine op
tima ⁊ virtute prestantē largi
turum insuper tibi ad ānos mil
le terraꝝ orbis sūma trāquilli
tate imperiū q̄d nā ipse ꝓ istius
mōi pollicitacōibȝ vel facere vel
pati recusares. Ecce igr̄ ⁊ xp̄us
non solū hec s̄ bn̄s longe maio
ra pollicetur neqȝ enī quātum
int̄ se videntur senectꝰ ⁊ iuuētꝰ
distare tantūdem ē incorrupcio
nis corrupcōisqȝ discrimē neqȝ
ꝑ ipsius pn̄cipatus ⁊ paupta
tis quin ꝑ somnioꝝ ⁊ veritatis
interuallo pn̄s hec gloria cū et̄
na illa conferenda ē nec tamen
satis adhuc hoꝝ intercapedinē
explicaueri siquidē nulla enar
rari possit eloquentia futuroꝝ
bonoꝝ magnitudo. si cū presen
tibus cōferantur ⁊ tēporis illꝰ
infiniti ⁊ momētanei huiꝰ racō
habeantur Quo enim pacto cū
pn̄ti hac q̄sqȝ vitā illā ɔtulerit
sempiternā aut terrenam cum
celesti quiete que tantū vident̄
altrinsecus abesse quātū a bello
pax est ociūqȝ semotū utqȝ pu
rissiā margarita a luteo quouis
lapillo secernitur sic ꝑfecto est
a corrupcōne immortalitas ali
ena quin quo pluribus id exp

mere conuitemur eo minus cer
ti aliquid vel simile afferemus.
Quippe si cum vel micantibus
solis radijs futura nobis corpo
ra cōtulerimus: nihil tamē ꝑ il
loꝝ splēdoris dignitate explica
bimus. ꝑ hijs itaqȝ futuris bo
nis q̄ tam imense facultates a q̄
po aꝰ huāna vita tanti vnq̄ꝫ pos
sunt existimari que nō vltro re
linquēda sint eteni si q̄s te in re
giā aliquam induxerit ceterisqȝ
astantibꝰ ⁊ principis tibi beni
uolētiā adeo cōciliet ut post ser
mōes familiarit̄ habitos conui
uā te illi ⁊ comitem assiduū faci
at nemi ꝑfecto diceres te ꝑ tan
ta btītudine cōcessuꝝ At si celū
conscendere regiqȝ illi omniū
potentissimo assistere inqȝ ange
loꝝ ɔspectu splendescere fruiqȝ
gl'a ineffabili effecerit hesitares
ne vel omniū fortunaꝝ pati ia
cturā aut si illud ɔducerȝ vel vi
ta ipsa spoliari quinimo ꝑsilire
⁊ leticia efferri oporterȝ ⁊ ut ita
dixerim pre gaudio alas sume
re ad volatum at q̄ ip̄e ut prin
cipatū assequaris fraudādi ⁊ rapi
endi occasiones innumeras af
latuꝝ. ⁊ si illud haud quaq̄ꝫ ꝑ
lucro duxerim a cōmodo ⁊ tua
dispēdis ⁊ aliena mutuatus vx
orē si vsui foret ⁊ liberos nec ve
reberis in seruitutē dare. ob reg
nū aūt celeste illud nobis ꝓpo
situ quod neminem habet deo

testificāte fuccessorē. nec exigu
os cōtinet angulos aut terre
partē. sȝ celū itegre sub eius di
cōne capit: segnior ipē ⁊ piger
pecunijs imersus inhias. neqȝ
intelligis ꝙ si inferior hec celi fa
cies que ad nos vergit. tātum i
se habet decoris ⁊ oblectamēti
qualis superior illa ⁊ celū celi fu
tura sit. Sȝ quoniā hec corpore
is interea oculis spectare nō li
cet: cōscende mēte ⁊ cogitacōne
celū: quod supastans suspice.
⁊ supnū illud qꝺ alcius tendit
attende immēsam illā altitudi
nē ⁊ splendorē horribilē. cōtem
plare angeloꝝ multitudinē. ar
chāgeloꝝ gētem innumerā. ali
asqȝ infinitas potestates. Post
hec descēdēs supne ⁊ celitus. no
ta ⁊ oculis circulustra. nr̄arū ha
rū rerū ymaginē: nostratesqȝ
principes. vt ī se circū habeāt. vi
ros veste aurata cōspicuos: cur
rus insuper auro vberti excultos
quos iumēta trahūt cādidiora
⁊ vehicula p̄ciosioribus gēmis
ōrnata: ut niueos lectulos. ut car
penta aureis bratteis crepitātia
dracones p̄terea auro ⁊ serico ve
stibȝ effigiatos. ut scuta auratis
vmbonibȝ ⁊ lora ex auro. vario
lapillo distēta. equos demū ip
sos ⁊ faleātos ⁊ auro obseptos
cuiusmodi ornamēta. nihil pro
fecto vltra. viso p̄ncipe aut spe
ctamus aut magis facimus. prin

ceps enim vel solus. tū ex eius
porphireo amictu. tū diadema
te. sella fibula ⁊ soccis tū demū
fulgentissimo eius aspectu oim
nr̄m in se oculos cōuertet. Hijs
itaqȝ rebȝ t'renis aīaduerꝭ ani
mus eit ad supiora trāsferēdus.
intendēdusqȝ ad horribilē illū
iudicij diē. quo xp̄s ⁊ cognos
cendi ⁊ iudicādi gratia affutu
rus est. Neqȝ enī beluarū iuga.
uł aurata vehicula. seu drācones
spectabis ⁊ scuta. sȝ qꝺ visu hor
rendū ⁊ aīmos pauefacit. ut uł
incorporee obstupescāt potesta
tes siquidē virtutes inqt celoꝝ
cōmouebūtur. Tūc p̄terea vni
uersū celū patebit. ab ipsis car
dinibȝ reuulse disturbabūtur ⁊
fores. descēdet dei vnigenitus fi
lius. nō vigenis ā cēteris viris
sese armis stipātibȝ. sȝ āgelis inu
meris. cherubin. seraphi. p̄tātibȝ
reliqs circūstantibȝ. Erūt tūc q̄
dē oīa formidīs ⁊ terroris ple
na. cū ex terre hiatu. quotquot
hoim q̄ ab ipsis Ade origine vn
q̄. diēqȝ adusqȝ illum futuri sūt
aut emergēt aut rapiētur. xp̄s
vero cū tanta gloria apparebit
ut eius splēdore. tam solis q̄ lu
ne ⁊ ceteroꝝ astroꝝ lux omnis
occultetur. Quibȝ poterūt verbis
tū ⁊ beatitudo illa. tū gloria. ⁊
splēdor explicari. Heu mi aīme
oboriuntur enī mihi nūc lacri
me ⁊ ingens incūbit gemitus.

cogitanti quibus excidimus bo
nis a quali sumus beatitudine
alieni effecti a qua tum videbi
mur lõgius abfuisse: cũ magni
nihil aut boni operamur. Ne ita
qȝ q̃spiã mihi hoc loco gehẽnã
commemorauerit. siquidẽ eiusmo
di gl'e casũ subire a gehẽna lon
ge sit grauius eadẽqȝ abesse q̃
uis supplicõ deterius. nec dũ tñ
intermittim⁹ a terrenis incum
bere. ⁊ demonũ neq̃cia falli q̃ ꝓ
pusillis hijs ⁊ minimis rebus
nos priuabũt maioribȝ. Quip
pe lutũ offerũt ut auꝝ s̃btrahãt
vel pocius ut celo nos fraudẽt.
vmbrã p̃ferũt ut a veris ꝓpellãt
insomnia immittunt. Nihil enĩ
aliud did preter dici possunt for
tune bona ut luce oborta omni
um nos arguãt egẽtissiõs. Que
oĩa ita se habere intelligentes
caueamus aliq̃n tandem dolos
hosce a fraudes animũqȝ ad fu
tura ꝯũtam⁹. neqȝ enĩ affirma
re licebit ignorasse nos vitam
hãc breuẽ eẽ a tẽporariã rebus
presertĩ ipˢ tuba clarius quoti
die clamitãtib⁹ ꝯtenuẽ illã esse
ridiculã. a informẽ plenam dis
criminis. plenam voracitatis.
Qua igr erim⁹ excusacõe digni
q̃n criminosa ⁊ turpia tanto stu
dio consectamur. fugimus vero
q̃ gloriosos nos facerẽt a insig
nes vniuersiqȝ ĩ ipsã pecuniaꝝ
tyrannidẽ ꝯcedimus siquidẽ

illarũ est seruitus qualiuis tyrã
nide intolerabilior qꝺ ꝓfecto
nec eos fugit q̃ ea se ut explica
rẽt digni sũt habiti. Quocirca
⁊ vos ut optimã hãc lib̃tatẽ per
discatis refringite vincula extrica
te vos laqueis nullũ iaceat domi
aurũ quĩ qꝺ infinitis ẽ pecunijs
honoraci⁹ pietas a elemosine
recõdãtur. id eĩ nos faciet apꝺ
deũ fidencĩores: at illud de decore
mꝫto a pudore offundit facitqȝ
demoẽs magnũ in modũ in nos
deseuire. Quid igitur in te hostẽ
a armas ⁊ forcĩorem reddis ar
mis pocius erit tua in eũ dextera
muniẽda trãsferẽd⁹ dom⁹qȝ oĩs
in aĩm ipsum ꝯũtus. in eoqȝ et
opes locãde auꝝ ꝓ arca a domo
celũ seruet nrã oĩa nobiscũ deferã
mus. sumus certe ipsi ⁊ pariet
b⁹ pociores a pauimẽto maio
res faciẽdi. Quid igit̃ nob post
habitis studiũ in hec oẽ ꝯcita
mus quoꝝ sum⁹ pt⁹ vite hui⁹
excessum exptes futuri quĩmo
p̃sepe in huãnis agentes potiri
haudquaq̃ possum⁹ cũ liceat di
uicijs adeo ꝓuehi ut nõ mõ hac
vita ȝ in futura possim⁹ opulen
tissimi videri. Ideirco quicũqȝ vil
las domos ⁊ aurũ. aio vel cure
habuerit vbiuis sui p̃ñtiã fecerit
cũ hijs fortunis se offeãt nccẽ ẽ
Dicȝ aliq̃s: q̃ pacto id fieri pote
rit: poterit q̃dem a facilitate sum
ma nã si hec bona per inopum

manus in celū trāstuleris. appa
rebūt sane in tuū fuisse animum
traducta. ita ut te ul' morte pre
uētum nemo hōis opibꝫ fraudꝫ
quū vita fūctus abscedes. celo o
pulētus futurus ⁊ diues. Eius
modi Tabites illa thesauro po
tita est. siquidē non domus aut
parietes. nō lapides vel colum
ne. sꝫ viduarꝫ corpa amictu op
ta. fuse lacrime. mors fugata. ac
demū vita reddita. ɔspicuā illā
fecere ⁊ clarā. Istiusmodi nob
parem⁹ arcas. tales struam⁹ et
domos. sic deus nob opem pre
stabit ⁊ ipsi nobis eodē coad
iutore vsi. in ope ⁊ q̄dem p̄cla
ro absoluēdo videbimur nō de
fuisse. At q̄ ex nihilo deꝰ inopes
adesse traduxit. tu vero tradu
ctos hosce ⁊ creatos. nec fame
siuisti leuādo curādoqꝫ. nec reli
quis oficī erūnis. dei templū at
tollēs vndiqꝫ ⁊ sustentans. cu
ius tēpli vel ꝓbitatem vel glo
riā quid vnq̄ poterit equare?
Qd si non dū clare perdidicisti
quibꝫ te deus pro iniūcta hac ⁊
suscepta. subleuāde inopie cura
insigniuerit dōmtis. tecu id ani
mo reputās. ex eo qd inferem⁹
intelliges. Etenī si quispiā tibi
casurum celum subleuandi eri
gēdiqꝫ traderet facultatē. nōne
id tibi honori duceres perinde
ac cōdicōnē tuam ⁊ vires exce
dētem. Ecce nūc maiori quodā

te honore dignatus ē deus. siq̄
dem qd celo ipso maioris facit
tibi subleuādum cōcessit. nihil
enī deo ex hijs q̄ visuntur eque
atqꝫ hō ē gratius. cuius gratia
celū mare ac terras creauit. eius
qꝫ habitacōne pocius q̄ celi le
tat'. Qd et si ita esse nos haud
latꝫ: nihil tn̄ cure vel diligentie
dn̄o huic tēplo mācipam⁹ qn̄
eo neglecto āplas ac magfica'
pam⁹ domos. ideo qꝫ rebꝫ omni
bus destituti extrema inopia la
borātibus sum⁹ inferiores: qn̄ ⁊
domicilia e q̄bꝫ post vite huius
excessum nihil sumus splēdoris
relaturi. ornacōra struim⁹. illis
reiectis q̄ trāsferre nobiscū vna
licuissꝫ. Cōsurgēt nāqꝫ resolu
ta iā egētium corpa: quibꝫ deus
cuius hec iussu siūt in mediū ꝓ
ductis: qui ea curauerit: ⁊ lau
dabit. ⁊ cū oīm admiracōne ex
tollet. ꝓpterea q' iopia affectos
ul' paulo post siue iedia siue nu
ditate siue algore collapsuros
erexerit. verꝫ adhuc vel hijs no
bis ꝓpositis laudibꝫ: tardiores
certe ad optīa: hāc egenorꝫ cu
rā adeūdā sum⁹ ⁊ torpidi: xp̄s
p̄terea quo diuertat nil habet
quū hospes famelicus: circūfert'
⁊ nud⁹: ipē vero suburbana vel
laxiora: balneas ⁊ ambulacra:
frustraqꝫ multa struis cubilia.
illi vero neqꝫ angustū aliquod
impartis tegumētum. q̄ corruis

Sermo

vulturibus celsissima struis te
ctoꝝ fastigia. Quid hac fieri pe
ius secordia potest ꝛ furijs. Sut
enim hec ꝑ extrema quadā ha
bēda insania: que nec verbꝰ qui
dem poterit satis explicari. lice
bit tamē si tibꝫ eiusmoi a nobꝰ
egritudiem ꝛ si ꝓgue ꝓpulsaē
neqꝫ id tātū potis factū est. sed
etiā facile. neqꝫ facile modo sed
eo facilꝰ pestilētē hoc ꝛ animi ꝛ
corꝑis morbo liberabimur: quo
ꝛ medicus aderit oim excellen
tissimus. Is itaqꝫ erit ꝑ nos ꝛ al
liciendꝰ ꝛ hortandus: se nobis
iungat. Conferenda insupꝰ in
mediū nostra oia ꝛ ipsi nos: vo
luntas scilicꝫ ꝛ animi ꝓmptitu
do. nullis hic rebus alijs opus
habet: modo hec tulerit de se oia
ꝓstabit. Conferamꝰ itaqꝫ que
nostri sūt iuris. ut meliori dum
viuimꝰ valitudine vsi: bona illa
futura cōsequamur.

Sermo. v. Sic deus pr̄ nō
pepcit ꝓprio filio ita ꝛ nos pcu
nijs

Vo tādē ipsi digni sup
plitio iudicabimur. siq̄
dem Paulus ob Cristi
quo tenebatur desideriū. neqꝫ
celestia ipsa magfaciebat. nos
vero que vel ceno ꝛ luto. volutā
tur. Cristo ꝓferimꝰ. cuius amo
re ꝛ gehēnam ille adire: si fieri
id necē foret peupit: ꝛ celestis
regni iacturam pati. nos vero
a Pauli magnimitate longo i
teruallo distantes. cū neqꝫ pre
sentia aspernemur. ne digni qui
dem erimꝰ qui eiꝰ calceos attra
ctemꝰ. siq̄dem ille ꝑ eius summa i
Cristū pietate ꝛ obseruātia. nec
celi regina ꝑ regno ducit. nos
vero eū cuiꝰ opa ꝛ admirari vi
demur ꝛ magnifacere. qd̄ eqdē
optarē: cōtēptui habemꝰ ꝓposi
tūqꝫ nobis celeste illud imperiū
pretereūtes vmbras q̄tidie ꝛ i
somnia cōsectamur. tā ꝛ si deus ꝓ
suo in nos amore ꝛ pietate: se
nec secus gerat: q̄ꝫ solet indulgē
tissimꝰ pr̄ in liberos cōtumaces
q̄ cū eos videat sui assidue cōsue
tudinis tedio affectos: alia q̄dā
arte ad se pellicit. At nos cū nul
lo Xp̄i decētī amore teneamur
ꝛ si plerisqꝫ ut in officio detineat
rebus obiectis residere apud se
haudquaq̄ꝫ toleramꝰ. qn̄ ad in
eptias potius pueriles trāsilimꝰ
ꝛ ludos. q̄ oia Paulus nec medi
ocriter abhorrebat. qn̄ vti inge
nuꝰ ꝛ liber filius genitoris amā
tissimꝰ q̄rit se illi assiduū dedere:
cū eoqꝫ ꝛ solo versari. nec si ma
gnam habet in ceteris racōnem
sed longe minorē q̄ꝫ filium dece
at non eni pari se q̄ ꝛ a patrē ho
nore dignatur siquidē cum pa
trē attēdit sua nihili putat. ma
uultqꝫ cū p̄re i plagis ꝛ crucia
tu versari. q̄ꝫ seiūctꝰ i delitijs eē
Idcirco nō possum nō vehemēt

paulũ admirari:q̃ solus ob xp̃i
grãꝫ tulerit oĩa:nulla regni spe
vel honoris:ſ amore dumtaxat
⁊ caritate ingenti:cũ pleriqꝫ ho
minũ eiuſdẽ grã:ne pecunias q̃
dem contẽpserint neqꝫ eni nos
vel xp̃s ipse.vel eius opa:a ter
renis hijs rebꝫ retraxerint: quĩ
vti vipera.⁊ sues vel reliq̃ id ge
nus aĩmãtia solẽt. ceno obuol
uamur Quid enĩ ipsi hijs feris
bestijs videmur p̃stare:quibꝰ
cũ tam multa pateãt exẽplorũ
plena ⁊ imitacõe digna:haud
quaq̃ intueamurꝰ inferiora hec
despicere ⁊ admirari.cum ne ad
breue quidẽ spectare superiora
toleramꝰ.p̃sertim cũ nostri gra
tia filium deus demiserit celitus
cui nec panem ip̃e impartis:qñ
ꝑ te fuerit oblatus a morte af
fectus.pater nec ꝓprio filio.te
ꝓpter indulsit.hũc ipse media
maceratũ paruifacis.cũ tibi sit
eius ope viuendũ.quid hac si
eri ↄtumelia põt deterius:tui il
le ob grãm ꝑditus.te ꝓpter oc
cisus.famelicꝰ.ꝑ te diuagatur
vel e suo aliquid huic ipartire.ut
in tuã id vtilitatẽ ↄ̃cedat.Nec
quidẽ in crede.id egeris quos
igitur istiusmodi hoĩes nõ inse
sibilitate lapides excesserint.q̃
cũ tot rebus ad bonũ trahũtur
in demonica tñ hac crudelitate
pseuerẽt:Atqui xp̃s nec morte
tñ ⁊ cruce contẽtus.quã subi

re etiam inopiam voluit:hospes
insup vagus a nudꝰ fieri.vali
tudie affici. a vincula tolerare
ut te vel hoc pacto ad se reuoca
ret.ꝙ si pro mea hac omni to
lerantia inquiet.nec vicẽ redd̃e
dam existiaueris.saltẽ te mee mẽ
dicitatis misereat. ꝙ si nec hu
ius rei grã mihi ↄpatiẽdũ dux
eris vel ob egritudinẽ meã hãc
flexus ⁊ vincula emollire.si ne
hec quidẽ misericordẽ te a piũ
reddiderit.leuia tñ a friuola de
poscẽti annuas velim.neqꝫ enim
p̃tiosiora q̃dam ⁊ magna expos
co.ſ panẽ dumtaxat a tectũ a
verba solancia:ꝙ si post hec fue
ris in tua feritate ꝑtinatior. sal
tem pro regni celestis desiderio
siue ob ea q̃ pro te tuli certami
na exhibe te meliorẽ. Si tamẽ
nulla istiusmodi apud te ratio
ↄ̃stabit.saltẽ nature ipsi ↄpa
tere.cũ nudum videris.reminis
cere eius quã pro te tulerim in
cruce nuditatis.cuius si nulla e
rit apud te rcordacõ.vel ob eã
quã inopũ grã exutus tolero.
Factus sũ an hac.te ꝓpt egenꝰ
a in pñti egestate p̃mor.ut vn
decũqꝫ ↄpulsus misericordẽ te p̃
beas.esuriẽ tui grã toleraui rur
sũ famẽ ꝑ te patior. Sitibũdꝰ
erã dũ i cruce p̃ederẽ ipñtiarꝫ si
tio pauperꝫ rõe ut hijs vtrisqꝫ i
edia.& a siti.te m̃ adiũgã piũqꝫ
ꝓ tua salute.reddã a huãnum

Sermo sextus

Quocirca ⁊ si te mihi pro meis
inumeris bn̄ficijs in vice reddē
da sentiam obligatum. nec tn̄
quippiam te quemadmodum
debitorem repeto: quin vti bene
ficum ⁊ largitorem: sumq̄ʒ pro
paruis ⁊ exiguis rebus corona
te ⁊ imperio donaturus. neq̄ʒ id
dixerim: solue me egestate vł di
uitias elargire. Fui equidē pro
te pauper: sed panem postulo ⁊
amictū. vel tenue aliquod mee
inedie solamen. Si fuerim ip̄e
in vincula coiect9 haudquaq̄
me inde eximas postulo: ſʒ vnū
illud ut vinctū tui ob gratiā re
uises. sic te vel hoc solo celo do
nauerim. ⁊ si ip̄e grauissimis te
vinculis eruerim. feceris tamen
mihi si prepeditum ⁊ ligatum
reuiseis satis. Possum preterea
te vel nullis tuis in me meitis co
ronare. velim tamē me tuis esse
beneficiis obstrictum. ut te coro
na dono concessa fatiat fidentio
rem. Idcirco cum habeam ipse
vnde me alā facultates. emēdi
cādo circūuagor. proq̄ʒ foribus
tuis astās manū porrigo ⁊ ciba
ri a te p̄cupio. amo eni te pluri
mū ⁊ mensa insup̄ tua delector.
qd q̄ʒ amātiū ↄsuetudinis ē. vel
hec oia mihi duxeri ornamento
q̄n etiā spectāte terraꝝ orbe. lau
des de te p̄dico vel ingētes audi
entibusq̄ʒ vniūsis alitorē meū
oñdo. Cūq̄ʒ soleat nos cū a quo

q̄ alimur. pudē. celareq̄ʒ itē bn̄
fitiū ↄsuescim9. Xp̄s ip̄e vel no
bis obticētibʒ qn̄ vehemēti nos
amore p̄seq̄tur. nostrā i se bn̄fi
tiū vulgabit. nr̄iq̄ʒ haud medi
ocri cū laude p̄fitebitur. neq̄ʒ ei
eū fatei pudebit. nos sibi nudi
tatē patiēti amictū. ⁊ famescēti
ↄtulisse ⁊ victū. Quibʒ oib9 re
cte p̄ceptis. ne laude teneq̄ ↄtēti
sim9. qn̄ dicta hec exeq̄mur. q̄d
ei nob istiusmoi plausus ⁊ lau
dātiū turba vtilitatis ↄtulerit.
vnū illd a vob exegeri ut oñtaci
onē hāc ⁊ iactātiā. cū ex facti s:
tū ex vera obtēperātia vēdicetis.
Id eni demū nob in laudem. id
inq̄ i lucrū cedet. ⁊ quouis dia
demate fulgentius existimaueri.
Hāc itaq̄ʒ ⁊ decessui coronā. cū
in tū vob p̄ iopū man9 deferen
dā pate ut vel i hac vita sp̄e me
liori enutriti. ad futurā ↄcedētes p̄
petua btitudie fruami. Sermo
sext9 Inanis gloia q̄ turpis sit

Vid tandē inanis glo
rie cupiditate sūptuosi
us: q̄d turpius vel to
leratu difficilius fieri pōt. siq̄dē
morbi hui9 dispēdia: ex hijs so
lent patere: q̄ frustra ⁊ inaniter
cū in theatris edendis ⁊ specta
culis: tum reb9 ceteris istiusmo
di intēp̄stiuis ad gloiam dūta
xat ⁊ ostentacōez paratis: tum
deniq̄ʒ in edificandis splendi
dis domibus ⁊ excolendis.

struēdis a reliq̄tis inutilibus que ip̄ftilarū silētio p̄tereamꝰ pecuniarꝫ plurimū insumūt·nec sane quēpiā fugit:hoiem hoc morbo laborantē:prodigū ⁊ ia ctabundū:rapacē insup a cupi dū esse oportere. Talā ut beat un de beluas alat·alienis fortunis i feret manꝰ. at q̄d fortunas dix erim. siquidē non eas solū. sed animos ip̄os ignis iste depasci tur · neq; morte corporea hac modo a presenti:ſʒ futura etiam afficit a eterna. ſtā a gehēne p̄ creatrix inanis hec gloria: a ig nē excitat vehemētiꝰ· a vermes pestiferos·q̄etiam eādem illā videbit quispiā vel apud mor tuos tenere imperiū·quo q̄d fi eri pōt deteriusꝰ cūq; ⁊ reliqua cū morte vna vita:dissoluūtur hic tñ iactācie morbꝰ post mor tē etiam: omni conatu cōtēdit. suā vel in ip̄o cadauere naturaꝫ p̄dere. Quippe hac vita exces furi. ⁊ statuas sibi insignes· vel eorꝫ substātiā oēm ɔsumpturas erigi sibi: a attolli demandāt. p̄fiuūtq; plurimum suo funeri luxum·quiq; dum interea viue rent·nummi vnius aut panis g̃ tia adeūti egeno coniciati sunt. mortui vbe̅re̅ vermibꝫ mēsam p̄ bēt a habūde·quid ergo aliud q̄ras· q̄d morbi huius excedat tyrāni dē: hoc enim ex malo·ab surde queq; oriuntur cupidita

tes·siquidē plerosq; quos ne q; decora facies·neq; libidinan di cupiditas cepit·iactantie li bido intercipit·vt p̄ seducta nō nunq̄·vel vitiata muliere·apud alios glorietur. quid reliq̄ dix erim q̄ ex inani hac gloria ma la emergūtꝰ optarē equidē q̄ busuis barbarorꝫ hoim potius in s̄uitutē dari. q̄ semel eius su bire iugū. nec enim a barbaris talia captiuis iniūgūtur·quali a sibi morigeris illa hoc pacto inquiēs indicit Exhibe te cūcto rum seruū·siue te fuerint inferio res·siue clariores · animā asper nare virtutē neglige. libertateꝫ irride. ac tue deniū saluti aduer sabere. tū siquid erit p̄ te bene gestū. nō dei oblectandi gratia id egeris·ſʒ ad ostētacōem dū taxat ⁊ iactantiā·ut p̄meritam ex eo palmā amittas. cūq; te misericordem p̄stiteris . ieiunio inediaue affeceris est labor qui dem sileūdus. merces vero om ni studio p̄dēda · Quid huius cemodi pōt p̄ceptis dici immi usꝰ siquidē ex eis obtrectacōes inuidie· a desperacō· ortū habēt emanatq; malorꝫ omniū mat̄ auaritia. p̄sertim cū familiarum examia·⁊ barbari auro circum fulti parasiti · assentatores a cō neri argēto currus · a reliqua huis magis irrisiōe digna·nō voluptatis aut necessitatis grā

Sermo

sed ad ostētacōem paratur. Di
cet aliquis. ita se habet: morbū
qꝫ hūc malum esse cuiuis patet
quo tamē pacto caueri possit.
explicandū foret. Caueri inq̄
illud poterit. si id morbi graue
et molestum esse cognoueris. qd
optimum profecto erit ad vite
rectitudinē ineundam initium.
siquidem valitudine affect9 qͥs
piam: et eger cōsistim medicū
cōquirit. si primū se egritudine
laborare didicerit. q̄ si aliam: ad
hunc morbū euitādum viam
quesieris: deū assidue cōtemplare
estoqꝫ quā inde captur9 es glo
ria contentus. deinde si senseris ina
nis glorie morbo suggerēte tei
citatum iri ad efferendum: qd
bn̄ gesseris: et aperiendum multis
animadūsa que sequitur ex bo
nor facinor cōmunicacōe iactu
ra. extingue absurdam illam et
suggestam. renūtiandi ac bene
acta vulgādi cupiditatem. ani
mumqꝫ hijs verbis alloquere.
Ecce tam diu parturiēs efferen
di rem bene gestam cupidus
extitisti. neqꝫ eam tolerasti silē
tio premere. qn̄ omnibꝫ cognoscē
dam extulisti. quid ergo ex eo
plus. aliquid tibi accreuit? pl9
quidē nl dāni vero plurimū. et
extremi. et eor euacuacō q̄ sum
mo cū labore collegeras. mox eti
am itelligas. velim corruptū eē
vulgi iudiciū. infirmāqꝫ sētētiā
sta accessereqꝫ statū et labare solē
nam ut ad breue hoies aliquid
admirātur. sic tpis pcessu facile
obliuiscūtur. intercipiturqꝫ ōnis
p eos dei munere iā parta victo
ria. quā vel si mortales contule
rint. tutari diu non possunt. vel
si in longum videretur mansu
ra. calamitatis quinetiam loco
haberi posset. si diuina foret cum
mortali hac cōmutanda. Cum
itaqꝫ fluxa sit et labilis hūana
laus qua vti excusacione pote
rimus. si p incertis certa pdem9
proqꝫ tā breui paucor pcomio
tot bonor patiemur iacturā in
sup si vel infinita forꝫ nos laudi
b9 efferētiū multitudo. eo eēm9
calamitosi magis et miseri iudi
candi. quo maior essꝫ laudātiū
numer9. Qd si hec forte miraris
audi qualem Crist9 in eam rē
sentētiam ferat. Ve vobis inq̄
ens quibus vniūsi hoines bene
dixerint. nec immerito. nā si ad
singularū ārtium discrimē inter
noscendum opifices ipsos in
iudices. malis quo pacto virtu
tem permiseris multitudini pro
bandā. potius ꝙ illi q̄ eius ha
beat. ceteris lōgo interuallo pt9
habitis. no cōnē pstareqꝫ et opē
queat et palmam. Illud ergo et
parietibus ipsis et foribus erit
ac menti et aīmo inscribendum
repetendum etiam frequentius
qd a Xpo domino vsurpatū ē.

De vobis quibꝫ bn̄ dixerint ho
mines. siq̄dem qui nūc te extule
rint paulo post. nō secus ac ho
noris ⁊ glorie ⁊ suarū ꝓuatarꝫ
laudū affectatorē. calūniabūt.
Ab hijs lōge alienus ē deus q̄p
pe qui te q̄nto dīme glorie cu
pidiorem ↄspicabitur. eo maio
res in te cōgerꝫ laudes. ⁊ sūma
omniū admiracōne illustrabit.
q̄d certe mortaliū egeit nemo
quin te excipiēs. e libero seruū
reddꝫ. vel tenui plerūqꝫ verbo
laude in te vel cōmenticia vsus
⁊ subdola. vera ꝓmeritaqꝫ mer
cede fraudabit. facietqꝫ te māci
pio quouis empticō sbiectiorē
siquidē seruū dn̄s. dicto audiē
tem hēbit. ipē vero nec iussus. do
mino obtemperabis Nā ut pri
mū te illi rem gratā facturū cog
noueris nec imperanti morē ge
res. Quibꝫ igitur nō erimus in
cendijs digni. q̄ iprobos a deo
oblectemus. ut vel tacentibꝫ ip
sis fiat satis. deo vero vel iubenti
quotidie ⁊ cōmonefaciēti. nihil
ꝓrsus audiam⁹. Tibi itaqꝫ di
uinā gloriā affectanti. huāne
sūt laudes fugiēde. quib⁹ euita
tis. apud deū ⁊ hoīes. quātū vi⁹
fame ⁊ noīs vendicabis. Nil
enī magis admirātur mortales
q̄ eū qui gloriā aspnetur. nec
quēpiā maiori laude ⁊ admiā
tione ꝓsequūtur q̄ qui laudai
se ꝓ nihilo duxerit a magfieri

Q̄d sane si hoīes ipsi id agim⁹
q̄to magis auctor deus. gloria
te ⁊ laudibꝫ extollet si eas te cō
tēptui habere cognoueit. quid
ergo dici te beacius pōt. siq̄dem
quātū gloriā intervidetur: ig
nominiāqꝫ distat. tātūdem sit
vel longe maius huāne huius
mōtalisqꝫ laudis: ⁊ supne discri
mē: nā ut turpior suapte natuā
mortalis est: vel si nulla cum re
alia ↄferatur ita ⁊ collata: q̄ sit
deformis futura ⁊ visu grauis
cogitari pōt. Etenī ut mulier ꝓ
stituta. in domus fastigio astā̄
sese cunctis visendā p̄bet. sic ho
mines inanis gloīe huitute cap
ti: ad ostētacōnem oīa moliun
tur. quos eq̄dē vel ipudica dix
erim impudētiores. q̄ meretri
cule nōnullos persepe amātium
aspernētur: cū ipse ut has om
mittaꝫ vniuersis fugitiuis inq̄
p̄doībꝫ. furūculis. ⁊ bursarum
p̄cisoribus tui copiā facias. ex
hijs enī vel horū similibꝫ: ↄstāt
in tuā laudē spectacula: negle
ctisqꝫ liberali ⁊ p̄stanti ingenio
viris: p̄donum collegiū: quorū
te arguis longe inferiorem: tue
saluti anteponis. nā quo pacto
haud fueris minori q̄ illi hono
re dignus: qui p̄conio indige
as alieno. neqꝫ satis tibi per te
posse ad gloriam fieri existimes
nisi alior̄ fueris laude potitus.
Proīde haud itelligis. ut reliq̄

preterea᷑ q͛ si ospicuus fueris a
omibꝫ non ignotus errator tu
or q͛ multos sis criminatores
habiturus. si incognitus ut securus
peccato futurus sis? Assentior i
quiet. verꝫ cū preclarꝫ aliquod
edidero facinus: isinitos habu
erim q̄ illud a demirētur a pro
bent. id equidē fore grauius di
xerim. cū non solū delinquētī ti
bi: verꝫ ⁊ rem bene gerētī: offici
et plurimū iamis glorie morbus
siquidē flagitia admittendo q͛
multos ad scelus induxeris recte
autē viuendo: ocupita p te laus
meritorū premia exhauriet Cu
iusmodi glorie ambicō: si vel in
rebus ciuilibus grauis admo
dum esse. ⁊ ignominiosa appa
ret. quis erit tibi reliquus ad ve
niam locus si eadē illa ī spiritali
bus rebus fueris a religioni p
tinentibꝫ infectus. quādo nec eo
dem toleraueris. deum honore im
partiri. quē ipē fueris ab eius ser
uis assecutus? Porro ⁊ serui dn̄i
oculos ītuētur. mercede oductus
opibꝫ presidētē. q̄ sit stipendia
depēsurus. Discipulus in p̄cepto
rem intendit obtutū. at ipse te
longe aliter geris. oculos eni
a deo oductore auſos ad hoīes
ouertisti: nil ignarus eiūdē recte
factorum vl̄ in posterum tēpus
meminisse. hoinem vero ad pre
sens dumtaxat rerum memoriā
tenere. cūq͛ certum habeas su

mūq͛ in celo spectaculū: ī terris
tō gēis spectatores Certatores
p̄terea vbi fuerit p se decertatū
eodē ꝓbatū se iri malūt. ipē ve
ro cū in celo depugnes studes
in terra coronari. qua secordia
q̄d esse deterius potest? Verꝫ si li
bet videamus coronas hasce cu
iusmoi sint future q̄n a despera
tōe parti cōponantur: partim ī
uidia: parti irrisione ⁊ adulati
onibus: partim pecunijs: ⁊ serui
li quodam ministerio. utq͛ a
pueri per lusum solent: cartacea
alterius capiti corona imposita
coronatum plerꝫq͛ vl̄ nescium
post terga irridēt sic tuarꝫ facti
tant laudum precones: qui tibi
paleis dorso iniectis. laudando
illudunt. vtināq͛ hijs solis pa
leis finiretur illusio laureaq͛ il
la haudquaq͛ noxia foret. nec
perderet benefacta. Cognita
itaq͛ manis glorie vilitate. ne
offitiat cauendum erit. verum
quot cuperes ipse tuarum fore
laudū p̄cones? num centū. bis
centumue. cōcedamus si velis
ad hoīm quatuor milia. sint eti
am si libet plausores inumeri nil
tn̄ hij oēs a graculis de loco supi
ori crocitantibus distabunt.
verum si angelorū spectacula
noueris vel ipsis vermicul' eius
modi homies vniūsi videbūtur
abiectiores. aranea fumoq͛ ⁊ i
somnijs ifirmiores Idcirco audi.

a Paulū q̄ accurate hec omnia i pbarit: qui non mō nec hasce laudes querat: qui maxime dete stetur hijs dictis a respuat. Mihi aūt absit gloriari: nisi in cruce dn̄i nostri. Jhu xp̄i. Hac itaq3 a ipse imitare iactātiam. ne deū forte ad iracūdiā cōcites siq̄dem mortaliū gloriā ambi endo. non solū tibi fueis: verum a deo iniuri9. Etenī si effigiādi peritus eēs 7 pictor. discipulū haberes: qui a te qd ex arte per didicisset alijs te inuito p̄deret aut pictam tabulā non tibi sed astantib3 ceteris in tui cōtemp tum visēdam preberz. nū equo id aīo ferres? q̄ si cōseruis illō videtur ad ignominiā cedere. lōge magis dn̄o iniurie ducit. Ceterū si aliūde id cupis doce ri quo pacto sc3 debeant huāne laudes cōtēni p̄ntibus rebus in genue paruifactis. ad auctaq3 7 cōcepta vere glorie a pruden cie spiritalis cupiditate: aīmus erit tibi haud absimili dicto cō firmādus: quo a Paulus vsus est dicēs. Nū ignoratis q̄ āge los sumus iudicaturi. p̄q3 affe ctata mortali gloria. subleuat9 iā 7 lenit' castigatus. hijs eris verbis appellādus. num q̄ de an gelis sentēciam sis laturus. op taueris a mortalib3 hijs a ipu ris iudiciū de te fieri. cōsequiq3 parē cū saltatricib3. mimis. auri gis. a beluarū confectorib3. lau dem. vel q̄lem illis exhibēt plau sores. quorum acclamacōnes 7 plausus altiori quodā sunt per te volitatu defugiēdi. Johānes p̄terea heremi ciuis imitand9. p discēdumq3 q̄ pacto 7 ille vul gi laudes cōtēpserit. neq3 vllas hoim attenderit adulacōnes. siq̄ dem cū palestinos icolas se cir ca p̄fusos vidisset. a sui admiā cōne obstupefactos. nl proesus hoc tanto honore flectebatur qn̄ illis insurgēs ad populū vni uersū. tanq̄ ad adolescētulū ali quē verba factitabat: 7 dictis istiusmodi incessebat. Serpen tes viperarū semina. cū sui visen di dūtaxat illi gr̄a relictis vrbi bus magno ad se cōcursu festi nassent: nl tn̄ hor3 factissimum virum a pristino istituto relax auit. nā ut longe aberat a glori e cupiditate. sic eāt q̄uis animi elacōne liber. nec secus 7 Ste phan9. cū eius populū spectar3 haud quaq̄ in se venerabūdū s3 furore incensū 7 stridore quo dā denciū seuientem. horū supe rata vesania dictitabat. O dure ceruicis a corde incircumcisi. Sic 7 helias astante exercitu i imperatoris 7 populi vniuersi cō spectu. istiusmodi p̄nūciabat. Quousq3 tandē vtrisq3 tibijs claudicabitis? Nos vero cōtra q̄si honorē p̄cio ab hominibus

sermo

vendicaturi: Fuisi quadã in du
stria oibus adulamur. ita fit ut
ordine quodã ĩpostero feratur
oĩa proqȝ populari hac gloria
nõ minꝰ fides ꝙ religio ipsa ne
glecta ꝓdatur ꝛ pietas. Exter
minemꝰ igr̃ id morbi qđ cuiqȝ ẽ.
sic enĩ nob̃ libtas: sic portus ꝛ
tranq̃llitas omĩs egregie inno
tescẽt. Etenĩ q̃ glorie libidie tra
hitur. fluctuanti cuiq̃ ꝛ tẽpesta
te disiecto: videtur assimilis. siq̃
dẽ tremebũdꝰ sempꝛ ꝛ pauidꝰ
infinitis dñis gesturꝰ sit morẽ
at q̃ hac fuerit tyrãni de liber. ꝛ
portũ tenẽtibus eit. ꝛ purioi fru
entibꝰ libtate. nõ alienꝰ. aliter
tñ longe cũ gloriã cupiẽti age
tur. nam ꝛ tot in dños cogetur
habere quotquot ei fuerit ꝛ fa
miliares ꝛ noti. quibus erit ne
sponte pariturꝰ. cuius glorie ꝑ
grauem cauebimꝰ seruitutẽ si ce
lestis illius ꝛ vere: capiemur a
more. nam quẽadmodũ is qui
feminã quãpiam adamait. alia
visa que pulchritudine priorẽ
excedat. illa intermissa. hanc de
ꝑibit. sic terrene glorie sectato
res ut primũ dĩa illuxerit. eam
facile otemnẽt. Spectãda ita
qȝ eit celestis illa ꝛ diligẽtissime
ĩbibẽda. ut illius admirati deco
rem. huiꝰ cauere possimꝰ turpi
tudiem sic ꝑpetuis freti delicijs
plurima voluptate potiemur.

Sequitur sermo. septimꝰ qui
exhortatur nos ꝙ grati eẽ debe
mus deo corde ꝛ ope.

Gratie sũt ꝑ nos deo ha
bẽde. qñ cũ hijs q̃ salui
sũt facti ꝛ ipĩ ãnumere
mur. ꝛ eã quã ex nr̃e vite actio
nibus haudquaq̃. essemꝰ salu
tem emeriti dei sumꝰ munere sin
gulari osecuti. Ideirco ut gracias
illi reddamꝰ. nõ solũ verbis ve
rũ erit ꝛ ope emitendũ. poterit
qȝ tũ vera q̃dam gratitudo dici
si nostris ex actibȝ deus laudem
cõsequatur: caueimusqȝ ne ĩ ea
dem illa recidamꝰ que añ ĩpro
bata euasimꝰ nam si ipĩ forte ĩ
peratorẽ aliquẽ fuerimus oicõ
ꝛ ꝓbris insectati: isqȝ nos coñ.
ꝑ pena emerita. honoribȝ auxe
rit. nonne ꝛ merito supplicia p̃
oribus acriora essent ferenda
si rursum quemadmodũ ingra
titudinis ꝛ procacitatis conui
cti. eundem cõuicijs incesseimꝰ
Atqȝ enim adeo nos p̃or illa
in principem illata otum elia. ꝙ
que post susceptos honores ꝛ
cõmoda. ingesta iniuria ingra
tos argueret. Quocirca fugien
da erũt quibus ante hac libera
ti fuerimus discrimina. neqȝ ore
dumtaxat sunt gratie deo habẽ
de. ne forte de nobis illud ꝓnũ
tietur. Populus iste labijs me
hõrat corde aũt lõge a me abest
Verũ q̃ pacto nõ absurdũ illđ

Sexptixus

videi debꝫ·cū ⁊ celi ipi dei glori
am p̄dicent.ipſe vero cuius ob
gr̄am ſunt illi effecti·ita te geſſe
ris·ut tui ⁊ fictoꝛ ⁊ creatoꝛ deꝰ
te ꝑpter male plerūqꝫ audiat ꝭ
cui ſcelei non ſolū qui maledixe
rit eit obnoxius verꝫ ⁊ ipſe qui
maledicēdi cauſā dederis foꝛes
pēa mulctandꝰ·utqꝫ ⁊ celi·⁊ ſi
non magis taciti.deū laudibꝰ
ꝓſequūtur·ꝙ eius celeſti facie
ad diuina p̄conia mo̅rtales inui
tant.dicūtur tn̄ deo laudē ꝓnū
tiare.ſic ⁊ q̄ vitam duxerint pu
rioꝛē·vel oꝛe ſilēti deū extollere
videbūtur. qn̄ ſui quodā exem
plo.⁊ reliquos hoies·eundem
ut laudibꝫ efferāt pelliciunt. Si
quidē deus nō tātum admirati
onis ⁊ laudis·ex celeſti hac foꝛ
mata machina vendicꝫ·quātū
gl̄e ſibi ex optimis vite huius
huāne actionibꝫ cōpat·q̄ppe cū
de fide adūſus gētes oritur diſ
ceptacō.nullū celum.quā homi
nes ipōs ꝓferimꝰ·qui cū antea
fuiſſent feris beſtijs trucioꝛes·ā
geloꝝ.ſint diuino impulſu·imi
tatoꝛes effecti.q̄ vite immutacō
ne producta·cōfeſtim illis oꝛa
occludimꝰ.eo magis.cū homo
ſit celo p̄ſtantioꝛ·liceatqꝫ ei ani
mū parere celeſti quouis ſplen
doꝛe micātioꝛē. Celū eni ⁊ ſi tā
diu ſit ad viſum expoſitū·nō eā
habet perſuadendi vim·quā
paulus eſt tam breui xp̄i fidē
vulgādo aſſecutus·ut ad ſe ter

ratū oꝛbē traherꝫ vniuerſū·cuiꝰ
⁊ aīa vel celo digna eſt habita
cū noſtra nec terra dignāda ſit
cūqꝫ ⁊ celum ſuis terminis p̄e
ſtet·huiꝰ tn̄ animi celſitudo vel
celum ſuperans xp̄o obuerſatur
tātumqꝫ decoꝛe p̄ſtat·ut vel di
uina ſit laude dignatus Item ⁊
āgeli cū eſſent creati:aſtra ſunt
ipſa ⁊ ſtellas demirati·hūc vero
ille q̄ ꝓtulit· Vas mihi electio
nis eſt iſte:mirandū effecit·celū
p̄terea hoc:nebule plerūqꝫ ob
ducūt·at pauli animū nulla vn
ꝙ rerū obtexit anguſtia·qn̄ ad
uerſātibus cunctis:trāquillioꝛ
q̄uis meridiana luce videbatur
eāqꝫ animi cōſtanciā ⁊ nitoꝛeꝫ
in turbida tēpeſtate ſeruabat :
quā in ſereno ſeruaſſet.ſiquidē
ſol qui in eo fulgebat.nec tam
infirmos radios emittebat.ut
ex moleſtiarū cōcurſu hūc ſine
ret obūbari.qn̄ ea ꝑpter magiſ
ac magis clareſcebat.vnde reſ
pōſum illi eſt. Sufficit tibi gr̄a
mea·virtus enim in infirmitate
p̄ficitur. Imitemur itaqꝫ ⁊ ipſi
Paulū.nō eni·modo id libeat·
celū ipſū ⁊ ſol vel oꝛbis vniuer
ſus alicuius eē momēti appare
būt:ſi nobiſcū cōferātur.hec ꝙp
pe noſtri ſūt gr̄a effecta.nec ipi
ſumus illoꝝ cauſa creati· Idcir
co oſtendamꝰ nō immeito cun
cta hec extitiſſe nr̄i cōtēplacōne
edita.quoꝝ ſi nec creacōnem·

Ser mo septimus.

nec celeste videbimuz emeruis
se imperiū: nec solē ipsū intueri.
Hns pculdubio indigni erunt
quotquot in dei otumeliā vixe
rit ergo rebus ad dei laudē enū
tiandā creatis: indigne fruētur
qui fuerint in opificē rerū cōtu
meliosi. siquidē ꝛ filiꝰ si patrē
lacessit. ne dignꝰ quidē iudica
bitur q̄ seruis anteponatur i di
spensādo nō iprobis cur illud
quomiā creata hec cū plurima
sint gloria potitura. nos suppli
tia ꝛ tormēta merebimur quā
te igr illud erūne fuerit. cū ea q̄
ad nrī sūt grām odita. ꝛ dei fili
orū ꝛ libtatis figurā preseferāt.
nos vero in dei liberos ꝛ hītos
ꝛ creatos pre ignauia q̄dam iri
pditū p quos reliq̄ q̄ fuerit. cre
ata celestē sint btitudinē habi
tura? Ne igr illud eueniat a no
bis q̄ aīmo fuerimꝰ puriori: curā
dū eit vti idē ille suo statu pstet
itegerꝛ immortꝰ augeaturq͛ splē
dore: ꝛ lūine illustret. nec nob
tn̄ desprādū: si illum simus sordi
dum ꝛ squalentem sortiti. qn̄ ut
ille inqt Si fuerint delicta vrā
ut coccinū rubētia. quēadmodū
niuē dealbabo. si rubra in velleis
spētiem. candida reddam. Nil
itaq͛ erit de diuinis pollicitationi
bus hesitandū. qn̄ ita viuendū
ut pellecte in cōmodum cedant
cui sunt grauius pleraq͛ cōmis
sa. Quorsū hec? nondū tibi pa

tum spectaculū dimissum est nō
dum vallū excessisti ꝛ fossas. Li
cet adhuc extreme palestre vi
ctoria: priorum certaminū dā
na sarcire nōdum eo puentum
ē vbi ꝛ diues ille cruciat: ut au
dire q̄as: chaos nos interēē im
mensū: nondū spōsus aduenit:
ut oleū q̄s vereatur ipartiri. da
tur adhuc illos emēdi ꝛ fuandi
facultas: nondum quispiam ē.
qui id dixerit. Ne forte nobis
ꝛ vobis sit haud satis: extant
enim adhuc opulenti cōplures
supersunt nudi. famelici: valitu
dinarij ꝛ carceris icole hos ale
illos induito: iacentis ꝛ egroti
curam suscipito: fluet hoc pa
cto ꝛ tibi oleum: q̄bus suis fonti
bꝰ vberiꝰ nondū racōis reddē
de aduenit dies vtere hoc ad o
portunitatē tpe: pcide debita: ac
missa facito debētiq͛ olei cados
centū dicito. Accipe libr ꝛ qn̄
q̄gītai scribe: itidē tū in re pecu
niaia: tū dictis factisq͛ tuis ꝛ re
liq̄s actiōibꝰ egeis velim. opti
mū illū dispēsatorē imitatꝰ eas
hec ut te ipsū. sic ꝛ necessarios.
sanguineq͛ oiunctos cōmone
facito. dū loquēdi facultas sup
petit: dum nulli sint in tui locū
necessitate aliq̄. ut id exequan
tur surrogandi dum habes ut
tibi sic ꝛ ceteris. consulendi ar
bitriū. Quippe cū illo aduenerit
neutrū horū facē cōmode licebit.

⁊ merito quidē · qui eni tantū
tempis spaciū acceperis. nec ti
bi interea: nec alteri cuiq̄ꝑ ꝓfue
ris · quo pacto cum fuerit ī iudi
cis manus ꝑuentū cōsequi istī
usmodi grām q̄ueris. Que oīa
cum in vnū cōtulerim⁹: eniꝯius
erit nostre saluti inherēdum · ne
q̄ʒ vite huius oportunitas int̄
mittenda · Possunt inq̄ꝑ possunt
vel in ipō vltio spūs efflatu: gra
tie deo haberi: licebitq̄ʒ etsi non
pari facilitate: ex testamēto cū
deo in grām redire · Dicet q̄spi
am · quo nā id pacto fiet? fiet q̄
dem: si xp̄m tuis heredib⁹ cohe
redē ascripseris: ⁊ porcōnem il
li hereditatis docius ipcies: quē
etsi viuēs nō alueris. moriens
saltē e tuo aliquid illi relinq̄to
vel tum maxie. cum desinūt tue
esse dicōnis q̄ possides Nā ut est
ille natura clementissimus. nec
puo ꝑ te oblata pēsabit · q̄ꝑuis
qui eū viuēs aluerit. ⁊ meritis
maioribus: ⁊ amore āpliore: sit
dignus. qđ si nō egeris: saltem
qđ reliquū ē aggredere. eūdem
scʒ tuis facito coheredē: vel si id
facere pigebit. aīaduerte huic
te ꝑ eius genicorē · hereditatis
effectū esse ꝑticipem · eoq̄ʒ inhu
manitatē hāc tuā ⁊ seuitiā pdē
dam censebis. q̄ enim ipē fueris
racōne excusādus: si eū ad here
ditatis cū filijs vna nō admise
ris cōmunicacōeʒ. q̄ tibi ⁊ celos

cōmunicauerit: q̄ moetē tui ob
causā non obligatus. sʒ grāʒ fa
cturus. subierit? ꝑ quibʒ suis ī
mēsis in te bñficijs. magnū es
illi inmodū obnoxius. Hec cū
ita se habeant. non ut debitū ex
acturus corona te ⁊ palma do
nabit. sʒ vti mun⁹ a te aut grām
suscepturus. Prebe itaq̄ʒ illi ha
būde pecunias. nec vsui tibi futu
ras in posterū neq̄ʒ vltra in tua
potestate ꝑmāsuras. ut tibi īpeꝛi
um largiatur ꝑpetuo valiturū
⁊ donʒ iter p̄ntibʒ hijs fortune
bonis. Proinde coheres ꝑ te cōsti
tutus. ⁊ liberoꝝ leuabit orbita
tē. insidias soluet. ⁊ molestias
ꝓpulsabit. ⁊ calūniantiū ora oc
cludet. qđq̄ʒ vel filij nequeūt. te
stamentū tutabitur. corrūpiq̄ʒ
haud sinet. vel si ꝑmiserit. q̄ fue
rint ꝑ te ex scripto rlicta ꝓprijs
facultatibʒ cōpensabit liberālita
te sūma ⁊ munificētia. eo mag⁹
quo fuerit ꝑ te hmōi honore
dignatus. ut heres ascriberetur
Cōscribe itaq̄ʒ hūc coheredē. is
enim ē cum se adieris. oīm que
viuēs gesseris. causam cognitu
rus. Eo accedit q̄ꝑ hoīm pleriq̄ʒ
misei quidē ⁊ calamitosi. cū nul
los suscepꝛint liberos id tamē
facere nec patiūtur. qui pasitis
malunt. assentatoribʒ. huic illi
ue. eoꝝ fortunas. q̄ꝑ xp̄o optīe
de se merenti. impꝛtiri. quo quid
fieri pōt a recto magis alienū?

Ser mo

Cuiusmoi hoies: siue cũ beluis
siue cũ lapidib; ipõ ꝯtulerit ꝙ̃
piã. nihil ꝑfecto afferꝫ. qd hoꝝ
hoim secordia sit ⁊ isẽsibilitate
dignũ. neq; quauis reꝝ simili
tudine istoꝝ quiuent vesaniã
⁊ furias explicare. Quã igr hij
veniã assequẽtur. qui cũ in hũa
nis agerẽt. nullã Cristo alimo
niã dederint. nec demũ vita exces
siri ex hijs pecunijs quarũ nul
la est eis ampli⁹ certa aut futu
ra possessio aliquid velint illi vel
tenue ⁊ pexiguũ dono deferre.
quin adeo se maliuole in eum ⁊
hostiliter gerũt. ut ne ea quidẽ
que nulli sunt sibi vsui obuẽtu
ra Cristo impartiantur? Num
hauquaꝙ̃ aduĩtis plerosq; hoi
num ne tali quidẽ fuisse viuẽdi
fine dignatos: quin repẽti mor
bo correpti excessisse e vita cum
tibi deo ⁊ ꝓpinquis ꝯsulẽdi. ⁊
ꝯpalãdi fortunas. domui etiã
vniuerse disponẽdi facultatẽ ꝯ
cesserit? Quã ergo afferes: que
purgare hãc tuã possit ptinaci
amiacõem? siquidẽ ꝓ accepta
gratia dei sis beneficõ abusus. lõ
goq; absis interuallo tũ tua. tũ
maiorum tuorum fide. illi enim
dum viuerent que ꝑ se cuncta
vendidissent. ad pedes apostolorũ
conferebant. tu vero vel moriẽs
tuarum rerum partem egenis
demanda. idq; si facere negle
xeris tamq̃ si aliene inopie sub

leuacõ potior sit dum spiritus
hos regit artus. ⁊ fidentiorẽ fa
cit. morti tñ proxim⁹ ede aliq̃d
qd animi ꝑferat magñtudinem
amorisq; erga deũ ⁊ si nõ imẽsi
mediocris tñ indicõ sit futurũ
Ita fiet ꝙ si primas nõ fueis cũ
agnis sedes habiturus nõ paruũ
possit existimari si post eos secũ
das obtinueis. nec tibi sit ad si
nistrã cũ edis cõmorandũ. ꝙ si
ne id quidẽ erit ꝑ te pactũ qua
poteis racõe excusari. qñ nec dei
timor. neq; inutil⁹ ⁊ supuacanea
pecuniaꝝ futura possessio neq; li
beris relinquẽda securitas. neq;
ãpla illa ⁊ ꝓposita tibi ⁊ buata
venia reddẽ te hũanum queãt.
Quas ob res vos equidẽ horta
ri velim. ut vestras hasce faculta
tes ⁊ bona: maiorem ĩ partem
dum auram hanc spiratis. facere
q; id viuendo licet egẽtib⁹ reli
quatis. ꝙ si fuerit nõnulli adeo
pusillo animo: ⁊ abiecto. qui
exequi id optimum facinus mi
nime patiantur. in re tamen vr
gente. ⁊ vite discrimine pietatẽ
seruent. eo magis ꝙ cum vitam
hanc ducerent. non secus atq;
immortales futuri hijs bonis
fortune inhrebant. nunc vero
certiores facti. ea fuisse se condi
tione natos ut moriantur. desi
nant id opinari. consulant q;
rei sue: vti modeles ipẽ vero ⁊ si g
ue tibi illd horribileq; videbit'.

qđ sum dicturus. dicēdū est tamē: parem facito vel tuis xp̄m mācipijs: que ut ꝑ te nōnunq̄ libertate donantur. ita ⁊ is me dia erit. vinculis. inopia. ⁊ nuditate. soluēdus. ɔtremuisti id forte audiēs. vel hisce ꝑculsus ēs verbis. quin pocius si ea non egeris. magis erit. cōtremiscē dum. siquidē moriēs illo ɔcesseris. vbi ⁊ grauiora hijs multo exaudies. ⁊ insanabilia tormēta spectabis. Quid tū inquies? ad quē ɔfugies? quē tibi in auxiliū ut opem ferat deposces? Nū Abrahā? Nō te audiet. num virgines illas? ne hec quidē olei tibi q̄cq̄ impercietur. num genitorē. num ꝓauos. nō certe q̄uerit hoꝝ quispiā. vel si sanctimonia p̄stet. latā in te sentēciā soluere Que oīa tecū animo reputanti. ille ⁊ solus p̄cando9 erit ⁊ exorādus. q̄ ⁊ scriptā i te delere dam nacōnem pōt. ⁊ incēdium restinguere. qđ ꝓculdubio assequeris si inopem ɔtinuo ⁊ alimonia iuueris ⁊ amictu. ita fiet. ut hinc spei plenus abscedas. ⁊ illo ꝓfecto9 bonis futuris potiaris.

Seq̄tur sermo octau9 eiusdem beati Johānis Crisostomi ꝑsuadens ne cōfidam9 in virtutibus nroꝝ ꝓgenitoꝝ. neq3 eorūdem vicijs trepidemus.

Audiū ⁊ ipsi imitemur. deinceq3 ꝓ suscepta nrī in hac vita cura laudib9 efferam9. nil ꝓrsus maioꝝ nostroꝝ ɔfisi virtutibz. cui rei iudei argumēto sint. quibz cum p̄ter eam que spiritalī habet ꝓpinq̄tas nobis ē iūcta. ita fit ut scytha quispiam. pro abrahe filio duci possit. ⁊ abrahe filius. vel scytha quouis magis credat alienus. Nihil itaq3 p̄claris ꝓgenitoꝝ facinoribz ɔfidendū. qui vel si admirādū habeas genitorē. neq3 id quidē existimaueris futurū tibi aut saluti satis aut glorie. nisi fueris ⁊ ipse illi ⁊ vita cōiunctus. ⁊ moribz. vti cōtra. si improbū fueris parentē nactus. nl ex eo posse tibi vel ignominie. vel dedecoris obueire si te laudabiliter gesseris Quid enim eē gētibz ipsis despectius pōt. fide tamē simul ac nob̄ cōciliātur. ⁊ necessitudine iūcti sūt ⁊ sanguine. Quid nob̄ iudeis familiarius. verū eoꝝ sūt infidelitate alieni effecti. Porro ꝓpinq̄tas ipsa ⁊ naturalis est. ⁊ necessaria: qua oēs videmur vinculo quodā cōsanguinitatis connexi. quādo ex Adā ducim9 vniuersi ortum. neq3 tamē tū Ade tū Noe. tū terre ipsius q̄ oim ē parēs. habitatoe. alterutrum sumus ꝓpinq̄ores. ⁊ magis proximi verū digni oe illa palmaꝝ ⁊

Sex mie y

victorie cōtinētio: vel sola esse apparet. quibꝫ ab īprobis seiū gimur. Quippe cū nulla detur in terris certa ꝓpinquitas. nisi que ex cōuenientia moꝝ cōciliat᷑ neqꝫ frēs eos dixerim: qui eodē nobis fuerit vel partu vel aluo progeniti: sed qui religionem pre se ⁊ fidē tulerint nostre nō alienam. sic ⁊ Cristꝰ bos dei fili os nuncupat. qui cōtra senserit demonū. sic ī obediētie ⁊ gehē ne ⁊ ꝑdicōnis filij appellātur. sic ingꝫ ⁊ Thimotheꝰ micō Pau li filius asserebat᷑. cū Pauli ex sorore nepos: quia prorsus iuti lis: ⁊ si natura ꝓpinquior: qꝺ fu eit nomē sortitꝰ haudquaqꝫ sa tis cōstet. ille vero non minus sanguine ab eo distaret qꝫ loco utpote qui listrēsis ciuis fuisset alioqn̄ ad Pauli supra oēs ꝓpin qͣtatem admittitur. Effitiamur itaqꝫ ⁊ nos sanctoꝝ filij quini mo dei ipiꝰ. Quid aūt sit dei fili os fiei. audi qͩ xp̄s dixeit. Esto te pfecti: sicut ⁊ pater vester qͥ ī celis est. Idcirco interpͥcandū patrem hūc appellamꝰ: ut non solū eius in nos grām: qui ⁊ vir tutes: memoria repetamus: ne forte ea quippiā necessitudine indignū gesserimꝰ. Dicꝫ aliquis Quonā pacto effici dei filij pos sumꝰ is profecto effici pōt. qui omni sit vitio vacuus: qui ve in se lacessentes īiuria: māsuetudi

nem pͥstet. sic eni ⁊ pater tuus erga eos se gessit qui se maledi ctis incesserat: vn̄ cū nos multa ⁊ plurimis locis cōmonefatiat nusqꝫ id infert estote pr̄is vr̄i si miles. nisi cū diceret. Orate ꝑ ꝑse quētibꝰ vos: benefacite vos odi entibus illud etiā tanqꝫ palmā adiecit. nihil eni vos deo tam ꝓ ximos facit. qꝫ bn̄ de inimicis me reri. eo ⁊ Paulꝰ cū dei nos imita tores fieri oportere asserit. in eā dem cōcedit sententiam: Quippe cū necessarie virtutes sint. ⁊ ea ꝑcipue que cūctarū est maxima pietas ⁊ māsuetudo. cūqꝫ ⁊ no bis plurima opꝰ clemētia sit. quotidie delinquētibꝫ eandē ī ce teros pͥstemꝰ necesse erit. cuius clemētie vel exiguitas vel magͣ tudo. nō donoꝝ quātitate: sꝫ ex hibētis potencia: ⁊ rei familiaris neruis metit᷑ Idcirco neqꝫ opu letus efferatur. qꝫ multis. neqꝫ paupꝫ aīo ocidat. qꝫ paucis quē piā donet. siqͩdē locupletē pau per lāgicōibꝰ plerꝫqꝫ excessit ne qꝫ ex modicis facultatibꝫ miserꝫ se ā īfelicē existimet. solēt ei res pue facere nos ad stipē erogā dā prōptiores. multiplex vero ⁊ habūdās possessio. ⁊ boꝝ for tune diffidētia ⁊ rē familiarē au gēdi. imoderata libido. hoīes fa ciūt tenacōres cuiꝰ diffidētie ⁊ cupiditatis tyrānide liberatur qͥ pauca possidet. ita ut plures

ei ad bene agēdum occasiones
offerantur. nā ⁊ carcerē adibit
facilius. ⁊ valitudine affectos
reuiset. ⁊ ciathum porriget aque
gelidioris: q̄ procul dubio diues
quispiā facere dedignabitur: ut
pote q̄ pre diuicijs intumescat.
Ille itaqꝫ erit tibi ob inopiam
desperādum qm̄ ob eā tibi vel ce
li patebūt: quietā si nil habeas
aīo tm̄ fueris demenciori: mer
ces te vel ex eo manebit non exi
gua. Eapropt̄ ⁊ paulꝰ flēdum
esse cū flentibꝫ. ⁊ victis cōuinci
ri oportere: innuit. Nō enim so
lū gemebūdos ⁊ mestos. verū
⁊ reliqs calamitatibꝰ circūuen
tos. multoꝝ fletus ⁊ dolor non
nullā in partē solatur ⁊ iuuat.
adeo ut nō minꝰ ꝑsepe aīs col
lapsi verbis. ꝙ pecunijs sbleuē
tur. eoqꝫ ⁊ dei iussu pecunie ege
statē pacientibꝫ erogantur. ut
non solū illoꝝ leuetur inopia. ſꝫ
etiā nos ad ꝓximoꝝ mala cōmi
serandū instruet. idqꝫ ⁊ auarꝰ
odibilis est ⁊ inuisus. ꝙ nō so
lū egenos cōtemnat. ſꝫ ꝙ inhu
manitate deuincitur. ⁊ inopum
miseria seuiēdo ꝑmulcet̄ quēad
modū coñ. qui pecuniā. inopem
subleuādo. aspernatur. oīm iudi
catur amore dignissimꝰ ꝙ se mi
sericordē prestiterit ⁊ huānum
Deus ꝑterea pios ⁊ clemētes.
nō eos solum q̄ egenū pecunijs
iuuerint. verū ⁊ q̄ aīo fuerint
ad cōmiseracōnē faciles. extollit
ac beat. Exhibeamꝰ itaqꝫ istiuſ
mōi ad miserādum ꝓmptitudi
nē. hoc pacto nos ⁊ reliq̄ bona
cōsequētur. nā qui mēte fuerit
ad pietatē ꝓcliuior. vel quibꝰ
affluet: pecunias: fundet. si cala
mitatibꝫ quēpiā viderit afflicta
ri. ꝯgemiscet. si oppssum iri. illico
aderit. si diuexari. manū porriget
utpote qui sit bonoꝝ omniū the
saurū cōsecutus. mentē scꝫ clem
tē ac piam. e qua scaturire oīa
cōstat. que ad ꝓximi faciāt vti
litatem. ita ut i posterū sit p̄mia
a deo seruata habiturꝰ. que ut
vendicare possimꝰ. animꝰ nob
erit. tū ad huānitatē. tū ad mā
suetudinē disponendꝰ. ita fiet
ut ꝙ diu in hac vita esse licebit
⁊ bn̄factis habūdemus. ⁊ pal
ma deinceps nob ſuata fruam̄.

Sermo nonꝰ coñ desperacō
nē ⁊ supbiā ut spe ambulemꝰ.

Si quis natura in mētis
valitudinē inciderit. cul
pa vacabit. q̄ vero eam
vltro incurrit. ⁊ venia ꝑuatur.
⁊ supplicō quodā maiori affici
etur. cuiusmōi sunt. q̄ pro cōpa
ta sapiētia elati. plurimum sibi
prudētie arrogāt. et in desperaci
onem quādā collabūtur. extre
mam. siquidē nulla re magis
ꝙ desperacōne ipsa desipimꝰ Id
circo ⁊ ꝓpheta. demonū pricipē
barbarū illū. istiusmōi verbis

Ser. mi

appellat. Stultus aūt stulta lo
quetur utqȝ eius insipiētiam su
is ex dictis perdiscas: audi quid
ille dicēdo iactet. Sup astra ce
li ponā thronū meū: et ero altissi
mo similis. cōprehendā manu
tan q̄ nidulū terrarū orbem. tol
lā qȝ quasi oua derelicta q̄bus
dictis quid dici pōt insulti⁹ q̄ p
se iactāter plata vel singula sa
pere mox impudentiā videbūtur
nam si desperantis verba. sigilla
tim in mediū produxeri. haud
facile cerneres. vtrū spe destituti
sint illa an stulticie morbo labo
rātis adeo vtrisqȝ par eē id viti
um ostat. Itē et barbar⁹ ali⁹ ita
inq̄t. De⁹ sū ego nō hō. et rursū
ali⁹: nec ei poterit de⁹ vos saluos
reddē. nec a manibȝ meis eruē
Insup et egiptius ille Pharao.
Non iquit noui dominū. et isra
elem non dimittam. nec absimi
lis ille apud ꝓphetam insipiens
q̄ secū in corde dicēt. Nō ē de⁹. et
Caim. Nūquid custos fr̄is mei
sū ego? Quocirca nō facile erit
iternoscere vtrū desperātiū. dicta
hec fuerit an mētiegritudie affe
ctorū siquid desperacō ea sit que
cū nec modū. nec eq̄bilitatē te
neat. tum q̄ procul a mente sit
denomiacionem accepit. Nec
enim homines stolidos reddit.
et insolentes facit. nam ut sapiē
tie initium. dei est timor. ita et in
sipientie. eiusdē ignoracō Si

ergo dei cognicō. pro sapiētia
habetur. nil dubiū quin ipsius
ignoracō. stulticia sit. que vtiqȝ
ex supbia oritur. cuius pn̄cipiū
est deum non nosse erit ergo su
pbia extrema q̄dam demencia.
talē se Nabal exhibuit. et si non
i deū erga hoīem tamē. ex despe
racōe nāqȝ vesan⁹ fact⁹. timore
demū cōsuptus est. simulac ei
quispiam sapientie mō exciderit
formidolosus simul et audax ai
mo ipō debilitato efficitur. quē
admodū eni corp⁹ hoc nostrū
equo tēpamēto āmisso. et male
cōplexiōis effectū. facile ōib⁹
morbis corripitur. ita et aīmus
cū insolescere desierit. et cōtrahi
hūilitate cepit. habitudie alia
q̄dā excepta. debilitatē. formi
dinem: audaciā simul et dementi
am incurrit. nec sui demū cōpos
efficitur aut gnarus qui vero se
ipsū ignorat. q̄ pacto q̄ sup ip
sū fuerit. itelliget. is sane haud
alit̄ se hēbit q̄ solet aliq̄s frene
si intercept⁹ q̄ sui ipi⁹ nullā ha
beat nocōez. neqȝ ea q̄ sibi pedi
bȝ adiaceāt dnoscat. itē et ocul⁹
cū caligare cepit. et reliq̄ mēbra
obtenebrat qd̄ certe desp̄rāti so
let accidē. Idcirco et q̄ eiusmoi
despacōe ducūtur. et furētiū sūt
ifeliciores habendi. et qui natu
ra desipiunt. miseriores nam
risum eque atqȝ hij. ceteris mo
uent et minus placent. et modo

Nanus.

similí efferūtur : cūqȝ haud pā
rē sibi cū stolidis veniā pariāt
oibus sūt inuisi. ita fit ut cū eo
dem pene morbo agitētur vtri
qȝ: cōmiseracōne tñ non eq̄ pri
uētur: siquidē non solum ex di
ctis. verū ⁊ gestu. ⁊ corpis mo
tu. ridiculi sint Quid enī dic m̄.
ceruicē extēdis: q̄d fumis incedis
vngul': q̄d attoll' supcilia: q̄d
pectus tumidū geris: capillo
tibi nec licȝ albescēti: nigredinē
videre: vel nigro cādorē: deinde
vti rerȝ potit⁹: aerē volitādo ob
erras: cupidior forte vel alas ti
bi adnasci: ne terrā desup pedi
bus incedas. forsan etiā omuta
ri vel in mōstrū cupieris. cū nō
dū monstrȝ effectus: ⁊ hō cū sis
volatū temptas. qui pocius cor
de sublat⁹ omni ex pte intumes
cis. Quo ergo te nomine appel
lauerim. ut hac te queā despaci
ne eximere: si cinerem te. aut fu
mū. seu puluerē dixerim. tenui
tatē exprimā. figurā tñ aut simi
litudinē. q̄d equidē maluissem
haud satis attigerim. vellē enī
ianē tumorē illū oēni deprome
re. Quā igitur excogitauerim: q̄
hijs cōgruere possit ymaginē:
mihi certe posse videtur horum
hoim tumiditatē: cū stuppa ali
qua flāmescēti cōferri. qn̄ post
incēdiū mox illa inflatur. ⁊ fur
git. postmodū leuiori quodā
manuū tactu dissoluitur omnis
in cineres tenuissiōs. eiusmodi
sunt istorȝ animi. quorȝ tumo
res ⁊ inflatos spiritus. quis for
tuitus ⁊ aduersus casus cōprime
re poteit ac disturbare. Est enī
necesse eū q̄ despacōne tenetur
debilē eē: ⁊ infirmū. siquidē ela
tio illa ⁊ celsitudo. non satis cō
stent valitudine integra. Sȝ quē
admodū inagis ampulle solēt
facile dissoluūr. ita ⁊ istiusmo
di homines intereūt leuius. q̄ si
nullā forte hijs dictis adhiben
dā esse fidē censueris: da auda
cem: da desperātem: cernes sane
lapso quouis ⁊ pstrato: nec
magno tñ in discrimine timidi
orē. nā queadmodū ex aridio
ribus virgultis. flāma vix dum
suscitata in cineres collabi solȝ
ex solidis vero ⁊ firmioribȝ na
tura lignis. haud facile ignis
succēdi pōt. succensus vero exci
tatā diu cōtinet flāmam. sic et
animi q̄ puectiores fuerit ⁊ sta
biles. haud quaq̄ vel succēdū
tur facile. vel restringūtur. que
duo. abiecti hoies ⁊ ad despati
onē pni eodē tempis pūcto pa
tiūtur. Hec ⁊ si ita se habere in
telligam⁹. huīlitati operā dem⁹
que q̄m potētissima ē. ⁊ duricie
lapides vincit. ⁊ tutiores nos
reddet. q̄ vlle possent ā turres
aut parietes: tuta ī. qn̄ demonū
⁊ machinas. superat ⁊ dolos.
Cōn vero despacō ipsa ⁊ captu

nos faciles: volenti cuiqꝫ efficit
a frangitur ut diximus non absi
mili facilitate: q̄ vel ampulla in
aquis scinditur. a aranea celei
us vel fumo dissoluit. Ut ita
qꝫ nobis sup firmiori sit lapide
gradiēdū: desperacōne omnissa:
hūilitatē sectemur. hoc pacto.
quiete dū viuitur inuēta: bonis
i posterum fruemur sepiternis.

Sermo. x. q̄ nō debem⁹ pau
peres curiose scrutari.

Quid stipē deposcentem
scrutaris. qn̄ illū Cristi
ob gratiā excipe. nā si ni
mū fueris explorādo curiosus.
vel pbū plerūqꝫ virū preteribis
faciesqꝫ hoc mō: future a emeritē
mercedis iacturā. q̄uis qui vel
iprobū p Cristo susceperit cul
pand⁹ nō erit. qui capiet p eo
a p̄miū. Talā q̄ pphetam sub p
phete noīe admiseit pphete mer
cedē accipiet. q̄ vero p intempe
stiua hac a supuacanea scrutā
di cura quēpiam laude dignum
paruifecerit penas luet. Non
itaqꝫ aut vita hoim ā facta scru
tanda sūt. qd̄ peul dubio extre
me cuiusdā nos iexpiētie argu
it dū panis vni⁹ gr̄a petiti vniū
sa sit iopis vita indagāda. q̄ si
ue p̄do fueit. siue aliud q̄duis.
nū ea ppt̄ vl̄ pane tibi vel argē
teis numul̄ a paucis appar; idi
gn⁹ euqꝫ cui dn̄s tu⁹ orientē so
lē sit ipartit⁹ p exiguū ipē ciba

tū a tenuē victū existimas ime
rētē. Quietiā qd̄ dictu maximū
ē. si vel hūc cōptū habeas innu
meris eē vicijs cōstipatū eoqꝫ
puo a exili cibo fradaueis. nl̄
id tibi poterit ad excusacōez va
lē p̄sertī cū ei⁹ sis dn̄i seru⁹ q̄ ita
in q̄t Pr̄ ignoratis ex q̄ p̄re sitis
illi⁹ p̄terea familiais q̄ se lapidā
tes aīo tulerit patiēti. ymo q̄ē
p se lapidātibꝫ in crucē sblat⁹
Neqꝫ id dixeris medicū quēpi
am sicariū eē aut homicidā. qui
vel si tibi essꝫ exitiū allatur⁹. nō
tn̄ foret qn̄ media maceretur.
aspernēd⁹ si q̄dē ei⁹ disciplinā
secteris q̄ cruci se suffigētiū ocu
piuit salutē ei⁹ inq̄. q̄ i ipō pa
tibulo ita pfatur Pr̄ dimitte eis
nō eni norūt q̄d faciāt illi⁹ insu
p suitutē sbisti: q̄ se manu cedē
tes tulit miti⁹ q̄ noxiū in cruce
coronauit. Qd̄ facin⁹ q̄d vnq̄
poterit equare. porro latrones
vel vtriqꝫ Cristū maledictis in
sectabantur. horum tamen alte
ri paradisū. nōdum cuiq̄ pate
factum: puium fecit: defletqꝫ q̄
mortem sibi sūt allaturi. turba
tur eā t̄ returqꝫ proditore cō
specto nō eo q̄ forꝫ ipē cruci suf
figēd⁹ ꝫ q̄ ille essꝫ ob id scelet⁹
iteitur⁹. cōmouebat̄ p̄terea q̄
suspēdij laq̄os p̄uidissꝫ q̄s sup
plitia seq̄rēt̄ Judā tn̄ a si ei⁹ ne
q̄tie p̄sci⁹ adusqꝫ extremā horā

toleravit: neqꝫ ꝓditorē reicie
bat. quin āplexādo osculabat᷑
Nūc itaqꝫ dn̄s tuus labijs ad
mittit. qui mox eius ē p̄ciosum
sāguinē fusurus. tu vero egenū
neqꝫ pane dignaris. nihil veri
tus quas deus cōdidit leges. q̄
bus nos cōmonefacit. nō solū
non esse inopes reiciēdos. ſꝫ ne
hos quidē qui nos ad interitū
duxerint. neqꝫ illud cōmemora
ueris hūc illuminue. mali q̄ppiā
altei intulisse. quī pocius recog
nosce quid xp̄s sub ip̄o patibu
lo. ⁊ osculo quo erat ꝓdēdus.
egerit. ut ꝓditorem emēdaret
Attēde ꝙ̄ pudent᷑ id dicat. Ju
da osculo filiū hominis tradis.
Quē hoīm nō hijs verbis leniſ
set᷑ quē inꝙ̄ eiusmodi vox non
ad pietatem flexisset᷑ quā beluā
aut quē ad amātinū lapidē nō
cōmouisset᷑ solus ille ⁊ miser
flecti nō potuit. Ne itaqꝫ dixeis
ea racōe nōnullos esse tibi fugi
endos. in animū induxi. ꝙ̄ huā
na sint cede ⁊ sanguine inq̄nati
quin potius eoꝝ erūt deosculan
de manus. vel si tue sint ceruici᷑
sanguine resꝑgēde qn̄ ⁊ xp̄s sit
ōs illud impudentissimū deoscu
latus. qꝺ necem ei parauerat.
Igitur ⁊ ipse lacrimis pocius et
cōmiseracōe ꝓsequere. ꝙ̄ odio
aut maliuolētia: qui fuerit in te
q̄ppiā machinatus. is enim est
nō indignus cuius nos pigeat
quippe illius ⁊ serui sumꝰ q̄ se
tradenti osculū dedit. Id sepe ac
multum repetendo cōmemora
uerim ⁊ quouis osculo mollio
ra est verba effatus. hīgdē non
indignabūdus. ut hoīes solent
talia inuehit. Facinorose ꝓdi
toꝛ ⁊ oīm ꝓditissime. has mihi
ꝓ meis in te bn̄ficijs vices red
dis. quin Juda inq̄t eū nomine
appellās. qꝺ cōmiseratis est po
cius ⁊ a scelere ad officiū reuo
cātis. ꝙ̄ irascentis. nec magistꝛ
se dixit ac dn̄m aut bn̄ de se me
rentem. ſꝫ filiū asserit illū hoīs ꝓ
dere. Atq̄ si nec p̄ceptoꝛ ille vel
dn̄s extitisset. id solum ꝙ̄ se puē
adeo ⁊ simplicit᷑ erga te gesseit
ut cū vel ꝓdendus esſꝫ. in osculū
ꝓdicōnis inditū qꝺ erat antea
ꝑ te in sui capturā destinatū ob
tulerit: ꝓdēdus a te non fuisſꝫ
Sis bone deus bn̄dictꝰ. q̄t eni
nobis tradidisti tū ad humili
tatē. tū ad innocentiā exēpla᷑
talē se Jude p̄buit xp̄s. None et
pari vsus ē in eos benignitate
q̄ se fuste ⁊ gladijs inuasissent
maxīe. quid eni dici hijs verb
māsuecius pōt q̄ ad eos fertur
habuisse. quos ⁊ si ꝑdere mox
oēs ꝓuoluntate licuisſꝫ. facere
id tn̄ temperauit. qn̄ pudencius
sic illos alloq̄tur. Quid in me
cū gladijs ⁊ fustibꝫ tanq̄ in la
tronē aliquē irrupistis q̄bꝫ ꝓ
tinꝰ pauore reiectis ⁊ supinis

cadētib⁹ ⁊ stupiditate affectis
rursū sese vltro obtulit. cūq3 ma
nus sibi sceleratissimas ligari vidiss3
⁊ se ɔfundēdi oia ⁊ disturban
di facultatē haberꝫ. patiētissime
tolerauit. Deinde hac ipē Cristi
pspecta māsuetudine. tā acrit᷑ i
iopem seuiēdo efferaris. q̄ vel si i
numeris fuerit obnoxius vicijs
eius tn̄ vl egestas vel fames. sa
tis vtiq3 facere posse videtur ad
aim nec penit⁹ obtusū vl excecati
entē mitigādū Tu vero ɔtra leo
nū more ⁊ si nl illi cadauerosū
attigāt effeātus ⁊ furēs i ptina
tia manes. iacētēq3 inopē ⁊ ege
state imodica maceratū ac ma
lis ɔfectū. ⁊ p̄mis ⁊ vrges. eiusq3
q3 corp⁹ ɔuicijs discerpēs. q̄si
pcellas. ut aiūt tēpestatib⁹ sup
inductis adaggeras. cōpellisq3
ad portum refugientem illidi
scopulis ⁊ cogis naufragium
subire maritimo longe molesti
us. Quo igitur pacto tuis faci
noribus veniam adeo precabe
ris. remittiq3 cōmissa postulabis
qui nihil peccanti cōuitiaris. pe
nasq3 ꝓ tātamedia ⁊ rerꝫ āgu
stia deposcis. adeo ut tua seuitia
imanitū beluarū feritas obscure
tur. Siqdē ventris ille vrgen
te esurie naturali ɔsuetoq3 cibo
vescitur. tu vero nemine ipellē
te. frēm ⁊ mordicus ⁊ laniās: ⁊
si nullis dētib⁹ dictis tn̄ laniatu
quouis ⁊ morsu ifestioribꝫ deuo
ras. Quo igr̄ pacto. sacrā illam
oblacōēꝫ sumptur⁹ es: q̄ linguā
hūano sanguine cruētaueris. q̊
mō ⁊ pacis osculū deferes. ore
hoc tuo cōtenciōso ⁊ hostili. Ci
bum p̄terea corporeū hunc ⁊ se
sibilē q̊ aio cepis: q̄ tātū accu
mulaueris vir⁹. cur atteris quā
nec subleuas pauperiē. cur depri
mis: quē non iacentē erexeris.
cur auges. quā haudquaq̄ sub
stuleris aiīm molestiā. pecunias
nullas impartiris. quid ꝓbris
quēpiam insectaris. nūdum tibi
ad aures puenit quātū hij pena
rū luant. quibꝫ ve sint tormētis
adiudicati. qui mēdicū nō alue
rint. Abite inqt in ignem diabo
lo ⁊ eius angelis parato Si igr
qui nullis inopem alimonijs iu
uerint tam acriter ɔdēnātur
q̄s illos penas daturos putas:
qui cū nec victū ipartiuntur ⁊
cōtumelias ingerūt. quot inq̄
hij subituri tormēta sunt. quot i
cendia ⁊ gehēnas. ne itaq3 tan
tū i nos malorꝫ ardorē ɔcite m⁹
q̄ dū id exeq̄ ad arbitriū licet:
corrigēd⁹ ⁊ hic nefarius mor
bus erit. ⁊ lingue imponendi
sunt freni: neq3 solum per nos
inopes non exacerbandi. quin
dictis factis ve haud mediocri
ter ɔsolandi. ut venia ob id
nobis longe ante comparata:
bona illa assequamur. que nobis
sunt diuinitus adiudicata.

Sermo vndecim⁹ Qđ nobꝭ maledicẽtibꝫ bñdicere debem⁹.
Ngemiscẽdi m̃ cupido
incessit qñ ⁊ nobis lice
ret xp̃i legibꝫ decẽter ser
uatis. non minus pñtia hec q̃
futura illa vẽdicare. rebꝫ nimijs
⁊ superuacaneis studẽtes diuinis
pceptis offensi hijs bonis exci
dissemus xp̃s sane legibꝫ in vsu
nobis ⁊ vtilitatẽ oditus. quid
gloriosos. q̃d sordidos ⁊ abie
ctos efficiat. ostendit. neqꝫ id i
iu nxissꝫ. haud quaq̃ scꝫ ⁊ male
facta fore maleficijs opensãda
si suos discipulos ob id futuros
ridiculos operissꝫ. qñ eo indixit
q̃ nosset id illis ad gloriã cessu
rũ nõ mediocrem. q̃ si maledi
cẽtem maledictis non infectari
adeo pbatur. q̃to magis qui
fuerint maledicos laudibꝰ. ⁊
maleficos bñficiis psecuti glo
riã merebũtur ? Dicꝫ aliq̃s. cur
igitur xp̃s huiuscemodi leges
promulgauit ? id quidẽ dixeri
indulgꝫ eni suis discipulis. cal
letqꝫ quid hoim possit augere.
quid imminuere dignitatẽ. q̃
si indulgere solet nouitqꝫ q̃d
illi otenciose litigãs cupiẽs alio
iter diuertere. velle naqꝫ alios
male agẽdo superare. non sine
id legis esse quin demomce con
stat. Siquidẽ i olimpiacis cer
tamibꝫ. infens dedicatis. hec
pacto victoria copatur. qui vi
cendi modus null⁹ ẽ sane i xp̃i
stadio simil' qui lõge diuersus
est ritus: sancitũ naqꝫ est pcus
sum. non pcussorẽ corona dona
ri oportere. talis ẽ apud deũ cer
tãdi ɔsuetudo. cui⁊ statuta sũt
oia ceteris lõge diuersa. adeo
ut non solũ ipsa victoria. qñ et
vincẽdi modus admiracõis ha
bere plurimũ videatur. siq̃dem
qui succubuisse videtur palmã
retulisse credũtur. hec dei est po
tẽcia. tale celeste illđ est stadiũ
hoc angelorꝫ spectaculũ Vide
re videor vos ad hec dcã incalu
isse. fuisseqꝫ magis quauis cera
emollitos. verum cũ hinc fueit
abscessum. nulla erit horꝫ apud
vos recordacõ. idqꝫ eo magis
im quo aimo tulerim. q̃ horꝫ nĩl
q̃ dixerim. facturos vos eẽ intel
ligam. p̃sertim cũ non ignorẽ
haud mediocre ex hijs lucrũ re
ferri posse. nã si mansuetudiem
ac benignitatẽ p̃tuleritis. i offensi
oim estis man⁹ euasuri. vel si in
cesseit quispiã maledictis. in au
ctorẽ cõuicia reddita fũt om
nia. nõne ⁊ in iudicijs hoies in
iuria affectos spectasti. quo vul
tus splẽdore. que instent auda
cia. utqꝫ ore libero eloquantur
coñ qui eã intuleit. capite demis
so pudore multo offusus ⁊ tre
pidus terrã spectꝫ. verũ quid cri
minatores cõmemorauerim aut
calũnias. qñ si vel in tuã pnicẽ

quispiā gladiū acuat vel suas' e
tuns ceruicib9 sanguine manu'
respserferit. te inoffenso seipsū p
emerit. cui rei testimonio est.
q̃ prior frat'na manu occubuit.
is eni gloriā adept9 immortalem
in trāquillissimū portū secessit q̃
necem intulit: quamuis morte vi
tam trāsegit miseriorē. gemebū
dus siq̃dem ⁊ vag9 ac trepid9
semp. rei geste crimē pre se fere
bat. Quo circa Cain sceleri ob
noxius inferior erit. nam q̃ ma
la illata tulerit patientius domi
nō erūt nec diu apud se illa mā
sura. qñ nullum ab se ortum ha
buerint. qui aliunde iniecta exci
piēs. in bonū praua cōmutaunt.
improb9 vero sue malignitatis
plagas domi seruat. Dōne a
Joseph erat in carcerē cōiectus
cū interea meretricula q̃ illi pa
rasꝫ insidias in splēdida ac ma
gnifica domo diu'saretur. ꝙ si
alterz e duob9 daretur optādū
vter horz esse malles? Crederem
equidē Joseph: te potius partes
susceptur in carcere detenti. ꝙ
egiptie in tectis amplissimis di
uersātis. nam si vtriusq̄ liceret
animus inspectari. cerneres Jo
seph late ⁊ fidētius diuagantē
illā vero anxiā: pudore: tristitia
dolore ⁊ mētis pturbacōne: ma
gnū in modū: ⁊ si vicisse sit visa
vrgei. Quib9 oib9 cognitis p
ceptis: ad malorz nos tolerātiā
ꝑem9. ut hac tandē patiētia libe
rati: futura beatitudie potiamur.

Sermo duodecim9 Carnis
curā ne fecerimus.

Xcitatus e sono ipsum
te idue: indut9 morige
rū corp9 redde ac ductu
facile: id eni pretēdit q̃ cōcupi
scētie gr̃a: carnē asserit nulli eē
curē habēdam. Nā quēadmo
dū nec potū vetuit. sꝫ ebrietatē
interdixit. nec nuptias respuit
sꝫ incōtinēciā improbauit. ita ⁊
carnis habēdā esse racōem non
negat. sꝫ pdentes ex ea cupidita
tes idest necessitatis excessum i
terpellat. ꝙ aūt carnis curā ha
bendam esse Paul9 affirmet. au
di quēadmodū hijs verb Thi
motheum cōmonefatiat. Vino
modico vtere propter stoma
chū: ⁊ tuos frequētiores lāguo
res. Nec sec9 hoc loco carni. ad
sanitatē vult: nō ad luxū ⁊ intē
perantiā ꝓuideri. aliter eni nec
diu ꝓuidētia posset. si p eā aut
flāmā succēderes. ꝗ ignis cami
nū tibi redderes grauiorē. Vt au
tē clarius pdiscatis quid sit ad
carnis cōcupiscēcias ⁊ desideria.
ꝓuidēcia: ⁊ quēadmodum illa
possint euitari: opulētos ani ad
uitate ⁊ ventri deditos habūdā
tiaqꝫ vestiū ornatu excultos: vel
delicijs immersos ⁊ eos q̃ vitā
per luxum ⁊ incōtinenciā ducūt
attendite: sic vobis que dixeri

facile innotescent hñ enī hec nō
ad bonā corpis valitudīe; facti
tāt. s; ut ꝓsilire leuius possint. ⁊
venerē incitare. Uerū qui xp̄m
induerit: delicijs vniuersis eius
mōi interdictis: id solū curat: ut cor
pori equā pariat valitudīe; ꝑ
q̄ vel sola cōsequēda: carnis cura
habēda est: neq; id vltra aliq̄d
appetēdum. Incumbēdum p̄te
rea erit omni nisu spiritalib; re
bus. hoc pacto null' eiusmōi et
varijs libidinib9 grauat9: exci
tari hac tua somnolētia poteris
Somn9 enim p̄sens ē vita. nil
ꝓrsus ab insomnijs aliena. nā
queadmodū somno p̄ssi plera
q; supuacanea ⁊ frustra loquū
tur. videntq; p̄sepe nil sanū. ita
ꝗ nos deteriora hijs plerumq;
spectam9. siquidē qui indecora
ꝗ turpia gesserit. eadēq; illa ob
uersari sibi per visum cōspexerit
mox somno exꝑgefactus. turpi
ꝗ indecoro aspectu libratur. ⁊ pe
na quā ꝓ scelere meruiss;. quod
alit' nobis euenire solet. quib9
ob ignauiā ac secordiā. igno
minia atq; supplitia ꝑpetua sūt
Itē ⁊ q̄ per q̄etem somniādo di
tescūt. vbi dies illuxit. inanes ⁊
diuicijs vacui. arguuntur. cap
tos vero dū viuitur inertie som
no plerūq; nec dū luce oborta.
falli posse. cōpertum est ꝗ ita. ut
breui eoꝝ īsomnia euanescant.
Excutiam9 itaq; p̄nicōsum hūc
somnū. nā si dormitādo nos di
es dephēderit mors inde ꝑpetu
a exceptura ē. quīeciā vel ante
hūc diē. hostib; erimus. siue ho
minib;. siue demonib;. captu fa
ciliores ita ut nemo sit eos a no
stro interitu. si id facere libeat ꝓ
hibiturus. nā si plurimi nobis
vigilū excubarēt. non tantū for
te nob̄ periculi impender;. verū
cū vnus. ꝗ item alt' luminib; ac
cens̄. non secus atq; ī pfūda
nocte dormitātib; reliq̄s. adui
gilet. vel sūma nob̄ est opus ad
securitate;: vigilātia. ne ea forte
subeam9 quib; mederi nequeat.
Querz aliq̄s. nōne ipresētiarū
et excitati videmur et vigiles ẽ
estis forsan ad hec q̄ dixerim ir
risuri. dicam tn̄. Sumus sane
oēs nocte media somnū capes
centib; aut stertentib; simillimi
siquidē facile ostenderē. si pos
set icorporea hec spectari substā
cia. vti plerosq; alte somno im
mersos dyabol9. parietib; trās
fossis ⁊ iacentes iugulet ꝗ diri
piat quo intus inueneit agatq;
oia veluti in densissimis tenebris
ocio summo ⁊ facilitate. Quī po
cius quoniā cerni hec ocul' non
possunt. racōnib9 subscribendo
astruam9. sic enim ꝗ cōspicari
licebit. qui hoīm fuerint p̄uis
cupiditatib; opp̄ssi. quique incōti
nētie ꝗ facinorū sopore. spirita
li ꝓrsus luce extincta correpti.

ser mo

Quoꝫ ſũ hec: quoniã multi nihil
ſuo ordine captãtes: que hic ꝑ
dicãtur haudquaq̃ aduertũt.
ꝙ ſi me ꝑuigil ipẽ ↄ excitus: mẽ
dacem deprehẽderis: effare: que
hodie apud nos hoc loco q̃ di
cta ſint. aut geſta. nã forte quẽ
admodũ ſonolẽtus aliq̃s ſolet
ſpectare inſomnia. ꝑdicantẽ me
audieris. qđ equidẽ nec de vni
uerſis dictũ velim. puto enĩ cõ
plures fore: quibꝫ eoꝝ que ipẽ
dixerĩ facilis ſit renũciãdi facul
tas. in eũ dũtaxat ea ꝓtulerim
qui fuerit hijs dictis obnoxiꝰ.
fruſtraq̃ꝫ hũc locũ adierit. Dic
mihi: q̃s hodierno die vel ꝓphe
ta vl' apl's nobis plectꝰ eſt. q̃ qui
bꝰ de rebus verba fecit. nĩl habes
qđ rñdere q̃as ut pote. ille ſis ad
quẽ ſomniãtẽ verba ſint facta.
eadẽ hec ↄ in mulieres dixerĩ. mẽ
enĩ ↄ illis ſomnꝰ plurimꝰ. q̃ vti
nã dici ſomnꝰ queat. ſiq̃dẽ ſono
captus. nec mali quippiam nec
boni ꝓſatur. verꝫ qui parẽ vobis
vigilantiam ſeruat: q̃ multa in
eius capitis ꝑnitiẽ effundit. nã
ↄ vſuras cõputabit. ↄ racõeꝫ co
modate pecunie ↄponet. aioq̃ꝫ
ſecũ ipẽ verſabit turpes ignomi
nioſaſq̃ꝫ tabernulas. eodẽq̃ꝫ ↄ
ſenticeta interſeret. iacto ſemini
nullo dato vel ad quietẽ vel ad
profectũ ſpatio. Sed ſurge tã
dem ↄ ſentibus hiſce radicitus
cõuulſis auaricie temulentiam
excute: a qua iſtiuſmodi ſomno
lentia em anat. ſomnolẽtiam au
tem dixerim. non eam modo que
ex vino gignitur. verum ↄ illam
que cum ex vite huius curis. tũ
vel eiuſmoĩ ſopore ĩfertur. Dijſ
itaq̃ꝫ nõ ſolum locupletes ↄ di
uites. ſed quibus res vel modi
ce ſũt ↄ tenues. velim eſſe admo
nitos. ↄ eos maxime quos ĝta
cõuiuia delectant. nõ enĩ ſunt il
la ꝓ cibo vel animi remiſſiõe ha
benda ſed ꝓ ſupplicio ↄ tormẽ
tis. Quippe non modeſtes ↄ indeco
rus ſermo. ſꝫ ĝuis ↄ moderatus
ↄ cibo expleri non frangi. in ob
lectamẽtis ducẽda ſũt. ꝙ ſi hijs
rebꝰ aliquid ineſſe voluptatis
exiſtimaueris. affer mihi quã he
ri ↄ veſpi ex hijs cõcenacõibꝰ
ceperis voluptatem nullam ha
bes: deinde ↄ que illã ſequantur
noxia. Sitq̃ꝫ mihi interea de vo
luptate. que ſtatĩ deflaccet ↄ flu
it. diſceptatio ſimulac enim miſ
ſum cõuiuiũ fuerit. euolat õnis
ex eo cepta iocunditas cũq̃ꝫ ↄ
vomitus capitiſq̃ꝫ grauedines
ↄ lãguores inumeros animiq̃ꝫ
capturã ↄ illecebras cõmemora
uerĩ q̃d ipẽ ad hec rñdebis: nec
enim decet per paupertatis occaſi
onem agere impudenter. Hec
aũt dixerim. non ut omnino ne
gem ↄueniendũ inter nos eẽ nõ
nunq̃ ↄ ↄcenãdũ. ſꝫ ut ihoneſta
ↄ turpia interdicã cupiãq̃ꝫ luxũ

in cibum cõuerti.q̃ dolore temu
lẽtia ⁊ lasciuia careat:utq; vel
gentes intelligãt:xp̃ianos nos
se modũ delicijs facere.id ẽ mo
deste ⁊ temperant᷑ hijs vti Exul
tate ꝓpheta inq̃t domino in tre
more q̃lis illa erit exultacõ.ꝑm
nos sc; ꝓnũciare.orare.⁊ psal
mos ꝑ seruilib; uł cãtionib; in
ducere.Hoc pacto xp̃s ⁊ men
se adeit:⁊ dapes bñdictione cõ
plebit.cũ p̃ces ad eum fuderis
cum spũ decantabis.cũ egenos
ad uictus cõmunionẽ:duo caue
ris: cõuiuijsq; modũ ⁊ tẽperan
tiam adhibebis.sic ex triclinio:dei
domũ effeceris: ꝑq; immodera
tis ⁊ intempestiuis clamorib⁹
hisce.⁊ plausib;:dñm extuleris
Neq; id dixeris:extare hoc tem
pore alias cõuiuãdi leges:qui
pocius corrigẽda p te erũt.q̃ se
haud rcẽ habuerit Si eni pau
lus iquit cibũ sumitis aut potũ
seu aliud qđcũq; agitis:omnia
in dei laudẽ facito te.Solẽt nãq;
ex istiusmodi epulis:tũ turpia
nob desideria:tũ oĩs lasciuia ob
ueire: isup ⁊ vxores despectui eẽ
⁊ scorta magnifieri.vñ ⁊ famili
e desolacõ.⁊ mala innumera cõ
sequũtur:ferũtur q; oĩa temere.
Omisso nãq; fonte purissiõ.ad
cenosũ canale illud et lutulẽtũ
decurritur.Qđ autẽ cenũ sit in
teste ⁊ ꝓstitute femine corp⁹
te p̃ter rogato neminez q̃ eo q̃
ad fucis obuolutus:quãtum te
eius rei pudeat:quãtũ etiã post
delictũ immũdum te ⁊ sordida
tum ducas.nõ ignores Ideirco
fugite obsecro adulteriũ:ei⁹q;
vel ꝓcreatricẽ temulẽtiã.Quid
semẽ iacis vñ nihil es demessu
rus? quĩetiã si messem feceris.ad
ignominiã tibi nec mediocrem
futurus ẽ fructus.siquidẽ qui
ex adulterio nascitur ⁊ tibi dede
cus ⁊ sibi iniuriã parit.noth⁹
effectus ⁊ degener.adeo ut si uł
ãplo p te relicto p̃rimonio ha
bũdet.cum dom ⁊ vrbicis actio
nibus:tum in foro iudiciaio.ex
adultera.vel serua natus.hono
re carebit Quo itẽ ipse uł viuẽs
vel mortuus priuabere.si enim
mortẽ obieris extabũt tibi ad
ignominiã monumenta.Quid
igitur oĩa turpitudine cõples?
q̃d seris.vbi tellus celerrime cõ
sumptura ẽ fructũ vbi sterilitas
plurima:vbi ⁊ interitus geni tu
rã p̃uenit? Nec satis habes mu
lierẽ adulterasse.nisi eandẽ viri
cede obstrinxeris.vides ne ergo
ex temulẽtia luxuriaz.ex luxuria
adulteriũ.ex adulteio homicidi
um ortũ iri? quĩ vel homicidio
ipso deterius.nõ enim in p̃ñtia
rũ succurrit quo id sceleis noĩe
queã explicare.quãdo nõ ex se
genitũ enecat.s; generãdi inter
cipit causam Quid igitur dei vi
tuperas bñficiũ? q̃d eius leges

oppugnas: q̄d ꝓ b̄n̄dicto exe
cratōe; sectais·⁊ gignēdi illud
receptaculū necis oditoriū fac/
ta sūnāq; est ad liberos perean
dos tradita ad necē reddis pati
ores: qn̄ illa ut cōcupita magis
vl' amatorib⁹ vsui sit vel argēti
plusculū exugat: neq; ipata fa
cere abnuit: ingēs sane i caput
tuū ogestura incēdiū·nā si a il
li id facinus ascribatur. ei⁹ tñ te
ipe auctorē ṗbes·hinc postmo
dū idolorū fuitq; emanat·cū ple
req; ut magis adametur·⁊ car
mia machinātur·⁊ vina sacrifi
cijs fundūt ⁊ amatoria medica
mēta·a alia nōnulla cōponunt
Cū hac ēn ac tāta rerū collutio
ne ⁊ feditate·hijs cedib; hac de
monica: seruitute q̄ multi sibi
ad vtilitatē cedē id negocij ar
bitratur ⁊ hij maxie qb; vxores
sūt·qd' min⁹ ē ex habūdāti ma
lorū ocursu tolerabile mox etiā
venefitia nō i adulteratā·s; in af
fectā iniurijs oiugē intētātur·ac
redūt ṗterea īsidie plurime·de
monū inuocacōes·defūptaq; ex
mortuis vaticīnia: q̄tidiane dis
sēsiōes·a fine iducijs bella·⁊ ꝓ
piquorū discordie eoq; cū Pau
l⁹ dicerēt·Nō in cubilib; a lasci
uijs·Nō in otēcōib⁹ a emulacō
ne·supinduxit: ṗuidēs ex istius
modi disidijs·⁊ domos subūti
posse a igenuis libris iniuriā isfe
ri·Vt itaq; hec euitare possim⁹
xp̄m iduam⁹ ut nob̄ ṗpetuo sit
cū eo manēdū·hoc eī idue' id so
nat·q̄si nunq̄ sit ab eo defitien
dū·videamurq; vndiq;·ṗ nr̄a
cū scīmōia tū māsuetudie ṗ eū
cōplecti. Qd' itē dicere sepe sole
mus hic illi⁹ personam iduit·
ut ⁊ amoris vehementiā ⁊ ami
morum nunq̄ defuturā cōiun
ctionem exṗmamus. siquidem
q̄ aliū induerit: eum prefert·cu
ius sibi psonā induēdā ṗsūpsit
fiat itaq; palā: xp̄m nos vndi
q; fuisse cōplexū· qd' vtiq; fiet:
si eius fuerim⁹ a mores imitati
a vitā· Quoesū hec: Filius inq̄t
hois non hab; vbi caput recli
net hūc ipē vl' hac in re imitare
nā silli cib; erat sumend⁹ pane
ordeaceo vescebat'. si it' suscipie
dū nulli aderāt ad vecturā eq̄ a
iumēta·qn̄ tm̄ pedib; icedebat.
ut lassitudie afficeret'. si qesrē
dū nauicule ṗram ꝓ pulumis
hebat· si recūbēdū: herbidis cā
pis residēdū iniūxit: Vtebat'
ṗtea viliorib; iumentis ⁊ sol⁹
plerūq; nemine sbsequēte diu
sabatur: vn̄ cū ⁊ reliqua ei⁹ ge
sta: quib⁹ sit initio cōtumelijs
affect⁹: q̄d ve i cruce ṗpessus: di
dicerīs: eademq; illa sumpseris
ad imitandū: si carnis inq̄ curā
nullam feceris ad cōcupiscenti
am. cristū indues·cū ea prefertī
nl' hēati se voluptatis·pariunt
eī eiusmoi desideria acerbiores

quasdā de se libidines que ut ex
pleri nunq̄ possunt. sic a acrio
ra supplicia īferūt. nā queadm o
dū qui siti assidua vexatur. vel ī
finitis sibi ad potū expositis fon
tibus. nihil ex hiis capiet utili
tatis. cum nequeat p̄mū q̄ labo
rat morbū restringere. sic cōtra
q̄ in desiderijs vixerit. si omnia
ad necessitatē meciat᷑. hoc nun
q̄ erit sitis ardore affectus. qui
ꝓcul a se temulētia eiusmōi ois
a lasciuie euanescēt. Tantū igr̄
tibi erit cibi capescēdū. qn̄to de
nu esuries possit. Hijs vtere īdu
mentis. quibus carnē obtege
re queas. non ornare. ne id illi
exicio sit futurū. q̄ si remollesce
re tuo pmissu ceperit. bona eius
offensa valitudie. nimia indul
gentia dissoluet᷑. Ut itaq; op
timū habeas aīe tue vehiculum
utq; tutius nauis rector. guber
naculo insideat ⁊ miles facile ar
ma ptractet. curādum erit equo
moderamine agantur oīa. nec e
nim multis habūdare s; paucis
indigere: frugi hoīem facit. siq̄
dem diuicijs affluēs vel moffen
sus vereri oīa solet. qui vero mi
norib; eīt fortunis. iocūdiore sp̄
equiori animo tolerabit iniuri
as. q̄ qui nullis fuerit affectus.
Nō itaq; illud erit appetēdum
ne qua nobis molestia offerat᷑
quin pocius eā inferre cupienti
id facere ne liceat optandū qd̄
assequi aliūde nō possumus. nisi
cum fuerimus. maiorib⁹ rebus
paruifactis. necessarijs otēti.

Sermo. xvij. Ne ponamus
fratri scandalum.

Animadūte quātū Pau
lus cure ⁊ diligētie p̄sti
terit. ne sui exēplo quē
piā perturbaret. inq̄t enim. Si
sibi grati a frat᷑ tuus tristiciā ce
perit. nondum s̄m caritatem in
cedis. qui si merore afficiend⁹
non erit. eo min⁹ p te nec irritā
dus. Et rursus idē. neq; ꝓpt᷑ ci
bū destrues op⁹ dei. nā si sacrā
aliq̄ edē s̄buerti: graue a nefa
riū existimatur. quātomagis
spiritale hoc tēplū. si ruinā pati
atur. qn̄ a hoīes cōstet sanctita
te sacris edibus longe p̄stare ꝗ̄
q̄ppe non parietū gratia. s; no
stri hui⁹ tēpli morte xp̄s oppe
ciit. Circumspectem⁹ itaq; ipsi
nos vndiq; nulliq; vel tenuem
q̄rimonie causam p̄beamus. Po
test eteni vita hec nostra cū sta
dio cōferri. a nos ipsi q̄ multis
oculis habūdem⁹ necesse ē. ne
q; quoq̄ id pacto credere. ig
norantiam sc; satis nobis ad ex
cusacōnē valiturā. p qua ⁊ pe
nas daturi sum⁹. cū ea nec veni
am mereatur. Cōstat sane a iu
deos per inscietiā deliquisse. q̄
uis eiusmodi illoꝝ ignoratio.
nulla sit venia dignāda. Uerū
p̄terea noui⁹ fuisse ignorātia

Sermo

captas:nec tamen ꝓpterea poſ
ſũt excuſari. Tlam ſi ignores q̃
ſciri nequeũt aut cognoſci. cul
pa vacabis. contra vero ſi te co
gnitu facilia lateant: extrema
ſupplicia feres: q̃etiam ſi haud
omnino nobis ipſi deerimus.
ſed conãtibus que abſtruſa ſũt
⁊ recondita cognicõe attinge
re: opem deus ⁊ auxilium feret.
qđ quidem ⁊ paulꝰ dixiſſe phi
lipenſibus patet hoc modo. ⁊ ſi
quid aliter ſenſeritis id deꝰ ⁊ vo
bis reuelabit. At cum ea que fa
ctu nobis facilia ſunt. pficere re
cuſamus: neq; illum ſumus ad
iutorẽ habituri: qđ ⁊ iudeis ac
cidit. Ideo enim xp̄s inquit eis
in parabolis loquor. ut vidẽtes
non videãt. Dicz aliquis. Quo
pacto viſu carebunt qui vidẽt
maxime ſiquidem cum ſpecta
rent abigi per criſtũ demones:
nec tamen temperabant. id illi
obiicere Demonium habes. cum
a mortuis cernerent excitatos.
non eum adorabant. quĩ morte
afficere conabantur Corneliuſ
vero nl iſtoꝝ ſilis videbat᷑: cui
ꝓ viribꝰ oĩa factitãti ſupplebat
deꝰ qđ defuiſſꝫ Neq; id gr̃as. q̃
pacto ex gentibꝰ aliquẽ cum ꝓ
bus ſit ⁊ ſimplex aſpnetur deuſ
Pricipio dixerim nulli hominũ
poſſe niſi creatori. cuiuſpiã pa
tere ꝓbitatẽ. deinde nullã gẽtilẽ
illũ aut curã adhibuiſſe. ã ſtudi

um. ut dei haberꝫ notĩnẽ. Dices
fortaſſe: Quonã pacto dei quiſ
piã cognicõez aſſeq̃tur. qui nul
la ſit ſapiẽtia inſtructꝰ: at hũc
quẽ ipẽ nec ſapiẽtẽ iudicas nec
prudentẽ. ſꝫ incautũ appellas. ⁊
inutilẽ ſi fueris ĩ bonis externis
pcilitatus. cerneres lõge rei ſue
intẽtũ. ⁊ circa eiuſmoĩ apprime
diligẽtẽ. q̃ ſi pari ſtudio ſpirita
libꝰ rebꝰ incubuiſſꝫ. quo ceteruſ
ſolet. nõ adeo foret apud deũ de
ſpectꝰ. nã cũ veritas ipa ſit ſole
ſplẽdidior quocũq; ſe q̃ſq; otu
lerit. eoꝛ ſibi ſi paulo fuerit attẽ
tior ſalutẽ ouemet. qđ ſane ſup
uacaneũ videi nõ debꝫ. ſiqđ ẽ ⁊
xp̄i res geſte. haud q̃q; paleſti
nis locis vel ãguſto aliquo orbꝛ
terraꝝ angulo circũſcribuntur.
Nõne ⁊ ipẽ ꝓphetã audiſti iſtiuſ
moi de xp̄o ꝑdicãtẽ me oẽs viſu
ri ſũt a mĩmo adusq; maiorem.
Nõne etiã intelligis hec dicta
veis fuiſſe rebus ↄfirmata Qua
ergo hĳ racõne veniam ſũt ha
bituri. qui cũ videãt veritatis le
ges cũctis eſſe ad ꝑdiſcẽdũ ex
poſitas. nec tñ hijs ĩbui ſtude
ant. Dicz aliq̃s. iſtiuſmoi ab ho
mine ruſticano ⁊ barbaro duxe
ris exigenda. nõ eq̃dẽ a barba
ro ſolũ: ⁊ ruri verſato. qñ ab eo
exegerim qui omnes bãbarie
ſuperet ⁊ feritate Cur enim dic
mihi ſi qua de re agatur ruſti
canus is. ſi reus fiat. ⁊ obiecta

confutare nouit: ⁊ aduersario
si vim patitur: obsistere: factita
reqȝ oia astu ⁊ virib⁹: ne dam
no ul' tenui afficiatur verȝ ad ea
que spiritus sunt non pari pru
dentia vtitur: Porro cū lapidem
adorat venerabūdus ac ducit ꝓ
deo: cū festos illi celebrat dies:
cū pecunias fundit: vereriqȝ se e
ius numen fatetur: nihil vltra l'
ignauus vel torpēs pre eius in
eptitudine videbitur. at cū ver⁹
ipē cō quirendus est de⁹: tūc mi
hi hoīem hūc: nec sanum sati⁹
nec frugi esse cōmemoras: non
ita se res habēt: non ita. Nū in
ertie duntaxat hoc crimē erit:
quos ei moribȝ vel faciliores ul'
rudiores oppīaris: eos ne quo⁹
Abrahe fuisse tēpibus cōstat: an
hui⁹ nostre etatis hoīes: id cer
te clarū: Abrahe dixeris: vel quan
do pietas ipa ⁊ religio inuētu
facilior: nris hys an Abrahe secu
lis: nris: quippe: quibȝ dei nomē
est apud omnes vulgatū. ⁊ ꝑ
nunciatū a ꝓphetis a finem res
ipē nacte. a gentiū oppiniones
sunt cōfutate a repudiate. Acce
dit etiā ꝙ tūc tēpis homiēs: nō
dum erāt veritatis cognicōne in
structi a scelera sue dicōnis vni
uersa effecerāt: nec lex erat vlla
ad castigacōeȝ promulgata: ꝓ
phēta nullus. nulla miracula: do
ctrine nihil: aut qui eius cogni
cionem haberēt nō multi. neqȝ

aliud eiusmōi. qn erant omnia
tāqȝ in profūdis tenebris: ob
scuraqȝ ⁊ turbida nocte cōstitu
ta. ita ut tot rebus aduersātibȝ
mirandus ille ⁊ ingentis animi
vir. a dei notionē habebat. a vir
tute exercita plerosqȝ ad se imi
tandū induxit. Quod magis in
eo mirū videri debet. cū esset ex
terne huius a humane sapien
cie prorsus ignarus. nōdum ei
fuerāt elemēta litterarū inuēta
verū conanti illi ꝓ sua virili oia
opem deus a auxiliū tulit. neqȝ
eni dici potest Abraham: eam a
suis maioribus accepisse religi
onem: quippe qui ydolis iseruis
sent. nihilominus cū talib⁹ esset
ille progenitoribus ortus bar
barus insup nacōe fuisset. ⁊ inē
barbaros enutritus. nemineqȝ
habuissȝ ōme rligiōis istructo
rem. tantū reliquos q̄ vel leges
accepissent a ꝓphetas: ꝓbitate
anteiuit quātū nec dici sat pōt.
Cur illud quoniā spiritui ꝑfus
intent⁹. p̄sentibȝ bonis nec cure
minimū impēdebat. Quid p̄terea
Melchisedech. nonne ⁊ is Abrā
he tēpib⁹ fuit. adeoqȝ claruit
ut dei Sacerdos diceretur. neqȝ
enim fieri poterat. ut qui caste ⁊
cōtinēt vitam duceret. contemp
tui haberet. Cū itaqȝ intelliga
mus. e quadā ꝓbata consuetu
dine. quod semel setum⁹. firmū
ac stabile seruandū esse. ⁊ nrē

erūt ꝑ nos actiōes circūspectā
de·ut vite melioris profectū nā
ciscamur.nec de9 pc̄ād9 ut sup
plicia a quouis hoīm exigat. ā
scrutandū cur hunc sanitati re
stituat·illū ad se iam fato fūctū
reuocet·sic enī haud sci9 sane
facere videremur·q̄ꝯ solet īsens9
seru9 q̄ dn̄i dispēsacōēȝ disquirāt
Miserꝝ equidē te a calamito sū
dixeri·cui cū futura supplicia cu
re eē debēt.quoue sit pacto deū
ociliād9·alioꝝ penas deposcas
ꝓ quib9 a tibi tormēta subeun
da sunt·illis omissis quoꝝ sū
racōem reddituru9·Dicet aliq̄s
Quid igr̄ sunt ne hec gētili cui
q̄ꝯ a infideli renūtianda·q̄n etiā
velim nō solū gentilē hoīem ea
de hec cōmonefacias·ſȝ te ipsum
ut recti9 viuas siq̄dē gentil' ille
vite tue moribȝ ꝑspēsis nō medi
ocrit' ex hijs fueit offensus·ad
hec tibi q̄d respōdendū sit cogi
ta·nā si q̄ re alia offendat' nul
lā eris ob id racōeȝ redditurus
at si ex ꝑ̄uis tuis facinoribȝ fue
rit offensus.eis sane discrimen
vl' extremū sbitur9:eo magis si
te quē forte reb9 celestib9 studē
tē ↄspicabitur·mox bonis ꝑ̄nti
b9 viderit inhiantē:reformidā
teq̄ȝ eterna incēdia·Eiusmodi
itaq̄ȝ cupiditatis insimulat9 q̄
vū rn̄sione q̄as excogitāda ē ꝑ
ferū cū gentil' ille tuis flagicijs
ꝑspectis·hijs te sit verb crimīa
tur9. Tu qui iuditiū illud hor
ribile operiris·cur ꝑ̄ntia hec nō
aspernaris: si immortalitatē spe
ras cur mortem non paruifacis
si celestis imperij amore duceris
cur non hanc vitā ↄtemnis Hu
iusmodi ergo obiectāti. cogita
q̄d sit ꝑ te rn̄dēdū eoq̄ȝ magis
instabit·cū te viderit ad pecunia
rum iacturam tremebūdum · a
ad oboli vni9 lucrū·letum a hi
larem habētēq̄ȝ aīam pro tenui
argēto venalē. Hec sūt inq̄ꝯ hec
sunt·que gentilē offendūt. Quo
circa si cure tibi tua est sal9 erit
ꝓ hijs racō non verbis.sed re a
actionibȝ reddenda·q̄n ob eius
modi gentilis hominis questio
nem·nemo vnq̄ꝯ deum maledi
ctis incessiuit:qui ob vite praui
tatem vbiq̄ȝ offenditur . que
eo erit per nos emendanda·ut
reliquos ab eiusmodi peticioī
bus coerceamus · queret enim
gentilis.vnde fieri certior ꝑos
sum deum toleratu facilia impe
rasse: ecce tu qui cristi hanc fidē
a maioribus tuis acceperis sū
q̄ȝ in hac tam probata religio
ne educatus.nil tamē ea dignū
pro dei iussu facis quid ip se ad
hec dices forte·ostendam tibi
plerosq̄ȝ alios qui ī heremo cō
sidunt·vitam agere qualem q̄
ris a deo gratam·Proinde non
te pudet cum ex confesso cristi
anus sis·gentilem hominem ad

alios remisisse · quasi nequeas ipse aliquo indicio xpianum te esse ondere. At mox ille dicturus est quidni mihi necesse est et montes adire. et solitudines insectari. si ei fieri non potest hominem in mediis urbibus diversantem. xpi hanc fidem et sapienciam adipisci. per maxime erit vera hec xpiana res publica incusanda. eo magis si futurum est. ut relictis urbibus nos ipsos in secessum aliquem conferamus. Id modo velim homine afferas uxorem liberos et domum habentem posse ut dicis. huic vestre sapientie studere. Quid ad hec dixeris. nullus est in penitentiarum subterfugii aut pudoris locus. Longe enim se aliter habent divina imperia. sic splendeat inquit lux vestra coram hominibus non montibus dixit. aut pro solitudine aliqua inaccessa. Hec dixerim. non ut eos qui montes sibi ad habitandum elegerint minus probem. quin ut urbium incolas explorem quod virtutes inde abegerit. Obsecro itaque ut illud quod in remotissimis locis exercetur sapientie studium. ad nos vel in urbibus traducamus. ut civitates et loca frequentiora hoc pacto excolant. sic et gentiles reduci in viam poterunt. et offendicula submoveri. adeo ut si eos reddere inoffensos cupies. et tibi mercedis plurimum vendicare. et vita hec tua erit per te corrigenda. et quaquaversus illustranda ut homines tuis optimis facinoribus perspectis deum celestem patrem efferant laudibus. nosque ea gloria quam explicari verbis haud sat pro merito. potest frui possimus

Sermo xiiij. Ut diligamus omnes etiam odientes

Unquam nos ipsos invicem. volentibus vel ceteris ab hac animorum coniunctione discedere. constans ipse in officio permanebis. neque nostrum quispiam dictum illud vulgatum et frigidum usurpet: quod dici solet. Amore prosequar me colentem. Et illud. vel dexterum mihi oculum excusserim quem norim me habere infensum. Demonum dicta sunt hec. publicano quoque potius. vel gentili diffidencia digna. tu vero qui sis ad ampliorem quandam rempublicam accitus et celo inscriptus: maioribus videris esse obnoxius legibus. Idcirco erit hijs verbis temperandum: quin et homines a tui amore abhorrentes: plurima sunt in gratiam benivolentia reducendi sunt enim et hii nobis in membrum dati. quod membrum si fuerit a reliquo corpore reuulsum: omnia faciamus: viresque et animum magis intendimus: ut ad priorem copulam revocemus. Maioris. n. est premij cum quempiam nec volentem ad nos amandum pellicimus. Nam si iubet deus eos fore ad prandium invitandos qui nequeant vicem reddere:

ut collatum illud in alterum au
gescat munus. longe magis id
erit in amicitia seruandum. siq̄
dem qui alienam in se beniuolē
tiam mutuo amore compensat:
vicem rependit. at qui alienum
in se amorem promerebitur. vł
si nullam reddat amoris vicissi
tudinem: deum astituet pro ea
in se beniuolentia obligatum.
Neq; ista ommittam. nihil vi
debitur aliorum opera in fungē
do offitio indigere. vñ a hii tu
uādiert ad amādū etiā cōpellē
di. q̄ te oderit. Tale igr vbi stu
diū p̄stādū est. negligentiā iste
ras neq; id dixeris eo fore quē
piā negligendū quo fit a cor
pore affecto a valitudie correp
tus. siq̄dē cū amor refrixit: mor
b9 est. qñ refoue algentē: ut in
calescat. Quid si ne fotus quid
dicet aliquis incaluerit? tum rei
tue vacabis: quid si magis al
gore contrahatur? rursus is p̄
mia tibi maiora suppeditabit.
eoq; magis dei te sectatorē ar
guet. q9 si ex amore mutuo: xp̄i
discipuli dignoscūtur. In eo ei
inq̄t dignoscemini oēs esse mei
discipuli. si vos ad inuicē dilexe
ritis. cogita quāte illō sit laudi
si odiū amore cōpenses q̄ppe a
dn̄s tu9 amore se odientes cō
plectabatur. p hiisq; et patrē
precabatur. q9 eo q; illos infir
mores spectasset. tāto magis

illorum curam suscipiebat. di
censq; exclamabat. Non opus
habent qui prospera sunt vali
tudine medico. sed q̄ mala Qui
etiam mensa eadem a peccato
res eque a publicanos. digna
batur: q9 eo q; magis se iudaic9
populus ignominia et probrū
isectabatur. eo maiori sibi et cu
re fuit et honori. Nunc itaq; a
ipse imitare: non enim parui:
hec virtus: facienda est. qua si
ne ut Paulus ait: neq; martires
ipsi multum deo placere potuis
sent. Ne igitur dixeris nequire
te eum colere. cui ipse fueris ex
osus. id enim vel maxime debes
odienti amorem: accedit etiā
q9 nemini licet amantem se odis
se statim: quin et si beluarum sit
quiuis simillimus amabit. q̄ se
beniuolentia prosequetur. hoc
eni inq̄t ethnici fatiunt et publi
cani: q9 si quisq; colentem se co
lit. quis non eum adamarit qui
pro odio amorem rependat?
Id igitur velim ceteris ad exem
plū preferas: habeasq; i ore fre
quenti9 istiusmodi: non desinā
te amando insectari. q9 diū me
odio habueris hoc pacto otro
uersias sedabis. nā siue ex fleg
mate: siue ex q̄dā natuę frigidi
tate eiusmoi morb9 ortū duxerit
vtq; tñ amoris potētia et vis
ei9 feruore modeābit? None etiā
spectasti vnq̄ q̄ turpi libidine

detinētur: vti ab adulterata mu
liercula inumeris contumeliis
affecti: ceduntur plerūq; ⁊ con
spuūtur: q̄d igitur: nū amor ig
nominijs soluitur: minime. qui
magis incēditur. Hec sane hu
mili ⁊ īfimo genē femelle post
q̄ libidmate sunt factitāt. q̄ ve
ro iniurijs afficiūtur: possunt p
sepe maiores suos recensere illu
stres ⁊ claros viros: ⁊ famlie
nobilitatē predicare nō medio
crem. non tn̄ idcirco vel libidie
extricātur vel deserūt: quā ama
re occeperint. Proinde nihil nos
pudet eā quā demoniacꝰ amor
habere vim creditur: non existi
mare in diuinū posse desiderium
trāsferri. expugnariq; hoc pa
cto vel demones posse. Nonne e
tiam nosti: demonē illū impuꝝ
instare ut vel eū qui sit odio ha
bitus ad se trahat: ⁊ mēbrum
vendicet nostrū q̄ quēpiam o
derit. quo neglecto victoie pal
mam prodis: idest fratrē qui
in palme morem in mediū astat
⁊ tibi si viceris futurus in p̄miū
si vero negligentior fueris sine
palma abibis: Desine itaq; de
moniacū illud ꝓnuntiare: si me
scilicet oderit frater: haud qua
q̄ hūc mihi spectandū tulerim
quo dicto nihil est fedius cūq;
nōnulli eam animi eruditatem
summis ingenijs ascribāt: nihil
tn̄ ipē existimaueri: vel abiectiꝰ

dici vel insanius ⁊ imitatiꝰ pos
se: eoq; mihi īgemiscendū censeo
q̄ vicia ducitis v̄tutib; potiora
⁊ insolescere ⁊ ceteros aspernaī
magni apud vos esse appareat
et clari viri officiū. qđ equidem
nō secus ac ꝓ magnis demonū
laqueis habendum duxerim: eo
magis q̄ velint pleriq; de aīmi
malignitate bn̄ opinari. ita fit
ut deleri eiusmodi neq̄tia haud
facile possit. Audiui ego: nōnul
los iactari solitos: sese non vltra
eos adisse: qui vel semel nullam
sui habuerint racōem: qđ tn̄ sibi
dn̄s tuus glorie duxit. quociēs
nāq; hūc homines cōspuerunt
quotiens aspernati sunt. quibꝰ
nihil minus ipē ⁊ opem ferre et
subuenire non intermisit: Ne
itaq; illud in ore habueris: mi
nus scilicet posse odio te haben
tes cōuenire. q̄n illud vsurpatū
habeas velim: nequire te tui pā
uifacere cōtemptores: quoꝝ al
terum Cristi discipulum decet:
alteꝝ demones utq; primū illō
claros homines facit ⁊ illustres
ita secūdum hoc obscurat: ⁊ ridi
culos reddit. Eoq; ⁊ Moyses
admiracōni habetur: q̄ deo di
cente. Mitte me ut iratus oterā
illos: nihil est passus eos respu
ere. q̄ se fuissent sepius aspnati
q̄n potius respōdebat. Si dimi
seris eis peccatū dimitte. sin aūt
⁊ me pde. Erat is sane dei ⁊ aīeꝰ

et imitator. Ne itaq3 nobis id
laudi demus. qd potius foret ob
turpitudinem occultandum.
neq3 illud vsurpemus qd dici
vulgo solet. Noui ego cōtep
tui habere q̄plurimos. quin
erunt etiam ōnes et irridendi p
nos et cōprimendi. qui verbis
istiusmodi vtantur quādoquī
dem in hijs se iactant. quorum
pudere oportuisset. Quid inq̄s
dic mihi cristianum hominem
cōspuendū censes quem neq3
infidelem cristus cōspuisset. at
quid cōspuisse dixeri. qui vsq3
adeo hūc et si sordidū et iforme
dilexit. tātoq3 est amore psecu
tus. ut eius gr̄a mortem subierit.
tu vero eūdē decorū admodū in
presentarū effectū. et cūctis ad
mirabilem respuis. dic mihi nō
dum aduīts qualia in eum ver
ba iactes. aut qd audeas faci
nus. qui et cristi sit membrum
et eiusdem ac domini corpus
gerat: eūq3 pro capite habeat.
pro mensa et veste. proq3 luce
et sponso ac demum vniuersorum
loco ducat. Neq3 hunc solum
sed alios plerosq3 maledictis
offendis. Contine te iam et desi
ne insanire: recognosce fratrē
edisce furentis hec dicta esse. et
animi valitudine laborātis. qui
potius longe hijs aliena hunc
in modum profare. Nunq̄ desi
stam beniuolentia te complecti

vel si centies a te patiar repulsā
hoc pacto et fratrē lucrifeceris
viuesq3 hanc in dei laudem vi
tam: et future beatitudinis non
eris immunis.

Sequitur Sermo Quītus
decimus De carmibz ipsius Dauid

Quemadmodū cibo vi
ta hec sustentatur quē
mox ea dē illa subminī
strat. sic et si bonis actionibus ad
nitamur spū potiemur quo par
to et bonis operibus habunda
bimus. quibus cōtra si carueri
mus. idem a nobis spiritus auo
labit. quo destituti: necesse erit
circa res gerendas claudicare
Siquidem spiritu hoc decedēn
te. impurus succedet. qd liqui
do potest in Saule cognosci. q̄
spiritu quid refert si non a deo
ipsi vrgemur quemadmodum
Saul vrgebatur: quādo ex ma
lefactis ipsi et flagicijs et angi
mur et strāgulamur? Opus ita
q3 nobis dauitica cithara. ut ai
me diuina carmina cum a pphe
ta. tum bonis actiōibus desupta
incinamus. horum vtrūuis mo
do egerimus. vel dauitico canti
co occepto. vel optimis initis fa
cinoribus non secus demonem
impugnabimus. ac Dauid sole
bat Saulis vesaniā lenire. erit
q3 eiusmodi nobis ad iustitiā
medela Quin etiam demonū fu
ror efferatus ocitabitur cū se nobis

ꝓraua ſuggerẽtibꝫ:nihil ipi ad
malū flecti. verentur enim vt
inicio ſtatim impuriores illi et
malefici:ne ex ſuis nefariis ſug
geſtionibꝫ ad laudabile aliqđ
facinus cōuertamur. cūqꝫ nos
viderint imotos pſtare ⁊ timo
re priſtino vacui erūt ⁊ curā. Jd
circo re bene geſta:cāticū decan
tem⁹:ut demoniū illđ vel vrgē
tiſſimum propulſem⁹ ſcelus. De
mones quidem nō prorſus ꝓua
re nos celo poſſunt:quī inuent
plerūqꝫ nos oppugnādo:vigi
les tamē ⁊ ſobrios ad celos ca
peſſendos:e quibꝫ:delictis ⁊ ſce
lere pleriqꝫ deiciūtur. nam qui
volēs delinquit vel ſponte furit
demō eſt. preterea neqꝫ veniam
ab hoīe neqꝫ miſericordiā ꝓme
retur. Jncinam⁹ itaqꝫ aīe hoc ſe
pacto habēti. cū aliis ſacrū lit
terarꝫ ſcriptis ⁊ dauitica. ⁊ ita
ut os canendo mentē erudiat.
neqꝫ enī tenue illud ⁊ exiguum
videri debet. ſiquidē cū liguam
ad cantū inſtruim⁹. pudebit a
nimā vel cōtra ſentientē. non
ſaltem canentē illā imitari Qua
ex re neqꝫ id ſolū vtilitatis aſſe
quemur. quin ⁊ pleraqꝫ alia q̄
nobis cōducent referem⁹. diſſe
rit quippe ꝓpheta ille nō ſolum
futura. ſed de viſibilibꝫ hiis deqꝫ
inviſibili celorꝫ ſtructura diſpu
tat. cupientiqꝫ tibi forſā edoceri
vtrꝫ hoc celum eodem ſit ſtatu
perpetuo permanſurū nonne re
ſpondebit Dauid diceteqꝫ. Celi
quemadmodū veſtimentū vete
raſcēt. ac velut amiculū mutab
⁊ eos mutabūtur. Jtē de forma
celorꝫ ſi quid optaueris audiē
illud intelliges. Extēdo celum ſi
cut pellē Jnſup ſi de celi dorſo vo
lueris q̄d amplius noſſe dicet
tibi. qui obtegit aquis ſupiora
eius:neqꝫ hiis contētus:q̄n eti
am de latitudīe ⁊ altitudīe mē
cōez facit:oñ dēs vtrūqꝫ hec:pari
eē mēſura. Quantū iquit diſtat
ortus ab occidente elongauit
a nobis iniquitates noſtras.
Scđm altitudinem celi a terra
obfirmauit domin⁹ miſericordi
am ſuam ſup timentes ſe. Acce
dit etiā ſi terrarum fundamēta
conq̄ras:neqꝫ illa te clam ſit ha
bitur⁹ cū pſallētem illum huiuſ
cemodi audieris. Quoniā ſuper
maria fūdauit eam. Jtem ſi t're
diſcuſſus cognoſcere cauſas ocu
piſces. intelliges. Qui reſpicit t'
ram ⁊ facit eam tremē. Hoc mō
omnem ex animo ambiguitatē
eximet. Noctis preterea ſi racō
nem requiris. vel hanc referes
ab eo edoctus. Jn ea enim ptrā
ſibunt ōnes beſtie ſilue. Ad quā
etiā ſint montes vtilitatem eſſe
ēt reſpōdebit. Montes excelſi
ceruis. Quid opis ⁊ lapides fe
rant exponit. Petre refugium e
rinaciis. Quid vel arbores ſint

infecunde create. Ibi enim ⁊ passeres nidiculabunt. Quid insuper sibi velint in solitudine fontes. in hijs quidē habitabunt bestie agri quid vinum ut non solum eo in potu utaris: quando ad id vel aqua facere satis potuisset. quin ut te faciat iocundiorem. Vinum inquit letificat cor hominis. ut intelligas quousqꝫ vini usus progredi debeat. Unde autem ⁊ aves ⁊ fere bestie nutriantur audies ab eodem hoc pacto dicente. Omnia ad te respectant domine. ut des illis escam in tempore oportuno. At si de beluis queras respondebit vel has tui gratia fuisse creatas hoc modo. Qui educit herbas bestijs. ⁊ virentia in servitutem hominum. Quid luna sit opus audi dicentem illum. Qui fecit lunam in tempora. Quid preterea que visuntur universa: ⁊ que nusq̄ apparent creata sint. clare edocet. Ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandavit ⁊ creata sunt. q̄ qꝫ mortis futura sit eterne solucō hoc pacto te instruit. Deus liberavit animā meam de manu inferi cum me susceperit. Unde etiam nostrū hoc corpus ortum ceperit. explicat: Recordatus sum quoniam pulvis sumus. Quo ve sit ⁊ in posterum rediturum ita docꝫ. Et in pulverē suum revertetur.

Utqꝫ universa sint in tui gratiam creata ita dissent. Gloria ⁊ honore coronasti eum domine ⁊ constituisti super opera manuum tuarum. Quid vero mortales ipsi commune cum angelis habeamus ita explicat. Minuisti eum paulo minus ab angelis. De divino autem in nos amore illud affert. Quemadmodum pater filios miseratur: sic se timentium misertus est dominus. De hijs etiam que nos in futurum monent. deqꝫ vite huius fine quietiori ita dicit Revertere anima mea in requiem tuā Cur autem tam vasta sit celum magnitudine hoc inquit. Celi enarrant gloriam dei. Cur nox ⁊ dies sint facti: non ut lucem dumtaxat prebeant ⁊ quietem sed etiam ut erudiant. Non sunt inquit loquele neqꝫ sermones quorum non exaudiantur voces eorum. Quo demum pacto ⁊ mare terras obeat. Abissus sicut vestimentum amictus eius ita quidem apud hebreos habetur. Ex hijs itaqꝫ enarratis sumentes initium ⁊ reliqua pernoscetis. de christo scilicet. deqꝫ eius resurrectione. de futuris supplicijs deqꝫ hijs que bonis moribus adversantur. de legibus. ita ut multiplici bono refertos vobis liceat davitiCos codices convenire.

Nam si in molestiā aut aliquam
animi ꝑturbacōez incideris. plu
rimū hñ ad te cōsolandum vale
bunt. si fueris in pccā prolapsꝰ
ꝙ multa ibidē inuenies ad mede
lam. si paupertate eris vl' pressu
ris grauatꝰ. multos tibi ex hijs
ad trāquillitatē portus videbis
offerri. Si iustꝰ: nō mediocrē
eris securitatē nactus si criminī
obnoxiꝰ: si diuitie plurimū. Quip
pe si ꝓ iusticia sis mala ꝑpessus
illum audies predicātem. Quo
niam te propt' tota die mortifi
catus sum. et illud. Estimati su
mus sicut oues occisionis. Hec
omnia venerūt sup nos. nec ob
liti sumꝰ tui. At si ex re bñ gesta
insolescere ceperis: audies eūdē
dicētem. Ne ingrediaris ī iudi
tium cū seruis tuis domine. quo
niam nō iustificabitur coram te
omīs viuens. sic mox humilita
tem sectaberis Quinetiā si qd pi
am cōmiseris: vel desperacōne ca
pieris: intelliges illū frequēciꝰ
id incinentem Hodie si vocem
eius audieritis: nolite obdurarē
corda vestra. quo audieo stati
resipisces. Porro si regio fuerꝰ
diademate insignitus: elatus in
sup et tumidꝰ: illud edisces. Nō
saluatur rex magnis viribꝫ: nec
gigas sue v'tutis magnitudine
Sic poteris modum supbie po
nere. Si opibꝫ preterea affluēs
et gloria: rursus audies modu

lantem. Ve qui cōfidūt poten
tie sue et multitudine diuitiarum
suarꝝ gl'iantur. et illud. Homo
sicut fenū dies eius: nec descēdꝫ
cū eo gl'ia eius. hoc pacto nihil
duxeris fore in terris magnifaci
endum. siquidē gloria et poten
cia fulgore cūcta excedūt. que
duo si fuerint ꝑ te neglecta: qd
esse aliud potest cuiꝰ apd te ra
cio cōstet: Quod si in aliquo fu
eris animi merore cōstitutꝰ: in
telliges. Quare tristis es aīma
mea et quare conturbas me: Spe
ra in domino quoniā confitebor
illi: At si nonnullos videris ꝓ
bari immerito: id dicens: Noli
emulari in malignātibꝫ: quoni
am quemadmodū fenū exares
cent: et tāqꝫ olera virentia conci
dent: Si iustos spectaueris eque
atqꝫ iniustos pena affici: sentiens
haud parem fore supplicij cau
sam. Pleraqꝫ sunt inquit pecca
cium flagra: que tamē iustis in
ferri ꝯplexta non asserit qn mul
te sunt inquit iustorꝝ angustie
et ex hijs omnibꝫ liberauit eos
dominꝰ Et rursū. Mors pecca
torū pessima. Et honorabilis co
ram domino mors sanctorū eius
Hec itaqꝫ frequētius repete: in
structꝰqꝫ istiusmodi erudire
nam verb hisce vel singulis per
nos simplicit' ex trāscursu ꝯpla
tis: patētissimū inest setentiarꝝ
pelagꝰ Quod si libuerit ꝯplextica

hec dicta diligenti⁹ ꝓscrutari.
videbitis maximam inde diui
ciarum copiam fluxisse. Licebit
interea volenti cuiqꝫ: ex dictis
hisce que inhexerint vicia repur
gare: si neqꝫ inuidiam facile ad
mittat neqꝫ merorē. si diuitias
contempserit. si angustias. an
xietates: egestatem pro nihilo
duxerit. si vitam deniqꝫ ipsam
nihili esse existimauerit. Eius
modi a deo piatio. vitia propul
sabit. pro quibus omnibus et
gratie sunt deo agende. ut hijs
rebus contemptis gazas attre
ctemus celestes et per aduersan
tium rerum tolerantiam: perqꝫ
sacrorum scriptorū consolacio
nem. spem habeamus et futura
beatitudine pociamur.

Sermo Sextodecimus. ꝗ
diuitie debeāt erogari.

Opifices qui manuum
ope industriaqꝫ vel ope
rib⁹ presidendo: vitam
ducunt. tantam pre se tulerint
liberalitatē. ut plerisqꝫ fidelib⁹
opem tulerint. quam erunt hij
qui bonis fortune habundant
veniam habituri qui egenos
despexerint. Quinetiam nec suo
sanguine illi nec vite pepercerīt
ut deo se morigeros prestarēt.
cum ipse ut tenui plerūqꝫ pecu
nie parcas. nihil procsus aīme
tue indulgeas. Dicet aliquis.
Erga preceptorem et dominum
tales se illi prestitere. non tamē
eadem sunt in discipulos muni
ficentia vsi: qđ iure dici non po
test. Siquidem ut legimus gē
tilis ecclesia. hijs gratias agere
qui et si natione iudei tam since
re et integre fidei extiterunt. ut
eorum ecclesie ex gentib; ꝯfecte
volenti aīmo necessaria submini
strassent. quorū studium et vir
tutes vel feminis ꝑmitāde pocius
forent. ꝗ sertis et auro et vesti
um habūdanti ornatu expoliri
Que eni vnꝗ regina adeo cla
ruit. vel magis ē in oīm ore ver
sata ut Pauli poss; sectatricis et
sotie mulieris nomē aut famam
excederet? Nec eni Paulū nō ad
decimū vsqꝫ aut vigesimū an
nū: qn ad eam vsqꝫ tempestatē
ꝗ Paulo xp̄s sui ꝑ̄fectā obtulit.
sectata ē. ita ut vbiqꝫ ob id vir
tutis laudib; habūde potita. fa
ma et noīe celebret. qđ ꝑculdu
bio maiori sibi decori fuit et or
namento. ꝗ quevis corona. aut
insigne aliquod regium extitis
set. Quid enim vel maius vel di
ci par potest. ꝗ Pauli defensio
nē suscepisse. eiusqꝫ vite discri
mine terrarum orbis instructo
rem tutari? Cogita itaqꝫ quot
fuerint regine silencio occulta
te. cū hec ꝗ paulū comitabatur.
cū eo vna sepit⁹ no noīe celebre
tur quātūqꝫ sol terrā circuluftret

tantūdem huius femine glīa p
uagatur. Siquidē per se: satis
traces: et qui vltimos orbis inco
lunt fines eiusdē sapientiam et
predicāt et admirātur. Qs ergo
ipē vel opes: vel regias vestes vel
imperia nō paruifeceris: ut hāc
tibi testatorem laudem pares.
Neqꝫ id dixerit quispiam tales
se illos in periculis prestitisse: vel
fuisse dumtaxat in erogādis pe
cunijs liberāles: in Cristi vero no
mine diuulgādo negligentes:
quando eosdē apostolus coope
ratores appellat: quos inter nec
eū pudet feminam coadiutricē
nuncupare. Qn id sibi ornamē
to ducit. non enī nature sexū at
tendit: sed animi promptitudiēꝫ
palma dignissimā arbitratur.
Quid ergo huic potest decorem
equare: vbi nunc effuse diuicie
vbi facierū decus: vbi et inanis
gloria: Perdisce hūc mulieris
ornatū: qui non corpori est circū
iectus: sed animū precio mansu
rus exornat: qui nec pixide aliq
sed celo recōditur. Respice horū
in vulgando Cristi nomine labo
rem itolerādis supplicijs victo
riam: in hijs fortune bonis ipā
tiendis liberalitatē. Aduerte igr
qua sit illa Paulū caritate cōple
xa. quo ve Cristū amore prose
cuta. mox tua cū hijs cōferto.
scilicꝫ qr sis ipa in acumulādis
pecunijs diligens. qr ad sectandā

impudicitiam attentior: qr ad
explendam ventris ingluuiem
vigilantior. spectabis sane hoc
pacto: quales. Cristi discipuli
fuerit: et quali nūc ipa sis cōdi
cione. Malim eqdem nō magis
te cū hijs cōferas qr eam tibi ad
imitandum mulierem desumas
et ita ut depositis lasciuie sarcinis
Id enim prefert tuus iste vesti
mentorꝫ cultus excipias celorꝫ
ornatū: perdiscasqꝫ vnde tam cla
ri euaserit qui cū Priscilla versa
rentur. qr si fieri certior cupis:
quo pacto illi eo sunt magnitu
dinis prouecti: facile intelliges
cū noueris Paulum ab hijs hos
picio biennio fuisse susceptum
quo: quid esse virtutis pōt ut nō
interea animū excoluerint. Dicꝫ
aliquis. heu me miserum q nullū
habeam apud me Paulum. Qn
si volueris vel Paulū habebis ti
bi herentem. non. n. illos Pauli
facies. sꝫ sermo prouexit. Itaqꝫ
si tibi id animo sedet non modo
Paulum. Sed Petrꝫ: Johannē
prophetarꝫ insuper et reliquorum
apostolorꝫ cetum omnē tecum
habebis assiduo colloquentem
Cape in manibꝫ istorū libros: et
scripta perlege. hec te mulieris
istius facient non absimilem.
at quid Paulum dixerim. quin
et dominū ipsū si voles tecum ha
bebis. siquidem per Pauli sermo
nem tecū colloquetur. licebit et

aliter eundē admittere. si fue si
dei iuueris sectatores quib⁹ vel
abeūtibus pietatis poteis ⁊ mā
suetudinis monimēta ꝑmeren
solent enī ⁊ mensa in q̄ vir scūs
aliquis cibum sūpserit. ac sella
cui insederit ⁊ quo decubuit le
ctul⁹. vel eo decedēte faciles eos
ad penitentiā reddere. qui domi
scūm aliquē viꝛ exceperit Quo
circa quātū existimas aīmo su
namitem illam fuisse ꝑculsam ā
quali veneracōne imbutā cū tri
clinium vbi Heliseus mansisꝫ
inscendit. ⁊ eo magis: cum mē
sam ⁊ lectulum quo vir summe
sanctimonie quieuisset īspecta
ret. nec sane filium illi emoꝛtuū
suscitandum exposuisset. nisi
eius viri contubernio plurimū
profecissꝫ. Quod si longe post
tempa ea loca adierim⁹ vbi ⁊
Paulus diuersatus sit ⁊ in vin
cula coniectus vel in multoꝛum
sit consessu concōnatus. nonne
videremuꝛ eē ꝑ gaudio quasi
aliis quibusdam sublati? Itēqꝫ
si temporis illius ex locoꝛum
aspecture petita memoꝛia. tātū
capimus voluptatis. Quid pri
scos illos existimandū ē fuisse
ex recētib⁹ beneficijs: iocūdita
tis assecutos. qui venerabundi
hospicō alienos susceperit. Ert
itaqꝫ sāchores per nos viri ad
mittendi. ut eiusmodi hospita
litate ⁊ domus illustretuꝛ. pur

geturqꝫ senib⁹ ⁊ ex diuersorio
suo: poꝛt⁹ efficiatur neqꝫ hijs
solum erunt suscipiendi: quin ⁊
eoꝛum abluendi sunt pedes. Ne
qꝫ enim ipsa si vel regio fueris
nomine insignita Sarai potioꝛ
eris. vel eam nobilitate ⁊ opu
lentia antribis: cui quadringē
ti decem ⁊ octo verne ⁊ domi na
ta mancipia fuerant ⁊ filij duo
quos omnibus diuicijs prefe
rebat. verum quid dixerim de
cem ⁊ octo ⁊ quadringentos
quando eius ex semine emana
turum terrarum orbem esset cer
tioꝛ facta: haberetqꝫ in virum:
dei amicum: eundemqꝫ deum:
qd̄ omni fuit imperio maius cu
ratorem? Verum cum tāta esset
gloria illustrata: fermento fari
ne indito: panes consitiebat ⁊
reliqua in ancille moꝛem: ange
lis vescentibus ministrabat Poꝛ
ro neqꝫ Habmam ipse nobi
lioꝛ fueris. qui trophea ⁊ insi
gnes victorias a post exactum
etiam Persarum regem ⁊ pro
fligatum. cum magnis esset ab
egiptio principe honoribus au
ctus: sese pro seruo gesserit. Il
ludqꝫ haudquaq̄ꝫ erit animad
uertendum. q̄ apud te sanctio
res plerūqꝫ viri: aspectu viles:
egestate ⁊ pānis obsiti diuītāt
qn̄ potius erit vocis illius remi
niscēdū asserētis. Qd̄ vni ex mi
nimis hijs fecistis mihi fecisti.

neqꝫ ex paruulis hiis quēpiam pauci fecerit. siquidē eorꝫ angeli semp spectāt faciem patris vestri celestis. Excipe itaqꝫ hos animo libēcōri: q̇ ex pacis osculo īfinita deferūt ad te bona. Post Sarā autem hanc ꝛ Rebecca cogitacōe repetenda est que cum aquādi gracia fontem petisset omni aīm elacōne deposita: ⁊ potum alienis iumētis hausit: ⁊ hospitem domū apud se inuitauit. Quocirū hec: quomā eiusmodi hospitalitatis ob causam premia ille immensa promerebantur: que ꝛ ipsa longe maiora accipies Quippe: cū nō solum te deus ad liberos procreādos faciet fecūdiorem: sed celo ī sup ipō ⁊ bonis celestib⁹ donabit: liberabitqꝫ gehenna ⁊ erratarum remittet. Magnus preterea eius est hospitalitatis fructus: quā ꝛ Joth ꝛ: ⁊ si barbarꝰ nacōne: sectatus in generꝫ eum suscepit: qui tam vastū in mari haberet impiū: qua tam bona venacione filiarum benefitio vsus ē His itaqꝫ cogitacōne pceptis cū muliebrem hanc animi magnitudinē tecum ipsa reputaueris omis erit tibi calcāda superbia Insup vestium ornatus omnis ꝛ reliquorꝫ sumptuositas: odorū vnguētacōes ⁊ huiuscemoī ad luxum: delicie cō culcāde erūt ⁊ gradu cōposito gradiendum ita ut omissa hac mani solercia studium id omne ad animum trāsferas excolendum: eumqꝫ celesti desiderio incēdas: cuius celi si te amor inuaserit: frena hec pro ceno ꝛ luto duces: ꝛ facile cōtemnes que nunc pro bonis homines demirātur. Neqꝫ enim feminā decet: que spiritalibꝫ sit officiis predita ea cōquirere q̄ ridicula sint. His itaqꝫ oibꝫ reiectis. q̄ solēt e turba mulierculę saltatrices insuper ⁊ tibicine magꝰ facē. circūcinge te sapiētia hospitalitatē exerce: continentē oracōni incūbe. videbis hec fore auratis vestibꝫ potiora. gēmisqꝫ preciosis ⁊ monilibus longo interuallo prestare Hec q̄ppe apud homines laudē. apd deū mercedis plurimū promerentꝰ eiusmodi sunt ecclesie ornamēta. illud vero cuius nunc meminimus indecora scilicet ⁊ turpis voluptas. in theatris hētur et spectaculis decori. cuiusmodi ornamentorꝫ alterꝫ celo ē dignū alterum equis ⁊ beluis. animū quippe clarꝫ illud ꝛ emicās. hoc vero indecens cadauerosa corpora. circūagit Hūc igitur ꝛ ipsi nobis paremus ornatū. ut fama ⁊ glia celebres effecti. et. Cristo dū viuimꝰ. morē gesserimꝰ futuris bois ꝑpetuo potiamꝰ

Sermo. xvij. eiusdē Crisostoi Qō deꝰ sit laudandꝰ

Mitemuꝛ ⁊ ipsi patri
archam illum nec secu⁹
atq3 ipse solebat·deum
laudibus prosequamur·Quid
enim illud? deo gloriam dedit·
nisi cum diuinam iustitiam insi
nitā q3 potentiam cōmemorasset·
esset q3 de deo pleraq3 decentius
meditatus·de promissione fieri
certioꝛ ꝓmeruit·Idcirco ⁊ nos
eundem tum fide·tum re ⁊ ope
re laudemus·ut gloria tandem
donati·id laudis huiusce pre
mium vendicemus·Inquit enī
Qui me fuerint venerati ⁊ ipse
honorabo·Quod si nulla esset
alia nobis pro ea re proposi
ta merces:illō tamen vel maxi
me nobis ad gloriam valerꝫ·si
diuinis in laudibus versari nō
indigni haberemuꝛ·siquidem ⁊
qui principum laudes eloquū
tuꝛ·vel hoc vno·si nil reliqui es
set mercedis·qꝫ principem mag
fatiunt·satis videntur ornamē
ti assecuti·Cogita itaq3 q̃ꝫ sit
gloriosū q̃ꝫ ve magnificum do
minū nostrum per nos venerari
vti ⁊ contra q̃ꝫ detrimentosum il
lud ⁊ supplicij plenū·cū reliq̃s i
eum cōuitiandi occasiōem da
mus·Exigit enim ⁊ si min⁹ hoc
munere egeat hanc illea nobꝫ
laudem·Quātū ipse existimas
deum inter homine q3 distare?cer
te dixeris:quātum inter vermicu
los ⁊ homines ipsos verum id di
cīt ua adhuc nihil est satis:si dixe
rim illos hoc pacto differre:q̄n
nequeat quātum int̄ se distent
explicari:num optaueris glori
am tibi apud vermes:⁊ si mag
nam aut preclaram:parere·Si
ergo tu qui glorie es cupidioꝛ
velle te tale aliquid negaueris
quo nam pacto q̄ huiuscemoi
cupiditatis vicio caret ⁊ adeo
reliquis prestātioꝛ est·hijs tu
is laudibus indigebit? quarū
⁊ si minus est indigēs:laudari
tamen a te cupit·nam si tui gra
tia seruitutem tolerauit·quid mi
rum si pleraq3 alia eadem racio
ne patitur?nihil enim indignū
se putat qd̄ nobis conferat ad
salutem Quocirca cum ita se ha
bere hec sane intelligamus·pec
catum omne quo deus maledi
ctis incessitur euitemus·inquit
enim delicta nobꝫ non secus ac
serpentis aspectus defugienda·
quippe appropinquante te mor
su petere·quādo non illa se no
bis offerūt qn̄ ea nos vltro adi
mus·quod deus ita fore consti
tuit·ne violencia diabolus su
peraret·si nemo illius conatibus
obsisteret:eo q3 illum quemad
modum predonem quempiam
eiecit·qui neminem aggredi
audeat nisi quem suis ī latebris
nudum deprehenderit·⁊ solum
neq3 inuadere audebit nisi eun
dem viderit heremum pagrantē

Deremo nāqꝫ ⁊ solitudine de
mones inuersantur: quarū int̄
pretacō nil aliud exp̄mit q̄ʒ ma
lum facinus ⁊ peccatum. opus
itaqꝫ nobis cū fidei stabilimēto
⁊ cardine: tum salutis casside ⁊
spirit⁹ gladio: ut nō solū mores
nō male per nos sit abeūda: ſʒ
quouis mō insultanti illi desecā
da est ceruix. Opus itaqꝫ ꝑpetī
prece: ut nr̄is possit pedibꝫ cōcul
cari. Impudēs nāqꝫ ē ⁊ scelest⁹
tam si de loco inferiori iferat bel
lum: victorqꝫ tum plerūqꝫ eua
dat: cū eius ictus paruifacimꝰ
supare ⁊ plagas. neqꝫ enim illi
licet magnum i mod̄ efferri. q̄n
humi serpit. cui⁹ figuram v̄l san
guis prefert. qui demō ⁊si ab i
icio ea sit cōdicōe creatus: lon
ge magis nos hoc tempe oppu
gnabit. Quod si ignoras q̄d
sit de loco inferiori pugnare: eni
tar id bellādi genus: interp̄tai
Bellum itaqꝫ de loco inferiori
gere a rebus infimis est aliquē
ipugnare: vti a voluptatibus:
diuicijs: ⁊ presētibus hijs vite
bonis. verꝫ si quem viderit sḃuo
lantem ad celū ⁊ supiora tenen
tem: primū neqꝫ hunc subseq̄ui
sursū versus saliendo poterit: de
inde si id facere fuerit enisus: ce
lerrime casur⁹ est. caret enī pedi
bus: caret alis: humi reptat: ter
renis in rebꝫ versatur: in q̄bus si
nihil erit tibi cū eo cōmune: eris
sane labore vacu⁹. nec enim no
uit ille in apto vel in faciem pu
gnare. nec secus atqꝫ āguis la
titans: diuiciaꝝ se illecebris oc
culit. Itaqꝫ de sectis dum etiā tīō
re perculsus: dilabetur: ferietur
qꝫ statim si diuinis fueris illi cā
minibꝫ imprecatus. Cristi. n. ihe
su dn̄i nostri ⁊ crucis v̄tus: no
stra sunt carmina que nō solum
draconē huc suis e latebris edu
cent in ignēqꝫ ipingent. verꝫ v̄l
si qua nobis inheserint vlcera sa
nabūt que si quis hoc pacto fu
isse ad sanitatē redacta negaue
rit. existimet illud ob exiguam
incinentis fidem. nō ex ꝑlati car
minis impotentia. euenisse. Si
quidē qui Ihesū vrgebāt. nihil
sunt vtilitatis assecuti. at que sā
guis fluxū patiebatur cristi cor
pe nec presētato. cū vestis dū
taxat fimbriā attigisset sanguiꝰ
diutinos fontes cōtinuit Hoc
Ihesu nomē cū iferis. tum morbꝫ
⁊ vicijs terrori est. ex eo itaqꝫ
conatū nobis viresqꝫ vendice
mus. sic. n. ⁊ Paulus: magnus e
uasit. qui ⁊si fuerat nobis natu
ra proxim⁹. fide tamen accepta
longe fuit a pristina consuetu
dine immutatus. nam adeo ille
gracia excellebat. ut vel eius a
miculum. vim non mediocrem
habere videretur. Qua igitur eri
mus nos excusacōe digni q̄r
precibꝫ nec vitia rep̄mimꝰ: cum

talīū viroꝝ vel vmbra ⁊ vestis
mortē repellāt. Quid igitur in
hijs cause esse videtur: nisi ꝑma
gna quedam animorum diuer
sitas nam que ad naturam per
tinent: nobis cum Paulo ⁊ pa
ria fuit ⁊ cōmunia cuius ortus ⁊
educaciō nostro haud absimil̄
siquidem terram ille incoluit.
⁊ aerem eūdē spirauit. i reliq̄s
vero: feruore scꝫ fide ⁊ caritate. ꝓ
stātior nob̄ fuit ⁊ melior. Nūc
itaqꝫ initem̄ reddamusqꝫ nos
xp̄i colloquio nō indignos. cu
iꝰ rei longe ē ille cupiētissimꝰ: si
quidē sermonis huiꝰ habēdi ḡ
tia organū hoc corpeum fabrica
uit. qđ quidē ut torpēs inexerci
tatūqꝫ maneat haud cupit. q̄n
habere semp inter manꝰ deside
rat. Cur itaqꝫ nō illud prōptū
reddis paratūqꝫ ut capi ꝑ opi
ficē ipsū tractariqꝫ possit. ꝑ lasci
uiā a deo organi huiusce cordu
las ⁊ laxas ⁊ lētiores facis. ut ci
tharā plane ōnem inutilē pareꝭ
cū eiꝰ esꝫ potiꝰ ⁊ sonꝰ obfirmā
dus ⁊ sale spiritali moderādus
quā xp̄s citharam si cō cinnam
hoc modo cōparatāqꝫ cōspexerit.
ꝑ animā hāc nr̄am vocem edet.
Deīde angelos archāgelos cō
spicabim̄ ⁊ cherubinos ꝓ gau
dio desilire. Precandum ergo
erit. ut manibꝰ illis imaculatis
eē tractabiles possimꝰ: ⁊ cristus
ipē cor nr̄m oppulset. Atq̄ neqꝫ

ꝓce est opꝰ si illud ipse ex tactu
dignū effeceris: seq̄tur nāqꝫ ip
se ⁊ prior inuadet. solet nāqꝫ fu
tura acceleratiꝰ preuenire. siqui
dem nec Paulo cum nō dum eo
esset magnitudinis prouectus:
haud prius laudes contexuit.
q̄ eundem magnum in modū
profecisse conspexit. postea vero
nihil reliqui fecit. qđ eiꝰ ad lau
dem ptineret. Qđ si xp̄s nobis
insonuerit ⁊ spiritussanctus ꝓ
sto fuerit. erimus vtiqꝫ celo po
tiores: neqꝫ solem ipsum aut lu
nam effigiatos: quin borum do
minum ⁊ angelorum principē
obambulantem nobis habebi
mus ⁊ cohabitantem. Hec au
tem dixeri nō ea propꝫ ut mor
tuos suscitemus: aut lepra affe
ctos reddamꝰ mundos. sꝫ qđ
horum ōnium maius est ⁊ p̄stā
tius. caritatem preferamꝰ. vbi ei
id boni inerit. ibidem mox cū pa
tre vna ⁊ Jhesus aderit. ⁊ sancti
spiritus gratia s̄bseq̄tur. Vbi
enim duo vel tres fuerit in meo
nomine cogregati: ibi ⁊ ipē ad
sum inter eos medius. que ver
ba ⁊ vehementioris preferunt
animi affectum: ⁊ amoris non
mediocre inditium: cum eos
quos amat habere se circa con
cupiscit Dicet quispiam. Quis
erit adeo calamitosus ⁊ miser q̄
velle se deum neget habere me
diūm hij profecto quos inter

sediciō est. Irridebit me forte ali
quis dicetq;. Quid ais: nonne
sub eisdē nos membꝫ cōspicais
sub vno eodemq; templo: eodē
in grege cō cordi animo perma
nere: nostrꝫ nemnem vides dis
sidentē, sub eodē pastore vocē
vna edimꝰ: simulq; dicta hec tua
audimus: simul etiā deum opre
camur: q̄d ergo discordias nūc
ꝛ sediciōes cōmemoras: Ipse ve
ro ꝛ si discidia narro: haud q̄q̄
videor ꝓpterea insanire vꝉ a me
ipō alienus. quod enim cerno:
nō me fugit: nec clam me habꝫ
nos sꝫ eodem esse nūc templo:
sꝫ eodēq; pastore: ſꝫ eo magis
queror: tot rebꝫ nos ad cō cor
diam prouocātibus: discordes
tamen ꝛ seditiosos esse dicꝫ ali
quis. Quā hic sediciōeꝫ spectasti
hic equidē nullam: at hoc solu
to conuentu: cum erit abeundi
facultas facta: tum is illum cri
minatur: alius in faciē conuiciatꝰ.
alius inuidia flagrat: rapit aliꝰ
aut vim infert: aliꝰ turpi amorē
irretitur. ꝛ dolos nectit. que oīa
rectius cōspicerentur si retegi
animus ipē posset. esꝫ sane hoc
pacto apud vos cōpertum me
compotē mentis esse non īsanū
Nonne preterea milites cōspica
mini p pacē ꝛ otium ārmis depo
sitis ꝛ imparatos hostiū castrā ad
ire: in eisq; tuto versari: verū cū
armis idē muniūtur ꝛ custodiis
dispositis noctes insomnes du
cunt. ardentq; ignes cōtinenter
bellum. nō pacem p̄ se ferūt. Pos
sunt sane in nobꝫ hec recognosci
siquidē ab inuicē nobis cauemꝰ
nec deest suspitio aut timor. cū
quisq; proximo auribus verba
insusurrat. obticeturq; statim si
quis ꝓpiꝰ accedat ꝛ de medio
tollitur occeptus sermo. quod
certe nō fidentiū est ſꝫ plane ca
uentium. Dicet aliquis. Non ali
os fallendi gratia id agitur. ſꝫ
ne ipse fallar. eoq; magis id mi
hi censeo deplorādum: quando
ꝛ vitam vna ducimꝰ. cauciōe o
pus sit. tantūq; ignis incēdiꝰ
vnasq; ꝛ item alteras locamus
excubias. ne fallacijs circūuenti
iniuriā paciamur. Quorꝫ oīm
causa: mendaciū ē. fallacie plu
rime caritatis interitus ꝛ fine ī
ducijs bellum. vnde cōplures re
peries gentili potiꝰ q̄ cristiano
se credere Proch pudor q̄ hec
sunt rubore: quibꝫ lacrimis: q̄ la
mentaciōe digna dicꝫ quispiā
Quo nā id pacto duxerim tole
randum si fuerit aliquis ꝑuerse
instructus vbi ergo sapientie
studiū vbi ꝛ apostolice leges
quibꝫ cauetur alteriꝰ tolerari
onera oportere si enim fratri p̄
stare te morigerū nescies q̄d fa
cies alieno vel si ꝓpriis mēbris
facere satis haud noutris quo
pacto poteris externa pellicere

pellectaqꝫ corpi tuo copulare ꝰ
pch dolor nō facilis fu lacrimas
fundere · Habundantissimos
equidem ut inquit propheta la
crimarum fontes ex oculis laxa
rem· video enim i nostris hisce
regionibus prelia geri infinita
a hiis proculdubio grauiora q̄
propheta preuiderat · Is nāqꝫ
cū barbaros iudeā inuasuros
longe an̄ vidissꝫ· ventris dolore
angor clamitabat: ipse vero cū
hoies sb eodē duce ꝯstitutos: si
bi muicē insurgere: ꝯuertereqꝫ
in se ipōs morsus ꝛ laniatus id
qꝫ parti pecuniaꝝ cupiditate ·
parti gloria: frustra nōnunq̄ꝫ ꝛ
occasione nulla fachtare: igno
minijs se ipsos notare vltro ci
troqꝫ iferri vulnera ifinita mor
te insup affici ꝛ horridiori q̄ꝫ q̄
bello trucidātur fraternūqꝫ no
men tenue admodū ꝛ exile reli
quum esse videam nullus profe
cto huiusce tragedie occurrit
condign⁹ luct⁹ Vere aimi inq̄ꝫ
vere aimi mensam hanc cuius
omnes sum⁹ participes qua ve
de super victima illa iacet . Cri
st⁹ scꝫ q̄ nr̄i causa occisus ē. p̄ do
nes eni ut primū apud quēpiā
salē degustauerit· p̄ dai definūt·
apud quos sal ille presūptus
sit Cnetiā perditissimoꝝ hoim
mores hec mēsa immutat efficit
qꝫ ex hijs q̄ feris bestiis seuiēdo
fuerint immaniores· ouib⁹ ipsꝭ

māsuetiores. at nos talis mēse
ac cibi participes facti· in nos in
uicē arma ꝯuertimus cū potiusꝰ
id in nostꝝ illum ꝛ cōmunē ho
stem moliri oporterꝫ. Qua ex re
ille nobis infirmioribꝰ effectis
fortior redditur· nō eni nos ipsi
eū aduᷣsus: cōmunimꝰ: qui mu
tuo quodā isultu: potiꝰ ipsi nos
iuuāte aduᷣsario oppugnamus
eodēqꝫ vtimur ad huiuscemoi
in nos aciē instruendā duce. cū
bellū illi inferre eēt decētus. nūc
vero hoste ōmisso in frēs sagit
tas intēdimꝰ· quas inq̄et aliq̄s
sagittas narras: illas dico que
ex ore emittūtur ꝛ lingua. siq̄
de nō solū telis ac spicul vez ꝛ
verb acriora vulnera infligunt
q̄ꝫ solēt sagittis infligi· Dicꝫ ali
quis· Quonā pacto poterit isti
usmodi per me bellū dirimi. pote
rit vtiqꝫ si intellexeris cū fratri fu
eris ꝯuitiatus: cenum ex ore p
fudisse: si noueris inq̄ꝫ eum in il
lū ꝯtumeliā dixeis Cristi te mē
brum vituperasse · quippe cū in
carnem tuā voracitatē exerces ·
integerrimum illud concitas
acrius ꝛ horribile inte dei iudi
cium· emissa nāqꝫ sagitta desti
nanti tibi non saucio. futura exi
cio est: Fuit tibi quisq̄ꝫ iniuriusꝰ
aut malo affecit: ingemisce. ne
maledictis incesseris : funde la
crimas· non iniurie gracia · sed
ob iniuriam inferentis interitū

quemadmodũ ⁊ dñs titus Ju
dã deplorauit·non eni φ cruci
suffigeretur deflebat:ꝫ φ se ille
esset ad sui perniciẽ proditurus
Lesit te quispiã:aut cõtumelia
insectatus est·deum precare:vti
mox illi ꝯdoliet᷑ ⁊ parcat.frater
enī est:tuũ est mẽbrum:eodem
quo tu partu genitus:ad eãdẽ
vocatus est mensã.Dicet aliq̃s
At si id egero mai⁹ mihi ĩ mod̃
aduersarius insultabit·ergo ⁊
maiora te ⁊ plurima manebũt
premia:eo qꝫ iustiꝰ ira mittẽda
est·cũ illũ videris vulnere mõeli
affectũ·Demõ enim plagam il
li inflixit:idcirco neqꝫ erit is rur
sum per te exulcerãdus vel aliq̃
modo calcãdus:quem videris p
demonẽ consternatũ siquidem
licebit tibi stãti illi ⁊ erecto opẽ
⁊ salutẽ ferre·Quod si in reddẽ
da iniuriarũ vice ⁊ ipse corrues
cui erit vos sb̃leuãdi facultas:
nũ saucio illi:minime·Num tibi
ẽque atqꝫ ille cõcidisti·Quo
enim pacto qui tibi ipsi facere
satis nequieris:opem alteri tu
leris:cõsiste itaqꝫ ⁊ animi qua
dam magnitudine scuto ꝑlato
fratrem vel mortuũ e prelio sub
trahe:percul sum qꝫ ira haud ĩri
tabis:q̃n potius affixũ ei spiculũ
auellito.Cuiusm oĩ vite cõsuetu
do si fuerit p nos seruata statim
optima erim⁹ valitudine cõmu
nĩ Ver. si fuerim⁹ in nos sem

per aĩ́matĩ:nulla erit demonum
industria ad nr̃m exicium neces
saria·Eteni si ciuile bellum gue
existimandum est·magis tamẽ
nostrũ hoc eo molestius eẽ ap
parebit:quo nostre huius soci
etatis humane:vel poci⁹ necessi
tudinis iura pociora sunt·Neca
uit Cain quondã germanum.
Abel:⁊ ꝑpinq̃tatis sãguinẽ fu
dit:q̃ cedes tãto iniq̃or hñda ẽ
q̃nto ꝯsãguinitas ipa sb̃limior
Is vtiqꝫ corp⁹ ferro trãsfodit:
tu vero in animã gladium acuis
Cain forte prior malo affectus
est:at non male pati:ꝫ facere i
probe hoc est male ꝑpeti·Atten
dite itaqꝫ:Occidit Cain·Abel
enectus est·vter horũ extinctus
est·ille ne qui post mortẽ ad de
um clamitans quest⁹ est:vox in
quiens sãguinis fratris tui cla
mat ad me de terra.an is qui vi
tam omnẽ trãsegit trepidus. Is
sane:is erat quouis mortuo ca
lamitosior·Vides itaqꝫ φ lon
ge prestet illa te iniurie toleran
cia·vel si fuerit adusqꝫ interitũ
peruentũ:Edisce ꝑterea φ sit ꝯ
dicione inferior:q̃ illam ĩtulerit
Percussit germanũ Cain.e vita
qꝫ sustulit.horũ tñ coronatus ẽ
alter·alter penas pro scelere lu
it iniusti⁹ Abel occisus est·mor
tuus tamẽ cedis fratrem ĩsimu
lans vexabat·⁊ ꝯprehẽsum ma
nibus tenebat.Cain vero tacẽs

⁊ a deo increpitus pudore affici
ebatur. cõtraq3 q̃ⱥ speraret: effe
cit frēm ei quē deo gratū spectas
set interemit existimās posse hoc
pacto diminui illi amorem quē au
xit magis intercludere. siquidē
mortuū deus diligentius conquire
bat dicens. Ubi nā Abel frater
tuus? nō enim dei desideriū extinxit i
uidia. qui potius auctū reddidit
non enim tua hac cede Cain. sunt
Abel honores imminuti. sed aucti
magis ⁊ ampliati. atq̃ si ante
hac illū tibi prefecerat deus nūc tñ
de te vel ex tācto supplitiū sumet
plurimū enim is deum colebat.
Uter igitur horum de cede sentēti
am laturus est. qui suspserit: an
qui dederit penas. q̃ tāto fuerit
apud deū dignus honore hitus:
an qui noua quadā sit ⁊ exq̄si
ta pena affectus. Uiuente Abel
nihil es Cain veritus mortuū er
go pertimesce. cū ferro hunc eēs
inuasurus: nil trepidasti: formi
dine tñ sanguine pfuso ppetua
capiere. Dūc cū in hūanis age
ret. tibi vel morigerum haud tole
rasti mortui ergo a cerbiore huius
eris i te dñatus. His itaq3 omī
bus cognicōne perceptis inuidia
cauēda erit. ⁊ neq̄ua extinguen
da reddendaq3 mutuo caritas
ut p eam nobis cū vite huius. tū
future bona vendicemus.

Sermo octauus decimus eius
dē Crisostomi. q̄ⱥ diligere deū
debeamus qui prior dilexit nos.

Ecteni ⁊ nos supnas il
las ptātes. neq3 solum
ut throno astāe xpiniq̄
ores possimus eniten dū. qñ illū
potius q̃ eo insidet nob habeamus
inhabitātem ille nāq3 se odien
tes dilexit. ⁊ in amore pseuerat.
Solis enī ut pbis: ita ⁊ impro
bis ortū prebz: iustisq3 eque at
q3 iniustis pluuiā demittit. Tu
ergo amātē te deū cole. ob hūc
enī in te amorē inq̄t. gehēnam
cōminatus est ⁊ supplitia neq̄t
am quid intercidēs ac tanq̃ⱥ fre
nis sustinens tuū ad priora pro
lapsū prospera aduersaq3 obi
ciendo nihil intermittit. quate
nus te cōprimat ruiturum. nam ⁊
te non solū sibi adiūgit. sed omni
improbitate. que quauis gehē
na grauior habenda est liberū
reddit. Quod si hec dicta irrise
ris: libueritq3 nequiter potius
vitam ducere. q̃ⱥ ad diem vnum
tormentis vexari nihil est mirum
idem enim est. cum mentis non in
tegre. tū temulēte ⁊ insanabi
lis morbi inditiū. Nam ⁊ pueri
minutiores cū medicū spectant
vel vstiōem vel incissurā aliquā
illaturū diffugiūt gemebūdi ⁊
se lacerātes exsiliūt. malūtq3 fa
me cōtinua ⁊ tabe interire. q̃ⱥ momē
taneū dolorē ferre. ut i reliquum
conualescāt. verum q̄ mētis sūt cōpo
tes nō ignorāt adūsā eā corpis

valitudie; fore cauteio quouis
⁊ sciſſione grauiore: nec minus
improbū esse: quoduis supplici
um malignitate excedit. Sani
tas eni medelam osequitur: at
morbi incuriam ⁊ neglectū: in
teritus vl assidua valitudo. Quod
autē sanitas languore sit pocior
latet neminē. siquidē ⁊ predões
haud tum sane cū latus trāsfo
diuntur sunt deplorandi: si cū
muros perforāt ⁊ homines ene
cant. Nam si anima corpe pstā
cior est. eius potius est deplorā
dus interitus idq; eo magis do
lēdum quo nullū ex vulnere do
lorem sentit. Eniuero ⁊ q perdi
to detinentur amore: maiori sūt
venia digni: q q grauiori febre
vexātur: vinoq; graues q qui
torquentur. Dic; aliquis. Si
adeo hec ut inquis grauia sunt:
cur illa optam?: respōdebo equi
de: quoniā plerosq; ut aiunt ho
minum: peiora delectant. ita ut
malis electis: pociora ptereant.
quod ⁊ in epulis rebusq; publicis
ac vite hui? actionib? fruēdis
q; voluptatib;: in feminis ipsis
edibusq; ⁊ mancipiis: agris ⁊
reliqs i reb; spectare lic; Quid
enim delectabili?: mulieri ne an
maribus cōmisceri: feminis an
iumentis: inuenies tamē nōnul
los feminis rieciis cū beluis ha
bere cōgressum: mariūq; corpa
summa iniuria cōspurcare: tam

aliquē naturā sequūtur: multo
magis q que cōtra fuerint: vo
luptatē afferunt. Sunt tamen
pleriq; q res supplicio ⁊ irrisio
ne dignas minusq; delectabi
les pro suauib; ⁊ amenis conse
ctantur. Dicet aliquis At istius
modi res osueuisse nōnullis eē vo
luptati Idcirco magis ac magis
eos dixeri calamitosos q insuauia
pro suauib; ducāt: penāq; acer
biorem q peccata ipsa cōstitu
ant. quod longe aliter esse con
stat. nam si peccātibus pena ob
esset. neq; mala deus malis inge
reret. nec. n. diuine fuerat volū
tatis quos creasset malos fore
neq; is nequitiā auxisset. qui e
am extiguē maximū sit immod
ensus. Non igitur illata peccāti
pena pro mala habenda est. qn
male cū eo fuisset actū. si nullo
esset supplicio affect?. foretq; e
grotāti illi haud absimilis. cui
nulla p ei? valitudine cura ad
hiberetur Nil itaq; adeo officit
q absurda ⁊ immoderata libi
do. absurdū autē dixerim. delitia
rum inanis glorie potentat?. ⁊
reliquarum rer. que frustra appe
tuntur cupiditatē. Qui enim
molliorem hāc solutāq; vitam
duxerit. ⁊ si omnib; appareat es
se beatior. cūctis tamen est pro
fecto miserior. quādo quidē grues
anime sue heras. tirannosq; in
uexit Eo nāq; deus vitam hāc

laboriosā effecit. ut eius nos ser
uitute liberarz absolutāqz in lib
ertatē induceret. ꝓpterea qz ⁊ sup
plitia comminatus est. ⁊ labores:
mollitē cōprimendo: vite huic
coheredes effecit. Nam ⁊ iudei
cū luto essent ⁊ lateribꝰ operan
dis astricti ⁊ humiles erant ⁊ de
um frequētius inuocabant. pꝰ
ꝙ vero libertate sunt vsi. dn̄m
queruli ad iram cōcitarūt. ⁊ mal'
sunt innumeris circūuēti. Quid
igitur de hijs dixeris qui calai
tatibꝰ ⁊ pressuris nōnunꝙ' suc
cubunt? rn̄debis fortasse illos
non ob calamitatē aut aduſā
fortunā. sꝫ ꝓpria quadam imbe
cillitate succubuisse. Nā si quis
adeo languenti sit stomacho ut
amaram aliquam medelam que
illum sanare queat non patiat'
ita ut hausta offecisse potius ꝙ
profuisse videatur. non est pro
fecto potio ista. sed affecti sto
machi valitudo culpāda: nec
secus ea in re animi leuitas que
dam incusanda est. Nam qui
fuerit aduersis aīmo cōsterna
tus eandē vel maiorem in pro
speris iacturā patietur. quippe q̄
vinctus ociderit: id enī pressurā
⁊ infortuniū dixerim facilꝰ cū
solutus fuerit ⁊ lib' lapsurꝰ est.
Si ostrictus itaqz ⁊ calamita
te pressus cōuincitur quispiam
longe magis cū ea vacuus est
aut nullus fiet. Quo inq̄t pa
cto aliquis potuerim non vinci
infortunio ⁊ calamitate oppres
sus? Poteris quidē si te non fu
gerit: volēti tibi vel inuito adū
sa oīa esse toleranda. que si aīo
patienti tuleris plurimū lucrifa
ceris si iniquo otumaci ⁊ male
dico calamitate nihil mminuta
maiorem inte procellā ocitabiſ
Que cū ita sint: faciamus ex ncē
tate voluntatē seu virtutē. Exē
pli gratia ꝓpriū quis amisit fili
um substātiam alius oēm ⁊ for
tune bona si noueris qd̄ semel ꝑ
actum est. nec delei amplꝰ nec
solui posse licebit ex ea insanabi
li calamitate vtilitatis aliq̄d cō
pari si magno ac virili aīo adū
sos tuleis fortune casus proqz
maledictis dn̄o laudem referas
Hoc pacto q̄ sp̄e pret' obuene
rit mala. in volūtatis offitiū cō
mutab' Spectasti filiū immatu
re ereptū? dicito. Dn̄s dedit do
minꝰ abstulit. Vidisti rē tuā im
minutā? illd̄ in ore hēto. Nudꝰ
exiui de vētre mr̄is mee. nudus
decedam. Verum si improbis
videris rem bene succedere
iustos autem infelices esse: mul
taqz ⁊ grauia pati. ⁊ eiusmodi
infelicitatis causam ignoras: di
ces. Bestius factus sum apud
te verum ego semper tecum. At
si quesieis cur res hoc pacto fie
ri permittat deꝰ Intellige statu
tum esse per eum. iudicij diem

quo mundū sit iudicatur9. hoc
modo nihil postea hesitab' nihil
ambiges. tunc enim pro merit9
quisqꝫ non secus: ac Lazarus ⁊
opulent9 ille: recepturus est p̄
mium. Reminiscere queadmod
apostoli cū cesi essent ⁊ diuersa
ti: tormentis plerisqꝫ affecti: sū
mope letabātur: q dignarētur
pro Cristi nomine iniurias pe
ti. ipse vero cū in aduersā incide
ris valitudinē: feres equo aīmo
languorem: deoqꝫ ob id gratiā
dices hoc modo parem illis reci
pies mercedē. Poteris preterea
valitudine ⁊ dolore affect9 deo
gracias reddere: si eū ex aīmo co
lueris. nam si in ignē tres illi cō
iecti pueri aliiqꝫ pleriqꝫ carcere
⁊ vincul' detenti vel malis innu
meris obducti: nihil intermitte
bant deo gracias laudesqꝫ refer
re. multomagisq̄ corpe fuerint
insano ⁊ affecto. Nihil ē enim
nihil inquā tā horridum tāqꝫ
tremendum: q hiis qui vel mor
bo aut penis discruciātur: nō su
perēt si diuino sint amore incēsi
⁊ ita ut neqꝫ ignis neqꝫ ferrum
neqꝫ inopia: neqꝫ lāguor aliq'
neqꝫ mors: neqꝫ aliud quippiā
istiusmodi graue aut molestū
appareat ei: qui hūc sit erga deū
amorem consecutus. qn etiam asp
natus cuncta ⁊ irridens: subuo
labit ad celū vbi pari cū reliqs
eodē diuersantibus: vtetur bea

titudine: terris insup ⁊ ponto
repudiatis: in diuine glorie splē
dorē dumtaxat ⁊ pulchritudiēꝫ
firmabit obtutū: illiqꝫ adeo aī
mum intēdet: ut rebꝫ vite hui9
haudquaq̄ aliquā in partē ad
uersis: flecti nequeat: vel prospe
ris ⁊ iocūdis efferri. Afficiamur
itaqꝫ amore eiusmodi: quē equi
perare nihil potest. nec solum p̄
sentium aut futurorꝫ bonorꝫ gr̄a
a: qn hiis omissis ob ipsi9 amo
ris naturam. sic enim sumus: cū
in hac vita tū in futura supplitia
euasuri ⁊ penas. ac regnū celeste
illud vendicaturi. Verū neqꝫ
gehēne euitacō. neqꝫ celestis im
perii fruicō. pro magnis haben
da sunt. si cū hiis que dicturi su
mus conferantur. siquidē omnium
prestantius est deū colere. eūdē
qꝫ tui habere amatorem. cuius
amor ⁊ si mutuo inter homines
esse cōtigerit. oēm supat volup
tatem. at si idem ⁊ deo inesse ope
ritur. que mens cōcipere vl' que
eloquencia poterit concupite a
nime beatitudinē. quā vel sola
tolerātia promerebitur explica
re. Vt itaqꝫ experiētia ipsa. cum
spiritalis iocūditatis hui9: tum
vite beatioris ⁊ dei i quo vniuer
se sunt opes: haberi per nos cog
tio possit relictis ceteris diuino
huic amori ⁊ nostri oblectādi
causa ⁊ dei qui ⁊ colendus ⁊
efferendus ē gracia: incūbam9

Sermo nonusdecim⁹ eiuſ
dem Criſoſtomi de premijs ſã
ctoꝝ ⁊ gehēna.

Aud eque idē beatis oī
bus in dei regno honor
habebitur. ſiq̄dē neqꝫ
xp̄i diſcipulos int̄ ſe pares oēs
fuiſſe cōſtat. tres eni erāt qui ce
teris preſtarēt quos int̄ diſtare
etiā videbatur. quippe cū deo vl̄
minima queqꝫ acriori ſūt cure.
aſtꝝ eni mq̄t ab aſtro differt
gloria tam ꝗ̄ ſi diſcipuli oēs ꝑ
apoſtolis haberētur. vniuſiqꝫ
ſint ſup ſedes duodecī cōſeſſuri:
palāqꝫ ſit ⁊ ſua ſingulos reliq̄ſ
ſe cum criſto ⁊ vitam duxiſſe ſin
gulos qui tamen cum eſſꝫ oran
di gratia receſſurus: tres ſecum
ſumpſit. alioquin hos inter ne
minem preſtare aſſerit: cum di
cit Sedere ei ad dexterā meam
aut ad ſiniſtrā non eſt meū da
re vobis. ſꝫ quib⁹ a patre patū
eſt. Itē ⁊ petrū reliq̄s prefert di
cens. Petre amas me plus hijs
Et alibi Johānes aūt ceteros ꝑ̄
ter ab eo colebatur Erit aūt di
ligentiſſima ī oēs inq̄ſitio adeo
ut ſi parua re aliqua vl̄ minima
proximū excelleis. vel id ſit deo
cure futurꝫ ⁊ ita ut ex fulgore ſu
perne accepto bt̄oꝝ q̄uis cogno
ſci poſſit nempe ⁊ Loth: cū iuſti
or hēretur. haud tamē Habra
am par eſſe iuſtitia videbatur.
Itē ⁊ ezechias cum equior eſſet

nec tamen Dauid equitate erāt
aſſimilis. Prophete inſuper oēs
cū iuſtitia habūdarent: nō erāt
tamē vel ſinguli cum iohanne
cōferendi Vbi igitur ſunt. qui
poſt tam acerrimā meritoꝝ in
ueſtigacōnem: nullam fore ge
hēnam arbitrātur quādo ⁊ iuſti
oēs: ſi vel paruo reliquos ante
celleruit: haud quaq̄ paria ſūt
premia recepturi: ut illō: Aſtꝝ
eni ab aſtro diſtat gloria Quo
ergo pacto facinoroſi: eadē cū
iuſtis ſtacōe futuri ſūt Huiuſce
moi reꝝ cōfuſionē ut deū dixeri
neqꝫ hominū quempiam factu
rū exiſtimauerim. qꝫ ſi libet ex ꝑ̄
ſcorū hominū erratis ⁊ quātum
illi inter ſe diſtēt: ⁊ dei qꝫ accura
tiſſimū ſit iudicium patefaciam.
peccauit Adā: peccauit ⁊ eua ita
ut vtriqꝫ preuaricati ſunt. vti
qꝫ nec paria eorum errata: ſic
abſimili ſunt affecti ſupplicio.
ſiquidem horum adeo erant
peccata diuerſa ut Paulus aſſe
rat. Adam nihil fuiſſe fallatie ꝑ
peſſum: quin Euam quia ſedu
cta ſit. fuiſſe preuaricatam. ⁊ ſi
non impar eſſet vtriſqꝫ decepti
onis conditio. factum tamē eſt
diuina illa ⁊ diligentiſſima inq̄
ſitione. ut tanta delinquentium
argueretur diuerſitas. qꝫ Pau
lus illō dicere cōpulſus ſit Poe
ro ob ſīcidiū cruttabat̄. Caim
cū Lamech q̄ hoīeꝫ paulopoſt

necasset:nullo sit eiusmoi tormē
to affectꝰ cū𝑞ꝫ hoꝝ vter𝑞ꝫ huā
num sanguinē fudisset: grauius
tn̄ esset Lamech culpandus: ꝙ
Cayn exēplo nihil imnetius ꝓ
fecisset. sed quoniā ne𝑞ꝫ fratrem
admonitus interemit: ne𝑞ꝫ ad
missi facinoris delatore: q̄ commis
sa eẏerꝫ: indiguit: ne𝑞ꝫ domino
de cede querētim pudētius res
pondisset: qn̄ nemine incusante
ipse se homicidiȷ̄ arguens: dam
nasset. Facilius est sceleris veniā
assecutus Cayn vero quoniam
hijs lōge alieā facere ē aggres
sus: cruciatibus et tormētis affi
ciebatur. Vides ꝙ diligenti in
uestigacōe: deus hominū facta
disquirat: ideirco de hiis q̄ aq̄
rum inundacōne cōsumpti fuīt
varijs modis suppliciū sumpsit
diuersis etiā israhelitas penis et
babilonios: et q̄ anthiochi fue
re tēporibus: iudeos affecit. ut
ondēret se nostri haud medio
crē habere racōnem: cū horū ali
qui annos octoginta. quadri
gētos nōnulli fuissent seruitute
oppressi. ostet𝑞ꝫ ex hiis pleros
𝑞ꝫ: liberos pre esurie fame𝑞ꝫ esi
tasse: fuisse𝑞ꝫ calamitatibꝫ et erū
nis grauioribus affectos quas
ne𝑞ꝫ fato functi: ne𝑞ꝫ superstites
euasissent quippe cū potius deus
Sodomam latuꝝ se et Gomor
rā asserat: ꝙ istorum hoim ciui
tatem. Quod si nulla foret ei de

nobis: vel delinquētibus vel ꝓ
ficientibꝫ: cura: aliquid forte ge
hēnaꝫ negare et futura supplicia
diffiteri: racōis pre se ferre vide
retur. veꝝ cum tāto studio in
cūbat: ne in aliqđ ipsi facinus
prolabamur: tātū𝑞ꝫ impēdat
ope ut recte viuamꝰ: ꝯspicuum
est ꝙ peccātibus penas: bn̄ faciē
tibꝰ coronā sit et premia largi
turus. Nūc vero aduerte ꝙ va
rie hoim sentiat multitudo. q̄ ple
rum𝑞ꝫ deo id culpe afferunt. ꝙ
violentos et raptores nōnunꝙ
toleret. nefarios et facinorosos
impunes sinat. ꝙ𝑞ꝫ hiis dum
taxat supplicia minitetur. cul
pāt grauius. et iniquo aīo ferūt
quorū etsi altero grauētur. alte
rū tn̄ ꝓbari p eos et cum admi
racōe efferri laudibus oporterꝫ.
Sꝫ o dementiā. o efferatam et si
ne racōne mētem. o aīm scelera
tum et in omne flagiciū et scelꝰ
ꝯpensum. vn̄ eiusmodi tua hec
deprauata emergit oppinio: ꝙ
si maluerit q̄ hec sentiunt virtuti
bus inherere. ꝙ primū quauis
ambiguitate reiecta. fient de ge
hēna certiores. Queret aliquis
Vbinam gentiū. aut quibꝫ in
terris. hanc gehēnam sitā dixe
ris: veꝝ quid illud tibi est cure
cum enim veꝝ sit gehēna quera
tur. de loco situue nōdum ē ali
quid inq̄rēdum. ꝙuis pleri𝑞ꝫ
pro certo nō diffitētur eē hanc

in iosaphat valle constitutā. qđ in certamie quodā ⁊ bello apđ veteres illos quodā in gehēna vallis iosaphat gesto: narrat᷑. qđ sacre littere nusq̄ affirmāt. At si de situ ⁊ loco quesieris: re spōdebo dicāq̄ꝫ extra terrarꝫ or bem hūc aliquo esse positā. Nō ergo erit: quo fuerit hec loco sita qm̄ magis quo pacto euitai pos sit. querendū neqꝫ ꝙ pro nimia eius indulgētia deꝰ nullas ꝑse ꝑe exigat i hac vita penas futu ris est diffidēdum. nam ideo ho minū tolerat errata ꝙ clemēs ⁊ pius eoqꝫ potiꝰ cōminatur. ꝙ sbito incursu inuadit. Inq̄t eni nolo mortem delinquētis. vnde cognosci potest. ꝙ si nulla esset peccanti ꝓposita mors supuaca neū id Xp̄i dictū extitisse. Scio e.q̄dē vob hijs verb nihil q̄ppiā esse molestius cū nihi sit nil sua uiꝰ vtināqꝫ cū cenatur cū pran diū sumitur: cū lauat᷑: cū demū reliqua pagūtur. de gehēna sie rꝫ apud nos mencō. nec eni illi us formidine aut hic adūsa vi derentur grauia: aut ꝑ suauibꝰ prospera haberētur. Tu vero q̄d graue aut molestū dixeris? nū pauptatem? nū languores? nū seruitutē? nū corpis cecitatem? Hec certe ridicula videbuntur si cum gehēne incendio cōparē tur. Quin vel si fame ⁊ longa ve xatos adduxeris. vel ab ineūte

etate ⁊ luminibꝰ captos ⁊ men dicos. pro esca hec ōnia ⁊ cibo quodā lautiori ducentur illorū tormentorum respectu quorum narracō frequentiꝰ iteranda est quando gehēne eiusmodi recor datio nos eam incidere haud si nit. Nonne ⁊ Paulum audis di centē. qui penas ꝑpetuo daturi sunt a facie dn̄i eiusmoi ⁊ nēo fuit quē idem antixp̄i misteriū appellat cū inquit. misteriū iam opatur iniq̄tatis. Quid igitur. nihil Nero: nihil antixp̄s: nihil deniqꝫ mali ⁊ diabolꝰ patietur. Aliquid anticristꝰ pro diabo lo futurus est. num demum hij omnes. nisi supplicio ⁊ pena co gantur: malis aliquādo sūt finē facturi? verꝫ dicet aliquis nihil erit a gehēna verēdū. quā solū a Cristi fide alieni hoīes adituri sunt. Queso q̄obrem: quoniā fi deles sui domini iam pridē habēt nocōem. At quid illud? cū horꝫ sit vita impurior: proptereaqꝫ maiores sunt q̄ illi penas daturi quotquot enim sine lege admit tunt. sine lege ⁊ pereunt. qui ve ro in legem deliquerint: ⁊ lege iudicabuntur. Item ⁊ seruus q̄ herilis sit animi cōscius. nec do mino ad voluntatem paruerit. multas ut vapulet necesse est. Quod si nullam dixeris vitera tionem reddēdā fore: frustraqꝫ id ⁊ vulgo opinari nonnullos

ergo ne dyabolus ipē cruciabi
tur. qꝫ habeat ⁊ ipse dei noticiā
longe magis q̄ hoies certiorē?
siquidē demones vniuersi ⁊ de
um norūt: fatētur ⁊ ↄtremiscūt
itaqꝫ si vite huius actionū pra
uorūqꝫ facinorꝫ: nulle eēnt red
dende racōnes: forent ⁊ hij sup
plicijs quouis liberati. non ita se
res habet nō ita. cauendū sane
ne vos fallat opinio. Nā si certi
nihil de gehēna cōstaret: quo nā
pacto duodecim apostoli bis se
nas ⁊ israheliticas essent tribus
iudicaturi? qd preterea ⁊ pau
lus illud assereret: inquiēs? Nō
ne videtis quoniā de angel' ne
de tēporarijs hijs dixerim sum⁹
iudiciū facturi? quid etiā ⁊ xp̄s
illud ꝓtulisset. Viri niniuite re
surgent. ⁊ cōdemnabūt genera
cōnem hāc: eritqꝫ terra sodomo
rū magis in die iudicij q̄ hij: to
lerabilis. Quid illud? ioco agis
que serio agenda sunt. qd falle
ris insaniendo? qd dei clemētiā
oppugnas. eo eni gehēnam deꝰ
⁊ parauit ⁊ ↄminatus ē. ut illā
trepidi caueremus. Itaqꝫ q̄ eā
tollit: nil aliud enīti videtur. q̄
falsa opinione captus. in eam
enixius ꝓlabatur. Non igit'
erūt illorꝫ vires aut manus de
bilitande. q̄ pro virtute cōten
dūt neqꝫ torpentiū augēda seg
nities. qn̄ enim cum ꝑtinaci hac
⁊ stulta vulgi ꝑsuasione qua
gehēnam negāt a scelere desiste
tur? qn̄ etiā imponetur neq̄cie
finis. aut vbi de iusticia ↄstabit
non dico solū que flagiciosum a
iusto secernat. sed arguat a pec
catore delinquētem: id ē cur ali
quociēs nōnulli hoim penas h
ꝑ sceleribꝰ luant. nōnulli vero
q̄ aut eque aut grauius forte
cōmiserint. sint sane dū viuūt.
tormētorꝫ expertes. Si itaqꝫ nil
tibi sit de gehēna cōpertū. nil ꝑ
fecto tibi qd eiusmodi obiectā
tibus respondeas suppetet. Quo
circa obsecro. ut rebus hijs irri
sione dignissimis reiectis. eorꝫ
ora occludatis q̄ longe aliter
de gehēna q̄ vos ipsi senserint.
qn̄ ut per exigua errata. ita ⁊ be
nefacta acerrime ↄq̄rētur. adeo
ut pro impudico oculorꝫ aspe
ctu penas daturi simus. ꝑqꝫ su
peruacaneis ociosiqꝫ dictis. ꝑ
leui insup ⁊ tenui cōtumelia ꝑ
qꝫ vinolentia demū ipsa tormē
ta nobis subeūda sint. Sic con
pro gelidioris aq̄ ciatho cōmu
nicato. vel solo gemitu mercedē
ꝓmerebimur. Da eni signū in
q̄t in faciē ingemiscētium ⁊ do
lentiū. Quo igitur pacto affir
mare audebis eū q̄ nostra oīa
diligentius scrutetur frustra fu
isse gehēnam ↄminatū? ne obse
cro ne inquā inam hac spe. cum
teipsū. tū tue huius opinionis
sectatores. eas perditū. Nam si

meis forte diffidendũ esse dicũ
censueris: iudeos: gentiles: here
ticosq; vniuersos rogato. respõ
debunt sane ad vnum oẽs: futu
rum iudicium. futuramq; ut bono
rum ita et malorũ retribucõem
Qd si homines haud satis petici
oni huic facturos existimaueris
pete vel demones ipsos. audies
mox illos clamitãtes quid huc
venisti nos ante tempus cruciа
tum? Quib9 omnib9 in vnũ co
actis persuade aio ne frustra deli
ret. ne gehẽnam expertus: de ea
certior fiat. qñ illius contemplaci
one et metu moderatior effectus
eiusdẽ queat et cruciat9 effuge
re. et futuris bonis potiri.

Sermo. xx. q debeamus ope
ra nostra bona occultare.

Erũ tuarum dispẽsacõ. ec
clesie presidib9 minime
concedẽda est: qñ p te ip
sum exequẽda. ut nõ solũ minuẽ
di fortunas tuas. sz etiã admini
strãdi mercedẽ habeas. Ipẽ semẽ
tuis manibus sulco iacta. non
enĩ hic: eit terre aratrum defigẽ
dum. aut boues iũgendi: vel tel
lus ipsa nouanda. geluq; et fri
gore cõtendẽdũ. hac enim õni
difficultate caret istiusmodi se
men. in celo nãq; seminas. vbi
algores nulli. neq; hyems. vel
eiusmoi aliud quippiã inueitur i
aim os feris vnde nemo qd satũ
fuerit tollet. quin inherebit ma
xime et acrius ac celerrime deti
nebitur. Tu semen iacito. cur te
hoc premio fraudas. maxia et ei
sunt pposita premia. hijs qui
aliena recte subministrauerint.
siquidẽ non solũ qui sua distri
buit. sz et qui oblata bene impã
titur. dign9 mercede ẽ. Tu vero
cur illã tibi cũ liceat nõ vẽdicas
Qd aũt vel ex eo futurũ sit pre
miũ illd audi. Constituert aũt
apli Steffanũ et qui circa eum
erãt ad dispẽsacõem per manus
faciendã. Efficere ergo et tu tua
rũ rerum dispẽsator. hec enĩ hũani
tas id est dei timor te fortiorem
reddet. insolẽtiã. tollet aio qui
etẽ: manib9 sctatem: largietur
intellectũ elicitet: philosophari
edocebit. p2õptiorẽ faciet. et be
nedictiõis pticipẽq et caput ip
sũ manuũ ministerio donatur.
Esto itaq; ad ordinẽ diligenci
or scõrum virorum curam suscipito.
eorum dico qui vere sunt sancti. q
in solitudinibus cõsidunt. qui
emendicare nequeũt qui deo ad
herent. Iter longius suscipe. tu
met tua alijs impãtire: plurimũ
ei vtilitatis afferz istiusmoi p te
dacio. Spectab enĩ i ea heremo
tuguiolũ: videb et diusoriũ. ocu
lis solitudiem lustrab ita ut cũ il
lo p causã pecunias dilargiẽdi
cessisses et aiaz plerumq; des itegre
detẽtusq; efficiẽ ilt cseru9 et hoc
seculo alien9 et hospes magnũ

quidē ⁊ preclarꝝ est pauperes
intueri ⁊ misᷓserere Melius enim
ē inq̄t ingredi domū luctus q̄
domū leticie. inde nāq3 incendi
tur ad virtutē anim⁹ Nā si lasci
uientibus ceteris ⁊ ipse arriseris
erit id tibi q̄dā ad luxū ⁊ in cō
tinentiā incitacō. sin autē mesti
cia corripieris. in domo autē lu
ctus nihil eiusmoi. nā si delicie
deerūt. dolore carebis. Si vero
inerūt abstinebis Certissime la
crimarū sedes monasteria sunt
vbi saccus et cinis. vbi solitu
do. vbi risus nullus. vel rerꝝ pre
sentiū obturbacō. vbi ieiuniū et
humi cubacō. Sunt nāq3 ibi
oīa mdore ⁊ illecebris vacua. et
quauis interpellacōne ⁊ inqui
etudine libera. insup portus trā
q̄llissimi sūt. quos q̄ inhabitāt
veluti ignes sunt. q̄ cum e loco
edicōri emineant lucē velemimus
aduētantibus exhibēt. cūq3 vel
in portu resederint ceteros ad su
am alliciūt tranquillitatē. neq3
se intuentes pati naufragium si
nūt vel in tenebris degere. q̄ ad
se oculos intēderit. Adito itaq3
istiusmoi viros vtere eorꝝ diu
ternio accedito inq̄. ⁊ sāctorū
pedes amplexare. quos prehen
sare. longe venerabilius ē q̄ ali
orū cōplecti caput. Dic mihi. cō
plectūtur nonnulli statuarꝝ pe
des quoniā figurā ⁊ ymaginem
preferāt imperatoris. tu ne illū

qui xp̄m cōtinet tenebis a pedi
bus? sancti itaq3 sūt istiusmoi
pedes. vel si vilissimi fuerint. inq̄
natorꝝ vero neq3 caput ipsum
honore dignū. siquidē sancto
rū pedes ꝑmagna opati sūt. nā
⁊ excruciare solent. cū a se excus
serint puluerē. Cum igr̄ quispi
am sanctus apud nos fuerit. nl
vile illi⁹ ducemus. sācti eni sūt
oēs qui ut recte credunt ⁊ vixe
rint vel si nulla ediderint signa
vel demones eiecerint sancti sūt
Eteni ad monasteriū sācti viri
diuertere tale ē quale forꝫ e ter
ris ad celos subuolare. non eni
tibi in eo licebit q̄ domi plerūq3
intueri. nā ⁊ monachorꝝ cetus
ille perpur⁹ est silēciūq3 apud
eos. ⁊ quies plurima. Hoc me
um. tuū illud lōge abest apud
quos si ad diē vnum seu binos
māseris. eo maiorē senties volup
tatem. cū eni primum dies illux
erit quinimo ante ipsius diei lu
cē edidit vocem gall⁹. nihil tū
ibi simile spectabis qd domi sole
mus stertūt serui ⁊ familia. erūt
occluse fores mortuis oēs simili
ter pre somno videbūtur q̄tiet
asinarius tintinabula. ſ3 mox
oēs p monasterij preside excita
ti somno excusso modeste surr
gūt. stantesq3 sāctū illum statu
unt chorꝝ statimq3 tollētes ma
nus. sacros decantant ymnos
neq3 enim ut nos in excussiēdo

somno et sopore multo horarū lō
giori indigent spacio. ipsi enī si
mulac e stratis attollimur. ad
multā horā oscitando: et corpus
distrahendo residemus mox ad se
cretū accedim⁹ egredi gratia.
deinde man⁹ faciē ꝙ ablum⁹ p⁹
hec vestē induim⁹ ⁊ calceos hoc
pacto tpis plurimum teritur.
apud hos aūt nihil huiusmodi
nemo seruū euocat. cū quisꝙ si
bi faciat satis: nō multis indig;
indumētis nec somni excussore
op⁹ habet. ſ; ut primū aperuit
oculos. pre abstinētia simꝉ ap
par; ei q̄ multū ac diu dormita
uerit. nā cū nullo cor fuerit cibo
grauatū aut suffusū. nec longi⁹
illi necessariū est ad leuandū tē
p⁹ qn̄ leuior oti⁹ se ⁊ tersis ma
nib; attollit. somn⁹ preterea illꝰ
modest⁹ est et sobri⁹. nemo enī
ibi stertentē quēpiā viderit aut
anhelātē. neꝙ inter quietē cor
pore iactabūdum vel nudū. sed
dormiūt sane cubātes modestius
ꝙ̄ vigilent ceteri. qd̄ pfecto e q̄
dam bene instituti aīmi modera
tōe efficitur. Hij pculdubio et
sancti sunt ⁊ inter hoīes ange
li habendi. plurimus enim dei ti
mor arcto ⁊ profundo somno
haudquaꝙ̄ eos sinit soporata
mēte immergi: qn̄ leuior ille dū
taxat imminet ad quietem. a q̄
vel eorū insōnia minꝰ aliena. sūt
ei vanis ⁊ mōstruosis ymagini
bus vel prestigijs vacua. Hn̄
ut diximus edēte gallo vocē: cū
mōsterij ppositus vel vnū pede
pupugerit. oēs excitauit. neꝙ
enī ibi nudos cubare fas est. in
de expgefacti: illico stātes pphe
ticos hymnos ꝯcinnitate summa
⁊ modulatis carmibus decātāt.
eo modulatu et symphonia. ut
neꝙ cythara. neꝙ fistule vlle.
neꝙ aliud musicū in id genꝰ i
strumētū talē edant sonū. qua
lē audire lic; integerrimis virꝰ
illꝰ altiori quadā quiete et aīmi
trāquillitate succinētib⁹. q̄ can
tus et suauitate referti sūt. et di
uino amore oppleti. In noctib⁹
inq̄t extollite man⁹ v̄ras ad deū
et illō. Vigilat aīa mea ad te de
us quoniā lux sunt pcepta tua
in terra. Item et Dauitici cantꝰ
ꝙ̄ multos lacrimarum concitāt
fontes cum canens Dauid illō
pronuntiat: Defatigatus sum i
meo luctu lauabo p noctes sin
gulas lectum meum: et in lacri
mis stratum meum rigabo. Et
rursum: Quoniam cinerē tanꝙ̄
panem manducabam. Quid ē
homo quoniam illi⁹ es memor
Homo vanitatis fact⁹ est simi
lis. et dies nostri tanꝙ̄ vmbra
decedunt. Et illud: Ne timeas
cum ditabitur homo seu cum fu
erit aucta gloria domus eius.
Qui habitare facit pares mo
ribus in domo. Et septies in die

laudaui te: sup iudicia iusticie
tue. Et rursū Media nocte sur
gebam ad cōfitendū tibi super
iudicijs equitatis tue. Et illud
Deus erue aīā3 meam de manu
inferi. Et si ābulauero ī medio
vmbre mortis: nō timebo mala
quoniā tu mecū es Item: Non ti
mebo a timore nocturno: a sa
gitta volante in die. a negotio
in tenebris pambulante: ab oc
cursu ⁊ demonio meridiano. Et
extimati sumus tanq̄ oues in
gula cōmis. Itaq3 oscitantib3 no
bis: ociosisq3 torpentib3 sterten
tibusq3 vel supinis cubātib9. et
fallacias aio versantibus innu
meras: canūt illi istiusmōi āge
lis vna. Laudate dn̄m de celis
cōcinētib9 At vbi primū illuxe
rit: q̄escūt illi idq3 tempōis q̄d
nos ad laborē: illi habent ad q̄
etem. clarescēte vero die: cū per
cām impensas cōputādi vel di
mittēdi ad forū: alios euocam9
ipsiq3 principib9 corā penas veri
tus astat trepid9: alius se ī tab
naculū cōfert. alius arti se ⁊ ope
ri cuius est gnar9 accomodat
rursū illi matutinas inceptant
preces: ⁊ hinc se ad sacrarū sra
rū lectionē cōuertūt. Sūt et q̄
scribēdi artē edocti: libros scrip
titāt: ⁊ destinatis cellulis se quis
q3 tacitus cōtinet. Precacōnes
postmodū q̄ tercia. sexta. ⁊ no
na hora. ⁊ vesperi insup dicūtur

absoluūt. ita ut quadriptita die
singulis ptibus: varijs deū lau
dib3 honorēt Igitur vescētib3 ri
dētib3 ⁊ lasciuientib3 reliq̄s. ac
multo cibo distēto ventre diffra
ctis: hij sese ymnis applicāt. cū
eis non dū cibi ⁊ mēse sit tēpus
neq3 ulla horū sensibiliū cura.
Sūpto vero cibo: cū se primū
quieti dederint hisdē incubunt
laudibus. Huius vero mundi
hoies vel dies dormtāt. at illi ⁊
noctes ducūt insomnes: q̄re lu
cis pgeniti merito pnt appellari
siquidē id temp9 q̄d reliq̄ som
nolentie maiorē in ptē insumūt
onerosiq3 ex cibo ⁊ graues pro
deūt abstinēt hij ⁊ impasti ma
nent: ⁊ oracōibus studēt. Ves
peri autē iterato ociātibus ceteris
certatimq3 ad balneas pperāti
bus ad breue laboribus soluti.
nulla seruorū excitata caterua.
nullo per domū discursu aut tu
multu: neq3 varijs ⁊ gulam irri
tantibus appositis epulis discū
bunt: pane dumtaxat pleriq3 cō
tenti ⁊ sale. alij oleo hijs adie
cto. ⁊ q̄ infirmiores fuerint ole
ribus ⁊ leguminibus vescūtur.
Dinis interea laudibus haud ī
termissis: cū paululū cōsederint
singuli storijs ⁊ humi: cubant
ad quietē solum non ad delitias
paratis. Nullus ibi principū
terror. nulla dn̄orū desperacio.
neq3 ulla seruilis trepidacō est

Nullus ibi fine⁹ tumultus: nul
la puerorum obturbacō. Nō mul
te sunt apud eos apothece: aut
condendarū rerū gratia parata lo
ca nulla habundās ꝛ seruata ve
stis. auri ꝛ argenti nihil: custo
die nulle: nullum erariū vel ali
ud istiusmoi quippiā. sꝫ oīa ora
cōe ꝛ dīnis laudib⁹ ꝛ fragrātia
spiritali sunt plena. nl ibi quod
carnī indulgeat. Predonū incur
sus haud verētur: cū nihil habe
ant cuius possint iacturā pati. si
quidē ꝛ pecuniis carent corpus
tantū habēt ꝛ aīam hanc si diri
perēt ꝑfuisse pocius viderētur. q̄
dampni aliquid intulisse quādo
eēnt per eos hijs corpis vincul
soluti: Mihi enī Paulus inquit
viuere Crist⁹ est. ꝛ mori lucrū:
Vox itaqꝫ exultacōis in tabna
culis iustorum. Nullus prete
rea ibi eiulatus aut lamentatio
exaudit̄ vel gemitus. vacat isti
usmodi merore domicilium illud
aut vlulatu Moriūtur sane int̄
eos nonnulli cū haudquaq̄ sint
corpe immortales. neqꝫ tamen
mortem pro morte ducunt. su
os enī cātacis premittūt mortu
os precedere illos extimantes
non emori. q̄ si e suis quempiā
obisse mortem enūcietur. gau
dio summo ꝛ leticia afficiūtur qn̄
immo neqꝫ illum audebit q̄spiam
mortuū appellare sꝫ viuendi fi
nem fecisse dicet. proinde graci

arꝫ actio. dīna affatim laus ꝛ su
auitas oritur: optantib⁹ singu
lis se talem vite finē habituros
eoqꝫ modo seculi hui⁹ certamē
excedere. ab agoneqꝫ hoc ꝛ la
borib⁹ exquiescere. ꝛ xp̄m ipsū
intueri. At si quis eorꝫ egrotaue
rit. nulle exprimūtur lacrime.
nullus gemitus: sꝫ oracōi iterato
incūbitur. nulla medicorꝫ manu
sed fide tm̄ plerūqꝫ subleuatur
ꝛ egrotus conualescit. q̄ si vel
medico opus habuerit pmma
gna patiētia ac tolerātia presta
tur. Non adest p̄terea vxor so
luta crines non liberi futurā or
bitatem deplorantes. non serui
orantes efflaturꝫ mox spiritum
sese cuiq̄ cōmendatos relinq̄t.
Sed horꝫ omniū liber animus
vnum illud ꝛ solū aduertit. vt
vltimo suo efflatu decedat deo
g̃tus. Verꝫ si in morbū aliquē
inciderint. nulla crapula: vel ni
mio stomachū grauāte cibo: cū
incurrūt. qn̄ poti⁹ erūt eius mor
bi cause quāvis laude cumulate:
nulla egrotātiū culpa exorte nā
vl' ex lugubracōe immodica aut
cibi lōgiori abstinētia. lāguorē
infert. vn̄ ꝛ curātur facilius quā
do hijs sic queūt mal' exime'. fidesi
erit eq̄ lassessere ut ceperāt ꝛ de
fatigari Dicꝫ q̄spiā licebit ne isti
usmoi viros i media xp̄iani po
puli frequētia spectare Nos vero
ita rn̄demus: nō ea; mēte istorū

nos vitam explicasse ut videan
tur qui in ecclesiis viuūt cōtem
nendi. ꝙ multi enim sūt plerū
qꝫ istiusmodi sāctitate viri. ⁊ si
haud ꝓpalā: vel in ipso xp̄ia
noꝝ cōuentu medio. neqꝫ ex eo
ꝙ alieās circūuagātur domos
aut in foro versantur. vel aliis
presunt: parui illos facimus eo
minus quo ⁊ deus illud iniūxit
Judiciū inquiens pupillo faci
te. ⁊ viduā iustificate. Diuerse
enī sūt ad virtutē vie. siquidem
⁊ margarite inter se differunt
plurimū. vel si oēs idem sint no
men sortite. tn̄ hec fulgentioꝛ ē
⁊ rotūda: illa vero haud pareꝫ
habet decorem. ſꝫ aliū quēdā et
variū. qualis vero ille sit expli
cabimus. Queadmodū enī co
rallū artificō quodā: ꝓductas ī
longū lineas nōnunꝗ habet
circūcisosqꝫ āgulos ⁊ expolitos
coloreqꝫ a cādido ⁊ si diuersum
longe tn̄ delectabilioꝛē. viridis
etiā iniectus coloꝛ: preter oēm
viriditatem iuuat. Itē ⁊ flos ꝗ
dam cōiunctam hꝫ cum innata
fragrātia ⁊ sanguinis coloꝛeꝫ
alius aūt ꝗ glaucus fuerit. glau
citate ipsa mare vincit. alius eti
am erit purpureo coloꝛe splen
didioꝛ. ⁊ istiusmoi plerosqꝫ ali
os videmus. insuper ⁊ solis co
loꝛes varios esse: inuenire quis
facile poterit? sic ⁊ hiis similes
dici viri sācti possunt. quoꝝ nō

nulli ꝓpria quadā exercitacōne
⁊ industria sibiipsis: pleriqꝫ ve
ro ecclesie ꝓfuere. Itaqꝫ ut eo
vnde digressa est redeat oraciō.
si scōꝝ pedes lauerimus. ⁊ opē
tulerim⁹ oppressis salutare eis
Incūbam⁹ ergo hiis rebus. ut
gloꝛiari in celo possim⁹ scōꝝ pe
des abluisse. Qđ si hoꝝ abluen
di sunt pedes. eo magis ⁊ ipi ꝑ
nos pecuniis iuuādi erūt. non
enī sciat sinistra tua quid faciat
dextera tua. Quid multos ad
mittis testes? si enī fieri pōt ne
domestici quidē vel vxoꝛ ipsa
sit huius bn̄ficii cōscia ꝙ plura
enī sunt subdoli illius aduersa
rii impedimēta. plerūqꝫ enī con
iunx arrogātia quadā: vel alia
ꝗuis de causa. etsi nunꝗ antea
tūc tamen te interpellabit. ⁊ bn̄
ficiū illud tuū intercipiet. Siq̄
dem Abraham etsi admirādam
haberet vxoꝛē. ea tn̄ cum filium
eēt imolaturus clā habuit pre
sertim cū ipē rei euētum ignora
ret certioꝛ tn̄ ꝙ illū esſꝫ necatu
rus. Quid igitur e turba vir a
liquis dixerit? quis nā is est ꝗ
hec facit? ⁊ hiis simul. nōne cru
delitatis eū ⁊ rusticitatis īsimu
labit? dicens. non licuit matri
filiū spectare. ⁊ vltimā audire
vocem moꝛiētemqꝫ inspicere?
nihilominus istiusmōi iusto illi dīno
amoꝛe incenso vemebat in men
tē preter id solū ut dei mādata

exequeretur. non eam re filium
nō vxorē animadūtebat. et qđ
maximū est futuri nescius adeo
ille omni ex parte integrum deo
offerre sacrifitiū studebat: ut ne
lacrimis quidē illud aut cōten
cōne aliqua inq̄naret. Ad quē
ait Isaac. Ecce ligna: et ignis.
vbi nam victima? Quid ergo
pater. Deus puidebit sibi arie
tē ad holocaustū fili mi. Fertur
aūt id eē pphetiū ut illud. Et fi
liū visurus est i victimam. At
cur eū q̄ immolādus est celas?
etiā inquit: ne ritus ne torpescat:
vel indignus inueniatur. Vides
itaq̄ q̄ multa diligentia vir il
le cūcta factitaret. que sacris lit
teris exprimūtur. Nesciat scilicet
sinistra tua quid faciat dextera
tua? qđ illud sonat: vel si quem
piam habueim⁹ q̄uis ppinqui
tate iunctum. nihil illi qđ fuerit
per nos pie gestum vltro apie
mus: nisi cogat necessitas. mul
ta quippe ex eo succedūt gūia.
nam si quis supbire ceperit:
erit id quidē illi ad bene agēdū
impedimento. Quapropter cum ali
quid inopi impartim⁹ vel nos
ipsos si fieri pōt celabimus ut
ea bona consequamur: que nos
in Cristo Iesu domino nostro
manent certiora et parata.

Sermo. xxi. Ne desperem⁹
aut presumamus.

Emo desperz: si p otium
et inertiā plurimū tēpis
fuerit trāsactū qn vel pā
uo tātū cuiq̄ compēsare liceat
opando quātū neq̄ ōni supiori
tpe factitare potuiss; . nam si is
q̄ xpi fidē antea nunq̄ attigiss;
pricipio statī tam clarus euasit
Lōge magis et hij q̄ eā sint iā
pridē secuti. Quare cū q̄uis p̄
teriti tpis iacturā tā breui sarciri
posse itelligat segniorē se nl pre
stet. ē eni futurū oē incertū. dies
q̄ dn̄i non secus ac fur q̄spiam
dormitātib⁹ nob inopiato incū
bit. vigilātibus vero nihil obsi
stit: neq̄ abducet impatos: ne
q̄ exitos et abstinētes aggre
dietur ut pdo: qn̄ vti regi⁹ nūti
us euocabit. ad bona illa nobis
longe añ pata. q̄ si fuerim⁹ for
te sopore capti q̄ primū inuadet
nemo itaq̄ obdormiscat. nemo
vel hebetior fiat vel tardior ad
virtutē. id eni dici somnolētia
potest. Nū estis nescij dormēti
bus nob nil esse in tuto facileq̄
insidiatum iri posse vigilātibus
vero haud op⁹ esse custodia so
poratis aūt et somno captis: vel
multis sepe dispositis excubijs
pereūdū fore? et ita ut neq̄ por
tis neq̄ vectib; aut custodibus
vl' phibe pdonū irrupcōe; pos
sim⁹ Quorsū hec. ut itelligatis
si vigilāciā prestiterim⁹ fore ut
nulla aliorum ope indigeamus

si vero somno erimus oppressi
neqȝ aliena quidem vel magna
subsidia nob eē aliquid ad tu
telā valitura. Sc̄oꝝ viroꝝ sed
oraco̅nū particip̄e optimū ē. tū
tn̄ cū boni aliquid ⁊ ipsi facti
tamus. Dicȝ aliquis. Si ip̄e in
officio̅sa aliqua actiōe sum. q̄d
alienis precibȝ opus habeo. ne
qȝ ei te velim egēte aliena ope
efficias. vere si bone mentis eri
mus co̅potes. hac re indigere
nos existimabim⁹. siq̄dem pau
lus nunq̄ se alioꝝ votis carere
dixeit. tā ⁊ si oracores illi haud
quaq̄ digni viderētur ꝓ se pre
cai. neqȝ sibi aliquo mō pares
at tu quid mihi inquies alioꝝ
precibus opus ē quas neqȝ pe
trus ipse repudiarit. siquidem
oraco̅ ait. fiebat sine intermissio
ne ab ecc̄ia ad deū ꝓ eo. tu vero
illā paruiducis? quinimo eo ma
gis op⁹ habes q̄ mini⁹ existias
te indigere. nā si Pauli fores si
milim⁹. esset tibi vel aliena ora
tio necc̄aria. Noli te efferre ne
hūilis fias Itaqȝ qꝫ ante dixerā
ul'nos bonū operātes iuuāt plu
rimū aliene p̄ces. audi ⁊ paulū
hoc pacto dicentem. Scio aūt
qꝫ hoc mihi cedet ꝓ vestris pre
cibȝ ⁊ ꝑmissione sp̄us Jhesu xp̄i
ad salutē: Et rursū. Vt ex mul
toꝝ ꝑsona ob donū qd̄ in me ē
collatū a multis ꝓ me gratie re
ferātur. tu vero rursū. q̄d opus
precib⁹ habeo alieis qꝫ si ii ocio
erim⁹ nemo ꝑfecto nob oratio
aliquid poterit vtilitatis affer
re quid enim iudeos iuuit yere
mias. nōne tercio deum adiuit
terco̅qȝ ne ꝓ eo populo oraret
ꝓhibitus est? nō enim inquit
deus te exaudiā. Quid Saulē
Samuel nōne ꝓ eo ad vltimū
vsqȝ diē pret' p̄ces ⁊ lacrimas
fudit q̄d preterea idem ille israe
helitis ꝓfuit cum diceret. mihi
autē absit peccatū subire ut de
finā ꝓ vobis orare nonne oēs
interibāt. dicet q̄spiam. Ergo
nihil' profunt oraco̅es? quin
imo ⁊ iuuant plurimū sed tum
cum aliquid ⁊ nos boni peragi
mus. nā operantibus nobis. co
operātur ⁊ iuuāt. cooperatur ei
q̄s et adiumēto est agitāti ali
quid. qꝫ si deses manebis ⁊ oci
osus. nihil magne vtilitatis co̅
sequere. nā si quirēt alioꝝ pre
ces. desides nos ⁊ pigros. sub
leuare ad celos. q̄d īpedit quo
minus ⁊ ipsi gentiles oēs xp̄i fi
dem ɔsequātur. nōne ꝓ vniuer
so terraꝝ orbe oramus? nonne
⁊ idem illud Paulus faciebat?
nonne ⁊ reliquos precādo petī
mus saluos fieri ⁊ ɔuerti ad de
um? cur etiā ex improbis boni
efficiūtur. si nihil ex se ut existi
matis oraco̅es eiusmodi confe
rūt vtilitatis. que procul dubio
magnū in modū co̅ducūt si ip̄i

nobis pro viribꝫ opis aliq̃d at
tulerimus. q̄ si volueris quãtũ
cõmoditatis afferant huiusce
modi preces edocei. animaduer
te Corneliũ et tabitem illã. au
di ⁊ Jacob ad Laban dicẽtẽ ni
si deus pr̄is mei Habraam et ti
mor Jsaac mihi offuiss; nũc me
vacuũ dimisisses. audi rursũ et
deũ ip̄m hoc pacto dicentẽ. De
fendã aũt ciuitatem hãc me ꝓp
ter ⁊ Dauid seruũ mei grã. verũ
quo tp̄e hec de⁹ locutus est. nisi
Ezechie vere iusti. nam ⁊ si eam
dẽ vim oracões in improbos ⁊
sceleratos haberẽt. cur deus hi
dem illis non vsus est verb. cũ
nabuchodonosor ciuitati illi ex
ercitum hostiliter admouiss;. s;
potius hostibus tradidit diripi
endã? Quoniã maxima ĩ ea cre
uisset nequitia. Orauit etiã ite
rato. Samuel idẽ ꝓ israhelitis ⁊
effectus est voti cõpos tum tñ
cũ illi essent deo accepti. eoq;
de hostibus victoriã retulerũt.
Dicet rursum quispiã Quid m̃
aliena cõprecacõne opus est si
ipse deo morẽ gessero. caue heu
tu ne id amplius dixeris quin
imo op⁹ illa ẽ ⁊ maxime opus
audi quippe deũ de amicis Job
hoc pacto loquẽtẽ Et orabit in
quit ꝓ vobis et relinq̃tur vobis
peccatũ. q̃ et si peccassent. nõ tñ
erãt graui oĩ scelere obstricti. iu
stus vero ille. qui amicis orãdo

saluti fuit. ⁊ iudeoꝝ tp̄e claruit
neq̃uit tamẽ eosdẽ pꝛ̃ndos tu
tari ac saluos reddere Q̃d ut in
telligas audi deũ p ꝓphetam lo
quẽtem. Si astiterit Noe Job
⁊ Daniel non liberãbũt filios su
os ⁊ filias quoniã superhabũda
uit malitia. Et rursum Si stete
rit Moyses ⁊ Samuel inquit
neq; id assequẽtur Aduerte au
tẽ quo pacto illud duobꝫ ꝓphe
tis fuerit renunciatũ qui pro iu
deis ambo cõprecati. nĩl sunt pro
voto cõsecuti Ezechiel etiã heu
mihi inquit domine pdes tu re
liquias israel. deinde ut ostẽdat
se de⁹ iuste id facere. aperuit hu
ic ⁊ iudeoꝝ errata insup palam
facit. nõ ea propter q̄ se puifa
ceret eius preces non fuisse ad
missas. satis in q̃ens hec tibi ad
persuasionem valeãt nõ ut nul
la tui apud me racõ cõstet oraci
ones tuas minus fuisse exaudi
tas quin pro innumeris istoꝝ
erratis: pro quibus sis ipse dep̃
catus. Hec inmerito talia Eze
chielem affatur. fuerat enim is
pleraq; passus. Dixisti inq̃t mi
hi pro foribus cibum caperem
⁊ cepi. imperasti sup alterum la
tus quiescerẽ. ⁊ quieui. mandasti
per foramen delatus exirem.
⁊ exiui. sustulisti vxorẽ ⁊ iniun
xisti ne flerem. nec fleui. q̃n tuli
viriliter ⁊ alia cõplura iudeoꝝ
gratia feci. nũc vero me pro eis

orantem non audis quid deus nequaquam. non ei te paruifacies id ago. Et si Job et Daniel ipse pro filijs israel orauerint non exaudiam. Ad yeremiam vero qui in exequendis dei mandatis et similinora perpessum. multa tamen ob illorum improbitatem sustinuerit. quid deus dicat intellige. Non vides quid isti faciunt? huic ita esse affirmanti. petentique se propter illos veniam concederetur hijs verbis respondet. Si astiterit Job et Samuel ipse non precam. Primus insuper legislator qui iudeos frequencius liberauit dicens. Si dimiseris eis peccatum: dimitte. sin autem et me tolle si hoc tempore superessem. ea denique illa dictitans flagitarem. procul dubio non impetrarem: quin etiam si Samuel ipse qui rursum eos seruauit. et ab ineunte etate omnibus fuit admiracioni. idem exposcerem haudquaquam assequeretur: Quod quidem mirum admodum videri debet cum de Moyse dictum illud fuisse constet hunc deus quemadmodum ad amicum beniuolus: nullis enigmatibus aut fucatis verbis alloquebatur. Item de Samuele et illud Imprimeua sibi apparui etate et occlusa vaticinia aperui. erat enim in quit preciosum verbum. neque erat visio distinguens. Quo circa vel si hij omnes deo coram orantes astiterint: nihil proficient neque Heloe de quo ita loquitur deus iustus et perfectus in generacione sua nec que Job. qui integer et iustus et verax ac dei cultor est appellatus. nec Daniel ipse. qui etiam pro deo habitus est. eorum filios aut filias liberabunt. Hec itaque cum ita esse intelligamus scorum preces minus erunt pro nos negligende: neque illis prius confidendum. ne forte hijs sibi inerti ocio torpeamus. quorum altero verendum est. ne segniores reddamur et frustra patiamur insidias. altero ne e maximo lucro excidamus. quinimo hortemur ceteros pro nobis orent. et manus porrigant nos vero ad virtutem omni conatu nitamur ut futura illa consequamur bona: que deum colentibus. statuta ac preposita sunt.

Sequitur Sermo eiusdem beati Johannis Crisostimi vicesimussecundus De vanitate huius mundi quo vicit omnia que in hoc seculo geruntur inania et instabilia sunt.

Quemadmodum inquit in diebus Noe erant qui et nuptui traderentur et qui vxores ducerent. sic et predictum id ante fuit. et nunc annos iam quadringentos. vel eo amplius predicit deus. nemo est tamen qui rem hanc aiaduertat. quin pocius eam quasi commenticiam et ridiculam. pleique arbitrantur. neminem timor capit: luget nemo: nemo pectus oppullsat. ignis interea fluuius

ebulit: mar deficit flāma. nos ve
ro delicijs et lusib9 operam da
mus et peccato sum9 impudēter
obnoxij nemo diem illū mēte
puoluit: nemo p̄sentia hec bre
ui lapsura meditatur. tā et si re
b9 ips diebꝫ singulis pclamā
tib9 significātibusqꝫ idē illud
Siquidē nos neqꝫ acerbe et i
mature mortes. neqꝫ rerū imu
tacōes vel nob̄ supstitib9 effe
cte. neqꝫ valitudines et morbi
castigant. quas rerꝫ varietatē
non solū licꝫ in nr̄is corpibus.
qn̄ et in elemētis ips cōspicai. q̄
tidie eni et in omni etate cōtem
plamur interitū in cūctisqꝫ ex re
rum euētu instabilitas quedā
exprimitur et significatur. nō
hyems nō estas. nō ver. non
autūn9 ppetuo manēt. sꝫ decur
rūt oīa euolant et labūtur: q̄d
dicā de floribꝫ: q̄d de magistra
tibꝫ et p̄ncipib9 ipsis. quorꝫ vel
presens in crastinum nulla est
vita? quid porro de opulentis
quid de insignibus et clais edi
ficijs? quid de nocte ac die? q̄d
de sole? q̄d de luna. que imminu
itur nōnūq̄ et celatur. Itēqꝫ et
sol obtegit̄ psepe et obtenebra
tur caligine. nihil deniqꝫ qd̄ vi
sibile fuerit. cōtinuo manet. aīa
hec tm̄ que nobis inest et si ne
glecta etna ē. at rebus que im
mutari possunt tanq̄ perpetuis
omni studio et cura incubimus

illi9 vero nullā habem9 in eter
num mansure racōem. Dicet ali
quis Dominis illi9 magna est
potentia verū duratura in poste
rū vsqꝫ diē et paulopost. interi
tura qd̄ ita esse ex lōge olim po
tencōrib9 patet. qui nusq̄ in p̄
senti apparēt. nec secus se habet
hec vita q̄ somniū aliqd̄ ac scena
qua sublata rerū ille omnes va
rietates dissoluūtur. Itēqꝫ: ra
diante sole tolluntur insomnia
eodem pacto: cum finis tam cu
iusqꝫ vnius. q̄ cōmunis omniū
veneit. r̄soluta cūcta euanescūt
siquidem diu prestat qd̄ plan
taueris lignū. et quā edificaue
ris manet dom9 faber autem ille
murarius siue agricola: abeunt
et corrumpuntur: Rebꝫ itaqꝫ sē
hoc modo habētibꝫ nos minus
pudet malefacti. quinimo crapu
la capti et luxu q̄si ad immortalita
tem cūcta molimur. nunc vero
audi Salomonē q̄ rei ipsius ex
pietiā cepit. q̄d de pn̄tibꝫ hijs
fortune bonis disseāt Edificaui
m̄ domos plātaui vieas. feci or
tos et pomeia: et cōseui. ea cūcti
generis arboribꝫ extruxi m̄ pisci
nas aquarꝫ ut irrigarē ex eis sil
uā lignorꝫ germinātiū possedi
suos et āncillas multāqꝫ famliā
habui armētaqꝫ et magnos oui
um greges hūc sane nemo vn
q̄ delicijs glīa sapientia diatu
oimqꝫ rerū ad volūtatē successu

ãnteũuit:nihil tñ ex hijs oĩbꝰ
cepit vtilitatis:qñ ea omnia vã
nitatũ vanitatẽ appellat.⁊ vana
vniuersa:cuiꝰ vanitatis nõ sim
plicitatem:ſ excessum expressit
Beramus obsecro ei q̃ rerũ hu
iusmodi experientiã cõsecutus
est.morem obtẽperemꝰ inq̃ illi
a hijs rebꝫ incũbamus.in q̃bꝰ
nihil ẽ inane.sed verã omnia cer
ta ac stabilia sunt.⁊ cũcta lapi
dẽ desup cõstructa. In quibꝰ in
q̃ nihil senescit.nihil preterit.
quin virẽt omnia ⁊ florescũt ne
qꝫ quicq̃ vetustate cõfectũ ad
interitum tẽdit. Cõcupiscamꝰ
ex aĩmo deum nulla gehẽne for
midine.ſ regni ipsiꝰ celestis cu
piditate. q̃d enĩ ẽ qđ possit di
uino illi spectaculo equari.pro
fecto nihil.quid qđ bonis illis
celestibꝫ par eẽ queat q̃ nec ocu
lꝰ vidit.nec auris audiuit.nec
ĩ cor hoĩs ascẽdit q̃ ꝑparauit deꝰ
se colentibꝫ ut Paulꝰ inq̃t. Illa il
la omni studio ꝑñtibꝰ hijs ne
glectis cõsequi entamur. Non
ne ꝑspe terrena hec incusamꝰ ⁊
nihili eẽ hominũ hãc vitam du
cimꝰ. q̃d ergo tam enixe in hoc
nihilũ incũbis. qđ rebꝫ inanibꝫ
laboriose adeo intẽdis animũ.
Spectab forte magnifica edifi
cia ⁊ illoꝝ aspectu seduceris at si
celũ statim suspexeris. ⁊ a lapidi
bus hĩs ⁊ columĩs ad illius de
corẽ deflexeris oculos spectabis

hec eẽ formicarũ opera. Philoso
phare ergo cõtemplãdo.oscen
de q̃ celo insunt.ex hijs ipse per
disces ⁊ videb. structuras hasce
preclaras.nihil eẽ nisi pueriles
inepcias.⁊ ludos. Spectasti ae
rẽ q̃ tenuis. q̃ suspẽsus ⁊ leuis
q̃ purus sit ⁊ splendens.quãto
qꝫ magis ad supiora ocesseris
videbis q̃ elemosinas fecerint.
ibidem habere domiciliũ.at pre
sentia hec edificia non solũ ĩ hu
manoꝝ corpoꝝ ĩsurrectiõe sũt
ruitura.quĩ vel añ ipsam resur
rectionẽ futuꝝ tempus confici
et.destruet.ac dissoluet.vel mo
tu terre discussa subuertentur ã
cõsumẽtur incendio quãdo nõ
modo in hoĩm euo.ſ in structu
ris ipis ⁊ molibꝰ immaturi sũt
casus adeo ut domus q̃ fuerint
vetustate confecte ac ꝑne col
lapsure in ipso terre discussu cõ
sistant immote. q̃ vero nimio
cultu ornate ⁊ solide:ac bñ fun
date:nuperqꝫ constructe edes.
vel solo fulminis ictu quassate.
collabãtur. Qđ sane haudqua
q̃ sine dei ꝓuidentia fieri solet.
ne forte ex ipso edificãdi studi
o efferamur. Qđ si volueris alia
q̃dam via sollicitudĩe hac.⁊ cu
ra liberari adito publica edificia
quoꝝ es ⁊ ipse fortasse non ex
pers. q̃busqꝫ nulla ẽ priuata do
mus. ⁊ si magnifica:culcõr ma
nedo ⁊ versare ĩ eis quoad libet

tua sunt ꝫ alijs vna cōmunia.
non tñ priuata ꝛ ꝓpria. verꝫ mi
nus delectant: cū vulgata q̄dā
ꝯsuetudie tū cupiditate ꝫ aua
ritia Ergo ꝫ delectacō illa ex ha
bendi libidine non ex decore ali
quo ꝛ cultu procedit Quocirca
auiditas ip̄a iuuat maxie qua
volum⁹ nobis oīa vendicare: ꝛ
nr̄e dicōnis efficere Quoadusq̄
tandē erimus hijs rebus affixi.
si quidē terrenis hisce adeo deti
nemur ut nō secus simus ac ver
mes luto obuoluti Corpus e ter
ra deus nobis affinxit: ut illud
subleuarem⁹ ad celū: non ut ꝑ
id ad terram aīam traherenus
Nā corp⁹ ꝫ si luteū est: potest si
libet celeste fiei vides itaq̄ quā
to sit de⁹ nos honore dignatus
q̄n tā immēsi opis nobis cōces
serit potestatē Creaui ego inq̄t
celū ꝛ terrā tu suscepta a me cre
andi licētia facito e terra celum
potes nāq̄. Porro illud: Qui
creat oīa ꝛ eadem demolitur. de
deo dictū esse constat: eandem
hanc ꝫ hominib⁹ potestatē ꝑ
misit: utq̄ solet pius aliq̄s ge
nitor qui pictor sit non cōtent⁹
sol⁹ effingere que libuerit q̄n ꝫ
filiū cupit ad eam effigiādi peri
tiā inducere: ita ꝫ deus. Creaui
inquit ego corp⁹ decorū cōcedo
tibi meliora faciendi arbitriū.
facito ꝫ tu aīam formosiorē
Dixi ego. Educat terra herbam
virentem ꝛ oēm arborē ferentē
fructū. Dices ꝛ ip̄e Efferat t̄ra ꝓ
priū fructū ꝫ emerget q̄d cūq̄
volueris opari. Facio ego esta
tem ac nebulas offirmo fulmia
ꝛ sp̄ūm creo: formaui draconē
ad illudēdū ei id est diabolum
Neq̄ tamē hāc tibi inuideo po
testatem: illuderet illū si libet po
tens eni queādmodū strucōnē
aliquē vincire eum. Facio sup bo
nos ꝛ improbos oriri solē. Imi
tare ergo ꝛ ipse deū Impartire
tua tam bonis q̄ȝ improbis. Laces
situs iniuria fero aīmo equiori:
cōuitiantib⁹ bn̄fac͡io seq̄re eum
cū liceat. Bn̄ficia absq̄ vlla vi
cissitudinis sp̄e: cōfero. Idē ꝫ ip̄e
facito neq̄ fueris ad mutuū mu
n⁹ liberalis Incēdi inq̄t in celo lu
mina Accēde ꝛ tu hijs clariores
faces. vales ei lucem prebe erra
tibus. Longe magis erit id fa
ctum bene q̄ȝ solem intueri neq̄
id agens recognosces. Creare
hominē nō potes iustum tamen
efficere licet. ꝫ deo placentem.
Substantiam ipse creaui: tu il
lius conscientiam expoli. Vides
quo erga te amore afficiar: quā
do vel in maioribus hisce eā tibi
ꝯcesseri facultatē Attēdite itaq̄
amātissimi quē sim⁹ ad horē ꝑ
uecti tā ꝛ sipleiq̄ sint incōsideā
ti⁹ ꝛ ingr̄te loquētes q̄ sibi liberū
fuisse arbitriū cōcessum querāt
ꝫ eo iniq̄us quo neq̄ in hijs q̄

paulo añ cõmemorauim⁹ sequĩ
deũ vllo pacto vel imitai pos
semus. nisi esse nob soluta que
dã ⁊ libera volũtas cõcessa. Do
minor ego ĩ angelos inq̃t deus
In hos ⁊ ipse eius dominacõis
gr̃a imperiũ habes. Regio inq̃t
throno insideo eapropter ⁊ ip
se in hũc cõsessum admitteris.
Siq̃dem consurgere ait nos fe
cit ⁊ deo ad dexterã assidere. quã
obrem ⁊ tibi. Cherubim. Sera
phim. Dñacões. Ptãtes. Thro
ni. Principatus ⁊ vis omnis ã
gelica paret. Insup neq3 corp⁹
ipsũ culpes velim id fuisse hono
ris impartitum: qđ cõtremiscũt
vel in corpe potestates. verũ q̃d
dixi? nõ enim hijs solũ meum in
te amorẽ patefeci qui ex hijs q̃
tui sui gr̃a ꝑpessus: cõsputus eni
⁊ alapis faciẽ cesus: gl̃am exin
aniui: p̃rem reliq̃. ⁊ ad te odio
me. tum habentem. tũ refugien
tẽ deueni. quietiã nomen meum
audire impatientẽ sũ insectat⁹
utq3 cõprehenderẽ cursu cõtẽdi
adinsi te ⁊ m̃ adiunxi. Epulare
me dixi ⁊ ebibe utq3 te sup̃ infra
q3 hẽrem tibi copulatus sũ ⁊ ã
nexus. neq3 sat me illđ solatur
ꝙ tibi e celo originẽ dederim: ni
si rursum ad terras descendissez
Deinde haud solũ tibi sũ iũctus
⁊ in ãplexũ recipior sz in esũ tra
ditus in frusta cõminuor. ⁊ ea
ꝑpter. ut artior fiat eiusmod

copula. q̃ vero fuerint ꝯiuncta
suis perstant limitibz. at ip se ti
bi cõtextus. nullo velim nos int̃
uallo distare. qui e duobz vnũ
fieri maluerim. Hec itaq3 cũ ip
si intelligamus. ⁊ non ignore
mus. ꝙ diligentissimã nr̃i deus
curam susceperit. nihil e it p nos
intermittendũ ut suis maximis
erga nos beneficijs haudqua
ꝙ arguamur indigni.

Sermo vicesimustercius.
De turture ⁊ Cristo.

Vrtur solitudis amã
tissima in siluis residẽs
querulis ꝯiugem adu
lacõibus euocat. vallesq3 circũ
uolitãs. eũdem ad aquas diuer
sãtem demulcet. moxq3 aduoli
tãdo admonet vti ad se volatu
reditũ accelerz pariq3 animi cõ
sensu. firma aliq̃ in rupe nidicu
lãtes. eorũ pullos intrepide ser
uẽt Hãc turturẽ ferunt pleriq3
tanto thori cõiugalis ⁊ castita
tis amore teneri. ut si contigeit
eius virũ vel rapaci alite vorari
vel cõprehendi aucupio alteri
nemini copulari. sz pristinũ illũ
operiri ⁊ eiusdẽ deniq3 deperire
memoriã. Pernoscite mulieres.
qualis cõperiatur in auicula cõ
tinentia. Quocirca quecũq3 ve
strũ turturis decorẽ eiusmodi
pre oculis tulerit huius vel celi
batum imitetur. Turtur hec. sã
ctissima eccl̃ia est. siquidẽ. Ihesu

eius viro cruci affixo celoq̧3 in
scēdēte nulli alteri ommiscetur· qn̄
illū cupit· illū exspectat: et illius
recordacōe cōmoritur. Vez ne
videamur turturis cōmemorati
one: sacraz litteraz mēcōez pre
terisse agite eandē in mediū tur
turē pducam⁹ qn̄ Dauid btūs
ille testificādo hoc pacto modu
letur et disserat. Passer inueīt si
bi domum et turtur nidulū vbi
pullos suos reponat· verum nū
q̄d p passere hūanū gen⁹ inter
pratur cū dicit. Aīma mea sicut
passer erepta ē de laq̄o venātiū
Cristo aūt cū vellet discipulis
quātū scimonia prestaret pate
facere eiusmodi illis enuntiat.
Multis passerib3 potiores vos
estis nec min⁹ et Salomō ita p
clamat ut saluos faciat tanq̄ ca
preas. et queādmodū auē ex pe
dica. Et rursū Jhesus. Simile ē
regnū celeste sinapis grano qd̄
hō desūptū pprio agello inseuit
constat eni illud oīm seminū eē te
nuissimū ortum vero et crecetū
adeo olerib3 vniūsis pceitate p̄
stare: ut aduenientes celi altilia
ei⁹ ramusculis insideant Per hec
vtiq3 infinitū hoīm gen⁹ auicu
le comparauit· ut illud: passer
sibi domū inuenit et turtur vbi
ponat pullos suos. Turturi ita
q3 ob varia sapientie dona ec
clesiam cōparat· nam q̄ sit hec
vario ornatu exculta· audi da

uid dicētem. In fimbriis aureis
circūamicta varietate. Passer
etiam inuenit sibi domum et tur
tur vbi ponat pullos suos inter
pretari hoc modo potest· id est
super crucis ramos enutriens fi
lios: nuper in lucem editos. Hu
ius turturis meminit Hieremi
as dicens Turtur et hirūdo et ci
cada cognouerūt tēp⁹ ingress⁹
sui: turturis nuncupacōe eccle
siam hirundinis Johānē. dīno
amore flagrātem: preferūt. cica
de Pauli facūdiā et ecclie tubam
De hac turture: deus hoc modo
Habrae iniūgit dicens. Accipe
mihi vitulū annos tres natum
arietē annoz triū et caprellam
totidē: colūbā item et turturem
De hac inq̄ turture mēcōem in
canticis cāticoz sacre littere fa
ciunt. De illud: Vox turturis
audita ē in terra nr̄a: q vox cele
ste vez: id est xp̄m. celitus scili
cet ad nos venientē premōstrat
quod illud est: vox turturis au
dita est. Auscultem⁹ interea tur
turis huiusce vocem: qualia sit
modulatura. Nigra sum s3 for
mosa. nigra ob priorē excessum
Formosa ob celerem penitenci
am. nigra inq̄ sum ob deploran
dum casum. pulchra ob baptis
mi lucem. Nigra fui s3 formosa
filie ierusalem. Hierosolimo
rū filias scōz patz animas ap
pellat. Jerusalem vero celeste

imperiū vti a scriptū ē. Ecce su
pna ierusalē libertate fruitur. ⁊
nostrū cōmunis ē oim mater.
Nigra ipsa sum ⁊ decorā. ex gen
tibus ecclīa. ne me beatorum ani
me q̄ obnigrata sim cōplectami
ni. ne inq̄ me ex hac nigredine
contemplemini despexit eni in me
iusticie sol. meū ob pristinū er
rorē. cui⁹ ē hec solis despectu vel
intensione affecta. nū illius cu
ius a meminit. Ecclesiastes ori
tur sol a in occasū vergit. trahit
q3 suum in locū. ortus ē eni sol
iusticie xp̄s ex maria scd̄m car
nem oriēs idcirco eius ē nomē
occidit cum ē i crucem sublat⁹
inferosq3 adiuit. tū vero ad se tra
hit cum fuerit ex mortuis susci
tatus. celosq3 cōscendet Inquit
sane cum autē fuero exaltatus
oīa ad me trahā. De hoc iusti
cie sole sic loquitur yeremias ī
dieb⁹ illis orietur sol iusticie ⁊
sanitas eit in alis eius. veniēte
enim sole. id ē iusticia que xp̄s
est. mulier sāguinis fluxū paci
ens. cum vel eius vestē tetigeit
sanguinis fontes siccabit Nig
inq̄ sum filie syon. Idcirco siq
3 fueit aīa facinorib⁹ obnigra
ta, nihil vereatur peniteat modo
dicatq3 nigra sū 3 decora. vel si
fuerit i ipso vltimo spiritus ef
flatu cōstituta. ne terreatur pe
nitentiā dūmodo cum lacrimis
agat. sit vespa fletus. matutino

leticia dominabit. Imitare Eze
chiam regem q̄ cum i aduersā
valitudiem incidisset. lectuloq3
cubās Isaiam ad se dicentē hu
iusmoi audisset. Dispone domui
tue es eni mortem prope diem
obiturus. nec vltra hac vita po
cieris. mox ad parietem cōuer
sus. ⁊ ingemiscēs penitet. vnde
ut lectulo is lacrimas fudit. sic
mors solaēs retrouertit cursus
⁊ quītus illi ac decim⁹ ann⁹ ad
vitam prorogatur. Si q̄s igitur
vrm catecuminus ē p baptism
aquā xp̄m adeat si quis fidelis
ingemitis lacrimaꝝ fontib3 cor
pus abluat. beneficaq3 a offici
osa omiseracōne animā tergat
fulgenciorēmq3 efficiat quā si
talibus excolueis ornamētis. ⁊
penitendo cultiorē reddideris. si
te inq̄ bn̄factis ornaueris. dei
verbū id est xp̄s ipse. te adama
bit. attractabitq3 animū. ⁊ ad
sui desideriū traducz Dices for
tasse: Heu mihi. sum enim ip
se amore saucius verum id au
sim pfiteri solere plerūq3 scō q̄
dā et puro amore. tanq̄ sagit
tis pcelli aias quas si vel voce3
promentes cupieris audire. p
lege Isaiam pphetā cōperies sa
ne queādmodū ⁊ spicula ver
ba edere cōsuescāt. Posuit inq̄t
tanq̄ sagittā electam. ⁊ i pha
retra corpis abscōdit me Hoc
caritatis spiculo consauciatus

Hieremias deū ita alloq̄batur
Ego enī nl laboris cepi te perse
quendo. et diē hoīs nō concupiui.
Hac amoris sagitta mētē percus
sus Dauid ad eū dicebat. Adhe
sit aīa mea post te. me enī susce
pit dextera tua. Hac sagitta ta
ctus et petrus sic xp̄m affatus ē
Tu scis dn̄e q͛ te amem: Eadem
illa et Paulus ictus deo vinctus
dictitabat. Quis me separabit ab
amore xp̄i? Ea postremo vulne
rata ecclīa ita inq̄t. Heu m̄ quoni
am amore saucia ipa sum. o ge
mitū e corde medio fontes vber
rimos. Cristiq3 desiderio opple
tos ꝓmentē: o suspiria xp̄m ad
se trahentia. celestem sponsum.
Quocirca ipsa ecclīa ita inquit
Osculetur me osculo oris sui. sū
enim celesti sponso ꝓphetarum le
ge destinata. ipsa inq̄ͣ e gentib3
ecclīa denupta sum. nolimq3 vlt͛
Isaiam. Hieremiā et ceteros ꝓ
phetas. hoc me despōsādi mune
re fungi qn̄ ipēmet veniat osculet͛
q3 me sui oris osculo. Audio et
Hieremiā de eodē spōso eiusmo
di predicātem: Grauatum ē cor
eius supra oēs. et homo est et q̄s
cognoscet illū. hūc ipsa diligo
accedat osculet͛ me osculo oris
sui. Audio item et Amon sic ꝓ
nunciātem. ecce homo stans su
pra murū. adamātinū et in manu
eius adamas lapis. hūc quero
veniat osculetur me osculo oris
sui. Queadmodū enim mulier
viri amore detēta. absentem illū
fenestre incubās circumspectat:
si forte visendi vspiam potestas
fiat. terrasq3 ac maria collustrēt
oculis. vel si quod applicasse na
uigiū ꝓspicit. eodem et virum
deuectū opinatur Itē si viatores
videat aduentasse. cū hijs et suū
commeasse cōiugem suspicatur
obuiamq3 illis nōnunq̄ꝫ ꝓcedit
queritq3 de viro hijs verb̄. Dici
te viatores. vbi nā gentiū meū
reliquistis? q̄ suburbano? q̄ in
vrbe? quid ille dictitat? q͛d agit
vel qn̄ est ad nos rediturus? sic
castissima ecclesia. dei osculo et
sāctitate capta. a ꝓphetis vel vni
uersis dicens sciscitatur. vbi eū
abeūtes misistis? num ad me vē
turus ē an minime? num in celo
diuersatur? num oues illas no
uē et nonaginta depascit in celis
et gubernat. neq3 ouē est ille er
rabūdam adituruus? vbi cubat
quē aīa mea dilexit. Mox itaq3
rogati ꝓphete per vnum Isaiam
rn̄dent. dicūtq3. Vidimus eum
vere hunc ipsa operimus. quē ipi
ꝯspeximus nec speciē habētē nec
decorem: quin eius aspectus sine
honore est: et deficiens supra fili
os hominū. ad hec ecclesia et spō
sa respondet. ille ē. illum deside
ro. veniat tandem osculetur me
osculo oris sui Cum Isaias sic di
cit. Ecce dominus venit cum

gloriā magna. et brachiū eius
cū dominacōne ecce merces eius
cū eo. et opus suū coram eo nec se
cus ut pastor: pascet gregem
suum. et i manu sua cōgregabit
agnas et fetas allinet. Rursum
sponsa. Ubi pascit. ubi cubat
quē aīma mea dilexit? Cū eam
ille ad Johānem remittit hijs
verbis. Vox clamātis in deserto
p̄parate vias dn̄i rectas facite se
mitas dei nr̄i. Adito i heremum
Johannē: ille tibi patefaciet de
sideriū tuū. Cōueit itaqz hec Jo
hannē. tenet eū rogatqz. Nun
cia mihi si tu es xp̄s. tum Johā
nes: non su. at illa rursum. si tu
xp̄s nō es cur baptisas? tū ille
nō sum ego xp̄s. post me ventu
rus ē qui me ē fortior. cuius nec
dignus sū calcei loz soluere. tū
illa huius sū ego amore saucia
Ad hāc Johānes desine ne ige
miscas operire eū. iam veniet ad
breue illū exspecta. sustine paz
per. Vidz Johānes dn̄m aduē
tātē. dixitqz spōse. desine lamē
tari: ptendensqz eius in lōgum
digitū sic pfat. Ecce quē que
ris. ecce quē amas. ecce quē tan
to pe cōcupisti. Ecce agnus dei
sublaturus e seculo delicta. Hac
itaqz Johānis de Jhesu interp̄
tacōe pcepta: dubia mox et am
bigua mutat. Utri hoz fidē pre
buerim: Johanni ne an Jsaie?
Hanc dn̄s hesitantē: pclamās
appellat dicitqz. Ego sū pastor
bonus: soluitqz hijs dictis ambi
guitatē. Cū illa accedēs sponsū
cōplectitur et deosculatur. sic et
David pphete dictū illō sinē as
sequitur Misericordia et veritas
obuiā sibi inuicem pcesserunt
iustitia et pax se alt'nis osculate
sunt. Uerū ut pfectius intelli
gamus sponsam hāc dici. q spō
so sit copulta. nupciasqz item
fuisse spiritales confectas Audi
Johānē nupciali lituo hoc pa
cto precinētem. Qui sponsā ha
bet spōsus ē. q vero astans spon
si vocem exaudit hilaris et leci
or ob eius hāc vocem efficitur
Illū augeri necesse ē me aūt im
minui. Oportebat preterea vti
in nupcijs fieri solet nubētibus
aliquid in donū conscribi. opor
tebat et chartā calamūqz oqui
ri. charta apud Jsaiam inuēta
ē. cui et scribēdi officiū spūs san
ctus demandat dicens. accipe
charte fragmētum noue et am
ple. et inscribe i ea graphio. cō
quisitū est graphiū per dauid
qz inuētū Inquit ei lingua mea
calamus scribe velocius exarantis
precipuus decore supra filios ho
minū: comitqz sponsam et exor
nat. nec secus ac solent q nup
tui abeūtem expoliūt omonesa
cit insup. cōpoit. instruit et hijs
dictis hortatur. Vide filia. au
di filia. attende ingr̄ et aurē tuā

acco͂moda. obliuiscere populi
tui et domus paterne. quoniam
ipse est dn̄s tuus et illū adorabis
si me audies filia. vultum tuum
op̄ecabūtur diuites plebis terre
Oportebat etiam que per singu
los ofterebantur. serui ancilleqȝ
co͂scribi. quoꝝ alteros christus
alteras sponsa detulit. eoqȝ pau
lus. Siluianus et Thimotheus
xp̄i se ihesu seruos inscribunt. de
posciutqȝ a sponsa et famulas: ho
rū sermonē Dauid excipit dicēs
Deferētur regi virgines: post eā
proxime eius deferētur tibi in leti
cia. Nupcie celebrate sunt. omi
grat dominus in cana galilee: ca
na. structura interpretatur. dei ve
ro structura ē terraꝝ orbis. Cū
itaqȝ spirituales facturꝰ ē nupci
as i canā galilee ꝯcedit. vbi om
nis sanctoꝝ cetus. pro sua quiſ
qȝ virili ad nupcias ꝯuenit: Ha
braam vitulū. huius Sara vxor
subcineicios panes. Isaac ligna
Jacob agnos otulit: Joseph fr
mētum impartitur. Moyses fa
ces prestat. Isaias modulatur.
Dauid tripudiat. et quoniā hisꝰ
nupcijs castas adesse feias: simꝰ
et canere oportebat. erit Hester
Judit comitur et cenatur Maia
moysi soror timpanū capit decā
tatqȝ dicēs. Cantemꝰ dn̄o. glo
riose. n. magnificatus est. cuqȝ
et laudes ut fieri in nupcijs solet
cani necesse foret: Paulꝰ ipē nup
cias comprobando edicit. Ho
nore digni sunt nupcie et thorꝰ
non inquinatus. Qd̄ aūt hec de
xp̄o et ecclesia dicta fuisse co͂stet
sit ipse fuimet xp̄s interpres. in
quiens. vxoris gratia relinquet
vir patrem ac matrem et adhe
rebit illi. eruntqȝ duo i carne vna
Misteriū hoc magni ē momen
ti. si queadmodū percipi debȝ ad
xp̄m fuerit et ecclesiā relatum.
Quasobres cū xp̄s ipse. hec oia
sit hoc pacto interpretatus. ne
qȝ p nos erit aliquid de hijs he
sitandū. vel sacris lr̄is diuini spi
ritus instigacōe editis diffiden
dum. Sermo Vicesimus
quartus De Caritate
Caritatē optimū amoris
genꝰ inter nos sanciamꝰ
qn̄ nl̄ est boni q̄ honesti
qui ortū ex ea ducat Caritas enī
Paulus inquit legis ē adimple
cio. ita fit ut si mutuo fuerimus
amore detenti. facile omnia sint
successura. Siquidē caritas via
q̄dā ē ad virtutē pclariorē Nam
queadmodū qui callē fuerit nō
obliquum ingressus. nullo ege
bit ad progressum duce: tramite
ipō recta ducēte. sic caritas vbi
initiū dederit. ad rectū deferet Ca
ritas enim nec proximum ledit.
nec praua meditatur. Quo circa
q̄ id facere nouerit. ut qualē se ip
sū sibi prestiterit. ut scilicet sine
inuidia. omnia ad suū co͂modū

cõprecetur dulcãtq; se nemini in
feriorē. ⁊ sue vtilitatis cã facere
omnia cõnitatur. eūdē in alios
prestet oīs erit e medio sblata
molestia deerūtq; tum odia tū
⁊ habendi cupiditates. q̄s enī
ꝓpria bona diripiat? pfecto ne
mo: quū cõtra reb; in mediū q̄si
tis in vnū cõuenietur. quod cū fi
et nullus erit reliqu⁹ ad maliuo
lētiā locus. quis enī seipsū odi
at: aut succēseat sibiipi ⁊ irasca
tur? nonne solemus ōnes ī nos
ipsos esse q̄ꝫ in ceteros indulgē
tiores? qua indulgētia si in pro
ximū quēq; vtemur. odium erit
ꝓrsus omne sublatū Queret a
liquis: Quo pacto id fieri pōt
ut pari beniuolēcia. q̄ ⁊ nos ipos
vel ꝓximū cõplectamur. Nēpe
si nulli anhac hoīm id egissent
iure forte existimares idem aīmi
affectus in alios seruari nō pos
se. at cū plerosq; illud egisse co
gnoueis: ꝑspicuū erit pre igna
uia poci⁹ quadā te id facere ne
q̄re: quod faciūt ēt multi. Illeq;
enim de 9. cuius iussa ꝯplures be
ne agendo excesserunt aliq̄d o
neis imponit qđ factu nō facile
sit. Petes forsitan Quis ille fue
rit qui hec fecit: nempe Paulus
Petrus ⁊ reliqu9 sanctoꝝ cet⁹
quos si dixerim fuisse in ꝓximū
beniuolentia affectos: nil mag
ni aut preclari videbor enūcias
se: qn̄ tanto sunt illi vel hostes

amore ꝓsecuti quāto ne ali⁹ q̄s
piā ꝯiunctissimos. Quis enim
optauerit amici causa gehennā
⁊ incendiū illud adire. cū liceat
ad regna celestia ꝓficisci profe
cto nemo: Paul⁹ tn̄ pro lapidā
tib; ⁊ infensis ac se affligentib;
subire gehēnā cupiebat. Que
ergo nobis erit vel venia vel ex
cusacō concedēda. qn̄ vel tenu
em amoris partē quē paulus in
hostes vel ardētissimū de se pre
stabat ne in beniuolos ipsi ostē
damus Sic ⁊ Moyses ille be
atus q̄ multis Paulū seculis an
cessit eoꝝ causa qui se hostiliter
lapidib; inuasissent. de libro vi
te aboleri malebat. Dauid etiā
eos q̄ sibi insultassent cū ꝓfli
gatos ⁊ extinctos vidisset. his
vsus ē verb Ipē qui pastor sum
peccaui. hij vero quid cõmisert
Saulē p̄terea cū iter man⁹ ha
beret. perdere tn̄ non mō recusa
uit. quin etiā fuauit illesū. p̄ser
tim cū ex ei⁹ salute haud parū si
bi discriminis impēderz. Qđ si in
veteri hec testamēto sunt gesta
quis nob̄ erit venie locus qui cū
in nouo versemur. nil prorsus
priscoꝝ aut magtudinē attigi
mus aut cõstanciā. Si enim ut
xp̄s inq̄t. nostra iusticia phari
seoꝝ ⁊ scribaꝝ nō excesserit eq̄
tatem. dei regnū haudquaq̄ in
grediemur. at cū illis sim⁹ iusti
cia inferiores. quo pacto nobis

eo patebit accessus. Colite in
q̄t q̄ vos oderint Jdcirco vel eit
hostis amore ꝓsequēd9. nō ei
id illi ꝫ tibi in bn̄fitiū cedet. fies
qꝫ hoc pacto dei similim9. Siq̄ dē
quē ipē colueris: nīl erit ex tuo in
se amore maioris quippiā lucri
assecut9. quippe q̄ a se seruo ada
metur. at si huc ipē amaueis fu
eris hoc pacto dei nō absimil. vi
des itaqꝫ ut tibi gracie plurimū
cōparas nō illi q̄ tuo sit amore
affect9: sic a premiū vendicas
Querꝫ aliq̄s. Quid si improb9
fuerit is. quē ipē amādū eēs nē
pe maiorē ex eo laudē assequer
eritqꝫ a illi pro eius improbi
tate ꝑ te vel grē habēde. qui a si
innumeis sit tuis in se beneficijs
obstrict9. se tamē ingtum red
dat a improbū. non eni tibi ac
cumulate increscēt premia. nisi
magnū in modū illi9 augeret
iniquitas. Fiet itaqꝫ ut eiusmoi
improbitas quā odij causā fo
re existimas: amoris occasio sit
futura. nā si adū sante sustuler
a pmior causam tollas necē ē.
Zelone a certatores spectasti: q̄
exercēdi se gratia vel vtres hare
na cōplent a gestant. qd tn̄ ut
agas haud sane necessariū fue
rit. Habūdat eni hec vita eo ho
minū genere: qui a exercere te
possint: a fortiorē reddere. Sic
eni a arbores spectare licet: que
ut validioribus vētis agitantur
ita a maiori robore obfirmari
solēt: a ramis fieri a frōdib9 de
siores. Quocirca a nos si animi
magītudine prestamus magis
ac magis inualescim9 Jnquit ei
Vir cōstans animo lōge sapit
timid9 vero: stultus admodū
a vecors. Vides q̄ sit aīmi pusil
litas incusāda: non eni simpli
cem illi: ꝫ ingentē messe asserit
stoliditatē. Non eit itaqꝫ inter
nos eiusmoi mutuo intolerātia
exercēda aut tali incōstātia vtē
dū cū id nō ex odio aliq̄ a mali
uolentia: ꝫ ex aīmi pusillitate q̄
dam abiectioris. fieri cōtingat
qui q̄ enim stabilis a immotus
perstiteit: oia facile tolerabit: ne
qꝫ solū ipē nullo impulsu i pro
fundū mergetur. qui hoies ei9
tolerātia ad trāquillissimos por
tus trāsuectabit.

Sermo vltim9 De Exhorta
cōe generali ad bn̄ viuēdū.

O xp̄i proxime ad pdi
cōem accedimus a intei
tum qꝫ cū antehac flo
rēti a iuuenili etate fuissem9 nūc
cōsenuimus Quocirca eradēda
erit eiusmodi a nobis senectus
omnis que a si lauacro deleri ne
queat: poterit penitentia oblit
terari. Excutiendum inq̄ quicq̄d
in nob resedeit vetustatis ruge i
sup oēs a macule ac labes abluē
de nosqꝫ ita excolēdi ornādiqꝫ ei
m9 ut nr̄i decoris a cult9 desiderio

princeps ipse et dñs capiatur.
licebit preterea nobis uel si ad ulti
mã quãdã sit deformitatẽ puẽ
tum. eã pulchritudinẽ recupare
cuius et dauid meminit. Deside
rabit rex decorẽ tuũ. audi filia et
vide et obliuiscere populi tui et
domus pris tui. et cõcupiscet rex
decorem tuum. At obliuio. nihil
cuiq̃ parit. qd maneat decenam
ti decorem equidẽ aĩme dixerim
obliuione vero cõmissi et errati
Hec sane dauid eciam ex gẽ
tibus cõfectam appellãs dissent
et cõmonefacit ne maioꝝ suoꝝ
ritus. qui p dolis immolassent
recordetur. cui eccĩe cum ex hu
iuscemodi essꝫ hoim genere ꝯge
sta non solũ pristina sacrificia in
terdicit qñ quod maius ẽ ne uel
aĩmo ipõ admittat phibet. Qd
et alio loco sic dicit. Nec memi
nerim nominũ eoꝝ labijs meis
Et rursũ. Ne loquatur os meũ
opa hoim dicꝫ aliquis. Nõne
virtutis eximie loco habẽda ẽ
hec taciturnitas eximie quidẽ.
non tñ adeo ut eq̃ri cum delicti
obliuione queat nec enim solũ
pphetã opera hoim haudquaq̃
fore explicãda inquit qui ne re
cordacõne q̃dem a memoria re
petẽda. Unde cõiectare licꝫ q̃
longo velit nos a nequicia inter
uallo abesse: cuius q̃ haud memi
nerit: nec cogitatũ in ea figet q̃
aũt cogitacõne vacabit eiusmo

di et sermõe vacꝫ: ncẽe est. si ta
citurnus actione carebit et ope.
Vides quibꝫ nos vijs quibꝫ ve
interuallis a rebꝫ supuacaneis se
iungat? Erit itaq̃ nobis pphe
ta ipse audiendus. et ita ut nulla
resideat apud nos vicioꝝ a ma
loꝝ memoria. non tñ eoꝝ que
ipsi deliquimus tollendũ eẽ dixe
rim recordacõnem. Quippe cõ
memora inq̃t deus prior ipse: tua
facinora: sic hoꝝ nihil vltra me
minerim. Quorsũ hec? nulla sit
apud illos pristine rapacitatis recor
dacõ. qñ restituẽda sunt p nos
fraude subtracta. id enim sonat
nequiciã obliuioni mãdare. et
furaces cogitatus tollẽdi: et ita
ut decetero nunq̃ animo admit
tantur. Insup et errata oblitte
rãda. Queret aliq̃s. Quo nã pa
cto asseq̃ hãc nequicie obliuio
nẽ poterimus nempe ex diuino
rũ bonorũ repetita memoria. si
deũ cõtinuo meminerimus haud
quaq̃ licebit praua recordacõe
repetere. Si enim inq̃t in cubili
fueri tui memor matutino eẽm
de te meditatus nã si semp ẽ de
us memoria complectẽdus tunc
tñ id maxime agimus. cũ animus
et cogitacõ in ocio versantur cũ
eiusmodi recordacõe seipsum
q̃si increpat a damnat. et i eadẽ
longius cõmemoracõne pseue
rat. cure siq̃dem interdiu: et ani
mi perturbacõnes. omnẽ de deo

cogitatum ⁊ intercipiũt: ⁊ ꝓpel
lunt. noctu vero cũ tranquilla ē
mens ⁊ quietior cũ in portu re
sidet: ⁊ placida versatur ī aura
facile dei poterit reminisci. Inq̃t
eni que dicitis in cordibꝰ vr̃is: ī
cubilibꝰ vestris cõpũgimini: q̃
recordacõe: ne inter diu quidē
vacandũ est. Sed quoniā hoc
vel maxime tp̃e vite huiꝰ actio
nes ⁊ negotia cure sunt potiꝰ vł
saltem sit in cubiculo dei memo
ria in matutino sit vestra in eo
meditacio Ita fiet: ut si noctu
deum precando votis ⁊ precibꝰ
conciliemꝰ secure admodũ ac
tuto aggredi q̃ peragēda in ter
diu fuerit possimꝰ sic neminem
nob̄ hebimꝰ adũsantē. quĩ vipe
rā ip̄ a; si obsistat nihili faciemꝰ
cũ deũ habebimꝰ placatum. Por
ro bellũ in foro geritur possunt
quippe que indies offeruntur:
pro pugna ⁊ cõtencõe vel q̃uis
procella haberi ideoq; ⁊ armis ē
opus sint autē nobis ꝓ armis
hijs firmioribꝰ preces. Secũdo
opus est vento cuncta etiā per
discenda ut diurna hec ⁊ longi
ora spatia sine naufragio ⁊ vul
nere trāsigantur. Quā multi q̃ti
die scopuli offerũtur. ad quos
elisa navis sepe demergitur ⁊ eo
magis matutino nob̄ orandũ
est tempore ac noctu Olimpie
ludos nostrum ꝑsepe spectauere
pleriq; nec solum fuit spectantiũ

offitio functi quĩ fauore ⁊ lau
dibus certatores sunt ꝓsecuti.
⁊ ita: ut varie sentientiũ diũsa
etiā fuerit vel laus vel admiracõ
Nec nos fugit: precones per id
õne certaminis tempꝰ diem no
ctēq; vniuersā aliud nihil eniti
nihil curare: nihil cogitacõne ⁊
studio contendere: nisi ut certa
turi magno animo in agone ꝓ
deant. qui vero certatoribus ip
sis assistunt bucinacorem. nil
aliud monent: nisi ut sileat: ne
spiritu forte ⁊ voce attritus: ri
sũ prebeat audiētibus. Si igr̄
apud eos q̃ hũanum certamen
sũt inituri: tātũ cure impēditur.
lõge magis nobis quibꝰ õnis
hec vita certamē est ꝓspicere re
b; sedulo conueit easq; cogitacõe
⁊ diligētia ꝑuenire. Erũt itaq;
nob̄ ⁊ noctes ducēde insõnes ⁊
curādum quo pacto dies ois si
ne illusiõe trāsigatur cupereq;
vel sola nob̄ ess; illusio ex hijs
obuētura Deꝫ q̃ celeste illud
certamē ꝓponit p̄ri ad dexterā
assidet attēditq; si q̃d vel ipi ab
sonũ vel incõcinũ obtulerimus.
neq; eni factoꝝ mõ q̄n ⁊ dicto
rũ futurꝰ est iudex eoq; eit ī vi
gilādũ Sumꝰ nāq; ⁊ ipi fauto
res hituri. si q̃dē vel nob̄ singuł
assistũt angeli nos vẽo sterten
do noctes: ducimꝰ eēt q; vtinā
hec dũtaxat nob̄ dormitā dicura
nec scelerate agerēt nõnulli nā

reptāt plurimi terrenis rebus
addicti: qn̄ domicilium in lupa
nar cōuertunt cum scorta in du
cunt sic se hn̄t pleiq3. nulla eni
ē hijs recti alicuius mendi cer
taminis medita cō. q̄p multi eti a3
petulātie et scurilitati incūbunt
tumultuātur nōnulli alij praue
agendo et noctes vigilāt. agūt
q3 longe deteri⁹. q̄p qui somno
lentia opp̄mūtur cum dolos ne
ctunt. vsuras p̄terea nonnulli ꝯ
putant alij curis frangūtur libē
eiusq3 se ad alia cōferūt q̄p ea q̄
occeptū agonem deceāt aggre
diātur Quocirca vos equidem
hortari velim reliq̄s ommissis
vnū illud spectem⁹ ut ꝓpositam
vincētib⁹ palmā adipiscamur
coronaq3 obducti. obnixe oīa
factitemus ut bona illa q̄ nobis
sunt in premiū exposita ꝯsequi
valeamus.

Epistola eiusdē bt̄i Johan
nis Crisostomi ad mōchū theo
dorum natu ingenuū q̄ reuocat
eum ad Cenobiū suū.

I possem fr̄is lacrimas
tibi meas significare ꝑ
fecto equidem hijs ple
nam ad te misissem epistolā ne
q3 enim tantū mihi in p̄ntiarū
ꝓ recepta tui p̄rimonij cura de
plorandū est q̄p q a fratr̄ tuo
rū cōtubernio defeceris dolendū
Et qd̄ maxime omniū horrēdū
et tremēdū eē existimo pacto
nes quas an̄ hac cum xp̄o pepe
geras. pedibus plane ꝯculcaue
ris. nā si gregarius quispiā et
ignobilis miles exercitū defuge
rit defectionis min⁹ insimulabi
tur. Strēnu⁹ vero atq3 precla
rus. qui suū in re militari ordīe3
intermiserit. si vel semel deseruis
se dep̄hendatur. magnū q̄dem et
pene vltimū subit p̄iculū. Neq3
enim amātissime theodore luctā
tē cadere. s3 in casu diucius p̄ma
nere graue existimādū ē. minus
q3 molestū videri deb3 belli gerā
tem quēpiā ad actū vuln⁹ susci
pere. s3 si acceptū negligat īdig
num ē. Quis enim negociator
q2 sel' naufraugiū fecerit et mer
ces simul amiserit nauigare de
sistat quīmo rursum se ille ma
ri ac magno omitt3 pelago. pri
oresq3 hoc pacto diuitias sarci
et Certatores preterea videm⁹
post multos casus corona dona
ri. Miles sepe i fugā v̄sus victor
hostē superando euasit. Pleriq3
etiā cruciatus metu xp̄m negā
tes et victoria potiti sūt. et marti
rij insignibus induti decesserūt
q̄p si hor3 quisq3 ex prima sibi ī
flicta plaga desp̄rasset. nunq̄p de
inceps ꝯsecuta premia retulisset
Quas ob res mi Theodore et si
paulisper te a tuo ordine semo
uit hostis. cauēdum ne te agas
in baratrū precipitē. Presta ita
q3 magno et excelso animo et

deductus es locū repete. suscep tū
qȝ hoc tuū vulnus q̄uis diutur
nū ignominie tibi minime futu
rū existimes. Ipse nāqȝ militem
nunq̄ paruifaciā quē bello rede
untē inspexeri vlceribȝ obsigtū
Arma nāqȝ deponere ꝛ in hosti
um potestatē venire turpissimū
est. Nemo enī tā ingenio hebes
tā militie expers q̄ si quēpiā vi
derit fortiter bellantē ꝯfodi mu
crone modoqȝ ad breue parū
per secedere ignauie arguat: siq̄
dem telo non affigi: eoꝝ est qui
paꝝ strēnue bellū gerunt. at q̄
magno aīmo in hostē feruntur.
par est aliquādo trāsfigi. Qđ ꝑ
fecto tibi video ꝯtigisse qui cū
vno impetu hostē ꝑdere niteba
re: morsu ab illo reiectus es. esto
tn̄ forti ꝛ ꝯstāti aīo: nā si paulu
lū tibi aduigilaueris: nō solū nul
lū in te tuoꝝ vulneꝝ relinq̄tur
vestigiū. sȝ dō ipō fauēte infestis
simi hostis caput ꝯfractū reddes
Neqȝ illđ te q̄ tibi initio statim
obstiterit ꝑturbet: nouit ei ille
q̄ maxīe ꝑstātē aīmi tui virtutē
teqȝ sibi acerrimū aduersarium
futuꝝ iam pridē coniectare oc
cepit. Verebatur enī ne sese fa
cile superares si ī eo quo primū
ceperas aīmi feruore ꝑstitisses.
cuius rei gratia puigil ille ac fe
stinus tuū illud repētinū beneui
uendi studiū intercepit cauens
ne illud in se ꝯuerteres quo vel
eius caput ꝯmolires. qđ profe
cto accidet si ꝑseuerāter obstite
ris. Quis enī integerrimā illā
tuā ad meliora ꝯmutacōnem
non admiratur. exquisitoꝝ nā
qȝ ciboꝝ ꝑ te delitie ꝓ nihilo du
cebātur vestis ornatus spneba
tur. oīs calcabatur arrogantia
nullū tibi circa res externas ꝛ i
anem gloriam studiū totus in
dīna illa sapientia meditando
versabare dies oīs in legendo
ꝑte noctes vero orando ꝯtere
bantur nulla tibi patīne digni
tatis ꝛ amplitudinis memoria
offerebatur: nulla in mētē diui
tiaꝝ recordacio veniebat. sȝ sup
plex ad fratrū pedes ꝓuolui. il
losqȝ amplexari oī anteponebas
generis nobilitati. Hec sūt q̄ im
ꝓbū hostē illū angebāt. hec in
q̄ q̄ eū ad bellū tibi acrius inferen
dū excitabāt q̄ ꝛ si te ꝑdere nite
batur nullū tn̄ adhuc adegit ti
bi letale vulnus. Nā ꝛ si ꝑtus diu
turnā cibi abstinētiā si ꝑtus lon
gā hūi q̄escendi ꝯsuetudinē si
post oēȝ deniqȝ tuā ad virtutē
sollertiā te tāde hostis ille supas
set: neqȝ tū fuissȝ desperādū illđ
tm̄ diceret q̄spiā si demū succu
buisses magnā fecisse te cū labo
rū plurimoꝝ tū sudoris q̄bus sepe
vicisses iacturā nūc vero cū ille aī
mi tui motus plane cognouisset
delusū te atȝ deceptū reddiderit
nihil amplius videtur effecisse

q̃ꝑ te sibi solercióꝛem vendicasse
inimicũ. Tibi vero huiuscemõi
aliq̃d cõtigisse existimari põt. cõ
cedatur: nuꝑ nauigacõm aliq̃
versus susceperas onus vero ac
mercimonias q̃bꝫ erat it̃ occep
tũ nõdũ ↄparasti. nauigãti tibi
ꝯ̃uis aliq̃s ⁊ infest⁹ ꝑyrata vl̃ p̃
do offert̃ obuiã. is cũ te leonis
more strẽnue repugnantẽ ꝓde
re niterẽt: cũ leniꝰ cutẽ ferro ꝑ
scripsissꝫ minusq̃ꝫ offecisset ut ↄ
tra se poci⁹ effecit. sic tuciorẽ ⁊
captu difficiliorẽ reddidit pai mõ
cõmunis ille inimic⁹ cũ ꝯ̃uiori
te vulnere afficere conarẽt̃ sua
destitut⁹ spe: eo magis in poste
rum ad vigilandũ cõpulit. La
bilis nẽpe est humana natura.
⁊ ut ad casũ facil̃. sic facile post
casũ assurgit. Siquidẽ vir ille
beat⁹ dauid inq̃ꝑ in regẽ ũnct⁹
⁊ ꝓphetã elect⁹ sese hominem na
tum esse celare nõ potuit. Cap
tus est enim amore femine alie
ne: neq̃ꝫ eo vsq̃ꝫ contẽtus: ꝫ ob
libidinẽ adulteriũ ob adulteriũ
homicidiũ perpetrauit. quas bi
nas plagas cum sibi cõsciuissꝫ
terciã hauditulit quinmo me
dicũ stati adiẽs ieiunia lac̃mas
orõnes cõtinuas delictoꝝ suoꝝ
sepe repetitã cõfessionẽ in vulne
rum sibi medelã adiũxit. hoc pa
cto misericordiã a deo cõsecut⁹
sic pristine sanitati restitut⁹ ẽ
ut post adulteriũ ⁊ homicidiũ:

Filij idolatriam obtegerẽt pa
tris memoria. Hui⁹ ⁊ idem fili
us Salomõ eodem quo pater
laq̃o irretit⁹ muliebri amori de
ditus a deo pat̃no auito q̃ꝫ defe
cit. Min⁹ itaq̃ꝫ voluptatibꝫ ab
stinere ꝫ nature ipsi⁹ iura ꝑuer
tere hominẽq̃ꝫ sapiẽtissimũ mu
lierculaꝝ seruitute teneri: vide
quãtum afferat malũ. Siquidẽ
iusto huic ac sapienti viro delé
cti sui gracia dominacõe pene ꝑ̃
uato: ob genitoris ꝓbitatẽ pars
regni sui sexta a deo permissa est
Nũc vero si eloquẽcia vti si i se
natu: si in iudiciali foro versari
mẽs esset cui⁹ rei gracia senior
fortasse ad optimã beneuiuẽdi
viã adeũdam viderẽ hortaret
forte te ad huiuscemõi labores
oferres. ꝫ postq̃ꝑ nobis ad ecle
siã it̃ est ceptũ. ⁊ nulla est t̃re
noꝝ cura. aliud tibi cõmemora
bo iudiciũ ⁊ thronum horrẽd
ad modũ ac tremẽdum an̄ qd̃
xp̄i scilicꝫ tribunal ⁊ Paul⁹ nos
om̄s manifestari oportere asseit
in quo iudex ille infidebie q̃ per
te est nuper abnegatus. Cum i
gitur q̃d cause ad nr̃i purgacõ
nem afferem⁹ vel q̃d int̃rogãti
illi r̃spõdebim⁹ si ꝑmanserimus
in nostra hac tãta perfidia? At
forte reꝝ iꝑedimẽta ⁊ pleraq̃ꝫ
curas adducem⁹. veꝝ ille multo
hoc an̄ ꝑ̃dixit q̃d ꝓdest homini
si vniũsũ mundum lucretur aie

vero sue pa tiatur detrimentum
dices fortasse te per alios fuisse
deceptum. istiusmodi respōsio
neq; Ade videtur ꝓfuisse: cū di
ceret: Mulier quā mihi tradidi
sti seduxit me pari modo neq;
Eue ad excusacōem valuit. q
a serpente sit decepta. Vn̄ amā
tissime Theodore intelligas vel
iudicium illud neq; accusatori
bus indigere: neq; testes specta
re. cuncta enim iudicanti illi nu
da ⁊ apta sunt: neq; solum pro
rebus gestis. sed etiā pro ipsis
cogitatib⁹ noxa subeunda est.
ille eni cogitacōnū ⁊ cordis ip
sius scrutator est ⁊ iudex. Forte
etiā nō equā corpis adduces va
litudinem: teq; eapropter reli
giōis iugū haud ferre potuisse
affirmabis. qd̄ responsum: neq̄
re te scilicet optimum perferre
onus ac leue sustinere iugum:
supuacaneū est ⁊ inane. num ei
cuiq; grauis ⁊ onerosa videri
potest eorum laborum fruitio:
ad quos crist⁹ ipē nos ⁊ horta
tur ⁊ conuocat: cum inquit Ve
nite ad me omnes qui laboratis
⁊ onerati estis ⁊ ego reficiam
vos? quid enim leui⁹ q̄ vite hu
ius ⁊ negociorꝫ cura timore cōti
nuo ac labore liberari. extra vite
hui⁹ fluctus ac ꝓcellas manē
tranq̄lloq; in portu etatem du
cere? nam quid ex seculi huius
rebus vel dici beatum potest: vl

amore dignū. dices fortasse: do
minari in ceteros diuicijs afflu
ere: inter preclaros viros excel
lere preclarū esse. s; quid hijs vel
calamitosi⁹ vel infelici⁹ dici pōt
si q̄dē hec cum xp̄ianorꝫ libtate
ofrātur. Princeps enim populi
subest ire vulgiq; impetu terre
tur. ⁊ repētino insultu: potentio
res se veretur. varijs sedicōrū
distrahitur curis: ita plerūq; fit
ut q̄ pridie pn̄ceps modo caus
appareat. xp̄ian⁹ vero: ex domi
no: priuatus nunq̄ efficitur.
neq; inops ex diuite: neq; ex
gl'oso inglori⁹. s; tū sit opulen
tior cū pauper est tum extollit̄
cū sese studet hūiliorē prestare
neq; quicq̄ vita hec a scena ip
sa aut cauea videt̄ distare: vbi
interdiu imperatoris hic cōsulis
ille militis is dignitatē prefert
psonatus: vespi vero neq; impe
rator neq; cōsul dignoscit̄ ita
⁊ ea futuri iudicij die. non ex
facie sed ex rebus ips̄ factis ve
accipient singuli mercedem ꝓ
meritam. Neq; ipse inficias eo
equū ⁊ laude dignum connubi
um esse cum paulus dicat. Si
acceperis vxorem non peccasti
si nupserit virgo non peccauit.
Tu autem hāc matrimonij eq̄
tatem seruare minime potes. q̄
enim sese celesti sponso semel ad
dixerit. si hunc deserens se velit
vxori cōiungere tam ⁊ si ceteres

id m̄rimoniū appelles adult̄ ē
quinmo adultero tn̄to deterioꝛ
qn̄to prestātioꝛ hoīe de9. Neqꝫ
te q̄spiā fallat deū asserēs haud
vetuisse cōnubia q̄ si legittīe nu
bere mīn9 impedit adulterari tn̄
improbat. Huiuscemoī matri
monio qđ deus auertat ut vide
re videoꝛ cupis operam dare qđ
m̄rimoniū si p adulteio plerūqꝫ
iudicatū ē. quid mirum quādo
hoc modo a ipse negatur deus.
Siquidē iusticia cedē nōnun
q̄ꝑ consecuta est. huānitatemqꝫ
atqꝫ clemētiā pocius videtur
deus improbasse. q̄ꝑ impietatē
ā inclemētiā cum alterū sponte.
alterū deo ipō ꝓhibēte patratū
sit Finees quippe iusticie tribu
tū ē. cū adulterū simul a adul
terā gladio traiecisset. Samuel
vero vir ille dei in oracōīb9 ac
lacrimis ꝑnoctās nequit Sau
lē ab illata dei sētentia ac dāna
cōne. cui plane erat addictus.
liberare. ea ꝑpter q̄ꝑ p̄ter dei vo
lūtatē alienigenā imperatoꝛem
seruasset quē necari opoꝛtuisset.
Quare si cōn̄ huānitatis offici
a a clemētiā ipsā deus poci9 q̄ꝑ
in humanā cedē a sāguinē sen
tēciam tulit. quoniā sibi minus
fuisset obtemperatū quid miꝝ si
tale cōnubiū iprobabit. magis
q̄ꝑ adulteriū. si sese in p te negle
ctum intelligat. q̄ꝑ sic priuato
rū oꝛdine a gregari9 miles ex
isterēs. ut principio dixi nemo
te tanq̄ꝑ exercitus desertoꝛem
incusaret. nūc vero sub tāto im
peratoꝛe cū ceperis militare. lib
esse ac solutus minime potes nā
si femine nulla sui coꝛpoꝛis pote
stas. sed viro ceditur quāto ma
gis q̄ xpō militant nullā habēt
sui coꝛpoꝛis potestatē. Is igitur
q̄ pēt te nuper a destitutus ē a
plane delusus amantissiē Theo
doꝛe futur9 est iudex. In hunc
itaqꝫ animum intende. a ad ig
neum amnē illū cōuerte. nā ut
Daniel ait Fluuius ignis prece
dit faciē eius cui qui semel fueit
adiudicat9 nunq̄ꝑ est supplicij
finem habiturus Proinde vite
hui9 voluptates vmbre ac som
no simillime sūt. quarū delcācio
atqꝫ suauitas pri9 extinguitur
q̄ꝑ sit ad peccati finem ꝑuentum
supplicia vero q̄ pro hijs inferū
tur finem nullū habent. Unde
fit ut cū oblectamenta hec ꝑ bre
uia sint tormenta q̄ꝑ lōga ac ꝑ
petua cōsequātur. Quid enim
hoc in seculo stabile. nū diuici
as dices q̄ neqꝫ ad vesperā vsqꝫ
plerumqꝫ ꝑmanēt. Nū gloriā
at iustū illū audi hoc pacto di
centē. Ne timueris cū diues fa
ctus fuerit hō cum a multiplica
ta fuerit gloria domus ei9 Quo
niam non cū moꝛietur accipiet
hec oīa neqꝫ simul descendet cū
eo gloria domus ei9 nam ut ille

anteq̄ gressum sistat exsilire so
letrita ꝛ vita hec priusq̄ quo tē
dit pueniat: ꝓsilit ꝛ euolat. Aī
ma vero nihil esse dignꝰ aut ex
cellentius neqꝫ insanos ipōs ā
dementes clā habꝫ: utqꝫ poetaq̄
dā affirmat. Nihil est aīe dig
tati oparādū. Neqꝫ me fugit te
ad hanc hostis colluctacōeꝫ fa
ctū esse aliquāto infirmioeē: ꝛ ī
media voluptatū flāma versari
tamē si istiusmoī verba adūsa
rio illi importunissimo inclama
ueis. Tuis ipē oblectamētis mi
nus insuiā neqꝫ libidini malo
rū oīm fundamēto sbitiat. Hu
iuscemoī inq̄ si oculos ad celū
tollens illi obieceris non modo
eam a te saluator flammā decuti
et. sꝫ cremabit q̄ te in ignē impī
gūt. tibi vero in medio camino
ignis astāti nubē: rorē: ac spūꝫ
flantē destiabit eo pacto neqꝫ
tuam cōscientiam ignis ille si tu
te illā haud exusseris queat lā
bere. nā vti arma ꝛ bellica que
qꝫ tormēta q̄ forinsecus. emittū
tur bene munitas ciuitates dele
re plerūqꝫ nequnt ciuiū vero at
qꝫ incolarꝫ ꝓdicōe facilime ī ho
stiū potestate tradūtur. sic ꝛ si
tue tibi interne cogitacōes fidē
suabūt vel si innumeās ad te de
bellādū hostis machinas expo
nat. frustra mihi credas expo
net. Habes pterea dīno quodā
munere q̄ dolorē tuū ꝛ doleant.

ꝛ leuent. deqꝫ anime tue salute
trepidi curam gerūt. vir scilicꝫ
dei falerꝫ eiusqꝫ oibus in rebus
germanū florētiū. ꝛ dīna sapi
entia bn̄ imbutū porphiriū. ac
plerosqꝫ alios q̄, tui gratia die
bus singulis maxio in merore
sunt ac luctu. ꝛ ab oracōne nun
q̄ cōquiescūt. essentqꝫ aliquid
oracō iam pridē osecuti si te pau
lulū ab inimici manibꝰ abdicas
ses. Nūc vero q̄ absurdū videri
debet: si ceteri de tua salute minꝰ
desperent. sed sūmo potiꝰ instēt
desiderio sublatū membrū recu
parare. tu vero q̄ semel lapsus
sis iacere malis q̄ erigi quasi ve
ro in hostē clamites percucō. oc
cidito ne pācas. ꝛ dīno illo ora
culo. Qui nō labit' nō se attollit
asserēti videris cōtradicere. Nā
lapsū fateri in despacōem venis
se nil aliud sonat q̄ qui labitur
non posse attolli. Noli obsecro
noli tibi tātopere eē iniurius ne
qꝫ tam inmēso dolore aīm resp
gas. eo magis cū existimē non
solū tibi hoc tempe quo vix an
nū vigesimum agis. sꝫ si multa
post tpa omnem etatem cristo
vixisses. essesqꝫ istiusmodi tem
ptacōnes in vltima senectute p
pessus neqꝫ tum fuisset de tua sa
lute desperandum. presertim si
latronem illum mente repetes
in ipsa cruce pro iusto habitū.
item q̄ ꝛ eos q̄ ad decimā horā

operatum venissent tocius diei
emeritū es ꝛtulisse ut aūt hij in
postremo vite sue termino mi
nus desperādi sic tibi haud tutū
ea spe foueri ac dicere fruar in
terea vite huius voluptatibus
ꝑinde si paurūper elaborauero
pariam m̄ ꝛ reliq̄ tēporis merce
dem. Memini eq̄dē cū te ab hu
ius seculi delicijs ꝛ oblectamen
tis dehortarer. te illō respondis
se bene admones. nam q̄d si bre
ui nature ꝯcedam q̄ me illi frō
te offerā qui ita edicit nō tardes
ꝯuerti ad dn̄m neq; de die in di
em differās hec tua pristina repe
tēda tibi cogitacō est ꝛ a fure il
lo magnopere cauēdū. nam ea le
ge nos ad decessum euocat deus
ut cū tempus illud immineat pla
ne sit incognitū. Proinde aiaduer
te vite huius curas ꝛ solicitudi
nes. qui principum terror q̄ ci
uium inuidiose factiones. q̄bꝰ
plerūq; in extrema pericula tra
himur. labores calamitates ac
seruiles adulacōes cogita. q̄ cū
suoꝝ sint liberos minime decēt
ꝙ cū hijs rebus laboꝝ nostro
rū fructus oīs terminetur quid
eē pōt vel indignius vel molesti
us. Accedit etiā plerosq;: quibꝫ
maxime rebꝫ insudarūt frui nō
posse. Sꝫ a teneris ānis etatē oēꝫ
summis laboribꝫ ac periculis ꝯte
rentes. cū aliq̄d inde sperāt mer
cedis. nihil secū vita functi defe
rant. Enimuero si imperator ē cu
ius imperiū i terris sit. plerisq;
rebus summo cū ꝑiculo preclare
domi ac bello gestis. vix vel in
maximo ac regio apparatu ꝯ
spicari quis possit quo nā pacto
celestem illū ei licebit intueri. q̄
sub altero longe alieno. ꝛ vixe
rit ꝛ militauerit Adde si vel et
rei familiaris. vxoīs liberoꝝ ac
domesticoꝝ curā inopem in vxo
rem ducere molestum ē. nec mi
nus graue opulentam alterum
enim in re. alteꝝ vero quo ad fe
mine dominatū ꝛ arrogantem
libertatem officit. Liberos sibi
non parere ꝑgraue ē. post par
tos vero iniocūdū illō ei nos fru
stra vxorem. duxisse arguit. hoc
subire seruitutē facit. egrotat pu
er timor inde haud mediocris
obijt mortem luctus immensus
exoritur hoc modo quacūq; in
etate ꝑ hijs anxietates ꝛ labo
res ꝙ plurimos adimus. Quid
preterea dicendū de seruoꝝ im
ꝓbitate sꝫ de hijs satis. Hec ita
q; vita amātissime Theodore co
git vnius aīe hoīeꝫ. diuersū agi
in ꝑtes plures inseruire multis.
multis viuere. sibi aūt ipsi nun
ꝙ hoꝝ nihil apud nos viget:
istiusmōi cui rei te esse testimo
nio velim. nā eo tꝑe ꝛ si ꝑbreui
quo te ab hisce luctibus libera
re mitebare nosti quātū tibi ea
rēs suauitatis quantum letitie

afferebat. Quare nemo liber aut expeditus esse pōt nisi q̄ omnibus solutus est. xpō vero queq̄ supe rāt tormēta ac penas obsequen do qui vitā duxerit: nisi ipē sibi fuerit iniuri⁹: poterit obesse ne mo. Siquidē ledi non pōt q̄ ne q̄ pecuniarū iactura mordetur considerans nos in hūc mundū na scēdo neq̄ detulisse quicq̄ neq̄ moriēdo relaturos: qui honoris ā glorie cupiditate nō trahitur. cū intelligat cōuersacōem nrām futurā in celo neq̄ vltro iniuri am inferētes vlciscitur: vel ex il lata contumelia mouetur aut affi citur merore: existimās vnā dū taxat ac solā esse xpīani hoīs ca lamitatē: deū offendisse reliqua bonoꝝ scʒ fortune imminucōe ꝫ aut dānū patrie exiliū seu picu lum q̄dcūq̄ vltimū s̄uicia aut molesta nullo pacto arbitrātur a que solent hoīes horrescere adit intrepid⁹ ꝛ vita ipsa iocū d⁹ ducit. Nā veluti q̄spiam edi tiorem cōscendēs scopulum: ma ria ac nauigantes longe lateq̄ prospectet ibiq̄ nonnullos vn dis circūfundi. hos latentibus sa xis allidi illos transuersos agi. plerosq̄ opprimi vētoꝝ violētia ꝛ ad ima p̄cipites ferri: alios ta bula āre quis alia e naufragio oblata deuehi: alios p̄ guberna culo vti manib⁹ alios supra pe lagus dilabi mortuos variāq̄

istiusmodi ac multiformē calai tatē licet p̄spectanti sibi cōspica ri: pari modo ꝛ is q̄ xpō militat sese ex omni p̄turbacōne ac flu ctibus educēs assidet tuto ꝛ al tiori loco p̄spectans. Quid ei tuti⁹ aut sublimi⁹ q̄ꝫ vnicā habe re curā: eam scilicet quo pacto possimus xpō dn̄o morem gere re? Spectasti itaq̄ amātissime Theodore naufragia que p̄ hec maria nauigātib; fieri solēt. Qua ꝓpter obsecro fuge pelagus: fu ge vndas: ad locū eminētē diū te: vn̄ capi aut teneri nequeas. Porro futurā corpum resurrecti onē ꝛ tenes ꝛ credis: futurūq̄ iudiciū qd̄ nos cū hac excesseri m⁹ vita p̄stolar̄ ꝛ ut asseit Pau l⁹ oportet nos oēs an̄ tribunal xp̄i presto esse. qui neq̄ frustra nobis gehēnam cōminatur ne q̄ incassum pollicetur beatitudi nem. Umbre eteni res hūane omnes vite huius comparande sunt vmbraq̄ inferiores haberi debent. sunt nāq̄ cum laborib⁹ plurimis: tū periculis tū q̄uis i fima seruitute plene. Noli igr̄ ꝛ hui⁹ seculi ꝛ sēpiterni illi⁹ iactu rā pati. qn̄ quidem vtrūq̄ asseq̄ si velis liceat. nam ꝛ Paulus q̄ pacto cristo viuētes sibi vel hec presentia cōparabunt ita docʒ. Nihil habētes ꝛ oīa. possidētes Vnde perspicere potes hominē diuina meditātem: longe hijs

prestare q̄ mr̄imonio copulan
tur. nob vero cū ad eam patriā
peruētum ē null⁹ relinq̄tur ad
pentēdū locus. siq̄dem certanti
nemini absoluto stadio dimis
soq̄ȝ theatro rursus colluctādi
ā certandi potestas ↄceditur.
istiusmōi si tacitus plerū q̄ȝ ver
saueris meditando mucronē il
lū peracutū ⁊ hostilē id est despe
racōnem ipsā franges medium
quo solet hostis ille acerrimus
q̄p multos tū enecare ac pdere
cū saucijs oēm spē ademeit. Qd
armoꝝ gen⁹ pdutꝝ ē q̄ppe cū
aduſari⁹ ille hoc ul' maxīe laq̄o
ↄsueueit hoīes irretire quē si deo
bn̄uolente: voluerim⁹ diffrin
gere: stati licebit. Ceterū noui
me epistole modum fuisse trās
gressum: quā ob rē dabis vem
ani: qn̄ quidē id egerim ul' inui
tus nā pātim merore ⁊ luctu in
quo fui: paulo plusculū sum q̄p
decuisſȝ euectus: parti amore q̄
hanc ad te epistolam pscribere
tametsi multis dehortātibȝ opꝫ
loꝝ illud inclamātibȝ Desine tā
dem hūc frustra scribēdi laborē
suscipere: noliq̄ȝ int' lapides se
mē iactare. Hec cū plerīq̄ȝ m̄
dictitarēt audiui nemini q̄nimo
respondebā deo fauēte has lr̄as
aliquid esse ↄfecturas. q̄p si alit'
qd minus opto euenirȝ. id saltē
nobis haud deerit lucri: q̄p in fu
turo iudicō hac culpa carebi
mus: neq̄ȝ nauigātibȝ illis in fu
ores iudicabimur q̄ cū nauiga
cionis socios ventis ac fluctib⁹
agitatos: soluta naui tabula de
uehi cōspexerūt. vela dimitetunt
ancorā iaciūt scafam ↄscēdūt
cōmitentes. hoīes omni spe vacu
os per calamitatem tm̄ ⁊ nau
fragium cognitos seruare. q̄p si
naufragis illis renitentibȝ hoc
ceptū officiū pro volūtate ⁊ stu
dio haud exequuntur. pfecto
omni culpa carebūt. Hec sunt
amātissime Theodore quibȝ te p
nos cōmonefactū esse volumus
speram⁹ tn̄ deo volēte te tibi mi
nime defuturū. sȝ iterato. me int'
factū ac venerādū gregem illū
intuebere. nec min⁹ te eoꝝ inte
gerrimoꝝ patrū cū mentis tū
precibȝ cognoscemus egregie
profecisse. itaq̄ȝ amantissīe Thr
odore. si qua tibi nostri racō est
⁊ tui memineris velis nob du
ces rescribēs. qd si egeris sūmo
nos gaudio ⁊ leticia affeceris.

Explicit Epistola Crisostomi.

Incipit liber sancti Johan
nis Crisostomi Epi constan
tinopolitani de cordis cō
punctione ad Demetriū.

Dum te intueor btē de
metri frequenter insi
stētem in omni vehe
mētia et exigētē de cō
punctione cordis sermonē. Ad
miror valde et btām iudico sin
ceritatē mētis tue atq; animi pu
ritatē. Neq; enī possibile cuiq;
ē i hmōi ſmonis venire desideriū
nisi q̄ p̄mū semetipm purgaue
rit a vicijs atq; omnib; seculari
bus curis superiorē sese. celsiorē
q; constituit. Cuius rei indicium
haud difficult' assumitur. inde p̄
cipue. q; si quos forte amor ho
rū exigua pte saltim contigerit.
tāta in eis repente efficitur com
mutacō. ut cōfestim terrena reli
quere. atq; ad celū properare con
tēdant. et velut molestissimis q̄
busdā vincul'. seculi scilicet curis
animā resoluētes volatu celeri
ad pria eam redire sināt. et ad
cognita recurrē. Sz hoc si alijs
fortasse raro accidat. te autem o
venerabile caput. certū ē indefi
nent' hoc igne succēdi. Testan
tur enim de hijs diurna studia
tua, noctesq; puigiles. lacrima
rū fontes et amor quietis. silēcij
q; desideriū. non solū iugiter p
manēs in animis tuis sz et sēp in
crescēs. Quid ergo tibi āplius
addere pōt nostri ſmonis oracō
Nam et hoc ipm q; cū ad sumū
iā virtutū verticē veneris: temet
ipm tn̄ cum hijs r̄putas qui ad
huc humi repūt. et volātē profe
ctibus aiam lapideam vocas ita
ut frequēter tenēs dexteram meā
et exosculans. lacrimis cōtēdas
emollire durū: et excecatum cor
meū. quātū in te religionis esse
dicā quantūq; in te estimē diui
ni ignis ardorē? Et si quidē dor
mientes nos cupiens suscitare.
ad istud opus accedere: ac per
trahere voluisti. cōsiliū sapiens
miror. et amplector prudētiam
Si vero aliquid tibi ex hoc vti
litatis cōferendū putasti in hoc
nō minus docuisti nos req̄rere.
quid magis nobis. q̄ tibi desit.
Verūtamē quoquomō id tibi
visum est parebimus. vel propter ti
morē et mādatū dei. ne q̄d poscē
ti denegemus vel propter amorez
tuū. quem erga nos plurimum
geris. Tu tn̄ nos pro hijs adin
uicē oracōnibus remunera. ut et
vitā nostrā rectam possimus ser
uare. de r̄liquo et in ope pn̄ti dig
num aliquid dicere quod pos
sit dimissa et resoluta genua cō
stringere. et animas humi iacen
tes erigere. Unde ergo nobis
vn̄ verbi huius sumetur exordiū
Que ei p̄ma fūdamenta. q̄ crepi
do ponetur? Ego non alia puto

huic digna esse pricipia mihi ver
ba dñi mei ihesu xp̄i quib⁹ lugẽ
quidẽ ridentes. beatos aũt dicit
lugentes Ita enim ait in euange
lio. Beati qui lugent. qm̄ ipsi
ↄsolabũtur Et ve hijs qui ridẽt
nũc. qm̄ ipsi lugebũt ⁊ flebunt
Et merito lugendũ ẽ eni ⁊ vere
lugendum pñtis vite temp⁹ in
quo tãtam malorum labẽ tãta
videm⁹ quotidie flagitia cumu
lari. Que si velis ↄsiderare p sin
gula nunq̃ poteris lacrimas tẽpa
re. Sic enim oia ↄfusa. sic oia
resoluta. ut virtutis ne vestigiũ
quidẽ vsq̃ videas. nequicia ve
ro ⁊ luxuria repleta esse cuncta
conspicias. ⁊ qđ est infelicius. p
urgẽciũ nos malorum iam nec
ipsi sensum capimus nec alijs
prebemus. sed sum⁹ velut corp⁹
extrinsecus quidem indumentis
adornatum. intrinsecus vero ta
bo pessimi languoris absũptum.
Et ↄtingit nobis. qđ illis solet
qui frenesim paciũtur ⁊ mente
capiũtur. a quibus enim multa
turpia ⁊ piculosa vel dicantur
vel etiam gerantur nec pudoris
quidẽ aliquid nec penitudinis
capiunt qnimo ⁊ magnifici sibi
ac sapientiores sanis videntur
ac sapientib⁹ Ita ergo ⁊ nos cũ
oia que sanitati ↄtraria sunt ge
rimus. ne hoc ipsum quidem q
dẽẽ nobis sanitas nouimus At
eni si forte i corpe paz aliquid
morbi pulsauerit statim ⁊ medi
cos adhibem⁹ ⁊ pecuniam pro
fundimus. ⁊ omni obseruantia
que ↄpetũt gerim⁹ nec pri⁹ ces
sat. q̃ que molestia sũt mitige
mus. Anima vero cum quotidie
vulneretur. cũ p singula laniet
vratur. pcipitetur. ⁊ moris oib;
pereat. ne pua nos q̃dẽ p ea cu
ra sollicitat ꝯ; horũ cã illa ẽ. q
oẽs piter morb⁹ obtinuit ⁊ q̃si
si accidat multis sub vno lãguẽ
tibus presto eẽ nemine sanũ cer
tũ ẽ: q õnes paiter corrũpat ⁊
absumat incuria. dũ nemo est q̃
vl' oportuna pbeat vel iportuna
phibeat. Ita ⁊ in nobis dũ ne
mo sanus s; oẽs languem⁹: alij
maiore alij minore ex pte nemo
ẽ qui curet. oẽs enim indigent
cura. Etenĩ si q̃s extrinsecus vn
decũq; adesß. ⁊ preceptorũ xp̄i
ac nostre ↄuersacõis ↄfusionẽ
ac pturbacõez viderz nescõ si ali
os magis vllos q̃ nos inimicos
eẽ ⁊ ↄtrarios pceptoz xp̄i. iudi
caret. ⁊ q̃si qui studiũ quoddã
habuerim⁹ ↄtraria in õib⁹ ge
rere q̃ ille mãdauit Sed ne q̃s
forte putz exaggeracõis cã a no
bis hec verba pferri. probamen
ta iam nũc adhibeo. non aliũde
q̃ ex ipsis xp̄i mãdatis Quid ei
dicit cristus: Dictum est enim
antiquis. non occides. ego autẽ
dico vobis: quoniam qui irasci
tur fratri suo reus erit iudicio

Qui aūt dixerit fratri suo racha reus erit cōsilio: qui aūt fatue reus erit iehēne ignis. Hec quidē xp̄s. Nos aūt plus q̄ increduli ꝛ infideles calcamus hāc legē & quotidie innumeris iniuriis fratres nr̄os afficim⁹. quod qꝫ magis ridiculo sit. nomē ip̄m fatu⁹: dicere obseruātes. misto acerbiores q̄ ex hoc noīe videtur cōferri irrogam⁹ iniurias: q̄si vere ille solus sermo sit cui pena deputata ē: & nō huius sermonis indicio omne dictū qḋ ad iniuriam ptinet resecetur. Deniqꝫ apl̄us Paul⁹ hūc eūdem sensum lacius explicat dicēs. Nolite seduci. neqꝫ fornicarij neqꝫ ydolis seruiētes. neqꝫ adulteri neqꝫ molles neqꝫ masculoꝝ cōcubitores. neqꝫ fures. neqꝫ ebriosi. neqꝫ maledici. neqꝫ rapaces regnum dei possidebūt. In quo ondit. quia sub generalibus noībus vitioꝝ multe sp̄es pctōꝝ parit cōcludūtur. ꝛ siue fatuū quis dixeit siue vanū siue latronē. siue quolibet alio nomine iniuriā vel maledictū fratri igesseit. ex quolibꝫ horū vocabulo. sꝫ maledicti titulo iehenne ignis supplicijs cōdemnetur. Fatue eni ꝛ racha qḋ ait hoc ē quod ondit. q͛ nec leue q̄dem ꝛ minimū in frēm collatū conuiciū relaxabitur. atqꝫ ob id de leuioribus setenciam dedit xp̄s ut de grauioribꝫ dubitare non

debeas. Qḋ si q̄s estimat sic ego q̄dē noui nonullos putaē terroris causa & in paruis exaggerai minas p̄cepti: supest ut de ceteris mandatis oibus quoꝝ p̄uaricacōnib⁹ pena ascribitur silia sentiant. Qḋ si terroris causa ꝛ nō p ueritate supplicia pmittut̄ cōsequēs erit ut iam bonoꝝ pollicitacōes adhortādi tm̄modo ꝛ non veritatis grā pmittantur Et si ita de vtraqꝫ pte senciamus resoluta sūt ōnia religionis nr̄e dogmata. si nihil aliud oib⁹ mādatis ac p̄ceptis diuinit⁹ datis agi dicet̄. nisi ut bonoꝝ vana spes: hoīes. ā pene terror inanis astringat. Sꝫ dicis. quid ergo maledic⁹ cū adultero. ꝛ auar⁹ cū ydola colente dānabitur. Si eandē penā luant nec qualitate nec quātitate diuīsa. alterius tēpois ē requirere. Qḋ aūt regno celoꝝ similit̄ arcebuntur paulo crede p spiritū dei loquēti. cui vere omnes credere debemus dicēti xp̄m in se loqui Illa enim dyabolica decepcio ē. q̄ hec ad terrorē dicit hoib⁹ scripta. ut resoluat diuini iudicij ac futuri supplicij metum ꝛ remissiores nos erga obediētiā reddat & custodiam mandatoꝝ. Ob hoc eni dyabolus tales sensus suggerit & itelligentias hmōi ignauas aīmas docꝫ. ut p̄ntis interim tēporis resoluat vigorē. arguendas sine

dubio in die iudicij vbi iam pe
tentia nihil proderit Quid enim
vtilitatis erit huic qui nūc sedu
citur si tunc intellexerit errorē
suū cū penitēdi iam non erit tem
pus. Non ergo inaniter decipi
amꝰ nosmetipōs neqʒ circūscri
bamur in perniciē nr̄i. neqʒ aliā
nob penā incredulitatis crimie
cō q̄ramꝰ nō solū eni si inobediē
tes simꝰ mādatis xp̄i ſʒ ꝛ si incre
duli existamꝰ supplitia nob per
manebūt Non credere aūt ex eo
accidit cū resoluim̄ ad explēda
mādata ꝛ ne forte rei videamur
ɔtēptus. ⁊ ɔsciētie pōdere ꝑgra
uemur. ad abiiēdū ꝑuaricacōis
metū alijs nosmetipōs praue in
telligēte laq̄is irretimꝰ. ꝛ despe
rātes de innocentia: legū penas
putamꝰ posse cōuelli Vt sepe ho
mines egri cū nimijs febribꝰ agū
tur. in aq̄s semetipōs frigidas i
iecerīt ad presens quidē aliq̄d vi
dētur sibi q̄sisse solacij: multipli
catas vero corpi suo flāmas febꝫ
um repant. ita ꝛ nos agimus cū
stimulamur ɔsciencia peccatoꝝ
⁊ in euripum nos vel lacus: con
tritos praue intelligentie ꝑcipi
tamꝰ Ex hoc eni iam necessario
quasi licite peccamꝰ Non solum
presentibus irascimur fratribus
sed interdū etiā cū absētibꝫ litiga
mꝰ Sic eni per licentiā fritas in
crescit ut maiores quidem nr̄os
⁊ potētiores si iniurijs nos etiaꝫ

ꝛ cōtumelijs agant ferimꝰ ⁊ cū
mansuetudine ac sbiectiōe portamꝰ: verētes ne q̄d ab eis gra
uiꝰ patiamur erga equales vero
⁊ inferiores interdū nec lesi cōmo
uemur: ꝛ irascim̄ Intentū hūanꝰ
metꝰ timori dei ꝑponit Et q̄ tādē
nobis spes erit salutis tātum de
fectū tantūqʒ cōtēptū gerētibꝰ
in mandatis dn̄is? Dic tū mihi
q̄d g̃ue a nobis exigit cristꝰ aū
q̄d onerosum. Noli inq̄t irasci
fratri tuo Non multo melius
est ꝙ si tu alium fr̄as tibi irascē
tem sine causa Ibi enim iam ab
alio congregata iniurie materia
hic vero q̄ vrgeat nullꝰ ē. si nō
tibi ipse flammam succēdas ira
cūdie Nunq̄d sile tibi ē ab alio
igestā facē tolerare nec incēdi. ⁊
nullo īstigāte q̄escere ⁊ sile Illō
ferre posse hoc ē alteriꝰ iracūdiā
sustinere p hic ē ut aūt tu īflāmais
frustrā ad iracūdiā. laus q̄dē nul
la ꝙ nō irasceris sine cā si vero ira
sceris inaniter summe stulticie no
ta ē Cū ergo qd maiꝰ ē ob timo
rē hoim feras ob timorē dei ne mi
nimū q̄dē ꝛ exiguū patiaris Et ē
q̄ huiusmoi ɔmissi semetipsum
nō statuat reū an iudicio diuino
nō decernat obnoxiū? Noli ait
irasci fr̄i tuo sine cā Oēs hoīes fr̄es
tuū iudica ī xp̄o ei neqʒ iudeꝰ ne
qʒ grecꝰ neqʒ seruꝰ neqʒ liber neqʒ
masculꝰ neqʒ femīa ſʒ oēs vnū sūt
Propter qd ne erga famulos

quidē p̄ceptum istiꝰ neglīgendum ē. Sine causa eni nec ōtra ipōs quidē debemus irasci qꝛ et illi a xp̄o similiter ut tu: libertate donati sunt. Vide ergo quis iā immunis erit ab hac culpa aut q̄s est qui nō dicā: penitus alienus: sed q̄ raro saltē decipiatur hoc vitio? Et quādo ad illū veniet: ut oīno nunq̄ hoc incurrat. Hoc nāqꝫ sermo institucōis exposcit. Sicut eni q̄ fur non vult dici nunq̄ omnino furātur neqꝫ adulteratur ne forte et ex vno adulterio adulter noīetur: ita ꝛ maledicꝰ tanq̄ ab adulterio refrenare debꝫ a ꝯtumelia linguā suam: ne eū etiam ꝓ vno lapsu faciat maledicū ꝛ iniuriosū Illud aūt qđ ī ꝯsequentibus habetur q̄s non infidelīū etiā fabulosum iudicet cū tamen eterni dei voce sanxitum sit? Ait eni Si offers munus tuū ad altare ꝛ ibi rememoratus fueris qꝛ frat̄ tuus habet aliquid adūsum te relinque munꝰ tuū an̄ altare ꝛ vade p̄ius recōciliari fratri tuo ꝛ tūc veniens offeres munus tuū. At nos pugnas habētes ad inuicē ꝛ dolos tm̄ in corde versantes accedimꝰ ad altare. ꝛ cū deus tantū cure recōciliacōnis nostre habeat ut paciatur muneā nostra relinqui ꝛ an̄ altare ip̄fecta remanere atqꝫ interrūpi ministeria sua donec tu eas ꝛ resoluas iracundiā tuā. distinguas inimicitias tuas cum fratre tuo. nos ne hoc ip̄m erubescimꝰ. Sꝫ dies multos patimur manē inimicitias ꝛ trahimus sicut funē longū peccata Non enim iracundos tm̄ ꝛ malicie memores punit deus. Sꝫ ꝛ eos q̄ irascentes: ā offensos fratres negligūt ꝛ ꝯtemnūt. qm̄ quidē hij qui passi videntur iniuriā necessario dolēt ꝛ irascūtur. qui fecerūt vero nec doloris aliqđ. nec iracūdie gerunt. Ob hoc ergo hūc qui ab iracūdia lib̄ ē adducit ad illū qui in dolore ē. ꝛ lib̄ non ē. ōndens. qꝛ criminis huius noxa penes hunc magis ē. qꝛ et cās peccati dedit. Sꝫ ne sic quidē emēdamur. p̄sistimꝰ eni etiā ꝓ rebus nullis ꝯtristrare frēs. ꝛ q̄si nihil mali fecerimꝰ satisfactionē negligimus ꝛ obliuioni tradimꝰ culpam ꝛ inimicitias in tēpꝰ lōgū ꝓtrahimꝰ ignorātes qꝛ tāto nobis longior erit pena q̄to ꝛ discordia. Ubi eni amicitia ꝑmanet nl̄ facile creditur nl̄ facile r̄cipitur qđ dissidium possit operari. si vero inimicitie semel occupauerint aīmos omnia q̄ fiunt q̄ dicuntur q̄ audiuntur ita accipiūtur ꝛ ita intelligūtur. ut ad maiores ꝛ longiores ꝑficiāt inimicitias. Si quid eni boni dicatur de inimico nō creditur. si q̄d aūt mali hoc solū creditur ꝛ ꝯfirmatur Jubꝫ ergo dn̄s r̄linq̄

donū an̄ altare ⁊ prius recōciliari
fri ut ex hoc discamus q2 si nec il
lo tpe quo ad ministeriū dei vi
dem̄ accedere recōciliacōne3 dissi
mulari ac differri patitur deus
q̄to magis curari hoc ī aliis tpi
bus iubz. Nos vero ymaginē q̄
dem colimus precepti veritatem
vero ipsā virtutemq3 negligi
mus nam osculū pacis porrige
re tempore quo munera offerū
tur in vsu est. sed vereor ne plu
res ex nobis labiis hoc tm̄modo
faciāt cū xp̄s pacē nō ex ore sed
ex corde desiderz ⁊ affectu velit p
ximum nō labiis salutai. Si eni
pax non habetur in corde qua
si in scena res agi videtur ⁊ luto
Vnde exacerbari per hec deus
credendus est potius q̄ placari
Puritas enim ⁊ veritas est que
placz in ospectu dei: respuit aūt
⁊ odit oē qđ simulatur ⁊ fingi
tur Et hec omnes agimus quibus
neq3 irasci neq3 inimicos habe
re precipit aut si forte irasci ac
cidat mandatur ut sub die vel
iracundias nostras vel inimicici
as finiamus In hoc enim cōstrin
gimur precepto illo quo ait sol
non occidat super iracūdiā ve
strā Nos ecōtra ne hoc contēti su
mus quiđ ut iracūdiā vltra sol
terminos pducamus s3 ⁊ isidias
inuicē instruimus siue verb siue
rebus supplātare primos cupiē
tes mordētes inuicē ⁊ comeden

tes qđ vtiq3 apte insanie ē. Quid
eni aliud faciūt insani ⁊ demōe
repleti nisi mēbra sua morsibus
laniāt. Iā vero q̄ de aduisa io p̄ci
piūtur vel de ocupiscētia illicita
vel de visione oculoz oculus eni
dexter ⁊ manus dextra nō aliud ī
dicāt. nisi eos q̄ nos amāt quiđ
s3 inutiliter amant s3 ⁊ que de nō
relinquēdis vxoribus p̄cipiun
tur quasi nec mādata nec scrip
ta sint contemnūtur. Nā de nō
iurādo erubesco pferre in mediū
non solū ppter iuramenta sed ⁊
ppter piuria Si vere eni iurae
crimē est ac preuaricacō māda
ti. periurium vbi ponemus. Si
sup̄ est ⁊ nō inq̄ qđ plus fuerit a
malo est supra hec iā que pferū
tur. a quo erūt? Post hec prom
de ait Si quis te pcusserit in dex
trā maxillam p̄be ei ⁊ alterā ⁊ vo
lēti tecū iudicio cōtendere ⁊ au
ferre tunicam tuam dimitte ei ⁊
palliū si quis āgariauerit te mil
le passus. vade cū illo alios du
os. Petenti te da: ⁊ volenti mu
tuari a te ne te auertas ab eo Ad
hec quid dicemus Pro singulis
eni hiis lacrime solūmodo pro
ferende sūt ⁊ cōfusio habenda. ē
aperte enim contra hec omnia mi
litamus. ad iudicia namq3 ⁊ rix
as ac bella consurgimus: pati
autem aliquid ex hiis que scrip
ta sunt ⁊ ferre toleranter. neq3 ī
verbis neq3 in rebus amplectim̄.

Si ꝛ frīr aliquo seuiter saltim
pulsem̄. otinuo velut fere bestie
insurgimus. Quod si feras in ali
quos qui forte contēpserint cē
sum suū ⁊ pauperibꝫ largiti sint
post hec vero despecti ꝑ penuria
multa passi sūt mala: q̄ñ nec mā
data nec scripta sint contēnun
tur Paucos ⁊ valde raros tales
inueies Quod si ⁊ ostenderis ali
quē nō tm̄ talē: q̄lē euāgelij ſmo
describit philosophū demōstra
bis. Dic enī euangelicus pħus
describitur non tam qui sponte
dederit letus nāqꝫ ē ⁊ exultat q̄
volūtate largitur. sꝫ qui inuitus
iniuste direptus sit ⁊ cōstanter
tulerit ac paciēter: Et quid dico
tulerit paciēter? Aliquid ampli
us ⁊ excelsius xp̄i sermo oponit
Magnū nescio quid ⁊ immen
suē quo sublimae voluit aias q̄s
ad pfectionis culmē inuitat Nō
solū inquit iniuriā patiens n̄l ira
cundie moueas adu̓sus eū qui
iniuriā facit ⁊ non solū ꝑ hijs q̄
abstulit nō indigneris sꝫ ⁊ si q̄d
tibi forte subrelictum ē id spon
te largire ei qui abstulit totum
Cū enim is q̄ ad diripiēda que
tua sūt iniq̄ spū vēit accēsus. si
te plixiorem reperit in largiēdo
q̄ ille venerit in diripiendo q̄uis
sit ille ferox q̄uis imanis ⁊ bar
barus erubescit bonitatē tuam
mitigabit̄ a furore. resipiscit cō
tinuo ⁊ facti pigebit ac suū pec

catū exhorrescit. tui vero animi
virtutē mirabit̄ ⁊ amabit. Sed
hoc ego vbi nūc inueio cuius ta
lē vitā mirabor. cuius tales act⁹
reperiā. Solū fortasse in scriptu
ris scriptū hoc legere ī diuinis pa
ginis potero. geri vero ⁊ imple
ri operibus nescio si videbo Vo
lo enī nūc mihi aliquē passum i
iuriam pferas paciēter tulisse.
hoc enī potest fieri ⁊ ꝑ eo fortas
sis quia vicē reddere qui passus
est ac similia referre non potuit
tēpus fortasse non habuit. q̄ et
si tēpus fuit ⁊ ꝑ oia potuit. sed
ꝓpter dei timorē continuit se: red
dem⁹ ei paciētie palmā. Nunq̄d
nam hoc etiā facere potuit ut cu
piditatē nocētis nō expleret so
lū. sꝫ etiam superaret ⁊ plus cede
ret q̄ expetebatur ac violenter
q̄ sua sunt auferēti offerret etiam
reliq̄. ⁊ voluntas etiam ea largi
retur. q̄ etiam cupiditas non q̄
rebat. Amplius aliquid ⁊ emi
nētius adhuc xp̄i pħus docet̄
a xp̄o. Hūc inquit qui diripue
rit que tua sūt q̄ leserit q̄ nocue
rit non solū donis largioribꝰ cu
mula: sꝫ ⁊ dilige ⁊ amicū habe
to. ⁊ tota caritate cōstringe. in
tātū iquit. ut ores ꝑ ipō. ⁊ deo
p̄cem ꝑ aīa eius fundas. Q̄d
vtiqꝫ indiciū ē sume ⁊ pfecte di
lectōis. Verū ne iterꝫ putes hec
cohortatoria magis q̄ veridica
ēē tātū dicta huiꝰ necessariam

sermo dñus exponens ait: Si
dilexeritis eos qui vos diligũt
q̄ vobis merces est. Nonne et
publicani id faciũt. Et si saluta
ueritis eos q̇ vos salutãt q̇d am
pli⁹ facitis. Nõne et gẽtes id fa
ciũt Vides ergo q2 volens disci
pulos suos xp̄s prestãtiores eē
ceteris hoib⁹ idcirco hec eos fa
cere voluit. Sz si nos i hijs nec
publicanis nec gentilib⁹ effici
mur meliores. nõne lugendi et
plãgendi sumus? Quinimo tan
tũ nobis deest et intñtũ longe
sum⁹ a diligẽdis inimicis ut ne
amicis quidẽ amoris vicẽ cari
tatisq3 reddam⁹: sed econtrario
odio habeam⁹ etiã diligentes
Cũ eni inuidem⁹ et emulamur bo
nos et õmmodo vel in dictis vel
in factis existimacões eoꝝ: lau
desq3 obrui volum⁹ et obscurari:
q̇d aliud est n̄ sũm odij et extre
me inuidie indiciũ? In quo vti
q3 non solũ gentilib3 et publica
nis nequaq̄ differim⁹ sz multo
etiã inferiores existimus. Xp̄s ei
nos orare p calũniantib3 iubet et
nos insidias et dolos eciã amico
ordinamus. xp̄s maledicẽtib3 be
nedici iubet. nos econtrario aut
priores maledicim⁹. aut male
dicẽtis alterius multiplicata ma
ledicta restituim⁹. Non tibi vi
detur. õīmodis cõtraria eē ut
dixi p̄ceptis xp̄i q̄ gerim⁹ et ma
gis pugnã nob̄ eē cõn eũ q̄ obe

diẽciam. Nã vane glorie iactã
ciã et superbie tyrãnidẽ quã ille q̄
dē verb̄ suis destruit. nos autẽ
gestis nr̄is et opib⁹ edificamus
q̄uo expon ã. Cuius a nob̄ vexil
la et in ieiunijs et in oracõib3 et i
elemosinis prefertur. et ceteris
oibus reb⁹ gestisq3 nr̄is aptã
tur. cuiq3 velut empta manci
pia subiacem⁹ et ceruices nr̄as oi
bus ludibrijs ei⁹ subiugamus.
Tãtus ẽi hoib⁹ dmoꝝ p̄cepto
rũ cõtẽpt⁹ inest. ut etiã si q̇d fa
cere videatur ex mandatis. ne
hoc ipsũ dō q̄ mandauit expen
dant. sed decep cõi vane et inani
glie q̄ gesserit cõsecrent. Ita in
vtroq3 mõ pari dãno feriũtur
et cũ facere videtur q̄ mãdata sũt
et cũ oino nõ faciũt. Sic ex õni
parte hoim gen⁹ intra suos laq̄
os malign⁹ inexuit. Q̇d et si q̇s
potuerit ab hijs se nexib3 exuere
cauciusq3 et attẽti⁹ q̄ mandata
sũt adiple. malũ ingẽs cõtinuo
supbia obrepit. in q̄ ē lapsus di
aboli. Hec eũ illũ etiã deiecit q̄ to
magis hoiem. Quã q̇ incurrerit.
non solũ ea q̄ opatus est sed et
semetipsũ p anẽ pdit. Ego autẽ
noui plurimos eoꝝ precipue q̇
videntur distribuere indigenti
bus pecunias suas. non solum
supbie et iactãtie sue incurrisse
lapsus. sed et aliorum viciorum
multorum: nonnulli enim ob
hoc largiuntur ut amẽtur. aut

hijs certe quos amant. a quorū
psonas erubescunt. Sȝ ⁊ alias
hijs siles occasiones incurrunt
Per quas iam non mandato dei
opus qđ factum ē assignetur. ſȝ
huāne voluntati. Cū ergo tot ⁊
talia sint q̄ corrūpant actus ho
minū etiā bonos: quis hoim sal
uari pōt qui in hec incidit mala.
Jam vero illđ qđ scriptū ē ut di
mittantur nobis debita nostra
sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoribȝ
nostris: quisnā ē ex hoibus qui
cum fiducia audeat dicere deo?
Quia ⁊ si nihil mali faciamus in
imicis ⁊ debitoribus nr̄is. habe
mus tamē intra nos insanabile
vulnus offense. Xp̄s vero non
ita vult ignoscere delinquētib⁹
sed ut etiā amem⁹ eos ⁊ oremus
pro eis. Etiam si tm̄modo non
ledas eū qui te lesit. auītas te tn̄
ab eo nec libenter eū videas. ma
net sine dubio vulnus ī pectore
⁊ dolor augescit in corde. Quod
si ē. nondū vtiqȝ xp̄s qđ māda
uit expletur. nunq̄d tu ita tibi
vis ꝓpiciū fieri deū. ut nō te quidē
ledat auītat se tamē abs te ⁊ pec
catoꝝ tuoꝝ memoriā teneat. ⁊
videre te nolit Jgitur q̄lē vis er
ga te eē deū cum delictoꝝ veniā
poscis talē te exhibere debes hijſ
qui deliquerūt in te. sicut ⁊ sapi
enciū quidā scribit dicens. Ho
mo homini tenet irā ⁊ a dn̄o que
rit sanitatē. Si ipse erga hoiēȝ

similē sibi nō habet misericordi
am ⁊ quomodo ꝓ pc̄tis suis ex
orat dn̄m? Cū ipse caro sit ⁊ te
neat iracūdiam quis repropici
abitur peccatis eius. vellē silere
iam ⁊ hucusqȝ progressus finē
ponere ſmonib⁹ meis: erubesco
enim ⁊ confūdor vltra ꝓcedere.
Bellū namqȝ hoc quo īpugna
mus mandata xp̄i ⁊ inimicitias
quas adūsus eū gerim⁹ magis
ac magis prodit sermo ꝓcedēs
Sȝ quid iterꝫ prodeit tacere: cū
reb⁹ ipſ arguamur. etiā silētes
Quo aūt latebim⁹ eum q̄ nouit
corda nostra ⁊ iudicaturꝰ ē ea.
Quid ergo dicam de illo manda
to. quo iubemur non thesauriza
re super terrā. Quod forte q̄dem
faciūt pauci. ceteri vero q̄si econ
trario audierint p̄ceptū ⁊ qua
si dictum sit ad eos thesaurizate
omnino sup terrā. ita relinquē
tes celū adheſerīt terre ⁊ erga pe
cuniā insaniūt ꝯgregādam to
toqȝ affectu deū quidē oderunt.
diligūt aūt mānionam. Quod
aūt dictū est nolite cogitare de
crastino nec audire ego scio ali
quē. nec omnino fuare. Et ꝓpte
rea de hoc mādato dicere aliq̄d
erubesco sed cū ꝯfusione p̄tereo
Eteni oportebat nos quocūqȝ
pacto loquēti xp̄o ⁊ ꝓnunciāti
non dubitare sed credere. nunc
vero cū causam etiā ⁊ rōnes
adhibeat mādatoꝝ suoꝝ atqȝ

exemplis ea muniat v alio dissimiles
ne sic quidē erubescim⁹ Propē
hoc eni ꝛ auiū que non arāt ne
q; semināt ꝛ liliorꝫ q̄ nō nent
similitudies posuit.ut nemo du
bitarꝫ ꝛ tamē nos sic gētes aut
forte etiā desꝑabiliores gentibꝫ
de hiis singulis cogitando cōfu
nimur ꝛ cū neq; orare pro hiis
iubemur nos ōne studiū erga
hec expēdim⁹ Sꝫ de hoc ut dixi
m⁹ mādato erubescēs plura di
cere pretereo ad sequētia venio
si forte alicubi solatiū q̄lecūq;
mei pudoris inueniā Quid ergo
seq̄tur post hec? Nolite inq̄t iu
dicare ut nō iudicemini Ego so
latiū cōfusiōis mee inuenire cre
debā augmēta nūc reperi Si ei
etiā nullū nob peccatū aliud fu
issꝫ admissum. p hoc solo gehen
ne nos satis habūdeq; sufficerꝫ
Quippe q̄ in aliorꝫ delictis seue
ri ꝛ amarissimi iudices reside
m⁹ nr̄as aūt trabes ocul infixas
ꝓpriis non videm⁹. q̄ aliena eti
am minima sollicite ꝑscrutamur.
ꝛ ad cōdemnādum ceteros oē
vite nr̄e tempus absumimus.
A quo vitio neq; seculi hominē
neq; monachorꝫ vllum facile in
uenias liberꝫ. Et quidē cū tanta
in hoc posita sit cōminacō dicit
eni dīna sententia in quo iudicō
iudicaueritis iudicabitur de vo
bis. ꝛ in qua mensura mensi fu
eritis remetietur vobis Cum er

go mali huius pena tanta qui
dem sit posita libido vero aut vo
luptas ut in ceteris solet pecca
tis ex hoc nulla sumatur. oēs ta
men festini ꝛ precipites huic vi
tio se subiugarunt tanq̄ si stu
dium nobis ꝛ certamen esset
ꝓpositum quis ad hoc malū p
or omniū perueniret Sic ergo
non per vnam sꝫ per ōnes ut ita
dicam vias ꝛ per oēs adit⁹ cur
rimus ꝛ occupare festinamus
ignes gehēne. ꝛ non solum pro
hiis que laboris aliquid ꝛ con
tinentie videntur exigere pro
ni in eam ruim⁹. sed etiam pro
hiis q̄ leuia sūt ꝛ neq; necessita
tis aliq̄d neq; illecebre q̄cq̄ cō
tinēt ac voluptatis pari linea p̄
uaricacōis vtrobiq; dānamur
Arguim̄ ei ex facilib⁹ ꝛ leuib⁹
ꝙ etiā illis q̄ videtur laboriosa
esse ꝓpria ignauia desidiaq; de
linq̄m⁹. Nā dic mihi q̄d laboris
hēt ut nō iudices aliū neq; alie
na peccā discutias neq; cōdēnes
ꝓximū tuū Imo vero magis in
discutiēdo ac perq̄rēdo aliena cō
missa labor ē ꝛ iudicare de altei
us mēte sūma difficultas Quis
ergo hec audiēs crede possit ali
qn̄ cū q̄d possim⁹ sine labore ser
uare mādatū laboram⁹ ꝛ nitim̄
ut p̄uaricem⁹. At si p otiū ꝛ ne
gligentiam peccaremus esset
fortasse aliquid venie hiis qui
laborare nequiuissent. vbi vero

fo 6

laboratur ut peccetur. studiūq3
ꝛ cōtencō q̄tenus p̄tereatur mā
datū. quis ē enim q̄ pro hoc ma
lo veniā speret. Hoc est contēde
re aduſuseū qui dedit p̄cepta ꝛ
bellū legib9 eius inferre: quia ꝛ
reuera ipē ꝑnūciauit de p̄ceptis
suis q̄ nihil in eis laboriosū sit
ꝛ nihil onerosum. dicēs. iugum
enī meum suaue ꝛ onus meū le
ue ē. ꝛ nos ecōtra gūia efficim9
q̄ ille leuia cōstituit que ille sua
uia posuit nos facimus amara
peccādo. Qd̄ si laboriosum eēt ali
quid in p̄ceptis merito ꝛ decēter
virtutē labor comitaret. p̄mia
enī sūt ꝑposita post laborē. nūc
vero infelix aīma ne hāc quidē
reuerētiam dn̄is legib9 dabit.
ut sileat ꝛ quiescat. ne ad p̄uari
cacōnem laborādo puemat Quā
uis sint aliquai q̄bus paululū
laboris ē adhibēdū in hijs dum
taxtat in q̄bus paulus dixit. Nā
qd̄ in pn̄ti ꝛ momētaneū ꝛ leue
tribulacōis nostre. supra modū
ꝛ immēsum et'ne glorie pond9
operatur nobis. Vides ergo q̄c
q̄d in pn̄ti ē: leue eē. etiam si tri
bulacō sit Quō leue ē? Quia im
mēsum pōdus future glorie leuē
facit pn̄tis tēporis tribulacōem
etiā si sensib9 nostris grauis eē
videatur Deniq3 ꝛ ipē causas in
cō sequētib9 exponit. ut quid le
ue duci iubeat. q̄cquid passio p̄
sentis tpis intulerit ꝛ ait. Nō re

spicientibus nobis q̄ videntur
sed q̄ non videntur. Que enim
videtur t̄poralia sūt. que autē
non vidētur et'na sūt. Sz vide
amus q̄d ꝛ alia mādata dn̄i con
tineāt. Nolite inq̄t dare sanctū
canibus neq3 mittatis margari
tas vr̄as an̄ porcos. At nos lau
dis amore ꝛ iactancie vicio cor
rupti ꝛ huic p̄cepto ↄtraria ge
rim9 atq3 hoībus neq3 itellectū
purū neq3 fidē sanā gerentibus
insup etiam pc̄coꝝ malis inner
is sine vlla discrecōne misterioꝝ
secreta nudam9. ꝛ priusq̄ mē
tis ipsoꝝ ꝑpositū nob̄ vel sēsus
capacitas explorata sit. dn̄icorū
dogmatū venerāda eis sacramē
ta cōmittim9 ꝛ quib3 p̄ma rudi
mēta vix dū tradi oporterz. inter
na eis adita sciētie dn̄e patefa
cimus. ꝑpterea nōnulli deniq3
vbi immūdis ut ita dicā pedib3
sancta nr̄a oculcarunt. ꝛ pleno
sordib3 pectore e hausērt purum
dn̄e sciētie poculū. non solū euo
muerūt qd̄ hauserāt. sz ꝛ contra
dixerūt ꝛ trāsuersi sūt ꝛ isurgē
tes in ea iiurijs ꝛ maledictis atq3
accusacōib3 ea opprobrijsq3 ru
perūt. Et ita ne nobis q̄dem ipīs
ꝛ vite atq3 existimacōi nr̄e parci
mus dūmodo p̄uaricemus dn̄ia
precepta ꝛ non solū in hoc p̄ua
ricam9 mandatū hui9 vīm cum
eos quos nouim9 immūde vite
hoīes. violētos. rapaces ipuros

⁊ p oīa porcis ⁊ canibus similes
ōmis eos sacramentis pāticipes
effici patimur. Multum est si ve
limus singula queqȝ mandata
discutere que omnimodis in cō
temptu habentur ab hominibꝰ
ut illud qđ in sequentibus dicit.
Quodcūqȝ volueritis ut faciant
vobis homines. ita etiam vos fa
cite eis: Nos autem econtrario
omnia facimus hoībus q̄ ipsi
nolumus pati ⁊ rursus q̄ iussi su
mus per angustam viā incedere
per latam semꝑ incedimus. Et q̄
dem ꝙ homines seculi latam vi
am spacōsamqȝ gradiātur. nō
valde mirum est. eos autem qui
vidētur sustulisse crucē suam ⁊
sequi cristū ꝑ hāc latam ⁊ spa
cōsam velle incedere. non tibi ꝓ
digiosū videtur. Deniqȝ mōchi
cū de mōsteriis requirūt ⁊ de lo
cis habitacōm ꝑcōtantur ante
omnia requirūt si requies sit in
loco si habūdent ōnia. si aquaꝝ
copia fluat. Sȝ ⁊ si de heremo re
q̄rant. etiā ibi an̄ oia de reqe per
tractāt ⁊ de oportunitate miste
rii corꝑalis. Jā vero si ad aliquā
dispensacōem vocaueris aut ali
q̄d ōini ministerii iniūgere vo
lueis. prima statī solicitudo est
eiꝰ ⁊ ꝑma verba ista sūt. Si est
ibi requies quo eūdū ē si inueni
antur q̄ necessaria sūt habūdan
ter. si nl desit eoꝝ que lata via ⁊
spacōsa deposcit. Quid ꝑs o hō
quid loqueris? artam viam ⁊
angustam iussus es ambulare.
ut q̄d de reqe. ut quid de habun
dantia ꝑcontaris? ꝑ angustam
ianuam introire iussus es ut q̄d
amplū requiris ingressum. Est
aliq̄d ista ꝑmutacōe nequiꝰ. ē
aliq̄d ista ꝑuersitate deteriꝰ? Veꝝ
ne estimes me hec dicentem ali
os incusare iā nūc tibi de me. de
meipō mōꝙ narrabo. Eteni quō
dā cū sedissȝ aio: derelicta vrbe:
trāsire ad hītacula mōchorum
ego scio ꝙ solicite ꝑscrutabar
vn̄ nobꝭ in illꝭ locis q̄ necāria sūt
corꝑi prebērētur. ut possibile es
set. ⁊ recētis ⁊ diurni panis ha
bere q̄tidie copiā. Sȝ ⁊ illō nō
segniter requirebā. ne forte eo
dē oleo olla ⁊ lucerna essȝ aptā
da si nō legumis ḡuis ⁊ solitari
us cibꝰ sumi videret̄ sȝ ⁊ ne opis
aliq̄s ḡuis esset exactor. ne fodē
cogerer ā ligna deferre. ā aquā
hūeis portare ꝉ cetera huiusmoi
exhibere misteria. Ita oi solicitu
dine pro requie corꝑis ꝑconta
bar. Et quiđ qui pn̄cipibꝰ secu
li ministrāt. ac reipublice nego
ciis inseruiūt hoꝝ nl requirūt sȝ
si tātū lucri aliq̄d tꝑalis habeat
milicie eius locus. Qđ si solum
esse cognoueit. iam nullus refu
gitur labor nullum periculum vi
tatur. nulla dignitas excusatur
Seruilia eni si ab ingenuo de
poscantur offitia seruitia non

negat pegrinacōnes lōgissīās
periculosissimasqꝫ non respuit
cōtumelias cruciatus.p mutaci
ones tēpoꝝ fert.oēm sustinet la
borē spe lucri.ne forte ab ipā mi
serabili spe decipiatur ac decidat
nec iā imaturā in locis pegrinis
mortē ꝛ subitā ptimescit sepacō
nem sue cōiugis etiā ac liberoꝝ
absentiā tolerabilit̄ patitur.nō
patrie.non carorū mollitur af
fectu.ſꝫ desiderio ꝛ cupiditate pe
cunie velut amēs agit̄.ꝛ amore
eiꝰ incēsus nihil laboris sentit.nl
doloris intelligit.Nos ecōtra q̄
nec pecuniā sed sapiētiā.nec ter
rā ſꝫ celū petimꝰ.ꝛ ad celi diuici
as festinamus quas neqꝫ oculꝰ
vidit neqꝫ auris audiuit neqꝫ in
cor hoīs ascēderūt.Nec inqꝫ que
rētes ꝛ pro hijs celo ipsi vi pa
rantes inferre:de requie corporis
pcūctamur Vides qꝫto inferio
res illis sumꝰ.Quid dicis o ho
mo.quid agis? celū paras ascē
dere ꝛ regnū celi inuadere.ꝛ int̄
rogas ne qua difficultas occur
rat in itinere.ne quid in via aspe
rū tibi accidat.ꝛ laborio sū ꝛ nō
erubescis non pudore oppressus
sub terra temetipm̄ defendis?
Si eni omnia tibi mala occur
rerēt.si vniusa tibi pricula imine
rēt.si cōtitia.si iniurie.si ignomi
nie.si calūnie.si gladiꝰ.si ignis
si ferrū.si bestie.si pcipitia.si fa
mes.si egrtudo.ꝛ cūcta q̄ vel dici
vel excogitari pūt mala sup te
irruerint:dignū aliqd erat.Nō
tibi hec omnia ꝓ tātis ac talibꝫ
causis ridenda ꝓrsus ꝛ penitus
spernēda videntur.Amilis aīme
ē metus hic ꝛ effeminate.Erit
ergo aliquis ita abiectus ꝛ infe
lix.erit ita degeneris animi ut ce
lū cupiens ascēdere de terrena co
gitet requie.quā nō solū reqre
re sed etiam pparatā recipere inde
coꝝ ē.Aut nō tibi videtur absur
dū ut hij quoqꝫ qui amore hu
mano flagrant.totam mentē su
am.totāqꝫ cogitacōnem in illis
habeant quos amāt ꝛ si absētes
sint corde: ꝛ cogitacōne cū illis
sūt nec aliud aliquid sibi dulce
eē i pūti vita deputēt:nisi ā ipōs
videre si liceat.aut si id non pōt
de ipsis absentibꝫ cogitare.nos
aūt qui amore sancto incorrup
toqꝫ flagramꝰ.omissa cura ꝛ sol
licitudine eius quē amamus.re
quirimꝰ ea q̄ amorē nostrū nō
solū iuuare ſꝫ impedire plurimū
possunt.non video karissime qꝫ
aliquis nrm verā ꝛ perfecta cupi
dine celestium teatur.Alioquī
oīa q̄ vidētur eē grauia vmbras
putarꝫ ꝛ risum.Et hoc non ego
ex meis verbꝫ sed illiꝰ qui hmōi
amoris exarsit incēdio salutari
docere teptabo illū dico xpī ama
torē.qui tāto igne amoris eius
exarsit ut moras vite huius et
dilacōem professionis sue qua

redire morabatur ingemisceret
ac doleret ⁊ querelas suas per
hec verba signaret. Posita inq̃t
in tabernaculo isto igemiscim⁹
Iterum desiderium habens dis
solui ⁊ cũ cristo esse. multo eni
melius est ꝫ quoniã hoc inquit
placet illi quem amo ꝑmanere
in carne necessarium ꝓpter vos
ut enim xp̄i fides p̄dicetur ⁊ ut
ipse ab omnibus ametur Prop
terea ⁊ famem ⁊ sitim. ⁊ nudita
tem ⁊ vincula morteq̃ꝫ sustineo
⁊ maris ꝑicula ⁊ naufragia cun
ctaq̃ꝫ oĩno que inferũtur in me
litẽs ꝑfero ⁊ non solum mihi nĩl
hoꝝ graue est. ꝫ pro hijs õmbꝫ
glorior. causa enim mihi glori
andi ꝑ hijs caritas xp̄i est i hijs
enim inq̃t õmb⁹ supamus ꝓpter
eũ qui dilexit nos. Q̄d si amor
hominũ frequenter etiam mortẽ
subire ꝑsuasit. quomõ nõ amor
cristi non solum laboris patien
tiam sed mortis tolerantiam per
suadebit. sicut ⁊ huic amatori
quem supra ostẽdimus õnia ꝓ
nihilo ducenti dum nimis amo
ri eius inhereret. Neq̃ꝫ enim vi
debatur sibi i terris esse neq̃ꝫ p̄
sentem vitam hãc cũ hominibꝰ
ducere. sed tanq̃ si esset in celis
⁊ cũ ãgelis habere cõuersacõeꝫ
suam ⁊ quasi facie ad faciẽ pro
spiceꝛ bona futura ita spnebat
cũcta q̃ in p̃senti vita vł delecta
bilia vel tristia videbãtur. Nul

la ei cogitacõ. null⁹ sermo de reg̃
erat. q̃d nos ⁊ frequẽti⁹ ⁊ solici
ti⁹ querim⁹. ꝫ clamabat dicẽs.
vsq̃ꝫ ad hanc horã ⁊ esurimus
⁊ sitim⁹ ⁊ nudi sum⁹ ⁊ colaphi
zamũ ⁊ istabiles sum⁹ vñ ⁊ laborã
m⁹ opantes manib⁹ nr̃is. male
dicim̃ ⁊ bñdicim⁹ ꝑsecucõeꝫ pa
tim̃ ⁊ sustinem⁹ blasphemati de
p̄camũ. tanq̃ purgamẽta huiꝰ
mundi facti sum⁹ oĩm peripsima
vsq̃ꝫ adhuc. Per singula ei ocu
los mẽtis sue cõuertens ad celũ ⁊
decore celestiũ tract⁹ reuerti rur
sus ad terrena recusabat Sꝫ sicu
ti is q̃ i pauptate positus intr̄ vi
le ⁊ hũile tuguriũ vixit. si forte
regẽ videat auro multo ⁊ marga
ritis ac purpura refulgẽtẽ vltra
iã nõ vult tugurij paupis recor
dai ⁊ nõ penuriã suã ad aĩmi re
uocare memoriã. ꝫ agit õnia q̃te
n⁹ possit a splẽdore ⁊ gloria re
gis quã ɔtuẽs admirat⁹ ẽ ⁊ dile
xit iseꝑabił effici ita ⁊ paul⁹ ubi
ꝑspexit illa q̃ in cel̄ sũt. cõtẽpsit
ista egestatis ⁊ squaloris plena
q̃ in terris sũt. ⁊ cũ hoĩbus quid̃
ꝑ necẽitate terreni corpis cõũsa
tus. mẽte vero ⁊ solicitudine to
tum se illuc transfert quo eum a
moris sui ꝑducit intencõ etiã si
triste hic aliq̃d perferat. animo
ibi occupato non sentit. etiam si
delectabile aliquid ã suaue ali
q̃d videatur. illa delectacio ⁊ il
la suauitas quam per spiritũ

cõtinetur· delectacõnem huius
suauitatis obscurat· Intĩitum ꝗ
enim succẽsus est ꝗ ardet amore
xp̃i. ut ei etiã si flãmas ipãs im
mẽõles adiciat nesciat· non senci
at non vratur Multo nãqꝫ vehe
mẽtiore ẽ ignis xp̃i q̃ vrit̃ paul⁹
p amorez· Nõ eni erat sicut nos
mercenarij qui timore gehẽne
regnũ dei rquirim⁹ Sꝫ ille alio
quodã pacto multo p̃stantioꝛ
ꝗ beatiore desiderio õstrictus· ita
fert omnia. ut ex hijs q̃ patitur
penis solacia magis amoris sui
capiat· ꝙ dolorẽ corporis senci
at· Ita enim totã mẽtem eius de
uixit amor xp̃i· ut ꝗ hoc qꝺ̃ p̃ce
teris omnib⁹ amabilius erat eẽ
cũ xp̃o· rursum idip̃m qꝛ ita pla
cerꝫ otemneret· sed ꝗ celoꝝ reg
no qꝺ̃ videtur eẽ remuneracõ ꝑ
xp̃o nihilomin⁹ carere pateret̃
ab ipso etiã cristo anathema ef
fici· pro xp̃o optabile habuit·
Sꝫ fortasse minus planũ vide
atur eẽ quod dico· qꝺ̃ tamẽ si ex
planare voluero tũc iam nõ ob
scurũ sꝫ incredibile fiat hijs dũ
taxat ip̃s q̃b⁹ prius videbatur
obscuꝝ qꝺ̃ tñ etiã beatus ip̃e qꝛ
incredibile nob̃ futuꝝ ꝓspexit·
cum q̃dam protestacõne signi
ficauit dicẽs. veritatẽ dico i xp̃o
nõ mẽtior· testimoniũ mihi red
dente cõsciẽtia mea in sp̃ũsãcto
q̃m tristitia ẽ mihi magna ꝗ oti
nu⁹ dolor cordi meo Optabam

eni ego ip̃e anathema fieri a xp̃o
ꝑ fratrib⁹ meis· ꝗ tñ cum prote
status sit· ꝗ cõsciẽtiam suam ad
testimoniũ inuocauerit adhuc
min⁹ credibile videatur apud
hoĩes· qꝛ ab ip̃o velit anathema
fieri. Quid vero illud est qꝛ cum
disputassꝫ de hijs q̃ in hoc seculo
agerentur et magis addit et
dicit· quis nos sep̃abit a carita
te xp̃i· tribulacõ· angustia. an ꝑ
secucõ· an fames· ã nuditas. an
periculum. an gladius· ꝗ enume
rans omnia q̃ in terris sunt ascẽ
dit etiã in celum. ostẽdere volens
qꝛ nihil magnũ est si cõtemnat
terrena supplicia ꝓpter xp̃m· ad
iecit etiã hoc qꝛ neqꝫ angelus
neqꝫ p̃ncipatus neqꝫ virtutes
neqꝫ p̃ñtia neqꝫ futura neqꝫ al
titudo neqꝫ ꝓfundũ neqꝫ alia
creatura poterit nos sep̃are a cari
tate dei que ẽ i xp̃o ihesu dño no
stro. Qꝺ̃ aũt dicit tale ẽ: non so
lũ hoĩes abstrahere me non pos
sunt ab amore xp̃i sed nec ãgeli
quidẽ neqꝫ oẽs simul celorum
virtutes si conueniãt in vnũ ab
eius caritate sep̃are me poterũt
nec si a regno me decedere necẽe
sit aut etiã i gehennã trudi pro
xp̃o non hoc q̃dẽ mihi metuen
dum ẽ. Quod enim ait altitudo
ꝗ ꝓfundũ ꝗ vita ꝗ mors nõ ali
ud mihi indicare ꝙ regnum ce
loꝝ videtur ꝗ gehennã· Hec au
tẽ dicebat nõ qꝛ ãgeli affectare

possent aliqñ eũ a xpõ separi sed etiã ea q̃ i possibilia sũt verbi gra tia fieri posse dicit magis q̃ɜ se a xp̄i amore seiũgi ut p hec quã ta in eo vis esƺ dei caritatis ondẽ retatȝ oibus añ oculos ponerȝ Hic ei amãtiũ mos ẽ ut amorẽ suũ silẽtio tegere neq̃ant ƺ necã riis suis ꝛ caris efferũt ꝓdũt ꝗ flãmas suas intrᷓ pectꝰ cohibere nõ possunt. enarrãt frequẽtiꝰ ut ipa assiduitate narrãdi amoris sui solatiũ capiãt ꝛ refrigeria i mẽsi ardoris assumãt. Sic ergo facit btũs hꝛ eximiꝰ amator cri sti oia q̃ sũt. ꝛ q̃ erũt ꝛ queqȝ ac cidere pñt ꝛ q̃ oino nõ pñt simꝉ ƀmone oplectitur visibilia ꝗ in visibilia oẽm requiem cũctaqȝ supplitia ꝛ q̃si nõ suffitiẽtibꝰ bo nis solꝫ ad amoris sui vim ꝛ ma gnitudiez oplectẽdã assumit ꝗ tristitias. ƺ ꝛ ea q̃ non sũt cõme morat ut oñdat qꝛ ꝛ si essent ea q̃ nõ sũt. se tñ mouere a ꝓposito aut mutare nõ possent nec crea tura alia ut moueatur a caritate dei q̃ est in xpõ ihũ ƺ ea q̃ nõ sũt ꝓuocat quodãmõ ad certamẽ ꝗ ad tã excelsa oscẽdit. Illos q̃ iubemᷓ eiꝰ eẽ imitatores ne istas q̃ dẽ tribulacões ferimꝰ q̃ cõmu nes nob̃ habẽtur cũ ceteris ƺ dis solvimur ꝛ relaxamᷓ ꝛ quasi feb bus defatigati deficimꝰ ac tanq̃ longa ꝗ diutina egritudine cõ sũpti de õni sanitatis spe penitꝰ desparnꝰ Sȝ ꝛ si aliq̃s nob̃ exẽ pla aplõrũ adducat in mediũ ꝛ dicat seq̃ nos debere ꝗ imitari vi tã eoꝝ ꝓpositũ gestoꝝ qȝ regu las custodire rñdebimꝰ statĩ q̃ nimĩ nob̃ impossibile sit illos imi tari ꝗ virtutis eoꝝ tenẽ mẽsuras Qđ si etiã causã pcõte ᷓ nos cõ tinuo stultã illã rñsionẽ absur dãqȝ pferimꝰ dicẽtes ille paulꝰ erat ille petrꝰ erat. Et ille Johã nes erat. q̃d ẽ ille paulꝰ erat dic mᷓ ꝛ q̃d ẽ ille petrꝰ erat. nõne eius dẽ nature erãt cuiꝰ ꝛ nos. Nõne ead̃ via ingressi sũt hũc mundũ q̃ ꝛ nos? nõne eisdẽ cibis vtebã tur. atqȝ eũdẽ respirabãt aerẽ? nõne eiusdẽ vite vsibꝰ ageban tur: nonne aliq̃ ipsoꝝ etiam cõ iugia expti sunt. quidã vero ip soꝝ etiam opifices artiũ cõmũi ũm erãt. alij vero ꝗ lapsus expti sunt pccõꝝ atqȝ ad vltimum in maloꝝ baratꝝ deciderũt. Sȝ mul tũ inq̃s illi gratie a dño accepe rãt Siq̃dẽ mortuos suscitare iu berem aut oculos apire cecoꝝ. aut mundare leprosos vel clau dos erigere. aut demões effuga re aliasqȝ hmõi siles sanare egri tudies locũ hẽret ista rñsio Si vero a nob̃ vite obseruantia cõ uersacõesqȝ requirũtur. ꝗ obe diencie racõ q̃d facit ad hec ista narracio? Et tu enim pcepisti g̃ tiam dei p baptismũ ꝗ pticipiũ sctĩ spũs consecutus es eciam si

non ad hoc ut signa faceres sed
q̄ tum sufficeret ad hoc ut recte
vite obſuātiā custodires ⁊ ideo
pdicōis nr̄e causa nulla alia ē
q̄ negligentia nostra atq; desi
dia. Sz ⁊ xp̄us in illa die remu
neratur; se pmittit nō eos q̄ sig
⁊ pdigia. sz qui p̄cepta sua fece
rint. dicēs Venite bn̄dicti p̄ris
mei pcipite regnū qd̄ vobis pa
tum ē a cōstitucōne mūdi. Non
dixit q̄z mirabilia fecistis. sed q̄z
esurivi ⁊ dedistis mihi mādaca
re sitivi ⁊ dedistis m̄ bibē. pegri
nus fui ⁊ collegistis me. nud⁹ ⁊
operuistis me. infirmus ⁊ visita
stis me. in carcere ⁊ venistis ad
me. Sz ⁊ btōs non dicit eos q̄
signa ⁊ mirabilia fecerint sz hu
miles spū. mansuetos. lugentes
esuriētes. ⁊ sicíētes iusticiam. pa
cificos ⁊ mūdos corde. atq; eos
q̄ psecucōem paciūtur ꝓpt̄ iusti
ciam. Vlusq̄ itaq; i ope signo
rū ⁊ mirabiliū beatitudo ponitur
sz in explecōne mādatoꝝ ⁊ pfe
ctione virtutū. Nā ⁊ ipi illi btī
q̄ hec fecerūt non ideo in admira
cōne nobis sunt q̄z signa ōnde
bant ⁊ pdigia. hoc eni totū dei
grē fuit sz p virtutib; aīm mag
ni habebantur ⁊ clari. qd̄ vtiq;
nutu q̄dē dīno ⁊ grā celesti. ꝓpri
o tn̄ studio ac labore opati sūt.
Non ego sum q̄ hec dico sz ille
ipē imitator xp̄i. Cū enim adūsū
pseudo aplōs a gens scriberz atz
indicia praue doctrine ⁊ minus
pbe discipulos edoceret. nō dixit
ex mirabilib⁹ ⁊ signis intelligi
debere ministros x̄. sed ait. mīstri x̄
sūt. tanq̄ in sipiēs dico pl⁹ ego.
In laborib⁹ plurimis i carcerib⁹
habūdācius. i plagis sup̄ mod̄
i mortib⁹ frequēter. a iudeis quī
quies q̄dragenas vna min⁹ ac
cepi. ter virgis cesus sū. semel
lapidatus sū. ter naufragiū feci
nocte ⁊ die in pfundo maris fui
i itinerib⁹ sepius. picul̄ fluminū.
periculis latronū. piculis ex gē
tibus. piculis in ciuitate. piculis
in deserto. periculis in mari. picu
lis in falsis fratrib;. i labore ⁊ fa
tigacōne. in vigiliis frequēter. i
fame ⁊ siti. in ieiuniis multis. in
frigore ⁊ nuditate. p̄ter illa que
extrīsecus sunt cōcursus i me q̄
tidianus. sollicitudo oim ecciaꝝ.
Quis infirmatur ⁊ ego nō infir
mor? Quis scādalizatur ⁊ ego
non vror? Vides p quib⁹ ⁊ q̄
lib⁹ gestis mirandi sūt apl̄i. Nā
q̄ signoꝝ ⁊ pdigiorū indiciis
pbari vult non pōt prob; vide
ri. q̄z ⁊ ipē dn̄s ⁊ saluator nr̄ nō
dixit ex signis ⁊ mirabilib⁹ cog
noscetis eos. sz ait ex fructib; eo
rū cognoscetis eos. ⁊ iterū dicit.
multi m̄ dicūt in illa die. dn̄e do
mine nōne in noie tuo ꝓphetaui
mus ⁊ i noie tuo demonia eieci
mus ⁊ in tuo noie virtutes mul
tas fecimus? ⁊ tūc dicam eis nō

noui vos· diſcedite a me o pariꝰ
iniq̄tatis. ꝓpt̄ hoc aūt ⁊ diſcipu
los monebat dicēs Nolite gau
dere qm̄ demōia vobꝭ ſbiecta ſūt
ſꝫ in hoc gaudete· qꝛ nōia veſtra
ſcripta ſūt in celo· vita etenī bo
na atꝫ actꝰ ꝓbi etiā ſine ſignis
⁊ mirābilibꝰ merētur coronā· in
iqua aūt cōuſacō etiā ſi ſiḡ ⁊ ꝓ
digia fecerit nō euadit ſuppliciā
Et ido ſupflue hec q̄rūtur ymo
⁊ piculoſe Nam poſſumꝰ ex hijſ
hereticis etiam occaſiōeꝫ dare ſi
dicamꝰ qꝛ apoſtoli ⁊ oēs ſancti
nō ex ꝓpoſito ſuo ⁊ labore mira
biles fcī ſunt· ſꝫ ex dei gratia ſola
Dicūt enī q̄d ergo oēs ꝓhibꝫ ta
les fieri· Gra enī dei nihil req̄rit
a nobis· ſꝫ ipſa eſt que facit vnū
quēqꝫ pfectū. Cur non oībus ⁊
ex equo īfūditur ⁊ ſūt oēs re p̄
te pfecti Non eī ē pſonaꝝ accep
tor deus ſꝫ qm̄ non ſola ḡtia dei
hoc agit· req̄ritur ut ⁊ nos q̄d i
ꝓpoſito ⁊ viribꝰ nr̄is eſt explea
mꝰ id circo enim venit ad vnum
quēqꝫ gratia dei ſꝫ apd̄ eos q̄ di
gne explēt ea q̄ mandata ſūt q̄
in ipis ſunt: pmanet. ab hijs ve
ro q̄ indigne agūt cito diſcedit
ad eos aūt q̄ nec iniciū faciūt cō
uertēdi ad deū oīno nec venit.
rectas enī mentes diligit ⁊ ſine
ficto ꝓpoſitū· Q̄d etiā in paulo
pſpiciēs licꝫ adhuc itinere alio
videret incedē· tn̄ qꝛ ꝓpoſito re
cto ⁊ zelo dei hec agebat· Dicit

de eo dn̄s qꝛ vas electiōis mī ē o
portꝫ eū nomē meū corā gētibꝫ ⁊
regibꝰ oiqꝫ ꝑplo iſrael ānūciare.
Hec aūt teſtatus ē de eo ꝑusq̄
ḡtia dei daretur ei. Nō ergo noſ
metipōs ſeducamꝰ dicētes ipoſſi
bile eē ut ſit aliq̄s ſic paulꝰ· Si
q̄de ſignoꝝ ac mirābiliū ⁊ ſapi
encie grēqꝫ eiꝰ otēplacō e nullꝰ
poteit eē paulus· vite aūt rōe ⁊
ouſacōis diligētia pſto ē volēti
imitari eū Q̄d qꝛ nō ſit volūtas i
culpa ē· Sed neſcio qūo in hoc
ſtulticie deueni ut paulo ſimiles
ex hijs aliq̄s q̄ nūc viuūt hoies
req̄rā· Utinā vel tercō vel quar
to poſt ipm̄ loco aliq̄s poſſit in
ueniri Et ido lugendū ē· ⁊ ideo
flēdū ⁊ p totā vitam plāgēdū
ut ſic occupata in luctu ⁊ lacri
mis aīa erubeſcat aliq̄n̄ pecca
re· Ōeiqꝫ req̄ramꝰ a lugētibꝫ nō
iſtos dico ꝓ pcōꝝ ſuoꝝ admiſ
ſiōe lugētes· ⁊ in egeſtate poſi
tos ⁊ nō q̄leſcūqꝫ hūiles· ſꝫ illoſ
ipōs potētes ⁊ diuites ⁊ in deli
cijs agentes q̄ vēta ⁊ voluptati
viuūt q̄ prādia vſqꝫ ad veſpum
cenas vſqꝫ ad medium noctis
extēdūt. q̄ aliena diripiūt ⁊ ꝓpa
profūdunt. ipōs iſtos iterroge
mus ſi qn̄ aut vnicū pater filiū
aut vxor cito ereptum cōiugem
plāgit quomodo velut fulmine
quodam iactata anima contre
miſcit ⁊ i ſtuporem vertit̄ Aufu
giunt continuo nuſq̄ apparent

oēs ille molles ⁊ resolute delitie nusq̄ʒ ventris cura aut sollicitudo earum letur. ſʒ acerrime ꝯtinētie introducitur ph̄ia. abstinet ab omnib⁹. agūtur extēta ieiunia īugesq; vigilie. hūi requescitur. sū mū silētiū. q̄es magna. hūilitas vltīa. māsuetudo ineffabilis. misera cō imēsa Etiā si auferātur oīa etiā si diripiātur. nl pro hijs aīmus curat nl mouet'. etiā si igni cō cremētur vniūsa. ⁊ census pa rit' cū domib⁹ pereat. nō idignatur. non irascitur Multos ergo noui post amissionē carorū nec vrbes hitare voluisse. ſʒ ꝯmigrasse ad agros atq; ieiunā ⁊ sobriam vitā cū oī silentio ⁊ q̄ete duxisse. Alios memi in ipsis defūctorū suoꝝ sepulcris habitacula posuisse. atq; inibi vitā mortuo silez trāsegisse. Nec postmodū interi donec dolor in augmētis ē. aim⁹ nihil curat. nl cogitat. ꝓcul oīs illa insania congregande pecunie. ꝓcul oīs cupiditas possidēdi. honoris aūt ⁊ ambicōis oīs apud eos gl'a. tūc vere ut fenū ⁊ velut flos feni videtur. ⁊ talis q̄lis si quis flāmam tristicie i cinerē verteit. Et ita ex oī pte aīa trāsfertur ad ph̄iaʒ. ut deliciarū ⁊ suauitatū vite huius ne s̄mo quidē vllus habeatur. imo pocius si qd̄ ꝑus delectabile visum ē. siq̄d gratū. id nunc amarissimū ⁊ odibile ducitur. Null⁹ famuloꝝ ſʒ ne amicoꝝ q̄dē quisq̄ʒ ⁊ familiariū aliquid in auribʒ eius loq̄ audebit. de hijs q̄ vite huic videtur ēē necessaria. sed tm̄mō de hūanaꝝ reꝝ caduco ⁊ fragili statu. ⁊ de certis vite huius et lubricis rebus s̄mo mouebitur Mutabilitas ac varietas mōꝛlis vite philosophicis assercōnib⁹ exponitur atq; omni ex pte aīma per dolorē luctus tanq̄ʒ in quodā sacrario collocata. nouis nūc de natura hūāna imbuitur disciplinis. ut agnoscere incipiat ⁊ sentire pn̄tis seculi fragilitatem. q̄ʒ istabile sit ⁊ q̄ʒ cito fugiat omne qd̄ i eo magnū videtur q̄ʒq; fluxus et corruptibilis sit mūdi status. utq; oīa tanq̄ʒ in scena agātur ⁊ nulle tunc misere appareāt Tūc ꝓbrose diuitie tūc videt' feda iactātia. inuidia vero ⁊ ira. ⁊ cōcupiscētia ac libido. ne ad extremas quidem ianuas lugentis accedit. sed oīa hec fugātur omnia exterminātur. ita ut ne odor quidem hoꝝ vllus occurrat. Vna sola cogitacō lugenti. vnus intuitus ymago defuncti est Ille vultus an̄ oculos ponitur. ille aspectus mētis atq; animi exhibetur. ipse ei ab⁹ positus est. si somnus fuerit. omnia inducitur: Ibi oīs requies. ibi omne solaciū. ibi gloria. ibi diuitie. ibi potentia. ibi oēs delitie collocantur. Sic oportebat et

nōs salutē r̄ rā; lugere pditam
atq; aīam r̄ rām mortuā lamen
tari Vt nīl amplius dicā exhibe
am⁹ nos nr̄e aīe q̄d illi exhibent
aliene carni Aut nō extreme mi
serie est ut hij quid q̄ vxorēs aut
filios lugēt ad nihil aliud occu
pēt mēte in suā· nisi ut defunctos
suos intueantur ⁊ illos semp aī
mo ⁊ cogitacōe ɔspiciāt· nos ve
ro quib⁹ salus mortua ⁊ regnū
celoꝝ spes extīcta est oīa magis
q̄ inde cogitem⁹? Et illi quidem
etiam si regij generis sint nemo
tamē erubescit solēnitatē luctus
implere· s; ⁊ hūi residēt ⁊ cum
amaritudine lamentantur ⁊ ve
stem lugubrē sumūt· ⁊ ōmia fa
ciūt que ad afflictionē corpis ⁊
anime spectant· ⁊ neq; qꝛ in deli
cijs nutriti sūt cogitāt· neq; flo
rē corpis sui respiciūt· neq; me
tu future ex afflictiōe egritudis
deterrētur· sed oīa sīt ⁊ insacia
biliter pficiūt· ⁊ non solū viri
s; ⁊ multomagis mlie: etiā si val
de fuerit delicate Nos ecōtrā q̄ nō
filios ā vxores s; aīaꝝ lugem⁹ ⁊
aīam non alienā sed nr̄am: recō
gitam⁹ egritudinē corpis· ⁊ re
cordamur qꝛ delicatius educati
sum⁹· Et vtinā hoc solū essꝫ mali
Nūc aūt ne hoc quidē ē q̄d nos
impedit aut retardat Quid enim
dic mihi corpis virib⁹ opus est
cū cor cōterere debem⁹ Quid ne
cessarie sūt vires corpis· ut puā

deo fūdatur oracō· ut peccōꝝ re
cordacō fiat· ut hūilitas assuma
tur· ⁊ supbia depellatur? Quid
requiro corpis firmitatē· ad ar
rogantiam reprimendam Ista
sunt enī in quibus placetur deo
Quid laboris ista quid afflicti
onis requirūt· Et tanq̄ intolera
bilis quid ā labor sit: omittatur
a nob· Non reqrit de⁹ edificiorū
pōdus· neq; cōcludi inter angu
stias cellule· nec in obscuris an
tris ac tēbrosis sedē iubet Hoc
solū ē q̄d exposcitur a nob· ut sp
recordem̄ ⁊ ad aīum reuocemus
mala nr̄a· ⁊ ɔscientiā gestoꝝ no
stroꝝ habeamus in memoria ut p
hijs supplicem⁹ deo· ut gehēnaꝫ
ponam⁹ in ɔspectibus nr̄is ⁊ an
gelos q̄ in die iudicij discurrūt
vbiq; ⁊ ɔgregāt de oī orbe terra
rū eos q̄ trudēdi sūt in gehēnaꝫ
ac supplicijs ignis tradēdi· Po
namus etiā illō añ oculos quāti
doloris ē excludi ⁊ pici a regno
celoꝝ· q̄d ut mihi vid; ipsa grauī
us ē gehēna· Nam ⁊ si ille ignis
nō arderꝫ· ⁊ in ūnōēlis illa pena
nō essꝫ pata· hoc solū qꝛ alieni ef
ficiāt a xp̄o ⁊ excludim̄ a bonis
et̄nis· nōne oī pena cruciabilius
duceretur Q̄d si nō sufficiant hec
ad engēdas aīas ⁊ ieiūdas ad
spē illō salt̄ ad memoriā reuoce
m⁹ exēplū q̄d de virgib; refert̄
q̄ exclluse sūt a thalāo sponsi ppē
olei defectū Ponam⁹ nos ipōs in

illis q̄ excludūtur. ⁊ videam⁹ q̄
dolor q̄ pena sit si cogitem⁹ pos
se etiā nos eadē pati dum negli
gimus. ē ne aliquis ita lapide⁹
q̄ hoc exēplo nō moueatur. ⁊ ti
meat ne filia incurrat. Possum⁹
quidē ꝓlixius sermonē ꝑduce
re. sed qm̄ obediencie magis ꝙ̄
vsus alicuius causa hec a nobis
dicta sūt. etiā vltra ꝙ̄ debuim⁹
euagati sumus Vn̄ enī noui qꝛ
si q̄s cordis ꝯpunctiōez reqrit.
Hanc vere ⁊ integre apud te ha
beri inueniet ⁊ a te melius edoce
ri. etiā si sileas Sufficit enim ad
ꝯpūctionē cordis videri te ⁊ in
telligi crucifixā vitā tuā. Itaqꝫ
melius docebo de ꝯpunctione
cordis. si nūc quidē viuētibꝫ ha
bitaculi tui it' ondam. ⁊ eos ad
vidēdū te inuitā. Si vero de po
steris querit' sufficit eis si tua ge
sta cognoscāt. ꝓpt' qḋ obsecro
te redde m̄iā obediencie mee vi
cē oracōes tuas. ut nō tā loqua
mur ꝯpūctionē cordis ꝙ̄ patia
mur. quoniā docere ⁊ nō facere
non solum lucri nihil sed etiam
dāni plurimū ꝯfert. Grādis enī
ꝯdemnacōē ꝯponēti quidē ser
monē suū: vitam quidem. atqꝫ
opera negligenti.

Explicit liber p̄mus bt̄i Jo
hānis Crisostomi Ep̄i de
ꝯpunctione cordis.

Incipit liber secundus
eiusdem ad sceletum.

e T quō pōt fieri quod
imperas homo dei. ut
aīa infirma ⁊ frigi
da ꝯpūctōnis verba
paiat? Ego enim puto ꝙ̄ is qui
i hac materia vult aliquid dig
nū proferre. ip̄e ante omnes de
bet in hoc calore feruere. ⁊ salu
tari hoc incendio p̄mus igniri
quo possint etiam s̄mones q̄ ab
eo ꝓferūtur ignire ⁊ accēdere
animas auditoꝝ. Sꝫ nobis nl
hoꝝ adest. ꝓcul enim procul a
noƀ ignis iste ē. nec flāma vlla
intra nos. sed emortu⁹ cinis est.
Vnde ergo vn̄ karissime in no
bis accēdem⁹ hāc flāmam. qui
nec scintillam aliquam vigere
sentim⁹. nec spiritum quo ꝯfla
ri possit ⁊ accēdi? Quō enim spi
ritus adesse dignetur anime ꝯ
fusiōis plene quā multitudo pec
catoꝝ contexit. Sꝫ ego quidē
non noui. Sꝫ tue sollicitudis
erit q̄ impare voluisti ut opuscu
lū nr̄m ꝯgruū mereatur effectū
Ego nescio si dignū aliquid de
noƀ possit exire. tu videis: q̄ op⁹
tantū min⁹ validis imperas mi
nistris. Nos quidē p̄bebim⁹ of
ficiū lingue. tu aūt p̄care eū qui
sanat ꝯtritos corde. ⁊ q̄ dat af
flictis paciētiam. q̄qꝫ erigit de t'
ra inopem ut ipse accēdat i noƀ

ignē illū ꝑ quē possit infirmitat
ois aīe decoq̄ ⁊ oē qđ aggrauat
corpus exuri. quo sbnixa pēnis
suis aīa tendat ad celū leuior ut
puta vere vite reddita atq3 in il
lo vertice posita. intueri de altissi
mis sedib3 ⁊ despicere possit vni
uersā vite hui9 que ī terris agi
tur vanitatē Nisi enī quis ad il
lā celsitudinē volatu aīe dimo re
ꝯscenderit nō poterit terrā despi
cere neq3 ea que gerūtur in ter
ris Liber enī ei debet esse de super
nis aspect9. ut ⁊ ligua liber possit
verbo pꝫbere ministeriū Opor
tet ergo volētē boni hui9 adire
principia prius aīmo ⁊ mente
secedere ab omni ꝑturbaꝯe ac
fluctuaꝯe visibiliū. atq3 ad illa
ꝯscēdere ⁊ penetrare silētia vbi
quies sūma. trāquillitas iugis.
pura serenitas. ⁊ nihil prorsus
qđ moueat. nlqđ intētū solicitet
aīm: aut indaginē cogitaꝯis ir
rūpat. s3 sit immutabilis oculus
mentis. ⁊ in desideriū dei tota in
tenꝯe defixus: sit auditus silēs
quietus. interritus: in hoc solū
directus ut audiat verbū dei. ⁊
ꝯsona dimoꝝ sensuū modulaci
one letetur: cuius tm̄ vis est ut
si semel optinuerit ac possederit
aīam. neq3 cibum vltra neq3 po
tum neq3 somnū requirat Dorꝝ
enī omniū voluptas ad desideri
um trāslata ē dimoꝝ verborum
sensuūq3 celestiū Hoc ergo eē
decet anime institutū volentis
de ꝯpūctione cordis vel dicere
aliqua vel capere. ut aliena ab
omni ꝑturbaꝯne ⁊ solicitudie
vite huius effecta spiritalis hu
ius phie altitudinem ⁊ celestis
puritatis verticē teneat quo ne
quaq̄ possit ab aliquo sensu eo
rum que ī terris gerūtur ōmino
pulsari Nā corp9 corpis vel sen
sus aīa3 donec terrenis reb9 intē
ta est innumeris opertam vincu
lis onerāt: ⁊ vndiq3 nubes con
gregāt corpaliū voluptatū Ad
hec ministrat audit9 ⁊ visus ad
hec odoratus. ad hoc etiā tactus
⁊ gust9. ⁊ cūctoꝝ q̄ extrinsecus
gerūtur maloꝝ ꝑturbaꝯes ve
lut in sentinā ita ⁊ animā conue
ctāt. Qđ si se abstrahere voluerit
a t'renis ⁊ studia sua ad spirita
lia instituta ꝯuertere excludit
corpalibus sensib9 aditum per
quem sibi ministrare atq3 intro
ducere solebat ymagines malo
rū: excludit aūt nō ip̄s sensibus
obduratis. s3 intenꝯibus eoꝝ
ad spiritalia celestiaq3 ꝯuersis
Sic ei dn̄a t'ribilis q̄dā ⁊ satis
seua volēs vnguētū aliqđ ꝯfice
re necāriū ⁊ preꝯsū plurib9 ad
hoc idigēs mistris mitasq3 ma
n9 reqrēs suscitat famulas suas
atq3 ad semetipsā ꝯgregat. im
pat aliꝭ tenere librā ut eq̄s pōderi
b9 vnaqueq3 species misceatur ⁊
neq3 āplius aliq̄d neq3 min9 q̄

oportet habeat. sciēs non posse
v̄ɫle effici quod cōponitur. nisi
summa libracōne mēsura serue
tur. alij terere iniungit que du
riora sunt ꝛ summo cum labore
vigilare ne quid durum inueni
atur aut asperum. alij cernere
cribell' qḋ tūditur iub3. ut gros
siora queq3 pigmenta a minutis
ꝛ mollioꝛib9 secernē possit ac
segregare. aliam iubet miscere ī
vnū atq3 cōspergere q̄ ex diuer
sis ꝑparata sūt. alij cū alabastro
astare p̄cipitur ꝛ alie aliud in
iūgitur. atq3 hoc mō sensib3 eoꝝ
ꝛ animis ac manib9 occupatis
atq3 opi ꝓposito affixis. non p
mittit vsq̄ euagari sensus. inten
cōnemq3 ꝓpositi opis irrumpi
iminens iugiter ꝛ insistēs. nec
in aliquo ꝓrsus indulgens ocu
lū saltim aspectūq3 dispgi mini
strāciū famulaꝝ: ita ergo ꝛ aīa
que p̄ciosissimū istud vnguētū
cōpunctionē dico cordis cōpo
nere ac seruare desiderat. omnes
corpis sui sensus ad semetip̄am
cōgreget. segnitiēq3 ipsorum ac
negligētiam deturbās tota sol
licitudine vigilare ꝛ in hoc tm̄
quod ꝓposuit cogit3 intendere.
Deniq3 si quādo acciderit ut ad
semetip̄am cōuersa deliber3 ali
q̄d agere eoꝝ que placita sunt
deo. ideq3 ꝓfunda ꝓrsus ꝛ cogi
tacōne satis intēta ptract3. neq3
dicētem sibi aliquid audit. sed

ne occurrētes q̄dē ꝛ oculis stā
tes videt. non quo caruerit ā ocu
l9 visu. ā auris auditu. ꝫ quoni
am in secretis agens aīa ꝛ in di
uinioꝛib9 occupata nūcios nō
suscipit sensuū ꝛ corpoꝛaliū mini
stroꝝ ꝛ quid dico ꝙ in hijs aī
ma posita clamantē nō audiat
ā non videat trāseuntē. cum sepe
etiā pulsantes se ꝛ trahentes om
mino nō sēsit. Per qḋ vtiq3 dat
itelligi eē hāc i aīa v̄tutē ut si to
to affectu desideria sua extēdat
ad celū. degere se obliuiscatur ī
terris. atq3 inter hoīes conu̇sari
etiā si trahat aliquis corp9. etiā
si ꝓpellat Talis eāt btūs paul9
qui intātū absēs eāt ab hijs int̄
quos conu̇sari videbatur in vr
bibus q̄tū mortuis corpoꝛib9
nos videmur absētes. Cum eni
dicit. mihi mūdus crucifixus est
ꝛ ego mūdo emortuā m̄ vid3 in
semetipō corpoꝛaliū sensuū effica
tiam ꝓtestari imo non solū hoc
ꝫ ꝛ duplicare in semetipō istam
ut ita dicā isensibilitatē Nō eni
hoc solū dixit. qꝛ mihi mundus
crucifix9 ē. ꝫ addidit ꝛ ego mū
do Ingentis nāq3 philosophie
est. ut ꝛ hūc ipsum mūdum sibi
puter aliquis eē mortuū. multo
aūt maioꝛis ē. ut ꝛ seipsū quis
mortuū put3 mundo. quem sibi
mortuū prius esse crediderat.
Hoc ergo in semetipso Paulus
ostēdit. quia nō tātū abesset a

terrenis sensibus q̄ntū viuentes
hoīes a corpib⁹ mortuis. sed q̄n
tum absūt. nec sentire pn̄t mor
tui mortuos. Qui eni viuit ip̄e
etiā si non p̄ōt mortuū ꝯspicere
tn̄ vel sentiere p̄ōt vel mirari ad
huc spetie defūcti. vel miserai p̄ōt
⁊ lacrimas fūdē. q̄ aūt ⁊ ip̄e mor
tu⁹ ē. ergo ne hūc q̄dē hēbit affe
ctū. ⁊ hoc ē q̄d mihi vid̄r dixisse
paul⁹ q̄ mihi mūdus crucifix⁹
est ⁊ ego mundo Vides ergo
q̄ntū lōge erat ⁊ q̄ntū pegrina
batur ab hijs q̄ agūtur i terris
Vides ergo q̄uo sup terras inc
dēs ip̄m tenebat verticē celi. Nō
lo eni putes. vel q̄ mōtes vel de
serta. vel q̄ deuia ita possint aīe
cōferre silentiū. ꝯturbacōem q̄z
perimere. ut ignis iste quē in ea
xp̄s accēdit. Vic ignis in aīa
pauli p singulos dies flāte spū
scō magis ac magis accēdebat.
⁊ ad supna tēdens. secū eū vsq̄z
ad celū ip̄m perduxerat. ymo ut
veri⁹ dicam. imposuerat eū non
vsq̄z ad primum celum tm̄ neq̄z
ad secūdū. s̄ʒ vsq̄z ad tertiū rap
tum celum. Amor aūt ei⁹ ⁊ desi
derium que hēbat erga caritatē
xp̄i. non solos tres penetrūerat
celos. s̄ʒ ⁊ oēs ōino trāscēderat
⁊ vsq̄z ad ip̄m peruenerat xp̄m
Et puto q̄ non delinq̄bat aliq̄s
si scūm hūc tali cuidā cōferat si
militudini. ut si verbi grā flam
ma quedā immēsa vniūsā terrā
replerꝫ. ⁊ inde ascēdēs. repletis
omnib⁹ vsq̄z ad ipsa pueniret.
celi fastigia. s̄ʒ ⁊ inde superans.
etiam illū qui supra celum est ae
rem trāscenderet. siue aer ille di
cēdus est. siue quid aliud. atq̄z
ibi etiam illa que ibi sunt spatia
cōplerꝫ. nec illic quidē flamma
hec incremēta finiret. s̄ʒ ascende
ret adhuc vsq̄z ad tertiū celum
⁊ oīa hec vno atq̄z eodem igne
cōpleret. ita ut nec terre vllum
nec celi ymo nec celoꝝ spatium
vacuū delinqueret. Et ne putes
me hec ad gratiam pauli dicere
relege que ad demetrium super
hac ipsa materia scripsimus. ⁊
inuenies reb⁹ ibidem hec demō
strata eē nō verb̄. Ita debet aīai
xp̄s. ita oportet aīaꝫ a reb⁹ effici
⁊ p̄ntib⁹ ⁊ vilib⁹ alienā. Tales
erāt aīe scōꝝ ꝓphetaꝝ q̄ ob hoc
accepērūt etiā alios oculos q̄bꝫ
possent videre futurā. Et ei renūti
are p̄ntibꝫ reb⁹ ⁊ alienum effici
ab eis. ꝓpū hoc hūane industrie
opus est pt⁹ hec aūt accipe ocu
los quib⁹ vētura ꝓspicies dīui
muneris donū est. Talis fuit he
liseus. qui qm̄ ōia reliq̄t mun
dana negotia. ⁊ amauit ꝓpheti
cā vitam. regnū celeste ⁊ supnā
gloriā i terris adhuc positus vi
dit. Vidit eī q̄ nunq̄ mōrl' vi
sus inspexeāt mōtē curribꝰ igneꝰ
atꝫ eq̄s flāmeis plenū armatoꝝ
turmas ⁊ castrā celestis exercit⁹

Nemo ergo potest eoꝝ qui de
lectantur pñtibus ⁊ caducis: ce
lestia ac spiritalia cõtueri. Qui
vero ista cõtēpserit ⁊ velut vm
brā hec ac puluerē duxerit velo
cius ad illa pueniet. Nā ⁊ apud
hoīes hic mos ē. ut tunc thesau
ros suos reconditas q₃ diuitias
patefaciant filijs suis. cum eos
adultos iā viderint. ⁊ puerilis
lasciuie vicia respuisse. donec eī
hijs dediti sūt. nec pñteis parē
tum secreta cõmitti. Ita ergo et
anima nisi pmo didicerit terre
na cõtemnere. celestia mirari nō
poteit. ⁊ ecõtrā donec terrena mi
ratur. necessario celestia spernit
ac despicie. Hoc erat qđ beatus
paulus aiebat. q₂ aīalis homo
non pcipit que sūt spiritus dei.
Ut ergo dicebam⁹ requirēda
sunt silentia. requirenda quies
non solū locoꝝ. ꝫ animi ac ꝓpo
siti. ⁊ ad hmōi secreta inuitāda
ē anima. Si enī ꝓpositum qui
etis gerat nec in vrbis habitati
one turbabitur sicut ⁊ beatus
dauid. q̄ non solū in vrbe posi
tus erat. ꝫ ⁊ regni curas sollicita
dispensacõne tractabat. ⁊ tamē
multo ardētior in cõpunctione
cordis erat. q̄ꝫ hij qui solitudi
nes videntur habitare Illas enī
lacrimas eius. ⁊ illos tā vberes
fletus quib₃ ⁊ in die flebat. ⁊ in
nocte nunq̄ꝫ cessabat. vix aliq̄s
habeat nūc eoꝝ q̄ xpō ꝯcrucifixi
videntur. Non enī hoc solū ꝯside
res quod lugebat ⁊ flebat. ꝫ q̄s
erat ille q̄ flebat. ⁊ quid agens
lugebat. Non enī equale ē in
tāta positū potestate tot adstā
tibus atq₃ officia deferētib⁹ vbi
q̄ timeatur null⁹ ē. omnes vero
psto sunt metuētes. in hoc mq̄ꝫ
statu positū: hūiliare se ⁊ curua
re in ꝯspectu dei. atq₃ indefinēter
affligere. nō ē tale q̄le si hoc faci
at ille cui nihil hoꝝ psto est. sed
ab oībus hijs alien⁹ ⁊ liber est
Etenim in regno positus q̄s. mul
ta habet q̄ ad luxuriā atq₃ effu
sionē ꝓuocēt. Necessitas ipa
ꝯuiuij affluētis regis. quātū pu
tas resolucõnis. quātū segnitie
cõferat anime Tū inde ius pote
status quātū elacõnis. ⁊ rursus
quātum rigoris iponit. ꝫ ⁊ glīa
cupidos erigit necessario aīmos
ad supbiā. libidinis quoq₃ innu
mera ꝯfluūt incitamēta quā gig
nit quidē potestatis auctoritas
nutriūt vero ⁊ fouēt deliciaꝝ fo
mēta. ⁊ sup omnia regalis lux⁹
inflāmat. Curarum vero ut dixi
m⁹ frequētia velut imbrib⁹ infū
ditur ⁊ pturbatur. Inter hec er
go omnia. vbi habebit locū cor
dis ꝯpunctio tot obstaculis re
pulsa tot muroꝝ circūuallacõe
seclusa. Ecõtra vero q̄ sibi vacat
ab omnib⁹ hijs pturbacõnib⁹
alien⁹ ē. nisi sit ꝓposito ac volū
tate puersus. ⁊ tñ raro quēq̄ꝫ

inueniam boni huius munere
gaudentem. Interim ut diximꝰ
qui liber est ⁊ vacat. facilius si i
tendat animo poterit adipisci·
q̃ ille qui in potentia positus ē·
⁊ in principatu ac negocijs cō
stitutus. q̄ sicut impossibile ē
ut ignis inflāmetur in aqua· ita
impossibile est compunctionē
cordis vigere in delicijs contra
ria hec enim sibi inuicem sunt·
⁊ peremptoria: Illa enim mater
fletus· hec mat̄ ē risus· illa cor cō
stringit· ista dissoluit. illa aīme
alas innectit ⁊ volitare facit ad
celum· hec ei plumbi pondus im
ponit ⁊ demergit in infernū· Sꝫ
⁊ illorū cōmeoracōē nostrā nō ef
fugiat. q̄ tanta cordis compun
ctio illo tpe etiam in regibus fu
it· quo nihil ita magnum ⁊ exi
mium lex tunc posita a cultori
bus deposcebat. Nūc vero ago
nis tempꝰ in quo asscripti vide
mur· etiam pro risu penā habet
laudē vero pro luctu· ⁊ pro tri
bulacōibus salutē offert· Et ta
men beatus ille dauid ipsius ei
proposuimus exemplum cunctis
qui eū circūstare ⁊ cōstringere
videbantur abruptis: ita erat in
potestate positus tanq̄ omnibꝫ
essꝫ ipē subiectꝰ. ⁊ in solio rega
li erat ut vinctꝰ i carcere. in pur
pura quasi in cilitio iacebat cine
re cōspersus· ⁊ corde cōpunctus
aula regalis erat ei tanq̄ heremi
vastissima solitudo· Hec autem
oīa agebat in eo cordis cōpun
ctio· Sola enim est que facit aī
mam horrescere purpuram. desi
derare cilitium· amare lacrimas
fugere risum. Sola ē inq̄ cordis
cōpunctio que sicut ignis ōne
anime vitium purit ⁊ adimit ⁊
quātacūqꝫ in ea repit mala ab
stergit vniusa ⁊ penitꝰ delet. cō
cupiscentiarū flāmas si inuenerit
ut fluuius inundans extīguit ⁊
necat· curarum multitudines ⁊
perturbacōnum si videat. velut
flagello quodā exturbat ⁊ effu
gat· ⁊ procul esse a domicilijs aī
me iubet: ac sicut puluis stare nō
potest ante faciē venti· ita nihil
malarū cogitacōnum in aīa resi
dere potest vbi cōpunctio cordis
affuerit· Si enim corpal' amor
ita deuinctā teneat animam ut
ab omnibꝰ eam necessarijs acti
bus cogat abscedere: ⁊ illi soli
quem amet operam dare. atqꝫ
in eius cogitacōne fixum teneri·
quomodo non amor cristi ab
omnibus reliquis abstrahit aī
mam sibiqꝫ consociat· ac desideri
rij sui vinculis constringit Hec
autem ita inesse aīe sue etiam
propheta testatur cum dicit.
Sicut desiderat ceruus ad fon
tes aquarum ita desiderat anima
mea ad te deus· ⁊ iterum anima
mea sicut terra sine aqua. ⁊ rur
sus. adhesit anima mea post te

Sed idem iterum ipse dicit. Dñe
ne ĩ furore tuo arguas me neqꝫ
in ira tua corripias me. Et nolo
michi dicas qꝛ hec ꝓpter peccm̄ su
um qḋ ei acciderat scripsit in hoc
psalmo. non ē hoc verum non enĩ
pmittit intelligi ita ipa psalmi
attitulacō. Huius enĩ culpe satis
factionē alius cōtinet psalmus.
hic aũt aliam habet attitulacio
nis sue causam. Nō cōfundamꝰ
diuinas lrãs. neqꝫ sãcti spũs sen
tēcias ꝓpriis sentēciis putamꝰ
Huius eteni psalmi suꝑscripcō
habet ꝓ octaua. Que ē aũt octa
ua nisi dies illa dñi: illa igr̄ ma
gna ⁊ nobilis q̄ est ut clibanus
ardens. quã tremunt etiã virtu
tes celestes. Ita enim scriptũ est
quia ⁊ virtutes celorum mouebũ
tur. in cōspectu enim eiꝰ ardebit
ignis Octauã vero eam appella
uit ꝓpter cōmutacōnem status
seculi huiꝰ ostēdens quia in futu
ra vita inouacō oim̄ fiet. Preses
nãqꝫ tēpus septimanã habꝫ de
putatã. Omnis enĩ tp̄is p̄sentis
cursus. a p̄ma quidē incipit die
⁊ terminatur in septimã. ⁊ rursus
eisdē circulis spacia p̄finita vol
uitur. ⁊ eidē initio reddita. atqꝫ
in eosdem terminos reuoluta.
Dominicã ergo diē nō octauã
appellamus ſꝫ p̄mam quia non
pōt i octauũ numerũ reuolui cir
culus septimane. Cũ ergo ōnia
hec cessauerit. ⁊ cursus hic tem

porũ fuerit resolutus. tũc etiam
septimana depulsa. octauꝰ id ē
octaui numeri cursus ꝓducetur
i mediũ q̄ nō iã rerum causas ruol
uat ad initia. ſꝫ ōnia cōsequētibꝫ
tradat ⁊ purgeat in futurum Pro
pheta ergo hec intuens ex hiis
omnibꝫ corde cōpunctus. ⁊ iudi
cii futuri intra semetip̄m memo
riã referens. diemqꝫ illũ semper
in oculis habens. nunq̄ a tribu
lacōne animi ⁊ dolore cordis va
cabat. queqꝫ nos vix aliquãdo
⁊ satis raro ad memoriã reuoca
mus. illius mēs ⁊ cogitacō habe
bat sp̄ intra se ⁊ dei iudicia totis
sensibus intrenebat Ob hoc er
go sic dicit in psalmo Dñe ne i
furore tuo arguas me neqꝫ i ira
tua corripias me. irã dicēs ⁊ fu
rorē ꝑ pene cōtinuacōnem. scit enĩ
diuinã naturã carere ōni passibi
litatis affectu. Et quidē cũ mul
tis sibi cōscius sit ex quibꝫ non
penam sperare debeat ſꝫ coronã
erat nãqꝫ i eo fides tanta. ut mu
ros ac turres destrueret alieni
genarum. ⁊ vniuersã gentē suam
de portis ut ita dicã mortis ipsi
us reuocarꝫ. erat in eo etiam inde
grandis fiducia cōsciencie qꝛ nō
reddiderat inimico malũ ꝓ ma
lo. quinimo ⁊ bñficia ꝓ iniuriis
rcddidit. ſꝫ ⁊ illa diuina sētēcia q̄
dicit inueni dauid filiũ yesse vi
rũ scd̄m cor meum nonne ōnem
ab eo suspicōnem noxe aliciuꝰ

aut rep̄hēsiōis abstergit. Et tn̄
post istud de eo dei iudiciū. p9
tot animi opumq3 virtutes nō
cessat tanq̄ re9 pene obnoxius
loq̄. ⁊ q̄si nl habeat fiducie apō
deū. ut illō euāgelicū opleat qō
ait. cū aūt feceritis oīa q̄ precep
ta sunt vob̄ dicite q2 s̄ui inutiles
sum9 qō debuim9 facere fecim9
Quid tale locutus ē vel publica
nus ille q̄ vere erat mille mal'r re
pletus. ⁊ neq3 respicere ad celū
poterat neq3 oracōnis sue ꝓlixū
otinuare sermonē. s3 ne astare q̄
de audebat ꝓpe phariseū Expro
brabat eni eū phariseu9 dicēs q2
nō sū sic ceteri ⁊ sic publicanus
iste Ille vero q̄si nl hoꝝ audiēs
in nullo indigtur. s3 amplectit̄.
obprobriū. ⁊ non solū non idi
gnatur. s3 cōfitetur pccā sua pe
ctusq3 suū velut pccōꝝ cōscīū tū
dens dicit. ꝓpitius esto mihi do
mine peccatori Hec ergo facere
pccōrem nō ē magnū. q2 pōd9
pccā ⁊ si velit ⁊ si nolit pccōrē3
hūiliat ⁊ icuruat. iustū vero hec
facere q̄ sibi multoꝝ oscī9 est bo
noꝝ ⁊ ita de se ꝓnūtiare ut ille
ꝓnuntibat q̄ vere multoꝝ reus
erat maloꝝ. hoc est mirabile. ⁊
hoc est vere otriti ⁊ hūiliati cor
dis indiciū Imo vero ⁊ amplı9
adhuc in hūilitate iusti. q̄m ꝓ
fessione publicani pccōris iniu
cor. Ille enim q2 ait. ꝓpitius esto
m dn̄e pccōri sermo ipē vioꝝ eē
q̄si penā volētis effugere. q2 au
tē dicit iustus. dn̄e ne i ira tua ar
guas me neq3 in furore tuo cor
ripias me nō est nolētis argui
neq3 corripi recusātis. s3 orantis
vt ne i ira id est ne vehementer
arguatur neq3 in furore quod
est absq3 venia corripiatur. Ex
omni enim parte animi eius hu
militas intuenda est. ⁊ exeo q2
semetipm̄ cū sit iustus pena iudi
cat dignū ⁊ exeo q2 non audet
hoc petere a dō ut ex itegro sibi
venia ocedatur. qō vtiq3 eoꝝ ē q̄
se ingentib9 q̄ dē supplicijs iudi
cāt dignos. aliq̄d tn̄ in ipsi̅s sup
plicijs optant adipisci qō pau
lulū s̄ bleuet ac tēperē3 penas. Sz
maiorē adhuc mentis sue hūili
tatē docet. q2 ⁊ hanc ipsā mise
ricordiam id est ut paulo leui9
cruciietur ita petit a deo. ut non
quasi qui releuai mereatur. sed
quasi qui deficiat i tormentis ⁊
ferre plura non possit. Ait enim
Miserere mihi domine quoniā i
firmus sum. Quid est hoc: Iste
qui tale testimonium meruit a
deo. ⁊ q̄ iudicia eius non est ob
litus. sic eni dicit iudicia tua nō
sum oblitus. iste inq̄ qui solis
ipsius splendore lucidior est.
huiusmodi verba proloquitur
Ita est. Hoc enim vere magnū
⁊ mirabile est: quia is qui vere
magn9 ē. nl de se magni sentit:
aut loquitur. s3 oim̄ se vltimum

iudicat ⁊ salutē de sola misericor
dia dei sperat. velut si diceret. dig
nus q̄dē sum pēa. dign⁹ eternis
supplicijs. sed quia iā ferre non
possum. rogo mihi veniā dari.
Ut sepe famuli multis cōprehē
si delictis: dicere quidem ꝙ non
peccauerint non audebūt: ꝫ pro
nimietate verberum. remitti sibi
verbera aliꝗtulū rogant. Ego
tamē eum puto ⁊ de aliqua īfir
mitate nunc dicere: illa scilicz q̄
ex tristicia ⁊ merore venit. So
let enim meroris nimietas si per
tinacius incubuerit ↄsumere vi
res anime. qđ puto accidisse iu
sto huic: dū nimis īcusat semet
ipm̄. ⁊ nihil sibi letū promittit
⁊ hoc arbitror indicari ex hijs q̄
sequūtur. Ait eni. Miserere mei
dn̄e quoniā infirmus sum. sana
me dn̄e quoniā cōturbata sunt
ōnia ossa mea: ⁊ aīa mea turba
ta est valde. Quod si is q̄ tanto
rum sibi bonoꝝ conscius erat de
ꝑcatur dn̄m ne intret secū in iu
dicium. ne vel discuciātur opa
eius: quid faciem⁹ nos q̄ malis
inuoluti tot sum⁹. ⁊ bonoꝝ nob
opeꝝ nulla fiducia est: quibusqꝫ
cum habūdent delicta. nulla sa
tisfactio est. nulla cōfessio. Ob
hoc ergo beatus ħ tali vtitur cō
fessione. sciebat eni ⁊ didicerat.
ꝙ nemo iustificabit̄ in ↄspectu
dei: sciebat ꝙ iustus vix saluus
fiet. ꝓpterea dicebat. miserē mei
dn̄e quoniā īfirmus sum. Sed
⁊ in ōmibus intuere quō nusꝗ̄
bonoꝝ suoꝝ meminit: sed semꝑ
ad misericordiā dei ↄfugit in ipā
sola collocat salutē suam. Hec
ē hūiliati cordis vera cōpūctio
magna agere ⁊ humilia loqui
iuste operari. ⁊ suꝑ peccatores ti
mere ac tremē. ⁊ vis scire quāt⁹
in eo tremor sit diuini iudicij.
Audi quid dicit. Iniquitates si
obseruaueris dn̄e: dn̄e quis susti
nebit. Nouerat eni ⁊ valde no
uerat quoniam in multis crimi
nib⁹ obnoxij sum⁹ deo. ⁊ quia
etiam ⁊ parua peccata. ⁊ ea de q̄
bus nec suspicamur: deducātur
ad iudiciū. Deniqꝫ ⁊ ea q̄ salua
tor postmodū statuit ille etiam
in spū ꝓuemens impleuit: ⁊ nō
solū legis mandata. sed ⁊ de in
iurijs ouicijsqꝫ ⁊ cogitacōib⁹
malis obseruātiam tenuit: risum
etiam importunū. aut scurrilita
tē in iudiciō cogitabat eē plectē
dam. ꝓpt̄ hoc ⁊ paulus dicebat
Nihil mihi cōscius sum. ꝫ nō
in hoc iustificatus sum. Cur aūt
hec. Quia etiam si nl mali opis
egit sicut certe nec egit. ꝫ hono
ris quātū deferri deo debuit. scit
a se nondū esse delatū. Quia ⁊ si
milies moriamur. ⁊ si oēs virtu
tes animi expleamus. nihil dig
num gerim⁹ ad ea q̄ ipsi pcepi
mus a deo. Vide enim quō. Cū
in nullo ipse indigeat nostri. in

oib⁹ enĩ sufficit sibi: tñ cũ nõ es
sem⁹ eẽ nos fecit. aĩazꝫ inspira
uit talẽ. qualẽ nulli ex õib⁹ ai
mãtib; q̃ sũt sup terrã. Paradisũ
plantauit. celũ extẽdit. terrãqꝫ
sbstrauit: lũinaria accẽdit vni
uerso mũdo resplẽdẽtia. ⁊ terrã
quidẽ fontib;. flumibusqꝫ ⁊ sta
gnis repleuit. Cãpos vero vir
gultis ⁊ florib⁹ adornauit: celũ
varijs astroꝝ choris depinxit:
ut nob noctẽ die ipõ facerꝫ ꝗtio
rem: simul ut sonoꝝ salubritas
per q̃etem vires corpois reparet
quas labor diurn⁹ absumit. In
tãtũ aũt muneis hui⁹ necessaia
hũano genei dona collata sũt ut
absqꝫ cibo audeant nõnulli plu
res transire dies. absqꝫ somno
vero nec paucos. Ideirco deniqꝫ
⁊ hybernis frigoribus largiora
spatia noctiũ posuit. ut plixior ꝗ
q̃es intra tecta hoib⁹ fieret. ⁊ la
borib⁹ leuiora spatia remanerẽt
ꝓpt qd ⁊ ꝯueient tpa hec q̃ ad
req̃em dedit. tenebris inuoluit.
Sic enĩ pie queqꝫ mr̃es ⁊ nutri
ces. cũ forte natos suos ad q̃etẽ
ꝓuocant in gremijs. positos cõ
plecti brãchijs ⁊ ad lestringere
ac tunica operire oculos ⁊ faciez
solẽt. ut obscurior eis aer reddi
tus sonũ per q̃etẽ facili⁹ inuitet:
ita ⁊ deus tanq̃ velamen q̃dã
p vniũsũ mũdũ tẽbras obducẽs
hoim̃ gen⁹ ad silẽtiũ gratissime
q̃etis inuitat. Qd si nõ ita tẽp⁹
istud misisset de⁹: ut ẽ gen⁹ hoi
nũ negocijs ⁊ cupiditatib;. atꝫ
auaritie sp intẽtũ. non solũ sbie
ctos sibi ꝫ ⁊ semetipõs hoies la
borib⁹ opibusqꝫ ꝯsumerẽt Nũc
vẽo etiã inuitos nos a nimijs la
borib; retrahit: ⁊ nõ solũ corpoi
bus indulget. ꝫ ⁊ aĩos ipa vicis
situdo resuscitat. Nã inde q̃d di
cam: quõ noctis tpe cuncta trã
quilla sũt ⁊ silent vniũsa: quies
vbiqꝫ. ⁊ per totũ orbẽ ducũtur
longa silẽtia nullus clamor ut
in tpib⁹ diei. nulle voces. quib;
alij ꝓ penuria. alij pro violẽcijs
clamant alij damnis ⁊ calũnijs
afflictis. Hec õnia q̃escere facit
nox: ⁊ velut fluctib⁹ quibusdã
atqꝫ vndis maloꝝ ereptos ho
mines ad portũ q̃etis adducit.
Hec quidẽ noctis munera. Diei
vero tãta sunt. de quibus dicere
nec tpis nec stili huius sit. Quid
vero maris vsum. ⁊ nauigandi
vtilitatẽ loquar: p quã pene or
bẽ oẽm q̃ longis a semetipõ diri
mitur spacijs nõ solũ sibi inuicẽ
notũ. sed totum quodãmodo
⁊ ꝯmũicabilẽ facit: ut vnusquis
qꝫ. si q̃d apd se gignit boni hoc
etiã ad ꝓximos suos ꝓcul posi
tos deferat. ⁊ cũ vnusquisqꝫ par
uum terre possideat cespitem p
istud mercãdi misterium. quasi
toti⁹ mundi domin⁹ efficitur. ⁊
vniuerse terre fructibus fruitur
Et quid plura dicam vniuersũ

deb efficitur omnib9 tanq̃ men
sa vna: nullo ꝓhibente sumere
qđ vbiq; ē. Sz ꝑua hec sūt i mu
neribus dei. Quid inde dicā. q̄
notam fecit dn̄s sapientiam suā
hoibus. ⁊ capaces eē voluit hu
ius ineffabilis muneris. ⁊ hoc
fecit. dū ipsi nondū aliq̄d apud
eum meriti collegissent. Cumq;
eis intellectū cōcessent dīnorū.
rerūq; eternaꝝ ꝑstiterit habe
re noticiā. homo tamen erga au
ctorē tanti muneris extitit ingra
tus: ⁊ nec sic quidē respuit eū
diuina clemētia. sed ⁊ hoc ipm̄
q̄ pena videtur ꝑuaricacōis
imposita: remediū fuit nolētis
vltra ꝓcedere malū. sed feruorē
temeritatis. atq; audacie repri
mētis. Hec ⁊ hoꝝ similia ex diui
nis bn̄ficijs reminiscēs iustus.
⁊ multomagis ea q̄ ad dispēsa
cōnem spectāt vnigeniti filij dei.
queq; p eū futura ꝓmittūtur bo
na p horas singulas ⁊ momēta
cōsiderās ⁊ in corde suo discutiēs
atq; ad immēsum bn̄fitiorū ei9
pelagus attēdēs dicebat. Quid
retribuam dn̄o ꝓ omnibz que re
tribuit mihi. Et peccata quidem
ꝓpria sine intermissione diiudi
cat ⁊ retractat: iustitie vero sue. i
nullo penitus meminit. nō sicut
nos agimus. qui de pccīs quid
nostris que multa sūt ⁊ grauia
ne mētionē quidē facimus non
dicam cogitam9. aut ingemisci
mus. Sicubi vero paꝝ aliquid
boni operis agere videmur. hoc
sine itermissione ⁊ dici volum9
⁊ audiri: nec desinim9 ꝓrsus tu
midi incedentes ⁊ elati. donec ⁊
ipsū paꝝ si forte gestum ē boni
operis ꝑ iactāciam euacuetur.
⁊ pereat. Hec ⁊ hoꝝ similia intu
ens iustus. dicebat. Quid ē ho
mo q̄ memoras ei9. Et iteꝝ hūa
ne vecordie ignauiā notās aie
bat. Homo cū in honore eēt nō
intellexit. opatus ē iumētis insi
piētibus. ⁊ similis factus ē illis
Hic ē affect9 serui fidelis. ut bn̄
fitia domini sui q̄ cōmunit̄ omni
bus data sunt. quasi soli sibi pre
stita reputz: q̄si ipē sit omniū de
bitor. ⁊ ꝓ ōnibus ipse solus ha
beat̄ obnoxi9. Hoc fecit ⁊ pau
lus: q̄ mortē domini ⁊ saluatoris
nostri. que ꝓ vniūso expēsa est
mundo. sibi soli ꝑstitā dicit: q̄si
eni de se solo loquēs. ita scribit.
Quod eni nūc viuo in carne in
fide viuo filij dei: qui tradidit se
metipm̄ pro me. Hec autē dice
bat. non coangustare volēs am
plissima. ⁊ p orbem terre diffusa
xp̄i munera: sed q̄si ut dixim9. q̄
ꝓ omnibus se solū iudicareẓ ob
noxiū. Et reuera. quid interest si
⁊ alijs ꝑstitit: cum q̄ tibi ꝑstita
sunt ita integra sint ⁊ ita ꝑfecta
q̄i nulli alij ex hijs aliq̄d fuerit
ꝑstitum? Ideo deniq; ⁊ illa boni
pastoris parabola non dicit.

quia nō venit multas oues req̄
rere. ſʒ vnam. Una nam qȝ eſt:
q̄ ſic oībus quaſi vni dīna bene
ficia cōferūtur. Hec ergo ſunt
pro quib⁹ affligebatur dauid
ꝛ lugebat. Eteni qui pecuniam
mutuā ſumūt. ſi nō habeant vn̄
reſtituant. ſed multo ſinore op
primātur neqȝ cibū capere neqȝ
quietem poſſunt excruciati ſolici
tudine. cōſumptiqȝ vigilijs. quō
ergo nō iuſtus excruciretur: cō ſi
derās ſe nō ī pecunia: ſʒ in actib⁹
eē debitorē: Sʒ nos nō ita pmo
veō ſi viſi fuerim⁹ vl̄ paꝝ aliq̄d
ex multis debitis ſoluere. iā vide
mur nob nō tā ſoluiſſe debita
q̄ opes plurimas: ꝛ largos in ce
lis recōdiſſe theſauros. Immo ve
ro qḋ ē infelitius ne hoc quidē
paruū qḋ agere videmur ita hone
ſte ꝛ emēdate gerim⁹ ut decet li
beros. ſʒ pri⁹ req̄rim⁹ ſi mercedē
habeam⁹ ꝛ ſi grādis ſit merceſ
in eo qḋ facere videmur. ꝛ ſi re
putetur nob ad mercedē iuere
cūda ſatis ꝛ non tam libero di
gna vox q̄ mercennario Quid
agis o hō. q̄d ineptis? Ad hoc
creatus es ut conditori tuo place
as ut dn̄o tuo ſuias: ꝛ tu de mer
cedib; cogitas? Si eni te agēte
qḋ tibi p̄ceptum eſt cōici iubeat
dn̄s tuus in gehennā. aliqua ti
bi datur ↄtradicendi poteſtas:
tu enim ſeruo tuo opanti que iu
bes mercedes paras Si oino di

gnus fueris agere aliq̄d qḋ dō
placeat. aliā ad hoc preter hoc
ipſū q̄ placere meruiſti merce
dem req̄ris? Vere ignoras quā
tum boni ſit placere deo Si eni
ſcires: nunq̄ aliud aliquid extri
ſecus mercedis aut muneris ex
pectares Neſcis q̄ maior tibi au
geatur merces quando non ſpe
mercedis opaꝛis. ſʒ ſtudio pla
cendi. Aut non vides quomodo
apḋ homines illi maxime famu
li diliguntur. qui non tam acci
pere aliq̄d a dominis q̄ placere
eis. ꝛ obedire geſtiunt Et ſi ho
mines ita erga ſiſies ſibi agūt:
tu qui tanta a deo beneficia cō
ſecutus es ꝛ alia nihilominus
ſperas bona ſi quid ꝓ ſalute tua
egeris. prius etiā pene q̄ geraſ
de mercedib⁹ pcōtais. ꝓpter hec
miſeri in omnib⁹ ſumus ꝛ frigi
di: nec in aliquod opus bonum
pati. Ob hoc neqȝ cōpunctionē
cordis vnq̄ meremur accipere.
neqȝ colligere intra noſmetipoſ
anime noſtre ſenſus ꝛ humilita
tem eius fragilitatem qȝ perſpi
cere. neqȝ peccata noſtra habe
re ante oculos. ꝛ econtr̄ dīuina
conſiderare beneſitia. Hinc eſt
q̄ neqȝ ad illos q̄ vitā precipuā
ꝛ diſtrictam ducunt reſpicimuſ
neqȝ ad ſtudium boni operis in
citamur? Sed ne hoc quidem
q̄ frequēter videm̄ noſmetipōs
pccōres ꝓnunciare cum veritate

ꝗ affectu animi loquimur. De
niqꝫ ex eo arguimur: ꝗꝛ si ab alio
hec audiam⁹ que ipsi de nob̄ ꝓ
nūciare videmur. statī indigna
mur ⁊ irascimur. ꝗ iurias nos
passos eē ꝯquerimur Sic ficta
i nob̄ ⁊ simulata fuit oīa. ut ne il
lū q̄dē publicanū possim⁹ imitaī
q̄ cū pccā sua audirꝫ sibi ab alio
exprobrari. non solū pacienter
tulit. ſꝫ ꝗ addidit ꝯfessionē suā
Et hinc ē vnde discessit ille iusti
ficatus magis q̄ꝫ phariseus qui
exprobrauerat. Nos vero neqꝫ
exomologesis ipā ꝗ ꝯfessio q̄d
sit nouimus. cum mille malis re
pleti simus. Sed oportebat nos
non solū scire ꝗ ꝯfitei ꝗꝛ multa
in nobis delicta sint. verꝫ ⁊ vnū
q̄dqꝫ pccm̄ ⁊ maius ⁊ min⁹ q̄si
in libro ita in corde nr̄o habere
descriptū. eaqꝫ frequēci⁹ recēse
re. atqꝫ ante oculos ponere. et
tanq̄ꝫ nuper hec admissa lugere
Ita eni ꝗ anime arrogāciā fran
gerem⁹. frequēcius eam de ma
lis suis ꝗ vicijs cōmonentes. ⁊
cautela nobis ne vltra in eadem
delicta inciderem⁹ acrior nasce
retur. Tantū eteni boni confert
meminisse frequēcius hoiem pec
cati sui. ut etiā paulū videamus
apostolū ea q̄ abolita iā fuerāt
⁊ deleta adducere tū in mediū.
⁊ cū culpā de p̄sentib⁹ non ha
beret q̄m recordacōem peccato
rū ꝗ luctū gemitūqꝫ sciebat aīe

ꝓdesse. etiā illa ꝯmemorat que
ꝑ ignorānciam cōmissa grā bap
tismi ⁊ confessio fidei aboleuerat.
Sic deniqꝫ dicit, Quia xp̄s ihe
sus venit in hūc mundū peccato
res saluos facere. quorꝫ ego p̄
mus sū. Et iterꝫ. Et fidelē me ex
istimauit ponens in ministerio.
qui prius sui blasphemus ꝗ ꝑse
cutor ꝗ iniuriosus. sup̄ modū ꝑ
sequens ecclesiā dei ꝗ expugna
bam eam. ꝗ qui nō sum dign⁹
vocari apostol⁹. Eteni licet rea
tu absoluamur ꝓ peccatis p̄ori
bus. tū si adducantur ante ocu
los. sufficienter incutere possunt
anime verecūdiam. ꝗ ꝓuocare
eam ad amorē eius q̄ tam mlta
⁊ tā magna ꝯcessit Nā ⁊ symō i
t̄rogatus a dn̄o q̄s ex ill̄ duobꝫ
debitoribus. q̄bus fenerator re
laxauerat debitū: plus eū dilige
ret. respōdit. ꝗꝛ ille cui āpli⁹ re
misit. Et audiuit a dn̄o. recte re
spōdisti. Oportꝫ ergo recordari
nos p̄ora delicta. etiam ea pro
quibus veniā consecuti sum⁹. ut
intuentes q̄ꝫ ingentē modū de
biti remisit nob̄ de⁹. ⁊ amplius
eū diligere possim⁹. ⁊ verecūdi
am pudorēqꝫ concipere. atqꝫ ex
hijs corde cōpungi cōsiderātes
ꝗꝛ nisi miseracio ipsi⁹ subueisſꝫ.
tātum illud peccatorꝫ pondus.
sine dubio oīs nos iferni penis
supplicijsqꝫ pressisſꝫ. Paul⁹ er
go etiam illa meminerat. que

pimerat indulgentia: nos vero
nec ista recordamur q̃ pt9 bap
tismũ cõmisimus. in quib9 vtiqz
periculũ nob̃ solũ ẽ. ⁊ reos nos
atqz i vinculis positos tenet Qđ
⁊ si aliq̃n ad recordacõez venei
m9. ⁊ visi fuerim9 paululũ inde
cogitare ⁊ esse soliciti. stati effu
git cogitacõ. ⁊ trãsim9 ad alia
⁊ ne integra quidẽ hora patim̃
aĩaz nr̃az afflictione meroris hu
ius astringi. Hec igr̃ causa ẽ q̄
malis addim9 mala: dũ priorũ
memoria nõ pmanet. nec dolore
aliquis inuritur pro ↄsciẽtia cõ
missi. Hinc est vñ nec ad ↄfessi
onẽ descẽdim9 Quo enim cõfite
bimur. quorũ nec memoriã q̃dẽ
tenemus? Et sic cõsuetudie cõ
tẽnẽdi. dũ de p̃teritis dolor nul
lus est. facili9 supueniẽtib9 ma
lis locũ dam9 Qđ si ois ex aĩma
stimulus auferatur. ⁊ cuncta ei
securitatis frena laxentur. quis
eam pt9 hec tenebit. aut q̃s eam
de precipicijs reuocabit. ⁊ quis
prohibet. vbi nihil metuitur nl
verecũdie. nihil pudoris admit
titur. ut non in oẽs pdicõnũ fo
ueas dimergatur. p hijs ergo
lugent sancti. ⁊ gemit9 suos cõ
ferũt in cõspectũ dei. Sufficit ei
sanctis ⁊ magnis sic̃ ⁊ vos estis
ad cõpunctionem cordis recor
dari beneficia diuina ⁊ operum
vrorũ gloriam non vobisipñ as
signare. s; deo Sufficiat sicu
bi vel parũ aliquid vos latuit.
q̃nto vos magni estis tñto id ve
lut a magnis viris omissum gra
ui9 iudicare. Sufficit cõsiderarẽ
illorũ vitas. qui sũmam iusticie
⁊ sanctitatis regulã seruauerunt
⁊ p oĩa placuerũt deo sed ⁊ natu
ram pcc̃i cogitare velocẽ rapidã
subreptiuã. ⁊ ad hec incerta eẽ q̃
futura sũt. ⁊ valde dubia ⁊ tã pi
culosa ut ea etiã magn9 ille me
tuat paulus hoc enĩ indicat cũ
se dicit timere. ne forte cum alijs
p̃dicauerit. ipẽ reprobus fiat. ⁊
iterũ cũ ait. qui se putat stare vi
deat ne cadat. Sic autẽ ⁊ btũs
dauid bñficiorũ demunerũ qz ei9
memoriam recolens. ↄpunctio
nem cordis querebat in quo di
cit. Quid est homo q̄ memor
es ei9: aut filius hoĩs qm̃ visitas
eum? Minuisti eũ paulominus
ab angelis. gloria ⁊ hõre coro
nasti eũ. Cũ vero opum suorum
meritorumqz ostenderi confidẽ
tiam non habendam dicit Quis
ego sum mi dñe. ⁊ q̃ est domus
pr̃is mei. qm̃ dilexisti me vsqz i
hijs ⁊ p nihilo sũt hita hec i cõ
spectu tuo dñe. ⁊ locutus es pro
domo sui tui in lõgitudiez. Hec
autẽ lex hoĩs domine mi. dñe ad
te. Et q̃d adiciet dauid adhuc
loqui ad te S; ⁊ maiorũ memo
riam facit ⁊ seipsũ q̃si lõnge ab
eorum virtute constituit. Cum
enim dixisset in te sperauerunt

patres nr̄i. de semetip̄o i posteri
oribus dicit. ego aūt sum vermis
et nō homo. De futuris aūt q̄si i
certus et trepid⁹ hoc mō semet
ip̄m suscitat et dicit. Illumīa ocu
los meos ne vnq̄ obdormiam
in morte. Incusat aūt et semetip
sum sup multitudie pccōꝝ hoc
mō. et ait. Propiciaberis peccato
meo. multū est eni. vobis ergo
maioribus ista sufficiūt. nobis
aūt cū hijs adhibēda sūt etiam
alia medicamēta forcioā. et que
possint destruere q̄dem arrogā
ciā: inserere vero dolorē cordis.
et animi merorē. Recordādem nā
q3 sunt nobis multitudines pec
catoꝝ. recordāda cōsciencia ma
culata. que vtiq3 cum stumulare
nos ceperit. neq̄q̄ elacioni aut
arrogācie locū relinquit. ꝓpter
qđ rogo et dep̄cor per illā ipsā
quā ꝓ vite tue merito acq̄sisti fi
duciā apud deū ut porrigas no
bis manū. sepius interpellās dn̄m
ꝓ nobis. ut possim⁹ lugere nos
metip̄os. et peccatoꝝ nroꝝ pon
dus resoluere multitudine lacri
maꝝ. et ita post hec. nō eni semp
flendū est et nihil agēdum. ap
hendere aliquā vitā deo placitā.
et ad celū ducētem. ne forte cum
malis nostris descēdam⁹ in infer
num. vbi nemo ē qui cōfiteatur
ei. et ibi paciam̄ ea q̄ impij paci
untur. cū nullus fuerit iā qui exo
ret ꝓ nobis. Dum eni sumus in
hac vita. et nos a vob iuuai pos
sumus. et vos potestis in nos cō
ferre bn̄ficia. Cum autē abieri
mus illuc. ibi neq3 amicus. neq3
frater neq3 pater vel patron⁹ erit ad
liberandum eū q̄ supplicijs depu
tatur. Quō eni qui i luce ē acce
dit ad eum q̄ tenebris traditur?
Vbi cū nullū sit nobis ex sc̄oꝝ
collacōe refrigeriū. etiā nos tn̄ ex
p̄ctimus penas. effecti cibus iex
tricabilib⁹ et imorlibus flāmis.

Explicit liber sc̄dus de cōp
dis cōpunctiōe sc̄i iohānis
Crisostomi: epi cōstātino
politani .:. .:. .:.

Incipiūt queꝺ dicta ꝑnō
bilia ſup illꝺ euāgeliū Lo
quēte iħu ad turbas Extol
lēs vocē q̄dā mulier de ⁊c̄.

Em valde preſūptuo
ſam hūane infirmita
ti ſꝫ admodū gratio
ſā ⁊ delectabilē xp̄ia
noꝫ pectori aggrediar Vultis ſci
re frēs de q̄ re loquor. quid intē
do. quid ardēter deſidero Illam
ſuꝑ laudabilē ⁊ ſuꝑ benedictam
virginē virginū laudare bn̄dice
re ⁊ predicare Quid aūt hac ī
tencōne preſūptuoſius eſſe pōt
ingenio miſeri hoīs: fauille ⁊
cineris Ecce eni hanc mr̄e; ſimul
⁊ virginē ymo primiceriā virgi
nū mr̄em p̄ris oim vniuerſa pe
ne que ōtinet orbis. modo figuris.
modo ſcripturis. modo cordiū
pijs affectiōibus. modo liguaꝫ
ōtinuatis ſermonibꝰ certatim p̄
dicant ⁊ extollūt. Quis eni ille
infelix q̄ non in hōre virgis ali
quid ſpetialit̄ cogitare vel dice
re aut facere pre alijs conetur.
Inter tot ergo ſue btitudinis p̄
cones vbi vox mea audiri poterit
qui nulla laude dignꝰ in laude
ipſiꝰ nec linguam laxare debui.
Sꝫ memento obſecro O dn̄a te
q̄uis angel nobilior ē licꝫ eūctis
celi ciuibꝰ melior ē q̄uis vnigei
ti dei puerperā venerabilē de nro
tn̄ genere ad hec aſſumptam ⁊

miſericordie mr̄em appellatam
A quo ergo rectius petam graꝫ
menti mee miſere q̄ a te indubi
tata mr̄e miſericordie Aperi ergo
O clauigera g̃tie theſauꝫ gratie
mihi mendico g̃tie ad laudādū
⁊ predicandū te Nō eni quero
gloriā meam ſꝫ tuam. Hec autē
frēs que prelibata ſunt idcirco
ſac̄tiſſime virginis laudibꝫ ꝓpo
ſui. ut ſicubi btitudini ipſius ut
cūqꝫ cōdigna dixerim. ab illiꝰ
g̃ra preſſiſſe ⁊ ab alijs deuotis
laudatoribꝰ ſuis accomodata
fuiſſe dinoſcantur Sicubi vēo
minus q̄ debui tanto facilius de
tur venia imꝑitie q̄to me ad lo
quēdū nō agitat niſi amor vir
ginis glorioſe Nūc ad ꝓpoſitū
regredior Libet aūt ſcī euange
lij lectionē ſupraꝑoſitā interius
ꝑſcrutari ut ſic legentibꝰ clare
pateat q̄ hanc ſibi ecclīa ī laude
virginis nō incogrue vēdicauit
Sic luca euangeliſta ſcribente
didicimꝰ dn̄s iħus turbis predi
cās verba q̄dam melliflua aurea
lingua ꝑfudit Que dū audiret
mulier in turba ex verbis excita
ta q̄ verbū dei dixeāt ī verba lau
dis ꝓrupit dicēs Beatus vent̄
qui te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti
Vbi diligēter aduērtendū ē q̄re
potius loquēte iħu q̄ aliud q̄d
agente ad cōmendacōem mr̄is
ſue mulier excitata ſit Tercō vi
dendū quare laudatrix virginis

vocē extulisse dicatur Sic eni
euāgeliū dicit Extollens vocē q̄
dam mulier Quibus scdm q̄ in
tellexero expositis īspitieda sūt
verba exclamata in laudē virgi
nis Btūs venter q̄ te portauit
ꝛ vbera que suxisti Per hec ergo
tria q̄ ꝓposuimus soluendo redea
mus loquēte ītxtu Si iuxta sa
lomonis Prouerbiū gloria prīs
ē filius sapiēs Filius autē stultꝰ
ignomia mr̄is sue Vtiq3 filius
sapiēs q̄ ꝛ ipsa sapiētia ē Decus
ꝛ honor matris est Idcirco non
incōgruū est q̄ dū sapienter lo
quitur sapiētia: mater sapiētie
beata eē predicatur. utpote que
talē ac tātū generauit Sz ↄside
ro eūdem dei ꝛ virginis filium si
cut multa stupēda dixisse ita mlta
ta miusa gessisse ī terris Scrip
tura eni testante ipē cecos illūi
nauit. surdis auditū. mutis ser
mōez. claudis gressum. ifirmos
varijs lāguoribꝰ curauit. demo
niacos liberauit. mortuos susci
tauit Aliaq3 miracula nimis ꝑpe
trauit pro quibꝰ cōmendatus
q̄dem aliqn̄ fuit in se ut ibi ꝓphe
ta magnꝰ surrexit in nob Et ibi
O sāna filio dauid bn̄dictus q̄
venit in noīe dn̄i: Nō aūt lauda
tus in mr̄e. donec plebem vtilr̄
docere cepit Quo audito tūc de
mū mulier in cōmendacōez sui i
matre. ꝛ mr̄is ex ipō ꝓclamat
dicēs Beatus vēter q̄ te porta

uit Quid ē hoc Nūquid efficacō
ra sūt verba xp̄i sācta q̄ opa stu
pēda Quid ad id mulierē illā vi
dentur nouisse verba ad qd̄ nō
legitur q̄ mouerint opa Certe
tpibꝰ nostris puersus hic ordo
est Credimꝰ opibus. verbis au
tem pene nihil Sz hic citiꝰ āmi
racō soluitur si verboꝝ dn̄i vir
tus diligentius inspitiatur Ha
bent eni nescio q̄d latētis virtu
tis ꝛ efficatie verba domini ihu
Nā ipē q̄ loquebatur sic in dīui
tate verbū est patris qd̄ erat in
pn̄cipio p qd̄ facta sūt oia Ita
i assumpta hūanitate verba for
mare nouit p que rformarent
dep̄dita Et q̄d mirꝝ si verb tāte
virtutis icitata ē mulier ad ver
ba laudis Si eni tāte veneracō
nis tāteq3 virtutis sūt verba ip
sius attramento exorata in pelle
mortua ut ꝛ etiā iusiurādum fir
metur sup euangelia. qn̄te dul
cedinis atq3 virtutis fuisse credē
da sūt. vbi ꝓcedebant de illa su
ꝑcelesti ꝛ supaurea lingua Hic
scriptura dicit q̄ p̄dicante eo
turb. mirabantur oēs de hijs q̄
procedebāt de ore eius Discipu
los q3 suos dū arguerz dicens.
Nūquid ꝛ vos vultis abire Pe
trus ꝓ oībus respōdit Domi
ne ad quē ibimꝰ Verba vite eter
ne habes Ipseq3 vidēs incredu
los arguit dicens Quare loque
lā non cognoscitis. ꝛ quia non

potestis audire sermonē meum
quasi diceret Si tm̄tū sermonē
e quam inter audire velletis lo
quele mee efficatiam pro certo
sentiretis Aiaduertite ergo caris
simi quāte vtilitatis sit libenter
ac disciplinate audire verbum
dei Sed que est obsecro hec vir
tus que efficatie loquele ihu. E
multis paucā in mediū proferā
m9 Semel locutus est ⁊ aduer
sarios suos oēs ↄfudit sic scrip
tū ē Factū est cū hec diceret ceci
derunt oēs adūsarij ei9 Se
mel locutus est ⁊ iudeoꝝ seruos
q̄ ad se capiendū venerāt in mā
suetudie; ↄuertit. sicut scriptū
est Redierūt q̄ missi fuerant ad
iudeos quib9 querētib9 ⁊ dicē
tibus. quare non adduxistis eū
responderūt. Nunq̄ sic homo lo
cutus est sicut hic homo loqui
tur Semel locutus ē ⁊ discipu
los ad sui sequelam traxit in mo
mento. sicut scriptum est Conti
nuo relictis retibus ⁊ patre secu
ti sunt ihesum Semel locutus ē
⁊ discipuloꝝ corda inflāmauit
ut clamarent dicentes. Nōne
cor nostrum ardens erat in no
bis dum loqueretur nob in via
loq̄tur adhuc q̄tidie cordibus
deuotis ⁊ resoluūtur in dulcedi
ne sic scriptū ē aīa mea liquefa
ctā ē ut dilect9 locutus ē Si er
go q̄rim9 cur ad vocē dn̄i loquē
tis. mulier exclamauit in turba

Jeremias rn̄deat dicēs Ad vocē
loquele grādis accēsus ē ignis
in ea An nō loquela grādis ē lo
q̄la ihu. q̄ tā grādia ⁊ stupenda
ↄmisit. q̄d ergo mirꝝ si ad vocē
loquētis mulier illa deuoc̄ois
ignē accepit qn̄ labia illa dīna
moueri suis oculis vidit Vultū
tuū in quē desiderāt angeli ꝓspi
cere ad se versū de ꝑpe ↄspexit so
nos ab ore dei veri ꝓcedētes au
ribus suis audiuit: verba secul'
inaudita intellexit O beata dei fa
mula. btām tu p̄dicas matrē lo
quētis ihu btā; te p̄dicet orbis
vniūs cū xp̄o ihu Quia multi rē
ges ⁊ ꝓphete voluerūt videre q̄
tu vidisti. ⁊ nō viderūt. ⁊ audi
re q̄ audisti ⁊ nō audierūt Seq̄t
Extollēs vocē q̄dā mulier. Mu
lier ista sicut ab antiq̄s traditū
habetur famula fuit marthe ho
spite domini sororis marie mag
dalene ⁊ lazari Et forsassis san
cto ordinante spiritu hoc factū
est ut famula hospite ihesu. tēpo
ralis preconizatrix fieret Marie
ihesu naturalis Jntrauit enim ihe
sus in quoddā castellum ⁊ muli
er quedam martha nomine ac
cepit eum in domū suam. Jntra
uit ihesus in hunc mūdum suis
habitatoribus iam nimis artū
⁊ virgo quedam maria nomine
accepit illum intra virginei cor
poris aulam O stupendum in
troitum O amabile habitaculū

O dignitatē recipientis O dignitatem intrātis Quis hic hūanis vocibus valeat vel audeat explicare Quis in hac miseria marie aūt ꝗs in turba de tam venerabili m̄re de tā generoso filio de tā mirādo ei⁹ habitaculo aliq̄d dignū valeat etiā cogitare Sed eleuetur vox de turba sōtētur lingue hoim linguis angeloꝝ fueriūt corda eleuentur ad eternum scriptū spūm Si forte aliquid de dei genitrice loqui valeant vel in athamo eā dignū Jdcirco forte et hec mulier vocē extulit quia illā b̄tissimā laudib⁹ extollere voluit q̄ in turbas hoim et angelorum excedit Jdcirco vocē de turba extollit ut dum in turb nihil oīne habere illā solitariam virginēque se turb ludētium nunq̄ᵃ immiscuit liberius predicare In q̄ nimirū nos instruere vid hec sācta mulier qd si qn̄ matrē misericordie laudare vel exorare volum⁹ a tumultib⁹ exteriorum nos abstrahentes ad secreta deuote secedam⁹ soli locuturi cum sola cui soli nos comēdatos esse desideram⁹ Quē modū orādi ipsa de q̄ loq̄mur amatori suo persuadet In canticis cāticoꝝ dicens Veni dilecte mi egrediamur in agrū Jdcirco etiā vocē de turba mulier extulit ut ab vniuersis audiri clarius possit quia de illa locutura fuit ad cui⁹ laudes et obseq̄a

obligata ē ois creatura Cuius dulce nomē linguis est zuccura auribus cythara cordibus gloria Jn tantū ut mirabile videat̄ deuotis mentib⁹ quia nō iubilant etiā ipsi lapides qn̄ dicitur Maria loquere igr̄o bona mulier loquere quia audiūt serui tui Seruos enī tuos nō esse profitemur. Jdcirco quia tu sola in turba hoim multoꝝ inuenta es huiꝰ laudatrix nr̄e rectissime dn̄e Scribit se papa seruū seruoꝝ dei Nos sb iecti pape protestamur nos eē seruos seruorum genitricis dei Sꝫ quid dixerit hec sācta mulier deuoci⁹ audiam⁹ Beatus inquit venter qui te portauit Primū hic occurrit attentis lectoribꝰ cū singule pticule de tota sbstantia gloriose virginis digne sint b̄titudīs noie Cur signanter vēter et vbera beata fore p̄dicetur Aut ei hec mulier virginē totam pulchrā et totam laudabilem existentē totā p laudare debuit Aut sicut videtur p̄citus tacere ne diminuta laus in iniuriā virgē videretur illi⁹ speciose columbe cū filij s spon vidētes b̄tissimā p̄dicauerīt regie et concubine laudauerīt Tu ergo O mulier deuota cur de laude tam sup laudabilis virginis ita cito te expedis. Certe spōsus ipsi⁹ de q̄ loq̄mur laudib⁹ ei⁹ diuti⁹ imorat̄ cōmēdās et recōmēdās tal.t p figura

pene membra corporis Incipiēs
nunc a capite et procedens vsq̄
deorsum et statim regrediens
eadem enim fere replicat a deor
sum procedens in summum tā
q̄ pre nimia teneritudine de ei9
laudibus se non valeat expedi
re. Ait namq̄ incipiens a capi
te q̄ pulchra es amica mea q̄
pulchra es oculi tui columbarum
absq̄ eo quod intrinsecus latet
Capilli tui sicut greges caprarū
que ascenderunt de galaad. Den
tes tui sicut greges tonsarum q̄
ascenderunt de lauacro Omēs
gemellis fetibus et sterilis non
est in eis Sicut vitta coccinea
labia tua et eloq̄um tuum dulce
Sicut fracmen mali punici ita ge
ne tue absq̄ eo qd' intrinsec9 latz
Sicut turris dauid collum tu
um qd' edificatum est cum pro
pugnaculis mille clipei pendēt
ex ea. Omnis armatura fortium
Duo vbera tua sicut duo hīnu
li capree gemelli qui pascunt'
in labijs donec aspiret dies et
inclinentur vmbre Ecce proces
sit a superioribus per ordinem
deorsum qui statim post pauca
quasi penitens q̄ tam cito lau
dare cessauerit ab inferioribus
vsq̄ ad superiora regreditur di
cens q̄ pulchri sūt gressus tui
in calciamentis filia principis.
Iunctura femorum tuorum sicut mo
nilia que fabricata sūt manu ar

tificis Vmbilicus tu9 sicut cra
ther tornatilis nunq̄ indigens
poculis Venter tuus sicut acer
u9 tritici vallat9 lilijs Duo vbe
ra tua sicut duo hynnuli gemel
le capree. Collum tuū sic' turris
eburnea Oculi tui sicut piscine
in esebon que sunt in porta filie
multitudinis. Nasus tuus sic'
turris libani que respicit contrā
damascum Caput tuū sicut car
mel9. come capitis sicut purpu
ra regis iuncta canalibus. Au
distis carissimi laudum satis mi
rabilia testimonia celestis miste
rij grauida Quorum expositio
per singula nec mei est ingenij
nec presentis negocij quia ex la
tere et non principaliter sunt in
ducta Hoc autem solum nobis
ad presens de propositis ad di
scendum intelligo Qd' si forte
quandoq̄ ex gratia gratiose vir
ginis in eius laudibus vel serui
cijs nos deuote occupare conti
gerit. siue orando. siue lacrimā
do. siue canendo. Siue pegri
nando siue elemosinas dando.
siue ieiunādo siue genu flecten
do. et aggrediamur iocundius
et insistamus diuti9 Et cum ces
sauerimus ad id qd' dimisimus
reuertamur citius et auidius Est
ei quasi q̄dam laborintus deuo
ta laus beatissime virgis a qua
se null9 seruorum eius breuiter
expedire valet sed nec debet.

Brã aũt deuo cõmis rara ⁊ valde
vaga est ⁊ nescis vñ veniat aut
quo vadat Et ideo diuci⁹ est te
nẽda cũ adest. q: si illã ut dictũ
est exorare didicerim⁹ viscera
illa mie pculdubio patefiunt. q̃
nulli vnq̃ deuote petentiũ clau
sa fuerũt. S; nõne rñdens sup
posite questioni cur inter virgi
nei corpi s beatas pticulas tm̃
venter ⁊ vbera signãter btã fo
re predicẽtur Ecce rñdeo Ideo
signãter q: singulariter Aliorũ
quippe mẽbrorũ btĩtudinẽ lic;
excellẽter tñ cũ aliis sanctis cõ
munẽ habet virgo beata Ven
tris vero ⁊ vberũ prerogatiã sibi
inter oẽs ⁊ sup oẽs singularis
est Quid ut capiatur planius in
ducẽdo ptem⁹ Vere beate ma
rie oculi q̃ splendorẽ glorie ⁊ fi
gurã sbstantie dei patris totiẽs
cõspexerũt. s; hoc ⁊ aliis cocessũ
est. Nã ipse de quo loquimur di
scipulis ait Btĩ oculi q̃ vidẽt q̃
vos videtis. beate aures marie q̃
verba dñi totiẽs susceperũt. S;
hoc ⁊ aliis donatũ ẽ Nã magda
lena sedẽs secus pedes dñi audi
ebat verba illius. beata labia
virginea que labiis verbi infan
tis totiens sũt impressa. Sed ⁊
maria magdalena ⁊ si nõ os pe
des tñ osculata ẽ, ad oris q̃z oscu
lũ. q: se amicis libenter exhibuis
set patet ex eo q: symonem accu
sauit dicens Osculum mihi nõ
dedisti. pmo ⁊ inimico traditori
osculũ non negauit. beate maie
sãctissima brachia que illũ pue
rũ qui mũdum palmo cõplecti
tur. totiens sũt amplexata sed ⁊
hoc aliis pmissum est Cũ enim
hũc venerabilẽ filiũ induceret
Maria in tẽplum accepit eum
Symeon i brachiis suis Ita p
cede p vniũsa virginei corpis or
gana. ⁊ videb q: ex cõmercõ fi
lii merito beata pdicãtur absq;
eo qd intrinsecus latet. q: modi
ca est btĩtudo illi⁹ sãctissimi corpo
ris in cõparacõe ad eam qu ã pos
sidet felicitatẽ mentis. q̃ tñ oĩa
ut iam dictũ est licet possideat ex
cellenter non tamen singulari
ter. S; nũquid similiter dicere
cõuenit de ventre ⁊ vberibus
marie nequaq̃ Hec eni singula
riter beata sunt. nec btĩtudinis
eorũ racõ aliis cõmunicata est.
Queris quid factũ sit huic san
ctissimo ventri. Audi obsecro su
scepit eũ ⁊ hoiem cõcepit super
oẽm naturã ⁊ racõez fouit calo
ris fontem ⁊ originẽ. Ad matu
ritatẽ pduxit eũ q̃ vniũsis semi
bus ac fetibus incrementũ dat
Et maturitatẽ abscõdit ⁊ occul
tauit. lucis ⁊ forme formatorẽ
inclusit firmamẽto exteriorẽ Por
tauit illũ sub quo curuãtur qui
portant orbẽ Benuit suũ ⁊ oĩm
creatorem Vere beatus venter
q̃ te portauit. que te q̃ portas.

omnia verbo tue virtutis. te q̄ apportas pacem tecum de sinu patris. te qui exportas peccata per portam mortis. Te qui reportas ouē perditam proprijs humeris Te qui subportas homines patienter in peccatis. Te qui comportabis omnes filios hominum ad iudicium. ut retribuas pro meritis. Te inq̄ te. te qui sic portas. sic apportas. sic exportas. sic reportas. sic sbportas. sic cōportas. Beatus venter qui te talē portauit. Maledixit Job diei suo. quia non concluserit ostia ventris qui portauit eū Sed benedicta sit manus que ventrem istum formauit Benedictus artifex qui hunc ut nulli nisi pateret conclusit. benedicta dies et hora in qua hec omnia facta sunt Audisti singularitatem mirabilem. et mirabilitatē singularem. Nūquid alicuius regine vtero talia concessa sunt. nequaq̄ Sexaginta sūt regine et octoginta concubine et adolescentularum non est numerus Nūquid illa de q̄ loquimur inter predictas computatur quasi idem factum sit illis qd̄ sibi Attende quid seq̄tur Vna est columba mea perfecta mea Vna matri sue electa genitrici sue In hac excepcōne singularis beatitudo ventris marie exprimitur Ac si aperte sponsus eius dicat. Vna est columba mea. quia ista sola ex graciosa commixtiōe simplicis. humilitatis et formose castitatis me sibi de celis attraxit Vna est perfecta mea quia ista sola est que dum me deo et homine plena esset nil sibi defuit. Vna est genetrici sue electa Illi scilicet prime matri eue cuius omnes filie nec digne habite sunt. ut essent pedissequae Hec vero omnibus electa est ut in vtero ipsius tabernaculum suū figeret rex glorie. Ergo sol es o corpusculū virgīs In sole enim posuit tabernaculū suū Et ideo bene subiūgitur Viderūt eam idest hāc singularē proganuā in ea ɔsideraueruut filie syon et beatissimā p̄dicauerūt regine et ɔcubine laudauerūt eā Que ei feminarum q̄ntīcumq3 magnar huic repatria generis femine obsequia deuota impēdere p̄ alijs non ɔtendat q̄ i augusto vteri palacio tāta mirabilia portat Accurrite obsecro occurrite vniuersi et videte miraculum matrē domini nō dico mirabilē sed miraculū i cuius sacratissimo corpore tanta coaceruata sunt miracula ut ipsam sanctus Ignacius appellet celeste p̄digium sanctissimum monstrum Nonne monstrum nonne prodigiū Certe si p̄digiorū maximū īspicimus qd̄ etiā babilonios ad sui spectaculum traxit Iherosolimā

tꝑib⁹ ezechie. Marīā fumū ꝓ
digiū inuenim⁹ Scriptū q̃ppe
peeſt. Reuerſus eſt ſol decē line
is ꝑ gradus quos deſcēderat in
horologio achas Horologiū
qd a loquēdo ſiue abiudicando
horas dr. Vterus eſt marie quī
tempus ⁊ horā ꝓuidit quo ge
nus hūanū redimi debuit Pau
lo teſtante q̃ ait Cum venit ple
nitudo tp̄is miſit deus filiū ſuū
factū ex muliere. Hoc horologi
um man⁹ dei pr̄is erexit cū hāc
in finē ſeculoꝝ naſciturā in prin
cipio. ymo añ principiū mundi
diſpoſuit ⁊ ꝓpoſuit. Sicut ip̄a
teſtatur dicens Ab initio ⁊ ante
ſecula creata ſū. Sol ergo iuſti
tie in horologio decē gradibus
deſcēdit cū dei filius in vteꝝ vir
ginis ingreſſus Paulomin⁹ ſb
nouē ordibus angeloꝝ ⁊ ſb de
cimo hoīm ſeipſū minorauit Qui
rurſū decem gradibꝫ rediit cum
aſſumptā hūanitatē ſup āgelos
eleuauit Ecce cecidit horologiū
cui⁹ caſus cū gemitu expectat⁹
eſt quīqꝫ milib⁹ annoꝝ Sur
gam⁹ oēs interim⁹ choꝝ cordis
Jubilemus virgini marie cū fer
uore i pſalmis ⁊ ẏnis ⁊ canticis
Erubeſcat oīs fidel' ſi ſe corde ⁊
ope non ꝯfiteat' ſuum celeſtis
impatricis Acq̃eſcite obſecro di
lectiſſimi ⁊ ꝯ aceruem oēs vna
nimit' deuote ⁊ letanter añ vte
rum mrīs dñi Certus ſum quia
nō recedem⁹ vacui Dic obſecro
quid habet intus Spōſus illi
us reſpōdeat Venter tuus ſicut
aceru⁹ tritici vallatus liliis Tri
tici ⁊ frumēti pene idē granū eſt
Aceruus aūt a lato ⁊ ſpacioſo in
cipit ⁊ in cacumen tendēs in an
guſto deficit Quis ergo ꝑ aceruū
uū tritici niſi ſaluator nr̄ figura
tur. q̄ ⁊ ſe g̃no frumēti ꝯpauit ⁊
a lato caritatis incipiēs in angu
ſto inuidie deficit Incarnacōis
eni ipſi⁹ in vtero virginis cauſa
ſi queritur. nulla potior q̄ꝫ dei pa
tris caritas inueitur ſic̄ ſcriptū
eſt Propter nimiā caritatē ſuā
q̄ dilexit nos de⁹ filiū ſuū miſit
in ſimilitudiem carnis pcc̄i. Et
alibi ſcriptū eſt Sic de⁹ dilexit
mūdum ut filiū ſuū vnigenitum
daret: lata aūt caitas dicitur q̄
ſe etiā ad inimicos extēdit Vñ
pſalmiſta ait. Latū mādatum
tuū nimis Qui tñ ſaluator in an
guſto deficit cū ex inuidia iude
oꝝ ſm hoīnē occubuit Stri
cta eſt eni inuidia q̄ ſe ⁊ ab ali
ena felicitate retrahit. ⁊ ꝓpriam
ne cōmūicetur abſcondit ⁊ cor
dis habitaculū in q̊ manet omi
nuit ⁊ corrodit. Hec xp̄m occi
dit ſic̄ ſcriptura dicit Sciebat
eni q̄ ꝑ inuidiā tradidiſſent eū
Ecce aceruus tritici q̄ bene liliis
dicitur eſſe vallatus dum inter
virginis vteꝝ dyabolo inacceſſi
bilit' eſt ꝯcluſus Lylioꝝ ſiqdē

valla cō quibusdā minutis aiali
bus inexpugnabilis est. Hoīni
autē nec aceru⁹ lilioꝛ obsistere
pōt quū id qđ intra ipm esset re
positū auferr; si tñ tū vellet Si
militer se dei fili⁹ ita in virgine
posuit ut ipsa nulli deuote peten
tiū illū negare possit Caro autē
virgis lilia fuit p pstātē castitatē
Candida p carismatū diffusio
nē. O dorifcā intñtūut ipsi⁹ fra
glātia p motioēs celestes spūs
in occursū ascendētis clament
dicētes Que est ista q̄ ascendit
p desertū sic virgula fumi ex aro
matib⁹ mirre et thuris et vniūsi
pulueis pigmentarij Ecce audi
tim⁹ qꝫ vterus marie illud cōti
net triticū de quo conficatur pa
nis angeloꝛ Sic hec ita se ha
bent cur obsecro tāta fames est
in terra An ideo quia potest ant
nō vult vendere Aut si vēdit An
gelis nō autem hominibus aut
certe si hominib⁹ nō tamen pec
catorib⁹ q̄les nos sumus aut si
distribuit vniūsis nō nisi acce
pto auro aut lapide p̄tioso q̄lia
non hēm⁹ absit Nequaq̄ ista cō
uenīūt illi mīi mie q̄ synū pieta
tis apit ut de plenitudie ei⁹ acci
piāt vniūsi Nec solū apit sꝫ cla
mat ut veniam⁹ et dicit Trāsite
ad me oēs q̄ ocupiscitis me et a
gn̄acōib⁹ meis iplemini Mira
et miseicordissiāres y mo p̄ncipi
um miserendi Clamat mr mie si

lijs adoptiuis et hoc ipō idignis
ut veniant et de fructu vnico sui
vētris accipiāt et comedāt ne fa
me peant Et qꝫ simplices eius
clamores audire otēnim⁹ cptai
zat ex vtero ut veniam⁹ Hinc i
psona ipsi⁹ forte ysaias ait Vē
ter me⁹ ad moab q̄si cytara so
nabat Per moab q̄ interp̄tatur
ex patre pcōres desigtur De
quib; veritas ait Vos ex patre
dyabolo estis Ihis virgo cyta
rizat ex vtero p os patris sui da
uid dicēs Cū dedit de⁹ dilectis
suis somnū ecce hereditas dn̄i fi
lij merces fructus ventris Quasi
dicat Virgo celesti armonia.
Scitis filij q̄d restat post sonū
mortis si in hac breui nocte mei
deuoti amatores fueritis Ecce id
est stati aderit in momēto here
ditas dei patris que vobis in he
reditatem tota donabitur. Filij
merces que vob ac si tota essꝫ ve
stra cōmūicabitur fruct⁹ vētris
idest ihu mei icarnacōe spūsā
cto cōpleta. cui⁹ misterium secu
lis manet incognitum qđ oculis
vestris totum denudabitur Tūc
videbitis et affluetis et mirabit
et dilatabit cor vr̄m Videbitis
apertis mentis oculis quō gy
gas ille in vterū meū clausū intr
auit quō in illa angusta cellula
mūdi oditor habitauit Quō de
vtēo imaculato psiliēs ad currē
dā p nob viā mortis exultauit.

Videbitis in illa q̄liter ideō dn̄i a
mei vteri filius. Filius eē potuit
quo pater ⁊ filius meus extitit q̄
modo ex p̄re qui in celis est ⁊ ex
m̄re q̄ i terra inhitauit Hec ge
neratō pfecta fuit. Acq̄escite ob
secro filij venite ⁊ audite me. sed
ꝓpter vos non ꝓpter me. vocoꝝ
m̄r misericordie gratis tribuo ci
bū gr̄e Nec obstupescite a ma
gnitudine vestre miserie. q2 lō
ge maioꝝ ꝙ̄ oīs vestra miseria ē
mea misericordia Ecce audiuimus
symphoniā a choꝝ q̄ supat oē
canticū musicū Sz nōne exaudi
em⁹ quare moramur q̄re negli
gim⁹ Audiui⁹ q2 triticū venū
detur in egypto gratis Certe si
clamarz post nos puella tenē
sertū de floibz citi⁹ accurreremus
Si regina cū tremore accederē
m⁹ ecce clamat p̄ nos regina
puellaꝝ Impatrix reginaꝝ ⁊ sur
da aure transim⁹ res p̄orsus mi
serabilis Ista traxit deū de celo ut
ad terrā descenderz. ⁊ nos iam i
celo existens de terra trahere nō
pōt ut venire dignemur ad celū
Vereamī dilectissimi neglige
re vocē blandientis puelle. ne su
stinere oporteat intonātē puel
le filiū in die vindicte Modicū
est qd̄ petit a nobis Non querit
nisi in illā deuota mente diliga
m⁹ ⁊ i illius honore aliq̄ q̄tidia
na obsequia ꝙ̄uis modica facia
m⁹ sep hoc supposito q2 filij sui

mādata custodiam⁹ Sz fortas
se dices cappellanus sū gloriose
virginis q̄tidie i ei⁹ laudē ⁊ ho
norē. hec ⁊ hec orō hec ⁊ hec p̄
dico Hec ⁊ hec distribuo hec ⁊
hec facio honore illā cuius vent̄
beatus p̄dicatur me nequaq̄ de
relinquet Concedo ⁊ ego q2 ho
noras: sz ꝓpter ventrem tuū nō
non ꝓpter vētrem suū Mercen
narius ei es ⁊ ideo timeo ne ꝓpt̄
hōrem quē impēdis virgini recī
pias mercedē tuā in bn̄ficio tpa
li Oratōlo virgini seruiam⁹ gra
tuitu Mercēnarijs ei non indi
get que tot valētes seruos inter
angelos ⁊ hoīes habet. sz r̄n̄de
bis p̄ tpali re nō seruio. habun
dans eni sum de ꝓprio. seruio re
gine celi ꝓpter p̄rogatiuā vteri
sui. sz tn̄ in peccato mōrli male ⁊
pessime Qui eni nīc e honorat vē
trem illū beatū honorabit ⁊ ven
tris illius bn̄dictū fructum hec
ei sibi inuicē adeo colligata sut
ut vni sine altero placere non
possis An ignoras q2 Iniuriam
m̄ris seruitur matri cū occasione
filij Filiū aūt occidit q̄ peccatū
mōrle comittit Paulo testante q̄
ait rursus crucifigētes ⁊ ostētui
habētes filiū dei Non sic nō sic
seruiendū est maie proxima di
sposicō eni ad seruiendū illi ma
tri est seruū esse filij Et p̄xima p̄
paratō ad seruiendū filio est vi
gne fuire matri Sequitur Et

Ubera q̄ suxisti Membris virgi
neis sancte marie vniu̇sis laude
dignissimis duo supius excepi
mus vic; ve̅trem ⁊ vbera· que be
ata fore singulariter p̄dicantur
Jdcirco q̄ de hijs duob; virgo
venerabilis deo tale misterium
exhibuit· quale nulla creatura
vnq̄ exhibuit nec exhibebit.
Quod quia de vtero illo sacro
iam insufficienter ostendimus·
de vberibus parum balbuciam?
Et vbera que suxisti supplendu̅
est beata sunt quia ipsa sola te
solum talem ac tantu̅ lactare me
ruerunt· cuius ei vel regine vbera
suxit dei p̄ris sapientia Certe nul
lius Sz hec paupercula sicut deu̅
sola mr̄ portauit. Jta sola virgo
lactauit vbere de celo plena Sz
occurrit h̄ deuote meditātib; q̄
dam familiaris admiratio cur eade̅
facta sit dei nutrix que fuerat geni
trix· Cuius aliā racio̅em no̅ inue
nio nisi ipsi? de qua loquimr̄ vir
ginis bonitatē ⁊ eiusde̅ erga fili
um suu̅ flammeā caritatē. Jpsa ei
qui de ea dignatus ē nasci tanq̄
de optima· De alia vtiq; pasci dig
tus fuiss; si meliorē ⁊ p consequēs
digniorē inuenisset Sz deuo cor hu
ius rei cā ex parte mr̄is inuenitur
Cōstat naq; q̄ ipsa si vellet pu
er istu̅ alteri nutrici tradere po
tuisset alendu̅ Nec ille iā resisteret
Jnfans eni ē Quid est ergo q̄d
lactas puer o mundi dn̄a Cui
libet regie hui? mu̅di sufficit q̄
filiu̅ a rege conceptu̅ portat ⁊ pa
rit q̄ statī genitus amouetur a
mr̄e. ⁊ nutrici tr̄dit' onerosu̅q;
⁊ indignum nimis reputaretur
q̄ regina lactaret p̄priu̅ filiu̅ Tu
au̅t regina es Regina vero ex pa
tribus tuis q̄ de stirpe dauid ⁊
salomōis Regia ex filio tuo q̄
ille rex natus ē trib? regibus te
stantibus q̄ dicu̅t Vbi est q̄ nat?
est rex iudeoru̅ Regē autē natu̅
nō parit nisi regina Ergo regina
es Quid ergo te nimis humilias
lactando filiu̅ quē genuisti Vi
ut vocem? tibi mulierē hebream
q̄ nutrire possit infantulu̅. Rn̄dit
filia pharaōis Vade. Tu autē fi
lia dauid q̄d r̄ndes Ecce rn̄deo
Nequaq̄ ibi sermo nec cogitab
ut vnq̄ huc filiu̅ tradam absq;
me Jpsa portaui Jpsa lactabo.
Sedit i vtero sedebit i gremio
Jmpleuit me interi? Jmplebo ⁊
satiabo me ipso exterius iacebit
ad vbera Videbo oculis· Ample
ctar brachijs Osculabor labijs
virgineis. me totā deuote imer
gā in eo vt sic intus ⁊ extra ple
na fiam ipso Et in me verificetur
q̄ deus in me est· ⁊ ego in deo O
ignea matris caritas Certe vidi
stis eam plenam caritate ⁊ dile
ctione O delitie sup delitias. Ve
re dixisti tu sancta mulier· beata
vbera que suxisti dom ine ihesu
Jsta fortasse que tetigimus

sponsus virginis attēdēs excla
mat q̃ pulchra es carissima in
delicijs Statuā tua assimilata
est palme Vbera tua botris Ca
ra es q₂ nob̄ cōiuncta p natura͂
Carior q₂ cunctis prestas p gr̄ti
am ⁊ gloriā. Carissima q₂ nob̄
semp intendis desup per insitam
tibi in sericor₂diā O carissima q̃
pulchra es ⁊ q̃ decora pulchri
tudinē tuā. ⁊ decorē tuū qui deū
de celis traxit ⁊ vniuersos celi ci
ues in āmiracōē₃ cōuertit tacēdo
meli⁹ q̃ loquēdo loqm̄. Sic eni͂
⁊ spōsus tu⁹ quasi non valeat
edicere ineffabilem spetiē tuam
nō describit. ꝫ exclamat āmrās
⁊ dicit O q̃ pulchra es ⁊ q̃ deco
ra in delicijs In illis vtiq₃ de qui
bus paulo iam an̄ dictū est. An
non delicōsum fuit videre ⁊ face
re qđ tam delectabile est dicere
⁊ cogitare Non sup algeoso ⁊
fastidioso. ꝫ deuoto corde mo
do loquor Cogita obsecro quid
hoc fuerit cū puella quedā ⁊ vir
go mr̄ existens īfantem quēdā
ꝓpriū quē deū ⁊ hoīem esse credi
dit teneret. ⁊ ad vbera virginea
Et ille manib⁹ tenellis pect⁹ sac͂
tum amplecteretur virgis. Illa
brachijs felicib⁹ corpusculū cir
cūdaret ꝑlis Ille fugēs benigne
sursū respiceret vultum illi⁹ mr̄s
Illa inclinata facie sācta deuote
oculos intueretur ꝑlis Sꝫ hec
valde sunt modica sine eo qđ in

trinsecus latet Quales eni͂ inter
hec que dixim⁹ credis fuisse mu
tuas cogitacōes cordiū mr̄is ⁊
filij admiuicē Cū illa tenens fili
olū secū cogitaret qualiter illū
habuit Dn̄ sibi aduenit. quid
de ipō ab angelo. q̄d ab Elizab₃
quid a pastorib⁹. q̄d a magis
vidit ⁊ audiuit. Et ex hijs ōm
bus meditaretur quid illo pā
uulo in mūdo esset futur₂ Et ille
econuso dū iacer₃ ī gremio pau
percule puelle. quā forte nec vici
ni curauerūt agnoscere Interim
disponer₃ quō illā p̄ficer₃ hoīm
bus ⁊ angelis Et tanq̃ aduoca
tam sui generis inuocari facer₃
ab vniūsis Et dū biberet ex ei⁹
vbere. Iam oculte machinaret̄
de mūdi redēpcōe Ipse eni͂ ille ī
fans est de quo ysaias ait Dele
ctabitur infans ab vbere sup fo
ramē aspidis ⁊ in cauernā reguli
qui ablactatus fuerit manū su
am mittet Aspis ⁊ regulus hūa
ni generis est inimicus de quo
psalmista ait Sup aspidē ⁊ ba
filiscū ambulabis Foramē aspi
dis ⁊ cauerna reguli limb⁹ est ī
ferni In quē infans iste manum
misit cū infernū potēter infregit
Sꝫ hec machinabatur occulte
iste infans dū iaceret ad vbera
licꝫ eni͂ ab inicō mūdi hec dispo
neret tn̄ ibi quodāmō nimis ꝓ
funde facte sunt cogitacōes sue
Et vir insipiēs ⁊ stult⁹ dyabol⁹

ñon cognouit hoc Quid enim virtutis cogitare debuit de ifan te iacente ad vbera Quis vel ce lestium spirituū p̄sumere debu it q̄ fons ⁊ origo rerū potū q̄re rꝫ ex riuulo Panis āgeloꝝ potū ex lacte virgineo. vita vniusoꝝ sustētacōem ex vbere paruulo. Paruulus dico q̄ soror nr̄a par uula est ⁊ vbera non habet De re non habꝫ vbera ex more femi neo ſꝫ ex miraculo d̄nio Quid de lectabilius carissimi. q̄d delicati us hiis q̄ dicta sūt O q̄ pulchra es carissima in delicijs Statuā tua assimilata est palme Palma iuxta terrā aspera ē ⁊ gracilis. su pi⁹ vero specōsior ⁊ grossior Fo lia sua diuti⁹ retinet fructū dul cissimū habet In quib⁹ bn̄ virgi nis status exprimitur. Que cū ī terris viuerꝫ ⁊ aspera ī vite auste ritate et gracilis in perfecta hūi litate. Cū vero sursū eleuata est sup āgelos ⁊ leuis fcā est ⁊ ma gna Intn̄tū leuis ⁊ delicata ut celi ciues mirētur dicētes Que ē ista q̄ ascēdit de deserto delicijs affluēs innixa sup delictū suum Intn̄tū mag̃ ut Johānes ī Apc̄. se vidisse testet̄ ei⁹ mag̃tudieꝫ ⁊ dicat signū magnū apparuit ī celo mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibus eius ⁊ in capite ei⁹ corona stellaꝝ duodecim. quā magnitudinē sanct⁹ Anselm⁹ proclamat dicens. O maria tu illa magna maia tu illa magna beatarum mariaꝝ Tu illa maxi ma feminarum que ⁊ folia idē verba et facta sui filij diucius re tinuit. Sicut euangelista dicit Maria conseruabat omnia ver ba hec oferens in corde suo imo intn̄tū folia fidei suauit ut cum in hyeme passiōis filij oēs disci puli eo relicto deficerēt. ista fidē in illo triduo firmit̄ tenerꝫ. ꝓpt̄ qd̄ ⁊ dies sabbati ipsius nōi dedicata est q̄ in illo die de ec clesia nihil superfuit nisi maria Hec etiā palma fructum habet qui omnem dulcedinē excedit Ecce enim quicq̄d ī maria quic quid ex maria est. dulce ē. Dul cis est marie spiritus sicut ipsa testatur dicēs spūs me⁹ super mel dulcis Dulce marie corpus qd̄ tam dulcem filiū mundo ꝓ duxit de quo ipsa ait. Dilectus meus totus desiderabilis Dulcis marie cogitacio De qua sāctus Ihero. ait in sermone Totam re pleuerāt spiritussancti grā. totā inc̄āduerat diuinus amor ita ut in ea nihil esset quod mūdanus violaret affectus. Sed ardor continuus ⁊ ebrietas ꝑfusi amo ris Dulcis marie s̄mo. hic spōsus eius testatur dicēs Fau⁹ distil lās labia tua mel et lac sub lin gua tua. Dulcis marie in hunc mūdū īgressus q̄ ab oī amaritu dine pc̄ti originalis segregatus

dulcis marie in mũdum ꝑgref
ſus. qꝛ ab oĩ pctõ actualis ſemo
tus de q̃bus ſimul ſcũs Auguſti
nus teſtatur dicẽs. Cũ de pctĩs
agitur nullã de illa volo fieri mẽ
tionẽ dulcis marie exitus q̃ ab
amaitudie mortis cui oẽs addi
cti ſũtꝛ ẽ ſegregatꝰ ut ecctĩa teſta
tur dicens Sancta dei genitrix
ſubiit mortem tꝑalem. Nec tñ
mortis nexibus deprimi potuit.
dulce marie nomẽ qḋ ecctĩa in fi
deliũ in deuo cõꝛ reſoluit vbiq3
dic queſo vnde venit ſibulus ꝛ
murmur ꝛ ꝓſtratõ deuote pleb
in eccleſia qñ clerus ꝓnunciat
maria dactilus q̃ de ẽ dulcis i ſe
ꝛ ideirco dulcis i nob. vñ ecctĩa
cãtat O dulcis maia dulcis maie
ymago quã ꝛ artifices tã p̃ cõle
tã diligẽter. tã dulciter p̃ ceterꝰ
ſcõrũ ymaginbꝰ opantur. ꝛ fi
deles tam iocũde pre ceteris vene
rãtur Nõne vides ꝙ õnes eccle
ſie plene ſũt marie ymagĩne In
ſignũ vtiq3 ꝙ õne cor plenũ eẽ
debet maie deuota cõmemoratõe
Ecce dulces fructus palme Ecce
dactili q̃s maia dimiſit i t̃ra mo
rientiũ. quales credis eſſe illos
quos miniſtrat ſupnis ciuibꝰ in
terra viuẽtiũ vbi videbimꝰ eam
non in ymagine aurea vel ebur
nea. ſ3 facie ad faciẽ in carne ſua
ſãctiſſima vbi vultum illũ nr̃is
oculis videbimꝰ quẽ hic tã diu
cũ lacrimis deſideãuimꝰ vbi ſede

bimꝰ ꝑpe mr̃ẽ3 nr̃a3 a q̃ iam tãtũ
diſtamꝰ vbi iã nõ de illa. ſ3 ad il
lã loq̃ poterimꝰ Ubi de eiꝰ glo
rioſa p̃ñtia amplius nõ recede
mꝰ O qñ iſta fient Putas vide
bimꝰ putas durabimꝰ putas ne
mr̃ miſericordie alicubi ſcriptũ
eſt in libro filij tui. id eſt ꝙ te
cũ ipõ talit̃ videre debeamꝰ Sit
nob obſecro interi lacrime nr̃e
panes die ac nocte donec dica
tur nob Filij ecce matꝰ vr̃a Pueri
ecce frater veſter q̃ꝫ pulchra es
cariſſima in delicijs. ſtatura tua
aſſimilata palme. Ubera tua bo
tris. pulchre beate virginis vbe
ra botris cõpantur Botrus eni
naſcitur de palmite Palmes aũt
de vite Botrus q̃3 liquorẽ leticie
intra ſe abſcõditũ continet Ita ꝙ
eius saporẽ ac cõdicõem niſi liq̃
tus fuerit nullꝰ cognoſcere va
let Uitis de qua loquimur Ma
rie filius eſt q̃ de ſe ipõ dicit Ego
ſum vitis Huiꝰ vitis palmites.
ipſiꝰ ſũt imitatores de quibꝰ cõ
tinuo ſbiũgitur Vos palmites
Inter hos palmites precipuꝰ fu
it virgo mr̃ que filij ſui naturã
ꝑfecte ſapiebat ut mater ac in il
lo ꝑſeuerãter mãſit Hec preſe
ta moralı. Hec p̃ñtia corpalit̃
ſum derelinquens De hoc itaq3
palmite botri nati ſũt qui tamẽ
hũorem a vite traxerũt dum vir
gis ſacto pectore v beã illa adorã
da diuino miraculo maturuerit

que ⁊ lactis paſtū a nullo niſi
a filio ipſi⁹ habuerūt. ⁊ eūdem
filiū eodē lacte aluerit Eſt ergo
hic quedā circulacō. de vite xp̄o
Natus eſt palmes maria. de pal
mite Maria ꝓcedūt botri eius.
celeſtia vbera. de botris vberū ꝓ
ceſſit nectari⁹ potus virginei la
ctis de quo paſtus eſt xp̄s vitis
Que circulacō bn̄ alludit botro
rotūdo in quo ꝓceſſus ē ab eodē
in idē Cui⁹ circulacōis medium
cū ſint vbera virginea. ut pote q̄
ab vno primo accipiūt ⁊ idē vl
timo qd̄ acceperūt tribuūt Nōne
botri ſunt ex botri diſpoſicōne ⁊
generacōe q̄ botri leticie potū cō
tinēt q̄ tn̄ nec hoīni nec angelo
pfecte cognitus eſt. ſed virgini
cū filio An non io cuncta debuit
eſſe mēs matris Interim cū ſuge
ret fili⁹ cū cogitacō ſibi diceret.
Iſte puer bibit lac qd̄ creauit
euacuat vbera q̄ impleuit. Alitur
ab vberibus q̄ ipē paſcit. Uere
non dubito q̄ ſpiritali leticia i
teri valde inebriaretur Aiadūt
te ergo cui⁹ virtutis. cuius dul
cedis. vinū in iſtis botris fuerit
qd̄ vno bibēte alterā inebriauit
Qd̄ tn̄ vinū quo ſapet nullus p
fecte cognouit n̄ ille q̄ bibit. qꝛ
miſteriū ſeculis abſcōditū ſoli fi
lio puiū fuit O q̄ pulchra carꝛ
ſima in delicijs. ſtatura tua aſſi
milata ē palme vbera tua botris
O felitia ⁊ feliciſſima vbera q̄ ſuxi

ſti dn̄e ihū Quis m̄ det te frēꝫ me
um ſugentē vbera m̄ris mee ut in
ueniā te foris cū viez exiuero de
corpe ⁊ deoſculer te. ⁊ iā me ne
mo deſpiciat. Hec de vberibus q̄
xp̄m aluerūt cū eorꝫ licētia īſuffici
ent dicta ſint Sed q̄d nob̄ de
vberib⁹ virginis q̄ vnū vnigeni
tū aluerūt n̄ ⁊ alia vbera ī m̄re mi
ſericordie inuenire cōtīgat q̄b⁹
adoptiui filij ſuſtineri poſſint.
Certe audacter loquor nos om
nes filij ipſi⁹ ſumus exeo qꝛ no
bis eam xp̄s in cruce in matrem
dedit dicēs Ecce m̄r tua Quid
ergo O m̄r ⁊ dn̄a Nūquid et
eadē vbera nos miſeros paſcent
q̄ ihūm aluerūt ⁊ vix illi forte ſuf
fecerūt An alia hēs ꝓ nob̄ q̄ ſuf
ficere poſſint oib⁹ Audi q̄d In
cāticis cāticorꝫ Nob̄ oib⁹ cātat
mat' nr̄a Ego murus. ⁊ vbera q̄ſi
turris ex quo fc̄a ſū corā eo q̄ſi
pacē repiens: murus ē, virgo qꝛ
vniūſitatē ecc̄ie ſuo patrocinio
apd̄ deū circūdat. ⁊ ꝓtegit Sicē
ſc̄us bernhard⁹ dicit Aduocatā
inq̄t p̄miſit pegrinacio nr̄a que
tanq̄ iudicis m̄r ⁊ mater miſeri
cordie ſupplicit' ⁊ efficacit' ſalu
tis noſtre negocia ꝓtractabit.
Turris vero maxime capacita
tis ē In hoc ergo qꝛ turri ſua vbe
ra comparat quid aliud q̄ vber
tatem illam ſignificat qua om
nibus ſeruis tuis habundan
ter tribuit ⁊ non improperat

Quā distribucōe tūc pfecte in
cepit cū pacē corā filio suo inue
nit· qn̄ scꝫ assumpta de valle mi
serie ꝛ ad dexterā sui filij colloca
ta Ubi illā dauid reginā preui
dit Ubi ab oī aduersitate deincep̄s
secura erit. Sꝫ que sūt hec vbera
obsecro ꝛ cui⁹ nois verba sunt
ꝯsolacōis ꝛ hec sunt gemina qꝛ
ꝯsolacō qua filios suos hec mr̄
bona ꝯsolatur ē bypartita Quos
dā enim ꝯsolatur tpaliter tm̄.
Quosdā vero etiā spūalit̄ Nā eos
q̄ in pctō mortali cū quodā seruo
re illi fuerūt licꝫ ingratū sit ei ip
soꝝ seruitiū non tn̄ irremunera
tum dimittit. Sicut ei nullū malū
impunitū· sic nullū bonū irremu
neratū manere decet. Sꝫ opus
bonū in mortali pctō factū· qꝛ ce
lesti ꝯsolacōe non remuneratur.
Idcirco merces eius in aliquod tē
porale emolimētum ꝯmutatur
quā legem qꝛ virginis fili⁹ san
ciuit. inuiolabiliter ꝛ a matre ꝛ
a filio fuatur Deuotos autem ꝛ
purgatos laudatores suos mat̄
misericordie hic in via ꝯsolari
incepit gratie iprxtracōe interna
dulcedie q̄dā fiducie certitudie
ꝛ eoꝝ ꝯsolacōe in futuro inmabi
liter ꝛ ineffabiliter ꝯsumabit
Sicut scūs Augustin⁹ ait In te in
quit o dn̄a inueniūt miseri mise
ricordiā ingrati grām, pegrini
patriā Infirmi solaciū. homies de
um. mortales vitam O maria oim

generalis dn̄a dulcis vulnerum
nroꝝ medicina Jam de vberib⁹
ꝛ lacte consolationis marie audi
uim⁹ Nūc quō ex hijs vberib⁹
lac sugere oporteat videam⁹ In
natura tria attrahentia sūt Vicꝫ
Calor Silitudo ꝛ vacuitas Si
ergo nob̄ marie misericordiā su
gere ꝛ attrahere volumus His
tribus nimirū necesse ē ut eam at
trahamus Videlicet Calore fer
uide oracōis. Silitudie sue imi
tacōis Euacuacōe mūdane ꝯso
lacōis De quoꝝ triū duobus p̄
mis scūs Bernhard⁹ ī exposici
one canticoꝝ ait. In picul' ꝛ an
gustijs in reb⁹ dubijs mariā co
gita Mariā inuoca Nō recedat
ab ore Non recedat a corde Et
ut ipetres ei⁹ oracōis suffragiū
Nō deseras ꝯuersacōis exemplū
qꝛ eni mūdi ꝯsolacōe querētib⁹
lac sue ꝯsolationis subtrahat ysa
ias testatur de virginis filio di
cens Quē docebit scientiam· quē
audire faciet auditū ablactatos
a lacte auulsos ab vberibus qꝛ
dicere Qui lac mūdane ꝯsolaci
onis hauriūt ꝯsolacōe mr̄is cō
solatricis ꝛ filij eius digni non
sūt Hic salomō ꝯsulit dicēs Filij
sūt lactauerint pctōres ne acq̄
escas eis O lactacō pnicōsa legi
m⁹ ī libro Judicū qꝛ mulier que
dā p̄ncipi militie lac potū dedit
ꝛ pt⁹ capitū interfecit Mulier
ista mūdi hui⁹ est gloria quam

heu non nisi pn̄cipes iuuenes et
speciosos quos ā maledicta dulcedi
dic terrene cōmoditatis lactat
ut eos eterne dānacōi subiciat.
Quo cū venerint quid ibi fugere
oporteat ysaias dicit Caput
aspidū sugent et mordebit eos
lingue vipe Recedite recedite
dilectissimi reuertimini ad vbera
mr̄is dn̄i Quem te illa dū inueni
ri possunt qr cessabūt in die fu
roris dn̄i sic spōsus ei9 testatur
dicēs Duo vbera tua sic duo hȳ
nuli gemelli capree q̄ pascūtur
in lilijs donec aspirz dies et incli
nētur vmbre Caprea ḃm ysido
rū ad alta valde ascēdit et a rimo
tis veniētes cognoscit Duo ergo
vbera idest duplex misericordia
virginis marie hȳnulis capree
cōparantur. qr cū ei9 misericordia
sursū valde scz in suo corde sita
sit nos tn̄ miseros a longinquo
pccōr reducūtes dignāter cogno
scit O mr̄ misericordie illos tuos
misericordes oculos ad nos cōū
te Que tn̄ mia virginis in lilijs
pascitur Quia in castis corpib9
et cordib9 valde delectatur Pre
fata vero oia durare dicūtur do
nec aspirz dies. et inclinētur vm
bre Quia cū dies illa tremēdi
iudicij illuxerit et vmbre pccā et
mortis et stagnū ignis inclinata
fuerint Tūc mr̄ misericordie dei
ceps misereri cessabit Adiutite er
go carissimi q̄ horrida futura sit

dies illa miserie In q̄ obliuiscet
misereri etiam illa cui9 nomen
inscribitur Mater misericordie
Nunc ergo queram viam dili
gamus veneremur toto corde
Mariā memores vberz suorz su
p vinū qr misericordia ei9 exce
dit oē gaudiū mūdanorz Nec
obliuiscamur qd sequitur Recti di
ligūt te Si oēs recti te diligūt
ergo a cōsequētis destructiōe q̄
te nō diligūt recti non sūt Da er
go nob O dulcis mr̄ digne lau
dare diligere et venerari filiū tu
um et te. vt exultem9 et satiemur
ab vberib3 cōsolacōnis tue et deli
cijs affluam9 ab oimoda gloia
tua. .:. .:. .:. Amen.

Expliciūt quedā dicta sup
Euāgeliū Loquēte ihū ad
turbas. etc.